

KOŚCIÓŁ PARAFIALNY W LUBOMLU
WIZYTACJE GENERALNE
Z LAT 1796-1839

*W sześćsetną rocznicę fundacji
kościola pod wezwaniem Świętej Trójcy
w Lubomlu*

BIBLIOTEKA

Ośrodka Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych
Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II

Nr 21

Dotychczas ukazały się:

- Nr 1. *Archiwa Kościoła katolickiego w Polsce. Informator*, oprac. M. Dębowska, Kielce 2002
- Nr 2. *Muzea Kościoła katolickiego w Polsce. Informator*, oprac. B. Skrzydlewska, Kielce 2004
- Nr 3. *Wykazy osób z akt parafialnych diecezji łuckiej do 1945 roku*, oprac. W. W. Żurek, Lublin 2004
- Nr 4. *Biblioteki Kościoła katolickiego w Polsce. Informator*, oprac. W. W. Żurek, Kielce 2005
- Nr 5. *Wykazy osób z akt parafialnych diecezji łuckiej do 1945 roku*, oprac. W. W. Żurek, t. 2, Lublin 2005
- Nr 6. *Wykazy osób z akt parafialnych diecezji łuckiej do 1945 roku*, oprac. W. W. Żurek, t. 3, Lublin 2006
- Nr 7. M. Dębowska, *Ośrodek Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II 1956-2006*, Lublin 2006
- Nr 8. *Wykazy osób z akt parafialnych diecezji łuckiej do 1945 roku*, oprac. W. W. Żurek, t. 4, Lublin 2007
- Nr 9. *Wykazy osób z akt parafialnych diecezji łuckiej do 1945 roku*, oprac. W. W. Żurek, t. 5, Lublin 2008
- Nr 10. B. Walicki, *Parafia pw. św. Jana Chrzciciela w Sokolowie Małopolskim w okresie międzywojennym*, Kolbuszowa 2010
- Nr 11. *Parafia Kolegiacka Wszystkich Świętych w Kolbuszowej w latach 1510-2010. Studia, szkice i materiały*, red. S. Zych, Kolbuszowa 2010
- Nr 12. *Wykazy osób z akt parafialnych diecezji łuckiej do 1945 roku*, oprac. W. W. Żurek, t. 6, Lublin 2010
- Nr 13. *Pod opieką Maryi. Ku koronacji łaskami słynącego obrazu Matki Bożej Szkaplerznej z Kościoła Św. Krzyża w Rzeszowie*, red. W. Jagustyn, S. Zych, Rzeszów 2010
- Nr 14. S. Zych, *Diecezja przemyska obrządku łacińskiego w warunkach okupacji niemieckiej i sowieckiej 1939-1944/1945*, Przemyśl 2011
- Nr 15. *Wykazy osób z akt parafialnych diecezji łuckiej do 1945 roku*, oprac. W. W. Żurek, t. 7, Lublin 2011
- Nr 16. J. Szymański, *Duszpasterze Polonii i Polaków za granicą. Słownik biograficzny*, t. 1, Lublin 2010
- Nr 17. Binarowa. *Studia i materiały z dziejów parafii i sanktuarium*, red. W. Bielak, B. Walicki, S. Zych, Kolbuszowa 2011
- Nr 18. K. Naskręcki, *Z zapisków i ze wspomnień Żytomierzanina*, oprac. M. Dębowska, Kraków 2011
- Nr 19. J. Szymański, *Duszpasterze Polonii i Polaków za granicą. Słownik biograficzny*, t. 2, Lublin 2011
- Nr 20. M. Dębowska, *Klasztor norbertanek w Imbramowicach. Studia i materiały*, Lublin 2012

KOŚCIÓŁ PARAFIALNY W LUBOMLU
WIZYTACJE GENERALNE
Z LAT 1796-1839

Wprowadzenie i opracowanie
Maria Dębowska

LUBLIN 2012

Recenzent

ks. dr hab. Mieczysław Różański, prof. UWM

Redakcja techniczna

Marta Kośmider

© Maria Dębowska

ISBN 978-83-60944-38-7

Wydawca

Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna
ul. J. Piłsudskiego 7
36-100 Kolbuszowa

Druk

Zakład Poligraficzny Z. Gajek
39-300 Mielec, ul. Korczaka 23
www.drukarnia.mielec.pl

WPROWADZENIE

W obecnym, 2012 roku przypada sześćsetna rocznica ufundowania kościoła w Lubomlu (obecnie Ukraina). Sto lat temu ówczesny proboszcz lubomelski ks. Stanisław Jastrzębski odnotował w jednej z ksiąg wizytacyjnych, że jubileusz pięćsetlecia fundacji tamtejszego kościoła parafialnego obchodzono uroczysto w dniach od 16 do 18 czerwca 1912 roku¹.

Włodzimierz Czarnecki jest zdania, iż kościół w Lubomlu ufundował król Władysław Jagiełło na przełomie lat 1409/1410, a w dokumencie lokacyjnym Lubomla z 13 listopada 1412 roku zostało zapisane jego uposażenie, które w innym dokumencie tego monarchy, wystawionym w Krasnymstawie 16 sierpnia 1414 roku, zostało jeszcze powiększone². Wszystkie źródła archiwalne jednoznacznie wskazują na króla Władysława Jagiełłę jako na fundatora kościoła. Natomiast informacje zawarte w protokołach wizytacji generalnych tego kościoła, stanowiących podstawowe źródło do poznania jego historii, jednoznacznie wskazują na rok 1412 jako ten, w którym nastąpiła fundacja tamtejszego kościoła.

Luboml w strukturach terytorialnych Kościoła łacińskiego

Miasteczko Luboml „od zawsze” należało do zabużańskiej części ziemi chełmskiej. Po 1366 roku, kiedy granice państwa polskiego zostały przesunięte na wschód, w ich obrębie znalazł się ówczesny powiat lubo-

---

¹ Ośrodek Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych [dalej cyt.: OABMK], Archiwum Diecezji Łuckiej [dalej cyt.: ADŁ], Wizytacja kościoła parafialnego w Lubomlu z 1796 r.

² W. Czarnecki, *Rozwój sieci parafialnej kościoła łacińskiego w ziemi chełmskiej do początku XVII w.*, „Roczniki Humanistyczne”, t. 48 (2000) z. 2, s. 37, 70. Por. L. Bieńkowski, *Działalność organizacyjna biskupa Jana Biskupa w diecezji chełmskiej (1417-1452)*, „Roczniki Humanistyczne”, t. 7 (1958) z. 2, s. 238-239.

---

melski. Za rządów biskupa Jana Biskupca (1417-1452) obszar ten wchodził już w skład diecezji chełmskiej.

Po podziale tej diecezji na dekanaty w 1604 roku, został utworzony dekanat lubomelski obejmujący zabużańską część diecezji chełmskiej z parafiami: Luboml, Ratno, Maciejów, Przewały i Dubienka. Erygowana nieco później parafia Kamień Koszyrski, została włączona do tego dekanatu w 1624 roku³. W drugiej połowie XVIII wieku (1772) w obrębie dekanatu lubomelskiego znajdowały się parafie: Dubienka, Kamień Koszyrski, Korytnica, Luboml, Maciejów, Opalin, Ostrówki, Przewały, Ratno⁴. Ten stan rzeczy przetrwał do trzeciego rozbioru Polski w 1795 roku, kiedy to zabużańska część diecezji chełmskiej znalazła się w granicach państwa rosyjskiego. Biskup Wojciech Skarszewski utworzył z tej części swojej diecezji tzw. oficjalat ratneński⁵, który do 1798 roku należał do niekanonicznej diecezji pińskiej, utworzonej we wrześniu 1795 roku przez cesarzową Katarzynę II. Rządy tej diecezji zostały powierzone biskupowi kijowskiemu Kasprowi Cieciszowskiemu. W 1798 roku, po reaktywowaniu diecezji łuckiej i połączeniu jej unią personalną z nowo utworzoną diecezją żytomierską, prawie wszystkie parafie (oprócz Dubienki) dawnego dekanatu lubomelskiego znalazły się w granicach diecezji łuckiej i żytomierskiej. W okresie rozbiorów parafia w Lubomlu należała do dekanatu kowelskiego. Dekanat lubomelski w diecezji łuckiej został utworzony dopiero w latach międzywojennych (1928).

Wizytacje generalne lubomelskiego kościoła parafialnego w XVII i XVIII wieku

Najstarsze wizytacje diecezji chełmskiej pochodzą z początku XVII wieku⁶. Pierwszą z rzędu siedemnastowiecznych wizytacji kościoła lubomelskiego przeprowadził 5 marca 1604 roku biskup chełmski Jerzy Zamojski⁷. Dnia 10 grudnia 1635 roku wizytował kościół w Lubomlu Jan Sasin, oficjał i wikariusz *in spiritualibus*, delegowany do tej czynności

---

³ B. Kumor, *Granice metropolii i diecezji polskich (966-1939)*, Lublin 1969, s. 132.

⁴ S. Litak, *Atlas Kościoła łacińskiego w Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVIII wieku*, Lublin 2006, s. 331.

⁵ B. Modzelewska, *Łucka diecezja*, w: *Encyklopedia Katolicka*, t. 11, Lublin 2006, kol. 592; *Dzieje archidiecezji lubelskiej (1805-2005)*, red. M.T. Zahajkiewicz, Lublin 2005, s. 29.

⁶ O siedemnastowiecznych wizytacjach diecezji chełmskiej zob. B. Szady, *Wizytacje diecezji chełmskiej – XVII wiek*, „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne” [dalej cyt.: ABMK], t. 82 (2004) s. 268-288.

⁷ Archiwum Archidiecezjalne w Lublinie [dalej cyt.: AAL], Rep60 A 149 (OABMK, Mf 1041), k. 99v-102: „*Visitatio ecclesiae parochialis in oppido Luboml S.R.M^{is}ps*”.

---

przez bpa Remigiusza Koniecpolskiego⁸. Do teŝe wizytacji odwoływali się wizytatorzy z XVIII wieku ze względu na zawarte w niej informacje o dokumentach fundacyjnych kościoła lubomelskiego. W 1671 roku (20 kwietnia) przeprowadził osobiście wizytację kościoła w Lubomlu bp Krzysztof Źegocki⁹. W osiemnastowiecznych wizytacjach kościoła parafialnego w Lubomlu została wspomniana jeszcze wizytacja generalna przeprowadzona 8 października 1663 roku przez Walentego Turobojskiego, doktora obojga praw, archidiakona chełmskiego, delegowanego do tej czynności przez bpa Tomasza Leżeńkiego¹⁰.

W XVIII wieku, od jego początku do trzeciego rozbioru Polski w 1795 roku kościół parafialny w Lubomlu był wizytowany kilka razy. Serię osiemnastowiecznych wizytacji kościoła w Lubomlu rozpoczyna wizytacja bpa Krzysztofa Jana Szembeka z 30 września 1718 roku¹¹. W niej zostały zamieszczone odpisy przywilejów Władysława Jagiełły i Zygmunta III, do których odwołują się wizytatorzy z przełomu XVIII i XIX wieku. Kolejna wizytacja została dokonana przez bpa Jana Feliksa Szaniawskiego 29 września 1729 roku¹². Tej nie było w archiwum parafialnym w Lubomlu na przełomie XVIII i XIX wieku, gdyż w żadnej wizytacji (z obecnie publikowanych) nie została wymieniona. W dalszej kolejności odbyły się następujące wizytacje kościoła lubomelskiego:

- 12 marca 1743 roku, wizytacja bpa Józefa Eustachego Szembeka,
- w 1751 roku, po raz drugi wizytacja bpa Józefa Eustachego Szembeka¹³,
- 16 stycznia 1755 roku, wizytacja bpa Walentego Franciszka Salezego Wężyka¹⁴,
- 26 stycznia 1764 roku, wizytację przeprowadził ks. Melchior Kochnowski, delegowany przez bpa Walentego Wężyka¹⁵,

---

⁸ AAL, Rep60 A 150 (OABMK, Mf 1042), k. 35-37v: „Oppidum Lubomle. Puncta reformationis pro ecclesia parochiali Lubomlensi in visitatione generali die decima mensis Decembris anno Domini millesimo sexcentesimo trigesimo 5to relictā”.

⁹ AAL, Rep60 A 151 (OABMK, Mf 2368), k. 255-260: „Visitatio parochialis ecclesiae Lubomlensis”.

¹⁰ Wizytacja ta nie zachowała się.

¹¹ AAL, Rep60 A 153 (OABMK, Mf 2370) k. 500-513: „Status et origo ecclesiae Lubomlensis”.

¹² AAL, Rep60 A 154 (OABMK Mf 2371) k. 373v-483v.

¹³ AAL, Rep60 A 157 (OABMK, Mf 2374) k. 1051-1086: „Status ecclesiae parochialis Lubomlensis” (brudnopis i czystopis).

¹⁴ AAL, Rep60 A 160, k. 370-375 (dekret reformacyjny k. 374v-375), informacje przygotował ks. Paweł Antoni Paprocki, proboszcz lubomelski. Wizytacja bractwa różańcowego: Rep60 A 159, k. 583-587v.

¹⁵ AAL, Rep60 A 161, k. 206-210v, bractwo różańcowe k. 211-212.

– 27 września 1773 roku, po raz drugi wizytował kościół lubomelski ks. Melchior Kochnowski, delegowany przez bpa Antoniego Onufrego Okęckiego¹⁶,

– 7 września 1776 r., po raz trzeci był w Lubomlu ks. Melchior Kochnowski¹⁷,

– 30 stycznia 1784 roku, po raz czwarty wizytację przeprowadził ks. Melchior Kochnowski, delegowany do tej czynności przez bpa Macieja Garnysza.

Jak wynika z obecnie publikowanych wizytacji generalnych kościoła parafialnego w Lubomlu, już pod koniec XVIII wieku w tamtejszym archiwum parafialnym nie było akt wizytacyjnych z XVII wieku („i tylko powieść niesie, że w czasie jednej wizyty generalnej, wraz z innymi dokumentami do kancelaryi jaśnie wielmożnych biskupów chełmskich, czyli ich konsystorza miały być wzięte i dotychczas nieodebrane” – 1799), a i te osiemnastowieczne też nie wszystkie tam się znajdowały.

Wizytacje kościoła i parafii w Lubomlu z przełomu XVIII i XIX wieku

Publikowane obecnie wizytacje generalne kościoła i parafii w Lubomlu (6) pochodzą z okresu po 1795 roku, a więc z czasu przynależności zabużańskiej części diecezji chełmskiej do państwa rosyjskiego. Pierwsza z nich powstała jako rezultat wizytacji generalnej przeprowadzonej w 1796, a ostatnia – z 1839 roku. Wizytacja z 1839 roku jest ostatnią, zarządzoną przez ordynariusza diecezji łucko-żytomierskiej rezydującego w Łucku. Na początku lat czterdziestych XIX wieku rząd carski nakazał przeniesienie instytucji centralnych tychże diecezji do Żytomierza, ówczesnej stolicy guberni wołyńskiej.

Prawie wszystkie te wizytacje – poza jedną – pochodzą z okresu rządów biskupa (od 1827 roku arcybiskupa) Kaspra Cieciszowskiego. Ta ostatnia, z 1839 roku, została zarządzona przez bpa Michała Piwnickiego, następcę Cieciszowskiego na łucko-żytomierskiej stolicy biskupiej. Wizytacja z 1796 roku pochodzi z czasu istnienia niekanonicznej diecezji pińskiej (1795-1798), którą zarządzał bp Cieciszowski, wcześniej biskup

---

¹⁶ AAL, Rep60 A 163, dekret reformacyjny s. 48-51. „Status ecclesiae parochialis Lubomlensis” sporządzony (19 V 1773) po śmierci proboszcza ks. Pawła Antoniego Paprockiego (zm. 8 V 1773), s. 1143-1156. Różne dokumenty (m.in. „Erectio originalis et fundatio ecclesiae parochialis”, s. 1157-1158), do s. 1178; bractwo różańcowe, s. 1179-1230.

¹⁷ AAL, Rep60 A 164, k. 235-236 (*curatus* ks. Felicjan Mierzejewski). Wizytacja bractwa różańcowego 19 VIII 1776 r. k. 237-239v.

---

kijowski¹⁸. Należy zwrócić uwagę na gorliwość bpa Cieciszowskiego, który już w pierwszym okresie rządów nową diecezją nakazał jej zwizytowanie (wizytacja w Lubomlu została przeprowadzona 25 czerwca 1796 roku). Kolejna wizytacja (z 1799 roku) została przeprowadzona już w okresie istnienia diecezji łucko-żytomierskiej. Po niej nastąpiła kilkunastoletnia przerwa. Kolejne trzy wizytacje pochodzą z lat 1818-1820.

W omawianym okresie żadnej z wizytacji nie przeprowadził biskup osobiście, lecz wyznaczeni przez niego wizytatorzy. Dwa razy (1796, 1820) wizytował kościół lubomelski ks. Wincenty Pocisk Dobrowolski, dwa razy (1818, 1819) dziekan włodzimierski ks. Jan Chevallier, raz (1799) ks. Józef Jan Nepomucen Junosza Piaskowski i raz (1839) ks. Jan Nepomucen Przegaliński. Trzeba zaznaczyć, iż pomimo przeprowadzenia wizytacji przez dziekanów (włodzimierskiego i kowelskiego) są one wizytacjami generalnymi zarządzonymi przez biskupa, a nie zwykłymi dziekańskimi, które dziekani, z racji swego urzędu, mieli obowiązek przeprowadzać corocznie.

Dekrety reformacyjne zostały załączone do wizytacji z lat 1796, 1799 oraz 1820. Ten z 1820 roku, prawdopodobnie już z założenia, odnosi się do serii trzech wizytacji bezpośrednio po sobie następujących w latach 1818-1820.

Kim byli wizytatorzy kościoła lubomelskiego?

Najbardziej utytułowanym spośród nich był ks. Józef Jan Nepomucen Piaskowski herbu Junosza, doktor obojga praw, prepozyt kapituły katedralnej w Łucku. Urodził się w 1744 roku¹⁹, zmarł 7 (19) marca 1803 roku w Międzyrzeczu Koreckim, został pochowany w Ołyce²⁰. Początkowo uczył się w klasztorach łuckich i lubelskich. W 21 roku życia rozpoczął przygotowanie do kapłaństwa w seminarium Św. Krzyża w Warszawie. Po złożeniu egzaminów w Akademii Krakowskiej otrzymał stopień doktora

---

¹⁸ Po trzecim rozbiore Polski cesarzowa Katarzyna II zniósła m.in. diecezję kijowską wcielając jej terytorium do diecezji łatyczowskiej. W 1798 r. z części diecezji kijowskiej została utworzona diecezja żytomierska połączona unią personalną z diecezją łucką, M.R. Górniak, *Kijowska diecezja katolicka*, w: *Encyklopedia Katolicka*, t. 8, Lublin 2000, kol. 1424-1425.

¹⁹ Był w wieku ks. Jana Chryzostoma Kaczkowskiego, biskupa sufragana łuckiego, obydwaj mieli po 57 lat najprawdopodobniej w 1801 r., Archiwum Diecezji Łuckiej [dalej: ADE], „Wiadomość o znajdującym się duchowieństwie w kapitule kościoła katedralnego łuckiego”. Wiemy, że bp Kaczkowski urodził się 26 I 1744 r., S. Tylus, *Nowe źródła do biografii biskupów: Jana Chryzostoma Kaczkowskiego (1744-1816) i Jakuba Ignacego Dederki (1750-1829)*, ABMK, t. 66 (1996) s. 460.

²⁰ S. Tylus, *XVIII-wieczne duchowieństwo na kartach metryk parafii Kowel*, ABMK, t. 73 (2000) s. 426; ADE, „Kapłani zmarli na terenie diecezji łuckiej i innych”, s. 39.

---

obojga praw. Był kanclerzem krakowskiej kapituły katedralnej (instalacja 5 II 1774 r.)²¹, prepozytem koadiutorem kapituły katedralnej w Łucku, dziekanem kapituły kolegiackiej w Ołyce, prepozytem klimontowskiej kapituły kolegiackiej. W ostatnich latach życia był proboszczem parafii rówieńskiej, gdzie zwykle mieszkał. Z ramienia kapituły krakowskiej był deputatem do Trybunału Lubelskiego i delegatem od tegoż Trybunału do króla. Pełnił również funkcję komisarza cywilno-wojskowego. W kapitule łuckiej sprawował przez pewien czas obowiązki prokuratora²². Został odznaczony Orderem Świętego Stanisława. Zjechał do Lubomla 26 października 1799 roku z polecenia biskupa łucko-żytomierskiego Kaspra Cieciszowskiego, który delegował go wówczas do zwizytowania dwóch części dekanatu łuckiego oraz dekanatu włodzimierskiego.

Dnia 25 czerwca 1796 roku oraz 22 listopada 1820 roku wizytował parafię lubomelską ks. Wincenty Pocisk Dobrowolski (z Woli Krosnowej), syn Antoniego²³ i Franciszki, delegowany przez biskupa pińskiego Kaspra Cieciszowskiego do zwizytowania okręgu włodzimierskiego w 1796 roku. Był prepozytem koadiutorem parafii Turzysk (1796-1802) i prepozytem parafii Torczyn (1802-1817) oraz dziekanem kowelskim (1796-1805). W 1796 roku był kanonikiem kolegiaty łowickiej, a w 1820 – prepozytem kapituły katedralnej żytomierskiej i kanonikiem w kapitule łuckiej. Zażył się cholerą, zmarł w Łucku 26 kwietnia 1831 roku²⁴.

W latach 1818-1819 przeprowadził dwie wizytacje kościoła parafialnego lubomelskiego ks. Jan Chevallier, dziekan włodzimierski delegowany przez bpa Cieciszowskiego do zwizytowania wszystkich kościołów (świeckich i zakonnych) na podległym sobie terenie. Był on wówczas proboszczem w Porycku, uhonorowany kanonią w katedrze łuckiej. Zmarł 23 marca 1847 roku²⁵.

Ostatnią, obecnie publikowaną, wizytację przeprowadził 3 sierpnia

---

²¹ J. Szczepaniak, *Spis prałatów i kanoników kapituły katedralnej oraz kapituł kolegiackich diecezji krakowskiej (XVIII w.)*, Kraków 2008, s. 15; por. ADŁ, „Wiadomość o znajdującym się duchowieństwie w kapitule kościoła katedralnego łuckiego”.

²² ADŁ, „Wiadomość o znajdującym się duchowieństwie w kapitule kościoła katedralnego łuckiego”; „Historia kościołów ołyckich. Ich fundacje i fundatorzy. Zeszyt II”, s. 32-33.

²³ Antoni Dobrowolski był synem Stanisława i Magdaleny z Puchowskich. Zmarł w Turzysku 16 VII 1797 r. w wieku 74 lat, S. Tylus, *Duchowieństwo Lubomla, Oleksińca, Torczyna i Turzyska. Spis na podstawie materiałów archiwalnych (XVII w. – 1826)*, ABMK, t. 75 (2001) s. 411.

²⁴ S. Tylus, *Wizytacja kościoła parafialnego w Lubomlu z 1796 roku*, ABMK, t. 74 (2000), s. 437.

²⁵ ADŁ, „Kapłani zmarli na terenie diecezji łuckiej i innych”, s. 9.

1839 roku – z polecenia bpa Michała Piwnickiego – ks. Jan Nepomucen Przegaliński, kanonik katedralny żytomierski, wówczas dziekan kowelski i prepozyt maciejowski. Wcześniej był proboszczem w Przewałach²⁶. Zmarł 2 marca 1856 roku²⁷.

Wizytacje z przełomu XVIII i XIX wieku różnią się od wizytacji sprzed 1795 roku przede wszystkim językiem – większość poprzednich została spisana w języku łacińskim z nielicznymi wtrętami (głównie spisy sprzętów kościelnych) w języku polskim. Wizytacje z okresu po 1795 roku zostały spisane w języku polskim. W języku łacińskim został zredagowany dekret reformacyjny dołączony do wizytacji z 1796 roku; pozostałe dwa dekryty reformacyjne (1799, 1820) wizytatorzy zredagowali w języku polskim.

Praktycznie wszystkie wizytacje po roku 1795 (z wyjątkiem najstarszej – z 1796 roku) mają jasny układ z podziałem na artykuły. Wizytacje z lat 1818-1839 zostały sporządzone według identycznego formularza, podzielonego na 16 artykułów: 1. Opisanie kościoła lubomelskiego, 2. Sprzęty kościelne, 3. Biblioteka kościelna, 4. Fundusz pierwiastkowy i następne nadania, 5. Inwentarz wsi Borek należącej do probostwa lubomelskiego, 6. Sumy kościelne, 7. Sumariusz wszelkich dochodów i wydatków rocznych proboszcza lubomelskiego, 8. Obowiązki proboszcza z mocy funduszu odprowadzającego, 9. Porządek nabożeństw, 10. Bractwo różańcowe, 11. Szpital ubogich, 12. Czeladź, 13. Duchowieństwo przy kościele lubomelskim, 14. Szkoła parafialna, 15. Opisanie parafii, 16. Opisanie kaplicy we wsi Binduga.

Według podobnego formularza został przygotowany protokół wizytacji z 1799 roku. Różnice dotyczą tylko kolejności artykułów i rozdzielenia informacji odnoszących się do proboszcza i promotora bractwa różańcowego.

Jedynie wizytacja z 1796 roku układem treści i objętością bardziej przypomina te z poprzedniego okresu.

Podstawa publikacji

W Ośrodku Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego znajdują się w depozycie szczątkowe archiwalia wytworzone przez różne urzędy i instytucje diecezji łuckiej, w tym także szczątkowa dokumentacja parafii diecezji łuckiej i jej poprzedniczki – diecezji łucko-żytomierskiej. Wśród tych materiałów

---

²⁶ Tylus, *Duchowieństwo Lubomla, Oleksińca, Torczyna i Turzyska*, s. 419.

²⁷ ADŁ, „Kaplani zmarli na terenie diecezji łuckiej i innych”, s. 43.

---

archiwalnych są również wspomniane księgi wizytacyjne lubomelskiego kościoła parafialnego.

Protokoły wizytacji z lat 1796, 1799 i 1839 to samoistne jednostki archiwalne. Natomiast pozostałe trzy (1818, 1819, 1820) zostały współcześnie – celowo – oprawione w jedną księgę. Trzy księgi (1796, 1799, 1818-1820) zostały oprawione współcześnie w półskórek. Dwie z nich (1796, 1818-1820) zachowały resztki wiązań. Jedynie wizytacja z 1839 roku została oprawiona w gruby karton oklejony kolorowym papierem. Stan zachowania omawianych czterech jednostek archiwalnych jest w miarę dobry. Jedynie oprawy noszą ślady zniszczeń spowodowane głównie częstym przeglądaniem ksiąg. Protokół wizytacji z 1839 roku nie został uwierzytelniony pieczęcią, lecz jedynie podpisem wizytatora, wszystkie pozostałe zostały zaopatrzone w pieczęcie lakowe wizytatorów.

Omawiane księgi wizytacji spisane zostały starannym, czytelnym pismem. W przypadku wizytacji z 1799 roku tą samą ręką został wykonany zarówno protokół, jak i dekret reformacyjny.

Najstarsza z wymienionych wizytacji generalnych (z 1796 roku) ukazała się już drukiem²⁸. Dzięki uprzejmości jej pierwszego wydawcy, ks. Stanisława Tylusa SAK, może okazać się obecnie jej reedycja.

Razem z wizytacjami z lat 1818-1820 jest oprawiony (na początku księgi, s. 1-13) inwentarz kościoła lubomelskiego: „Srebra, cyny i innych krusców, tudzież całego stanu kościoła lubomelskiego, jako też wszelkiego opisanie budowli i remanentów, przy objęciu kościoła tegoż przez jego mości księdza Jakuba Kaczyńskiego, nowo instalowanego proboszcza, przez wielebnego imć ks. Bachowskiego proboszcza maciejowskiego, od jaśnie wielmożnego pasterza delegowanego, sporządzony i podpisany” 16 marca 1817 r. w Lubomlu. Tenże inwentarz został włączony do niniejszej edycji ze względu na to, że późniejsi wizytatorzy odwoływali się do niego.

Celem zachowania przejrzystości tekstu, wszelkie informacje o osobach występujących w tekstach poszczególnych wizytacji podano w indeksie. Informacje o duchowieństwie diecezji łucko-żytomierskiej zaczerpnięto z prezentowanych obecnie protokołów wizytacji, niepublikowanych materiałów archiwalnych²⁹ oraz istniejących już opracowań³⁰.

---

²⁸ Tylus, *Wizytacja kościoła parafialnego w Lubomlu*, s. 435-455.

²⁹ ADŁ, „Kaplani zmarli na terenie diecezji łuckiej i innych”; „Od kościoła katedralnego oraz parafialnego łuckiego. Rapport” (1797); „Wiadomość o znajdującym się duchowieństwie w kapitule kościoła katedralnego łuckiego” (1801); „Historia kościołów ołyckich. Ich fundacje i fundatorzy. Zeszyt II”.

³⁰ L. Popek, *Cmentarz parafialny w Ostrówkach na Wołyniu*, Lublin 2005; S. Tylus, *Duchowieństwo diecezjalne i obszar tacińskiej parafii katedralnej w Łucku w latach*

W obecnej edycji zachowano oryginalną pisownię, większość skrótów jednak rozpisano (nie komunikując o tym w tekście, jeśli nie było to konieczne) dla większej jasności i czytelności tekstu. Zachowywano przepisy instrukcji o edycji źródeł od XVI do XIX wieku, ale nie trzymano się niewolniczo wskazówek tam zawartych.

Prezentowana obecnie edycja jest najbardziej żmudną i pracochłonną formą prezentacji akt wizytacyjnych kościołów i parafii. Czasami jednak warto ten trud podjąć.

1815-1819 na podstawie Status animarum parochiae Luceoriensis, w: *Mistrz i Przyjaciół. Księga pamiątkowa ku czci Księdza Profesora Marka Tomasz Zahajkiewicza*, red. J. Pałucki, Lublin 1997, s. 175-190; tenże, *Duchowieństwo z kart metrykalnych Lubomla. Spis na podstawie materiałów archiwalnych (XVII w. – 1826)*, w: *Kościół i historia. Drogi i wzajemne powiązania. Księga pamiątkowa ku czci Księdza Profesora Anzelma Weissa*, red. S. Tylus, J. Walkusz, Lublin 2001, s. 301-316; tenże, *Duchowieństwo Lubomla, Oleksińca, Torczyna i Turzyska*, s. 397-434; tenże, *XVIII-wieczne duchowieństwo na kartach metryk parafii Kowel*, s. 418-436.

Wizyta kościoła parochialnego lubomlskiego pod tytułem Świętej Trójcy założonego, z woli jaśnie wielmożnego imć księdza Kaspra Kolumny Cieciszowskiego, biskupa pińskiego, Orderów Orła Białego i Świętego Stanisława Kawalera, po objęciu władzy tej diecezji na mocy ukazu najjaśniejszej imperatorowej imć pani naszej najmiłościwszej dnia 6° miesiąca Septembra 1795° do senatu danego, zaś przez wielmożnego imć księdza Wincentego Pocisk Dobrowolskiego, kanonika kolegiaty łowickiej i proboszcza koadiutora turzyskiego delegowanego do okruhu włodzimirskiego zupełną sobie z prawa służącą mocą wizytatora, dnia 25 Iunii 1796° roku, vide supra, uczyniona.

Opisanie kościoła parochialnego lubomlskiego

Kościół ten jest fundowany i opatrzony od Władysława Jagielona, króla polskiego, jako oblata tej fundacyi w grodzie krasnostawskim 1656 roku zaświadcza. Jest murowany cały a przyczyniony, albo raczej wzdłuż pociągniony murem od jaśnie wielmożnego Rzewuskiego, wojewody natenczas bełskiego, hetmana wielkiego koronnego, starosty lubomlskiego. Tenże kościół jest cały w murach, ale potrzebujący dachu. Pod tytułem Świętej Trójcy jest założony. Konsekrowany zaś od jaśnie wielmożnego imć ks. Jakuba Uchańskiego, biskupa natenczas chełmskiego, roku 1552. W kollacyi teraz zostaje jaśnie wielmożnego Franciszka Ksawerego graffa Branickiego, generała en cheff wojsk rosyjskich. W tymże kościele jest ołtarzy pięć. 1^{sz}y ołtarz wielki snycerskiej roboty, złotem i srebrłem malarskim i różnemi przyozdobiony farbami, pod tytułem Świętej Trójcy, pod którym i ten kościół jest fundowany, mensę ma murowaną i portatyłe, na którym w szrodku jest cymboryum złotem malarskim powleczone. 2^{si} ołtarz św. Anny snycerskiej roboty, srebrłem malarskim i farbami przyozdobiony, mensę ma murowaną i portatyłe. 3^{ci} ołtarz Najświętszej Panny Maryi Różańcowej, przy którym jest Bractwo Różańca Świętego, jako się niżej opisze. 4^{ty} ołtarz św. Józefa snycerskiej roboty, srebrłem malarskim i różnemi przyozdobiony farbami, mensę ma drewnianą, portatyłe zaś

z kamienia. 5^{ty} ołtarz św. Antoniego Padewskiego snycerskiej roboty, srebrłem malarskim i farbami przyozdobiony, mensę ma drewnianą i portatyłe kamienną. Nagrobków w tym kościele nie ma żadnych, ani też portretów, relikwie znajdują się na wielkim ołtarzu po bokach, ale bez autentyków. Cały ten kościół jest oparkaniony, przy którym znajduje się cmentarz. Podłoga w tym kościele z tarcic sosnowych, heblowanych, z gradusami takiemiz przed wielkim ołtarzem, pod którym jest grób murowany, do odmykania tego na wierzchu jest kamień biały czworograniasty, duży, z czterema antabami żelaznemi. Ambona snycerskiej roboty farbami przyozdobiona. Krzcielnica nowa, snycerskiej roboty. Ławki sosnowe po obydwu stronach. Konfesjonałów trzy, okien ośm, szyby w ołów oprawne mające. Z chóru murowanego na strych idąc, są schody sosnowe pokryte tarcicami. Kopuła blachą nakryta, w której znajduje się sygnaturka, lubo była dosyć opatrzona, jednakże podczas nawalnych deszczów zawsze pełną wody w kościele było, teraz zaś zupełnie przeze mnie zreperowaną została. Dzwonnica przy tym kościele kosztem jaśnie wielmożnej Antoniny z Potockich Rzewuskiej, wojewodziny wołyńskiej w roku 1764 cała wymurowana, ma w sobie dzwonów trzy, jeden wielki, drugi szredni a trzeci mały.

[2v] Zakrystyja

Po prawej ręce przy wielkim ołtarzu jest zakrystyja murowana z skarbcem na górze także murowanym. Srebra znajdujące się w tej zakrystyi są następujące:

		N ^o
1 ^{mo}	Monstrancja srebrna, cała pozłacana, a wkoło kamyczkami czerwonymi i zielonemi wysadzana	1
2 ^{do}	Kielichów srebrnych, wewnątrz pozłacanych, z patenami, z których jest jeden pozłacany cały	6
3 ^{io}	Puszka w cemborium srebrna z takimże nakryciem jest cała pozłacana	1
4 ^o	Puszek srebrnych wyzłacanych, małych, do noszenia wiatyku w bursach chorym	2
5 ^o	Pacyfikał miedziany, w promieniu, pobielany	1
6 ^o	Lichtarzów srebrnych, małych	2
7 ^{mo}	Lichtarzów mosiężnych, małych	2
8 ^o	Lichtarzy większych i mniejszych cynowych	8
9 ^o	Lichtarzy cynowych stołowych	2
10 ^{mo}	Turybularz miedziany, pobielany	1
11 ^{mo}	Turybularz mosiężny, stary	1
12 ^{mo}	Krzyż cynowy	1
13 ^{io}	Tacek cynowych	3

14 ^{to}	Ampulek cynowych, starych	5
15 ^{to}	Krzyż zwiersciadlany na ołtarzu wielkim	1
16 ^{to}	Kociołków miedzianych do święconej wody	2
17 ^{mo}	Kociołek miedziany z nakryciem, w krzcielnicy	1
18 ^{vo}	Dzbanek miedziany do nalewania w zakrystyi na ręce wody i miednica takąż	2
19.	Puszka miedziana na komunikanty	1
20.	Dzwonków mniejszych i większych	12
21.	Grób wielkopiątkowy na płótnie malowany, z liniami	1
22.	Statua drewniana, snycerskiej roboty, zmartwychwstałego Chrystusa	1

Ornaty

		Nº
1 ^{mo}	Ornatów białych, bogatych, nowych i dawniejszych, z galonami, częścią złotemi, częścią srebnemi	13
2 ^{do}	Ornat szkotowy biały, w kwiaty i dalmatyk takichże 2, razem	3
3 ^{io}	Ornatów białych powszednich, po części przetartych	6
4 ^{io}	Ornatów czerwonych, bogatych	2
5 ^{io}	Ornat czerwony z tureckiej materyi, stary	1
[3] 6 ^{io}	Ornatów powszednich, czerwonych	3
7 ^{mo}	Ornatów zielonych, bogatych	2
8 ^{vo}	Ornatów fioletów powszednich, po części przetartych	6
9 ^{no}	Ornat fioletowy, bogaty	1
10 ^{mo}	Ornat czarny, aksamitny	1
11 ^{mo}	Ornatów czarnych, nowych, w kwiatki białe	2
12 ^{mo}	Ornatów czarnych kamlotowych	3
13 ^{io}	Kap białych, bogatych	2
14 ^{to}	Kapa fioletowa, powszednia	1
15 ^{to}	Kapa czarna aksamitna	1
16 ^{to}	Kapa czarna, stara	1
17 ^{mo}	Pasków do wszystkich ornatów, akomodowane kolorami	18
18 ^{vo}	Antypedy nowych, bogatych	3
19 ^{no}	Antypedy starych, różnych i złych	4
20 ^{mo}	Antypedy włóczkowych starych	2
21 ^{mo}	Antypedium fioletowe grudetorowe, z haftem, jedwabiem i złotem przerabianym	1
22 ^{do}	Antypedium czarne, stare	1
23 ^{io}	Antypedii nowych, na płótnie różnemi kolorami malowanych, a na drugiej stronie czarnych	5
24 ^{to}	Tabernakulum czerwone aksamitne	1
25 ^{to}	Ubiór grudetorowy różowy, na wielki czwartek	1
26 ^{to}	Firaneł różnych nowych i starych, par	3
27 ^{mo}	Firaneł nieparzystych, starych	5
28 ^{vo}	Materyi czerwonej nowej, podszytej grudetorem zielonym, kawalków	2
29 ^{no}	Baldachim na procesję, z materyi bogatej białej	1
30 ^{no}	Baldachim pojedynczy, z materyi czerwonej	1

31 ^{mo}	Umbrakulum materialne lamowe, koloru białego	1
32 ^{do}	Umbrakulum muszlinowe	1
33 ^{tio}	Umbrakulum nowe, w kwiaty wyszywane	1
34 ^{to}	Oponów harasowych szarych, do zasłonięcia ołtarzów na wielki post	5

Bielizna kościelna

1 ^{mo}	Alb nowych i starych z różnymi koronkami	19
2 ^{do}	Komeszek księży nowych i starych	7
3 ^{tio}	Komeszka dla dziada kościelnego	1
4 ^{to}	Komeszek dla służących do mszy, lannych i grubszych	16
5 ^{to}	Obrusów nowych i starych, ale jeszcze zdalnych	19
6 ^{to}	Obrusów złych	7
7 ^{mo}	Obrusów grubych na ołtarzach	10
8 ^{vo}	Korporałów, puryfikarzów, humerałów i ręczników jest dostatecznie	

[3v] Księgi kościelne

1 ^{mo}	Mszałów wielkich, w skórę czarną oprawnych	2
2 ^{do}	Mszałów wielkich, w skórę czarną oprawnych, starych	2
3 ^{tio}	Mszalik w skórę czarną oprawny stary, zły	1
4 ^{to}	Mszalików rekwalnych	4
5 ^{to}	Agenda stara w skórę czarną oprawna	1
6 ^{to}	Agendek małych z wyprawą na tamten świat	3

Opisanie domu proboszczowskiego, folwarku, komendaryi i innego zabudowania do tegoż probostwa należącego

Dom proboszczowski, dla niemieszkania przez lat 20 przeszłego proboszcza a mego antecessora, znacznie został spustoszony. Przeto terazniejszy proboszcz, już to przez wyprowadzenie komina na dach, już to przez dwa kominki na nowo wymurowane, z blachami żelaznymi, już to przez nowe podszybitki w trzech pokojach, już to przez przyczynienie murów od komina idących dla mocnego utrzymania belków i całego gmachu, już to danie nowych okien taflowych w liczbie № 8, już to przez pobicie nowymi gontami dachu, już to przez ganek w kolumny pięknie ukształcony, już to przez malowanie wszystkich pokojów, znaczny poniósł koszt i ekspens. W tymże domie, w sieniach jest na nowo postawiona kuchnia, dwie grube wymurowane do pieców nowych z blachami żelaznymi.

Bliżej kościoła jest pomieszkowanie dla imć księdza komendarza, w którym izba z dwoma garderobkami, ma podłogę z tarcic sosnowych hybrowanych, okien cztery w ramy dębowe oprawne, z okiennicami od

---

podwórza, piec ceglany z kominkiem murowanym nad dach wyprowadzonym, w sieni ma szpiżarkę, obok stajenkę na parę koni, dranicami pobitą. Pod izbą dwie piwnice murowane. Dach na tym budynku przez połowę nowymi gontami pobity.

Przy kościelnym cmentarzu jest także pomieszkanie dla organisty, które zawiera w sobie sień z izbą jedną, piec ceglany z kominkiem i trzy okna z szyb małych. Całe to mieszkanie jest słomą pokryte, w końcu którego jest szopa słomą pokryta na składanie różnych rzeczy. Przy tymże domie jest ogród. Z drugiej zaś strony kościoła zaraz za dzwonicą jest drugi ogród do tegoż probostwa należący, który trzyma teraz pani Hawłowa wdowa i kosztem swoim go utrzymuje.

Za miastem, do tegoż probostwa należący, jest folwark na ulicy Tylnej zwanej, w którym mieszka dyspozytor z czeladzią. Tenże folwark, podczas strasznego ognia w roku 1793^m, kiedy ulica Kuśniska gorzała z stajniami, oborą, szpiklerzem i w nim znajdującym się zbożem na kilkadziesiąt korcy, z dwoma szopami, [4] z wozownią i w niej się znajdującymi gospodarskimi sprzętami i narzędziami rolniczymi, oprócz starego budynku i starej stodoły, ze wszystkim zgorzał. Co więc mogłem przysposobić z drzewa do tegoż folwarku i jakie zabudowanie uczynić to opisuje. Budynek sam stary, przeze mnie jak na nowo zreperowany został, gdyż krokwie nowe i poszycie, podłoga z tarcic nowych, okien trzy taflowych nowych, piec ceglany z kominkiem murowanym. Drzwi nowe z zamkami i klamkami sporządzone zostały. Studnia jak na nowo wybrana i ocembrowaną została, szopa duża na bydło, w której stajenka na sześć koni znajduje się postawiona. Także szpiklerz nowy z zamkiem francuskim u drzwi, szopa jedna i druga na siano przeze mnie są zbudowane. Bydła inwentarskiego żadnego nie masz, ponieważ przy odchodzie w okolicy bydło wszystko na tymże folwarku wyzdychało.

Opisanie funduszu kościoła lubomlskiego

Miał ten kościół przedtym dziesięcinę wytyczną z całego starostwa lubomlskiego, od wszystkich jakiegokolwiek obrządku i kondycji ludzi, przywilejem Władysława Jagielona, króla polskiego, a fundatora tegoż kościoła, nadaną, lecz teraz, według niedawnej kompozycyi, corocznie płacą, nie już starostwo, gdyż się odmieniło w dziedziczne dobra jaśnie wielmożnego graffa Branickiego, ale z skarbu tegoż jaśnie wielmożnego graffa dziesięciny dwa tysiące pięćset złotych polskich.

Zapisy należące temuż kościołowi są te.

Od summy 2000 zł., legowanych testamentem kościołowi

lubomlskiemu przez niego śp. wielmożnego imć pana Macieja Tarnowskiego prowizyi złotych polskich 80 złożonym oblikiem, aby za te 80 zł. odprowadzana była w tymże kościele co tydzień msza św. za duszę Macieja, a to w dzień piątkowy, która to summa, wżwyż wspomniona, lokowana była na części dawniej Łopateńszczyzna zwanej, a później Leszczańszczyzna, że zaś ta część dopiero wspomniona od wielmożnego imć pana Świętosława Rusanowskiego, tejsze części dziedzica jaśnie wielmożnemu Franciszkowi graffowi Branickiemu przedaną została, za czym nie od niego, ale z skarbu tego jaśnie wielmożnego graffa corocznie odbiera się.

Jest także tysiąc złotych polskich zapisanych od śp. wielmożnej imć pani Marianny Zabłockiej, stolnikowej nowogrodzkiej, która to summa lokowana i zapisana jest na wsi Wołockowym Przewozie, dobrach dziedzicznych wielmożnego imć pana Łukasza Węglińskiego, natenczas chorążego chełmskiego, od której to summy prowizya corocznie złotych polskich trzydzieści pięć odbiera się.

[4v] Powinności poddanych do probostwa należących

Poddani należące do probostwa, których osiadłość niżej opisuje się: osiedli na półłankach pola, robią co tydzień pańszczyzny, bądź ciągłą, bądź pieszą dni dwa; dni letnich w roku sześć, to jest: zaorków i oborków dni dwa, zakosków i obkosków dni dwa, zarzynków i obrzynków dni dwa. Prócz tego na stróżę dobową do folwarku, czyli probostwa w kolei wychodzą, tudzież kapustę dworską sadzić i podlewać i zboże za rozkazem zwierzchności podsiewać bez pańszczyzny jest ich powinnością. Czynszu żadnego nie płacą, tylko oczkowe od pszczoł, podług rewizyi w jesieni od ula jednego po groszy 6 dają.

Osiadłość poddanych

Imię i nazwisko gospodarza	Na rok			
	Pańszczyzny na tydzień	Zaorki, oborki	Zakoski, obkoski	Zarzynki, obryzki
1. Hryć Pytel	2	2	2	2
2. Daniło Kozak	2	2	2	2
3. Juško Sobczuk	2	2	2	2
4. Józef Czerpaczuk	2	2	2	2
5. Semen Wasylewicz	2	2	2	2
6. Ostap Lulka	2	2	2	2
7. Jakim Nudyżec	2	2	2	2

8. Daniło Kluka	2	2	2	2
9. Petro Lulka	1			
10. Jakim Kluka	2	2	2	2
11. Ihnat Lulka	2	2	2	2
12. Iwanowa Marczukowa	2	2	2	2
13. Jędruch Bahniuk	2	2	2	2
14. Panas Bartniuczek	2	2	2	2
15. Tymosz Hupało	2	2	2	2
16. Hryć Markow	1			
17. Iwan Bekierej	2	2	2	2
18. Marianna Kapitanowa	2	2	2	2
19. Wojciech Bahniuk	2	2	2	2
20. Józef Bachniuk	2	2	2	2
Summa	38	36	36	36

[5] Intrata z poddanych

Pańszczyzny na tydzień dni 38, wypada na rok:

	Florenów polskich
Dni 1976, licząc dzień po gr. 15	988
Zaorków i oborków dni 36 a gr. 15	18
Zakosków i obkosków, zarzynków i obrzynków dni 72 a gr. 10	24
Summa intraty złotych polskich	1030

Grunta do probostwa należące

Łan pierwszy, zwany W Ławkach, poczyna się od drogi starej idącej poza ogrodami miejskimi, a kończy się przy drodze idącej z Lubomla do Zapola, ma szerokości zagonów sto a długości staj mniejszych i większych sześć.

Łan drugi, po prawej ręce drogi jadąc z Lubomla do Zapola, zwany W Kluczowym Lesie, który poczyna się od drogi rzeczonoj, a kończy się przy rowie, za którym obszar dworu lubomlskiego, zwany Siedliszcze. Ten łan co do szerokości i długości wyrównywa pierwszemu.

Łan trzeci, Na Gnojnym zwany, poczyna się od drogi idącej z Lubomla do Rymacz, po prawej ręce leży, a kończy się przy drodze idącej do Kontów, szeroki zagonów 50, a długi na staj dwanaście.

Łąki do probostwa należące

1 ^{mo}	W borku, zwanej Kontami, jest na kosarzy piętnaście
2 ^{do}	Za Solarnią, zwanej Pod Pasieką, na kosarzy dwadzieścia
3 ^{to}	Na Gnujnym, między łanem, na kosarzy dwanaście
4 ^{to}	Między łanem, W Ławkach zwanym, na kosarzy dziesięć
5 ^{to}	Między łanem, W Lesie Kluczowym zwanym, na kosarzy sześć

Wysiew na powyższych łanach takowy: na zimę żyta korcy 18, pszenicy korcy 10, na wiosnę jęczmienia korcy 8, hreczki korcy 3, owsa korcy 9, grochu garcy 24, konopi garcy 8.

Szkółka parochialna

Znajduje się przy kościele domek szkołką nazywany, ale bez żadnego funduszu zostający, zawiera w sobie izbę jedną z trzema oknami, z piecem kaflowym i z kominem nad dach wymurowanym. W tejże szkołce znajduje się garderobka, do której są drzwi z sieni. Cały ten domek dranicami pobity.

Podatki publiczne corocznie opłacane są te:

Ofiary 20^{so} grosza – zł. pol. 720.

Subsidium charitativum – złotych polskich 196.

Ogólnie złotych polskich 916.

[5v] Szpital

Przed spaleniem się miasta całego był szpital o dwóch izbach i sieni, ale ten przez ogień gwałtowny zgorzał, teraz tylko został plac przez połowę, gdyż druga połowa od skarbu na drogę publiczną zabraną została. Jest w koniecznej staranności mojej, aby szpital ten, choć na zostawionej połowie tegoż gruntu, pobudowany został. Jakoż już są niektóre poczynione kroki, tak ode mnie, jako i od moich parafianów do postawienia tegoż szpitala.

Nabożeństwo w tym kościele

W dni niedzielne i święta uroczyste są grane pierwsze i drugie nieszpory. Jutrznia z rana każdej niedzieli i święta, po której wychodzi pierwsza msza św., po tym śpiewają Różaniec o Najświętszej Pannie,

podczas którego wychodzi druga msza św., po tej skończonej bywa katechizm, czyli nauka duchowna, po którym następuje msza św. wielka śpiewana. Trzema dniami przed Najświętszą Maryją Panną Różańcową odprawia się czterdziestogodzinne nabożeństwo, na co jest pozwolenie od Stolicy Apostolskiej, jako i na odpust zupełny, który jest na Świętą Trójcę.

Parafia

	Zdatni do komunii		Niezdadni	
	Płci męskiej	Płci żeńskiej	Płci męskiej	Płci żeńskiej
Miasto Luboml, w którym kościół frontem na zachód słońca stojący, liczy dusz	67	79	25	18
Wieś Terebejki, na zachód o trzy ćwierci mili leżąca, liczy dusz	42	46	18	13
Wieś Kupracze, na zachód o milę jedną leżąca, liczy dusz	23	18	8	12
Wieś Rymacze, na zachód o milę jedną leżąca, liczy dusz	139	132	52	39
Wieś Rakowiec, na zachód o mile dwie leżąca, liczy dusz	26	18	12	9
Wieś Jahodyn, na zachód o milę jedną leżąca, liczy dusz	141	94	49	36
Wieś Jankowce, na zachód o półtory mili leżąca, liczy dusz	48	31	15	17
Wieś Sawosze, na zachód o milę jedną leżąca, liczy dusz	8	7	3	6
Wieś Konty, na zachód o ćwierć mili leżąca, liczy dusz	18	13	9	10
Wieś Zapole, między zachodem i północą o ćwierć mili leżąca, liczy dusz	3	2	–	–
Wieś Sokół, między zachodem i północą o półtory mili leżąca, liczy dusz	5	4	1	2
Wieś Kuśniska, na północ o ćwierć mili leżąca, liczy dusz	3	2	–	1
Wieś Huta Szklanna, na północ o trzy mile leżąca, liczy dusz	8	6	2	1
Wieś Szack, na północ o mil cztery leżąca, liczy dusz	3	4	–	–
Wieś Switiaz, na północ o mil pięć leżąca, liczy dusz	1	1	–	–
Wieś Krymno, na wschód o mil cztery leżąca, liczy dusz	9	5	1	2
Wieś Lubochinie, na wschód o mil cztery leżąca, liczy dusz	3	2	–	2
Wieś Nudyże, na wschód o mil dwie leżąca, liczy dusz	7	5	3	6
[6] Wieś Hołowno, na wschód o milę leżąca, liczy dusz	4	3	2	3
Wieś Skiby, na wschód o ćwierć mili leżąca, liczy dusz	12	9	6	8

Wieś Olesk, na południe o mil trzy leżąca, liczy dusz	3	2	1	1
Wieś Musur, na południe o mil trzy leżąca, liczy dusz	8	4	2	1
Wieś Sztuń, na południe o milę jedną leżąca, liczy dusz	9	5	4	3
Wieś Zamłynie, na południe o mil dwie leżąca, liczy dusz	13	13	6	8
Wieś Radziechów, na południe o milę leżąca, liczy dusz	10	9	5	3
Wieś Maszów, na południe o pół mili leżąca, liczy dusz	4	5	2	4
Wieś Cmikos, na południe o półtóry mili leżąca, liczy dusz	6	3	–	–
Summa: wsi 26, miasto 1, dusz	623 ^a	522	226	205
W ogóle dusz	1576 ^b			

Rządca kościoła

Przy kościele parafialnym lubomlskim znajduje się księży trzech, z których pierwszy jest proboszcz nazwiskiem Karol Bogoria Ziainiński, w ziemi przemyskiej urodzony w województwie ruskim, lat ma czterdzieści siedm. Rok piąty, jak jest parochem tutejszego probostwa za prezentą jaśnie wielmożnego Franciszka Ksawerego graffa Branickiego, a to po dobrowolnej rezygnacyi, czyli ustąpieniu uczynionym w konsystorzu jańskim, jaśnie wielmożnego księdza Felicjana Mierzejewskiego, infulata i proboszcza kodeńskiego.

Drugi ksiądz przy tymże kościele, z imienia i nazwiska jest Cyprian Wkryński, urodzony w powiecie łuckim w województwie wołyńskim, lat mający czterdzieści dwa, święcony zaś od jaśnie wielmożnego Karwosieckiego, biskupa bakuńskiego, który funduszu żadnego nie mając szczególnie, utrzymuje się kosztem proboszczowskim z dochodów jemuż udzielonych, a którego pomieszkanie jest wyżej opisane.

Trzeci ksiądz przy kościele lubomlskim jest promotor, z imienia i nazwiska Wojciech Rogulski, urodzony w powiecie krasnostawskim, lat mający pięćdziesiąt dwa, święcony przez jaśnie wielmożnego Kochnowskiego, suffragana chełmskiego, do tego należy porządek funduszu, czyli dochodów bractwa, jako też i nabożeństwa Różańca Świętego utrzymować, którego opisanie i specyfikacja następuje.

^a W rękopisie jest liczba 622.

^b W rękopisie jest liczba 1575.

Bractwo

Od kogo by było fundowane bractwo Różańca Świętego przy kościele lubomlskim zostające żadnej pewności nie ma, ponieważ autentyczne dokumenta, częścią przez dawniejszą inkursyją, częścią przez ogień poginęły. [6v] To tylko jest wiadomo, że to bractwo przez znaczną szlachtę w starostwie lubomlskim natenczas mieszkającą, jako też i przez obywatelów miasta tegoż znacznie uposażone zostało, a potwierdzone, czyli wprowadzone do tegoż kościoła jest za staraniem jaśnie wielmożnego imć ks. Świrskiego, szuffragana, proboszcza katedralnego i officjała generalnego chełmskiego, a natenczas parocha lubomlskiego.

Opisanie całorocznych dochodów promotoryi, czyli prebendaryi przy kościele parochialnym lubomlskim fundowanej

1mo Od summy kapitałnej złotych polskich 100, lokowanej die 3ª Februarii 1702 anno na części Pieńkowszczyzna zwanej, dziedzicznej jaśnie wielmożnego Krzysztofa Pieńkowskiego, a od successorów jego przedanej jaśnie wielmożnemu graffowi Branickiemu, hetmanowi natenczas wielkiemu koronnemu, z skarbu tegoż jaśnie wielmożnego graffa corocznie odbiera się prowizyi złotych polskich 3 groszy 15.

2do Od summy kapitałnej złotych polskich 200, lokowanej die 18 Julii 1769 na części wsi Radziechów zwanej, dotychczas dziedzicznej wielmożnej imć pani Dębowskiej, cześnikowej płockiej, odbiera się corocznie prowizyi złotych polskich 7.

3^{tio} Od summy takowejże złotych polskich 5200, lokowanej die 30 Decembris 1770 anno na kahale lubomlskim, prowizyi corocznie odbiera się złotych polskich 182.

4to Od summy kapitałnej złotych polskich 1000, lokowanej die 22 Ianuarii 1772 anno na części wsi Brzyzno zwanej, dziedzicznej niegdyś wielmożnego imć pana Mateusza Janiszewskiego, podczaszego dobrzyńskiego, a teraz dziedzicznej wielmożnego imć pana Jakuba Rzewuskiego, podsędka chełmskiego, prowizyi corocznie odbiera się złotych polskich 35.

5to Od summy kapitałnej złotych polskich sześćset pięćdziesiąt, florenów polskich 650, lokowanej die 16 Julii 1772 anno na części Jaworowszczyzna zwanej, leżącej w Lubomlu, dziedzicznej niegdyś wielmożnego imć pana Tomasza Czachurskiego, teraz zaś przez kupno zostaje

---

w dziedzictwie jaśnie wielmożnego graffa Franciszka Branickiego, prowizyi corocznie odbiera się złotych polskich 22 groszy 22½.

6° Od summy kapitalnej złotych polskich 150, lokowanej die 30 Maii 1773 anno na gruncie i domostwie starozakonnego Zelka Aaronowicza, obywatela miasta Lubomla, prowizyi corocznie odbiera się złotych polskich 5 groszy 7½.

7° Od summy kapitalnej złotych polskich 50, lokowanej die 24 Junii 1774 roku na gruncie i domostwie starozakonnego Herszka Jankielowicza, obywatela miasta Lubomla, prowizyi corocznie odbiera się złotych polskich 1 groszy 22½.

8vo Posiadała przedtym, na mocy funduszu, ta promotoryja połowę łanu pola, część lasu i dwa ogrody, teraz zaś przez kompozycją, uczynioną w roku 1778, die 1ª Maii, za wiadomością i wyraźnym zezwoleniem jaśnie wielmożnego imć ks. Antoniego Okęckiego, biskupa podtenczas chełmskiego, objął skarb jaśnie wielmożnego graffa Branickiego, wtenczas hetmana wielkiego koronnego, za które posiadanie skarb tegoż jaśnie wielmożnego Branickiego płaci corocznie do promotoryi złotych polskich 280.

9° Przy rezydencyi promotora jest ogród rozległy wzdłuż na łokci 80, szeroki na łokci 50, na którym są zabudowane 4^{ch} mieszczan chałupy i ci płacą co rok złotych polskich 23 groszy 18.

[7] Opisanie srebla i wszelkiej ozdoby na ołtarzu wyżej wspomnionym Najświętszej Panny Maryi Różańcowej znajdujące się

Wchodząc do kościoła, obok ołtarza św. Anny, po prawej stronie jest ołtarz różańcowy snycerskiej roboty, malarskim sreblem i różnemi przyozdobiony farbami, obrazem Pana Jezusa Ukrzyżowanego zasuwany. W tym ołtarzu jest obraz Najświętszej Panny Maryi Lorytańskiej z Panem Jezusem na lewej ręce, malowanym na tablaturze drewnianej, aksamitem zielonym pokrytej, mający na sobie sukienkę srebną, zawierającą srebla grzywien siedm i pół, z koronami srebnymi przyozdobionymi kamykami szklannymi w różne kolory, sprawioną w roku 1758 staraniem imć ks. Macieja Bodachowskiego, naówczas komendarza kościoła lubomlskiego, częścią z wotów, czyli tabliczek przez różne pobożne osoby do tegoż obrazu Najświętszej Panny ofiarowanych, częścią z wyproszenia i składki od niektórych dobrodziejów, tak srebla jako i pieniędzy na dokończenie onejże. Druga sukienka, którą się czasem pokrywa pierwsza jest materalna, biała, w różne kwiaty sreblem tkana, z kompanką dokoła złotą.

Wota znajdujące się na tymże obrazie

Czerwonych złotych № 8, z których siedm są pożyczone na procent jako zaświadcza karta na to dana i w rejestra brackie wciągnięta. Ósmy zaś czerwony złoty zostaje przy księdzu promotorze.

Gwiazd srebrnych № 43.

Nóżka srebrna № 1.

Tabliczek srebrnych czworograniastych № 6, średnich № 6, małych № 8.

Serduszków srebrnych podwójnych № 5, pojedynczych № 8.

Berło srebrne z dwoma kamykami zielonemi № 1.

Order złotem wyszywany № 1.

Łubek № 3, z tych jedna złota, druga srebrna a trzecia pozłacana.

Pierścionków № 4, z tych jeden srebrny pozłacany, a reszta same srebrne.

Igliczka srebrna № 1.

Talar bity nowej monety № 1.

Krzyżek srebrny z dwoma kamykami № 1.

Obrazek Najświętszej Panny Maryi miedziany № 1.

Koralu, u których krzyżek srebrny, sznurków № 3.

Granatków czerwonych, u których jest kulczyk wysadzany kamykami białymi i niebieskimi, sznurków № 3.

Koloretka z sześć kamykami białymi obwiedziona № 1.

Item, z czeskich pereł granatkami obwiedziona № 1.

Kulczyków krystalowych białych para № 1.

Item, farfurowych, para № 1.

Item, mosiężnych z krystalowemi kamyczkami, para № 1.

Zasłona materialna koloru szafirowego, w kwiaty srebrne wyszywana № 1.

Item, gazowa w kwiaty, jedwabiem i złotem przerabiana № 1.

Statua małeńka snycerskiej roboty Najświętszej Panny № 1.

Lichtarzy cynowych, par № 3, mosiężnych № 1.

Dzbanuszków furfurowych na kwiatki, para № 2.

Antypedium z kitajki w kwiaty i pasy na dnie białym, [7v] po szrodku z galonem srebrnym przszytym, na dwa palca szerokim № 1.

Opona takż lamowana galonkiem złotym, u której po szrodku wyszyte jest imię Maryja № 1.

Kapa z materyi koloru oliwkowego w różne kwiaty, obszyta galonkiem srebrnym № 1.

Ornatów tejże materyi płótnem czerwonym podszytych № 2.

Obrus szabski koronkami dokoła obszyty № 1.
Item, lanny № 1.
Ręczników lannych № 2.
Komeszka z szwabskiego płótna, której używa ksiądz promotor do śpiewania różańca № 1.
Obraz Najświętszej Panny, używany podczas procesyi, na którym koron pozłacanych srebrnych № 2.
Misiąc pod nogami, srebrny pozłacany № 1.
Paciorków sznurków № 3.
Sukienka aksamitna koloru szafirowego № 1.
Zasłona na dwie strony otwierająca się, z materyi tureckiej, złotem przerabiana № 1.
Item, zielona materialna № 1.
Chorągiew grudetorowa niebieska № 1.
Item, berlinkowych koloru czerwonego № 2.
Item, żałobna, półsukienkowa № 1.
Krzyż miedziany, pobielany № 1.
Pieczęć mosiężna № 1.
Kotłów do bębnienia, miedzianych № 2.
Taca cynowa № 1.
Sukno czerwone na gradusy № 1.
Kapa na passyje, z sukna czerwonego № 1.
Kap z płótna niebieskiego № 2.
Item, z płótna białego konopnego.
Dyscyplin z białego rzemienia kręconego № 22.
Całun z sukna zielonego № 1.
Postument drewniany na kształt skrzynki, malowany niebiesko, z dwoma szufladami na kłódkę zamykanemi, w którym bractwo niegdyś pieniądze składało № 1.
Mary sosnowe № 1.
Ławeczka sosnowa, z tarcic heblowanych dla siedzenia imć księdzu promotorowi w czasie śpiewania różańca № 1.
Item, ławek dwie sosnowych po obu stronach kościoła, w których bractwo różaniec śpiewa.

Wota i inne rzeczy do ozdoby obrazu Najświętszej Panny Maryi Różańcowej od roku 1780 przybyłe, a te są następujące:
Serduszko srebrne nasadzone kamyczkami różnego koloru № 1.
Pierścionków srebrnych № 5.
Item, pierścionek srebrny z oczkiem № 1.

Nóżek srebrnych № 2.
Medalów srebrnych w nadgodę wojskowym dawanych № 2.
Koralów czerwonych prawdziwych, przewlekanych bisiukami, sznurków № 2.
Perłę dużych po wierzchu czerwono szmelcowanych, sznurek № 1.
Granatków, sznurków № 6.
Zasłonka z chustki jedwabnej koloru pomarańczowego, obszyta frenzelką z jedwabiu niekręconego, szychem weneckim przerabiana № 1.
Item, gazowa lamowa № 1.
Item, kitajkowa bladuróżowa № 1.
Obrusów szabskich, koronkami, z nici cienkich robionemi, obszytych № 2.
Krzyż zwiersciadlany № 1.
Obraz do noszenia podczas processyi, snycerskiej roboty, malarskim złotem, srebłem i różnemi przyozdobiony farbami, z wyrażeniem na jednej stronie Najświętszej Panny Niepokalanie Poczętej, na drugiej Pana Jezusa Miłosiernego, kosztuje z oponą florenów polskich 217.

**[8] Obligacje, czyli obowiązki przyłączone do ołtarza
Najświętszej Maryi Różańcowej, a te od księdza promotora
odprawiać się mają**

Każdej soboty msza św. śpiewana do Najświętszej Maryi Panny.
Dnia pierwszego każdego miesiąca co rok msza św. za duszy braci i siostry Różańca Świętego.
W pierwszy dzień piątkowy każdego miesiąca co rok msza św. za dusze Adama i Katarzyny Zabłockich, podczas której litanie organista ma grać o Imieniu Jezus.
Dnia 4° marca roku każdego msza św. za dusze zmarłe.
Dnia 5° Septembris każdego roku msza św. za duszę Rozalii.
Dnia 31 Julii każdego roku msza św. za dusze wiernych zmarłych, podczas której organista ma grać litanie o Najświętszej Pannie.
Dnia 15 i 16 maja każdego roku dwie msze św. za duszę Zofii Jelczyńskiej.
Każdego miesiąca co rok msza św. za dusze parafianów lubomlskich.
Każdego miesiąca co rok msza św. za duszę Marianny Zabłockiej.
Każdego miesiąca co rok msza św. za dusze wiernych zmarłych.
Dnia 20 stycznia co rok i dalej przez dni pięć, sześć mszy św. za duszę Sebastiana Grzymały.

Każdego miesiąca corocznie msza św. za duszę Józefa Zabłockiego przed ołtarzem Najświętszej Panny.

Dnia 15 grudnia co rok za duszę Marcjanna Karwosieckiego msza św.

Dnia 4 i 5° maja co rok dwie msze św. za duszę Antoniego Piotrowskiego.

Opisanie gruntu do promotoryi lubomlskiej należącego, tudzież rezydencyi i innego zabudowania na tymże gruncie znajdującego się

Grunt do promotoryi lubomlskiej należący zaczyna się od drogi publicznej ponad fosą idącej, za którą to drogą stoi cztery chałupy już na gruncie promotoryi, z których gospodarze czynsz, jako wyżej w dochodach całorocznych wyrażony, płacą i co rok po dni sześć pańszczyzny za rozkazem księdza promotora odrabiają. Do każdej z tych chałup jest wydzielony mały kawałek gruntu z ogrodu opisanego wyżej w dochodach promotoryi pod numerem 9. W pierwszej z tych zagrodników chałupie mieszka Adamowa Nowoświatowska, w drugiej Hieronim Zakrzewski, w trzeciej Józef Myśluborski, w czwartej pani Lachowska. Pominąwszy te chałupy, idąc od pani Lachowskiej, stoi kolumna wymurowana, w której św. Jan Nepomucen. Wprost tej kolumny są wrota, przez które wchodzi się na dziedziniec księdza promotora. Po prawym zaraz ręką stoi domek, gontami pobity, dla czeladzi, który ma w sobie izbę, alkierz, komórkę i sień. W izbie okien z szybek małych trzy, piec krzyżowy jeden i kominek nad dach wymurowany, [8v] w alkierzu zaś okno jedno. Dalej trochę, przez dziedziniec, stoi rezydencyja mieszkalna księdza promotora, frontem na południe, w tej przez ganek i sień, po prawym ręką pokoików dwa, do których na wchód i wychód drzwi z zaszczytkami i klamkami opatrzonych troje, kominek murowany, kapiasty, jeden w izbie a drugi w alkierzu, okien z szyb taflowych w obydwóch pokojach cztery. Z drugiego pokoiku, czyli alkierza przez drzwi jest garderobka mała z oknem małym z szybek małych i kratą żelazną. Z tej garderobki jest drzwi dwoje, jedno na wychód w tył budynku a drugie do siunek, gdzie się schodzą kominy i formują komin duży wymurowany nad dach. W tych siunkach są drzwi, jedno do szpiżarki, pod której podłogą loch jest wymurowany, a do tego z siunek drzwi w dwoje składane. Wyszędłszy z tych siunek po lewej ręce sieni jest izdebka, do której drzwi olszowe, wewnątrz zaś kominek kapiasty, piec do ogrzania zimowy z cegieł i okien dwoje z szyb taflowych

---

mająca. W całej tej rezydencji ścieł i podłoga z tarcic układana, dach gontami pobity, w którym na froncie jest okien dwie, o jednej kwaterze odmykanej. Wyszędłszy z tej rezydencji, idzie się w lewą rękę uliczką pomiędzy ogródkiem małym przed oknami będącym, a ogrodem dużym, na którym zagrodnicy, do zabudowania wzdłuż przy uliczce stojącego, gdzie pod jednym dachem słomą poszytym znajduje się szpichlerzyk, stajenka i wozownia. Do każdego z tych są drzwi osobne skoblami i klamkami opatrzone. Gruntów innych, prócz wyżej opisanych, promotoryja nie ma.

Regestr rzeczy zostawionych na gruncie promotoryi lubomlskiej dla sukcesorów wiecznymi czasy

Książka do śpiewania różańca № 1.

Książka Ewangelii na niedziele i święta całego roku № 1.

Książka pod tytułem „Stan promotoryi czyli prebendy różańcowej w kościele parochialnym lubomlskim” № 1.

Stół olszowy № 1, zydel takiż № 1.

Fas sosnowych dużych № 2.

Fasa mała № 1.

Tryfus do solenia chust № 1.

Ks. Karol Bogoria Ziański, proboszcz lubomlski mpp.

Decretum reformationis pro ecclesia parochiali in Luboml

Conducti ad Domum DEI servandam atque decorem illius amplectendum per Psalmistam aedificati haud possumus ignorare quanti sit negotii Nostri splendor, atque magnificentia eiusdem. Ecclesiam in Luboml primi in Regno ministri parochialem quis dubitare ausit, multo decentius ornandam, si Illustris [9] Reverendus Rector curet et proprio exemplo studium praeripere, et expetere iuvamen. Magnificus Lewandowski, supremus rector comitatus Lubomlensis fontem baptismalem de novo formari eum promiserit, et Illustris Reverendus Rector si non defuerit officio construendae quam decentissimae ambonae, loco ad praesens ineptae, certo sperarem Illustrissimum Collatorem altaria tam humilia, in meliorem modum formanda, atque ideo ecclesiam Lubomlensem in DEI honorem multo decentius ornandam. Quod attinet hospitale construendum curare meminerit. Illustris Reverendus Rector primam sui fore obligationem, ad quod perficiendum satis faciles parochianos

---

iuvari inveniet, etenim commoditas ipsorum, et tam amplae civitatis, satis forti spero futura incitamento, pariter in seminando prima doctrinae tam catholicae quam moralis principia boni pastoris onus est, atque Illustrissimi ac Excellentissimi Domini Nostri Loci Ordinarii dispositio, quapropter in loco scholae ab ante assignato curet Illustris Reverendus Rector scholigerum conduci, qui haec cum tradenda notitia legendi ac scribendi numerandique, ipse honestis instructus moribus expleat. Quod attinet Piam Sacratissimi Rosarii Congregationem invigilet Illustris Reverendus Rector, quatenus praescripta, pro ea serventur regulae, atque quovis quartuali expensas et proventus examinet, computet et subscribat. Et quoniam anteaactus admodum Reverendus Promotor viginti aurea eidem congregationi sit debitatus, quocirca vadimonii causa, sua in residentia promotoriali reliquerit mobilia obsigillata, quae iam ultra annum nec exquirat, nec debitum exsolvit; praemonito itaque ut peculium mutuatum restituat, si eidem intra tres menses ab intimatione quam proxime futura non satisfecerit: assumptis maioribus civitatis in eorum conspectu res obsigillatae aperiantur, atque per plus offerentiam publicam in satisfactionem praedicti debiti venundentur, totiusque istius actus descriptio quo ad personas, res, cum registro percepti peculii in proxima futura decanali congregatione, aut visitatione producat. A multis iam annis deservita merces denegata pauperi viduae, olim organarii uxori, quamvis anteaactus spectet. Per illustrem admodum Reverendum Rectorem, cum tamen illius rei modernus Illustris Reverendus Rector sit gnavus, nec in factis inter se compositionibus in aliquo sit compensata, det adeoque operam, quatenus haec destituta modo suum exposcendi debitum in tam extero loco, facta per ipsum requisitione ad Illustrissimum Mirzejowski, praepositum infulatum in Koden, ab ipso satisfactionem recipiat. Quod attinet libros metrices recommendatur eorum summa accuratio, qua propter si accipiam in parochia sacerdoti Illustris Reverendus Rector praesertim baptismata administrari commiserit, meminerit eundem praemonere de tempestitiva baptisatorum notitia, ut ille actus in suo loco [9v] libris inscribi possit. Libros vero unum in quo status animarum quotannis ad excipiendas confessiones paschales circa visitationem suorum parochianorum, alterum in quo notentur bannae promulgatae. Tertium vero cui inserantur processus tam a civili quam etiam episcopali iurisdictione venientes comparandos vellem, atque quam exactissime servandos. Demum meminerit Illustris Reverendus Rector Nos esse debere sicut Paulus Apostolus vult, hospitales de: domum adeoque nostram pauperibus peregrinantibus, parochianis atque omnibus quibuscunque vivimus omnino debere esse expositam, ut has particulas quae de mensa altaris supersunt, more antiquissimo

---

nobiscum communicent. Tectorum pariter si reparandorum vigilantiam remiserit, certe speret domos fundamentis ruituras. Datum in Lubomle, die 25 Junii, vide supra, 1796to anno.

Vincentius a Wola Krosnowa Dobrowolski, canonicus Lovicensis, praepositus coadiutor ecclesiae parochialis Turiscensis, decanus Covelen-
sis, ab Illustrissimo, Excellentissimo ac Reverendissimo Domino Gaspare Casimiro Columna Cieciszowski, episcopo Pincensi, Ordinum Aquilae Albae et Sancti Stanislai Equilae ad circulum Vlodimiriensis generalis delegatus visitator mpp.

Wizyta generalna kościoła parochialnego lubomlskiego z woli i z zlecenia jaśnie wielmożnego imć księdza Kaspra Kazimierza Kolumna Cieciszowskiego, biskupa łuckiego i żytomirskiego, Orderów św. Aleksandra Newskiego, Orła Białego, i św. Stanisława Kawalera, przez jaśnie wielmożnego imć ks. Józefa Jana Nepomucena Junosza Piaskowskiego, proboszcza koadiutora katedralnego łuckiego, Orderu św. Stanisława Kawalera, dekanatów łuckiego dwóch części, i włodzimierskiego wizytatora, die 26 Octobris roku 1799 ekspediowana.

Artykuł 1^{szy}

Położenie parochii, z wielu majątności i ludności się składa

Miasteczko Luboml w dziedzicznym posiadaniu jaśnie wielmożnego Franciszka Ksawerego graffa Branickiego, generała en cheff wojsk rossyjskich i różnych orderów kawalera, w powiecie i dekanacie włodzimierskim ma kościół parochialny pod tytułem Świętej Trójcy. Konsekrowany od jaśnie wielmożnego imć ks. Jakuba Uchańskiego, biskupa podtenczas chełmskiego, roku 1552. Przez którego zaś biskupa i kiedy na parochialny był erygowany, na to żadnego dekretu osobnego nie masz. Fundowany przez najjaśniejszego Władysława Jagiellona, króla polskiego, jako oblata tej fundacyi, w roku 1656 w Grodzie Krasnostawskim uczyniona, zaświadcza.

Parochia ta zawiera w sobie miasteczko jedno, wsi trzydzieści. Rozciąga się od miejsca kościoła swego, od południa na mil trzy, od północy na mil cztery, od wschodu na pół mili, od zachodu na półtóry mili. Parochianów obojej płci liczy się ogółem 1681 dusz, jako w osobnym da się widzieć schemmacie, w którym wszystkie szczególności wyjaśnione będą. Graniczy z parochią korytnicką na południe o mil trzy, z parochią ratneńską ku północy na mil cztery, z parochią maciejowską [2] na wschód na pół mili, z parochią ostrowiecką na zachód o pół mili. Odległy od miasta poczty mil siedm, od Łucka mil jedynaście, od guberskiego

---

miasta Żytomierza mil czterdzieści dwie. Schemma zaś liczby parochian sub litera A.

Artykuł 2^{gi}

Fundusz pierwiastkowy i następne nadania

Najjaśniejszy Władysław Jagiełło król polski i książę wielki litewski roku 1414, w poniedziałek po święcie Wniebowzięcia Najświętszej Panny funduszem szczodrobliwym w Krasnym Stawie podpisanym, kościołowi lubomlskiemu na utrzymanie plebana, sług kościelnych i inne potrzeby wiecznemi czasy nadał:

1mo Dziesięcinę wszelkiego zboża ze wszystkich pól miasta Lubomla i folwarków pańskich i posiadaczy, tudzież od wszystkich mieszkańców po wsiach, jakiegobądź wyznania, nie tylko wtedy wyrobionych i zasiewanych, ale i na potem wyrabiać się i zasiewać się mianych.

2do Tudzież na każdy rok miodu przasnego półbeczków dwa.

3^{io} Dziesiątą łówkę z niewodu w jeziorach.

4° Wolny wrąg w lasach starostwa lubomlskiego, na budowlą, opał i palenie trunków.

5° Wolne mlewo we wszystkich młynach bez czerhy i miarki.

6° Wolne wybudowanie jednej karczmy w mieście Lubomlu na gruncie kościelnym i w niej szynkowanie różnych trunków bez najmniejszej przeszkody od zwierzchników starostwa lubomlskiego.

Powiększył potem dochody tegoż kościoła i jego plebana najjaśniejszy Zygmunt Trzeci, król polski i szwedzki, wielki książę litewski najłaskawszym przywilejem swoim w Warszawie, die 20 Augusti roku 1599 podpisanym, którym z dwudziestu dwóch pólanków Manastyrzyczyna zwanych, na gruntach miasta Lubomla, z jednej strony od granicy horodyńskiej, a z drugiej łopatyńskiej, z trzeciej zaś strony od wsi Kuśnie leżących i rozciągających się, ze wszystkimi na nich lasami, zaroślami, sianozęciami, biarciami i wszelkimi użytkami i przynależnościami, połowę z nich, to jest jedynaście nadał, na których teraz gruntach poddani plebańscy, tak w mieście Lubomlu, na ulicy Tylna zwanej, [3] i we wsi Bór nazywającej się osadzeni, niemniej folwark plebański z ogrodami i łanami zrobiony został. W dalszym jeszcze czasie też dochody plebańskie procentem od summy 2000 złp. przez urodzonego Macieja Tarnowskiego, tudzież od 1000 złp. przez wielmożną Mariannę Zabłocką zapisanych,

---

pomnożony; jak następujący summariusz dokumentów, tak funduszowych jako też legacyjnych objaśnia.

Summariusz dokumentów kościoła lubomlskiego

Roku 1718, die ultima Septembris, przez jaśnie wielmożnego Krzysztofa Szembeka, biskupa chełmskiego, wizyty kościoła lubomlskiego z ksiąg visitationum, a pod pieczęcią jaśnie wielmożnego Józefa Szembeka, biskupa chełmskiego, wyjęty – ekstrakt.

W którym akcie wizyty, oprócz opisanie rzeczy kościelnych, są inserowane per extensum pierwsze fundusze najjaśniejszych królów polskich, Władysława Jagiełły i Zygmunta III, jako to najprzód pod tytułem: Fundatio huius ecclisae ex subsequenti erectionis elucidatur privilegio, cuius tenor talis:

In Nomine Domini Amen. Ad perpetuam rei memoriam, Vladislaus DEI gratiae Rex Poloniae nocnon terrarum Cracoviensis, Sandomiriensis, Siradiensis, Cuiaviae, Lanciciae, Lituatorum Princeps supremus, Pomeraniae, Russiaeque Dominus et Heres. Altissimi Dominatoris DEI beneficia, in Nos Regnumque nostrum, animo memori recolentes, cultumque eius et saluti Nostrae, mature exemplo maiorum Nostrorum. Omnes Ecclesiae DEI utilitales, propagationesque et commoda de bonis, in hac vita praesenti, concessis liberali oculo perspiciamus. Proinde, cum ante duos proxime annos, in novo oppido nostro Lubomlensi, quandam erectionem agrorum, araturarum, decimarum et censuum, sive pensionum in litteris fideliter nobis dilecto Hanconi, de Sandomirz advocati, eiusdem oppidi nostri secretarii, elatis pro ecclesia in eodem oppido constructa eiusque rectoribus fecimus, sed id pro condigna rectoris et ministrorum ecclesiae praedictae sustentatione minime sufficiant hanc Nostram primam voluntatem et donationem, in omnibus et per singula approbando, in augendam praefatae ecclesiae, in Luboml et eius rectorum, pro tempore et in posterum existentium dotem, et sustentationem temporibus sempiternis duraturam decrevimus, prout quidem decernimus et statuimus per praesentes. Imprimis, ut memoratae ecclesiae rector, [4] et eius successores, decimam manipularum omnis grani, ex omnibus et singulis agris praedialibus, tam in oppido dicto Luboml, quam alibi in eiusdem tenutae territoris et dominio habitis et habendis, nunc cultis et extirpatis ac seminatis, vel in posterum quandocunque colendis, seminandis, et extirpandis. Itemque ex omnibus villis et agris collonorum quandocunque locandorum, et nunc locatorum, extra oppidum praedictum etiamsi in easdem villas et locationes, alterius rithus homines vel alii, qui piam aliquando succederent,

---

sine quavis nostrorum successorum, et tenentiariorum seu factorum renitentia et impendimento, totaliter percipiant, et in suum convertant usum ac sustentationem. Item pro eodem rectore et ministris ecclesiae damus et donamus, perpetuo et in aevum, ex mellificiis nostris eiusdem tenutae Lubomlensis duas tunnas Leopolienses mellis triti, vulgo przaśny. Item decimam piscationem seu retium alias niewód, in lacubus Nostris dictam. Item liberam in omnibus eiusdem tenutae borris et silvis, tam pro aedificiis, quam variis usibus, lignorum et arborum incisionem, in omnibus sine metreta et ordine, frumentorum quorumcunque pro usu eiusdem rectoris molendinationem. Item concedimus eidem rectori, construere in fundo ecclesiae, in oppido praedicto Luboml, unam tabernam liberam, ab omni iure et potestate praefati oppidi et tenentiariorum. Exemptiam, in qua coquere et propinare potest cuiuscunque generis habeat facultatem, sine omni cuiuscunque personae prohibitione et impetitione. Volumus autem ut praedictae ecclesiae sic per Nos, ut praemissum exdotato rectores et ministri pro tempore existentes pro Nostrorum peccatorum expiatione, dum DEO faventi vitam praesentem duxerimus. Post tempora vero vitae Nostrae, pro Nostra et serenissimorum successorum Nostrorum salute Pissimum Redemptorem Nostrum DEUM deprecari teneatur. Datum in Krasnystaw feria secunda post festum Assumptionis B.V. Mariae Anno 1414.

Vladislaus Rex.

Locus Sigilli.

Z tego przywileju okazuje się, że jeszcze pierwsza fundacja od tegoż najjaśniejszego Władysława Jagiełły, dwoma laty pierwiej uczyniona była, co wypada na rok 1412 i tej przy kościele nie było. Wiadomość tylko o niej z wizyty wielmożnego imć ks. Sasina, kanonika i officjała katedralnego chełmskiego roku 1635, die 10 Decembris w Lubomlu ekspedyjowanej, podana, iż ta pierwsza fundacja w akta grodzkie krasnostawskie, feria tertia ipso festo Praesentationis Beatae Virginis Mariae roku 1628 przez imć ks. Ołdakowskiego, [5] proboszcza lubomlskiego przez oblatę wniesiona być miała, lecz te akta w czasie rewolucyi spalone zostały. Druga zaś pod rokiem 1414 przez jaśnie wielmożnego imć ks. Świrskiego, suffragana chełmskiego i proboszcza lubomlskiego roku 1665, die 16 Ianuarii w aktach konsystorskich chełmskich oblatowana, w pomienione także akta krasnostawskie ipso festo Sanctae Priscae Virginis et Martyris roku 1666 czyli imieniem jaśnie wielmożnego imć ks. Świrskiego jest podana.

Privilegium Serenissimi Sigismundi III Poloniae Regis quo ecclesiae Lubomlensis et pro hospitalibus certi destinantur agri. Sigismundus Tertius, Dei gratia Rex Poloniae, Magnus Dux Lituaniae, Russiae, Prussiae,

---

Samogitiae, Livoniae nec non Suecorum, Gottorum, Vandalorumque hereditarius Rex. Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest, universis et singulis. Quod cum expositum Nobis per certos consiliarios Nostros esset, ecclesiam parochialem in oppido Nostro Luboml, modicos et exiguos proventus habere, ita quod sacerdotes et ministri ecclesiae illius, sese commode eisdem sustentare non possunt, atque ut rationibus illorum benigne prospicere dignaremur eo nomine duplicatum nobis fuit. Qua propter eum intelleximus, viginti duos medios mansos in fundo oppidi Nostri Luboml, a limitibus Horodyńskie ex una, ex altera Łopateckie, a tertia vero parte a villa Kuśnicze se extendentes. Antiquitus Monasterskie nuncupatos desertos, ac Divino cultui antiquitus destinatos, iam vero a multo tempore certo possessore vacuos, Nolentes bona ad pium opus destinata, longo tempore neglecta in usus prophanos converti, pro benignitate et singulari in personas ecclesiasticas et homines egenos propensione nostra, ad ecclesiam eandem parochialem in Luboml medietatem agrorum eorundem praefatorum nimirum undecim medios mansos. Ad hospitalia vero Polonicam et Rutheniam alteram medietatem eorundem assignandam adscribendam et incorporandam esse duximus, prout assignamus, adscribimus, et incorporamus in Dei nomine praesentibus litteris. Ita quod sacerdotes et pauperes praedicti nunc et pro tempore, pro nostro successorumque nostrorum, atque incliti huius regni incolumitate, felicique successu, Divinam Clementiam exorare semper erunt adstricti. Quos quidem agros profatae ecclesiae et hospitalium praefatorum personae nunc et pro tempore existentes, cum omnibus silvis, nemoribus, pratis, [6] campis, pasenis, pascuationibus, mellificiis, commodis et omnibus attinentiis et pertinentiis commodis et utilitatibus universis, ita; prout isti medii mansi in latum et longum se extendunt, tenebunt, habebunt, possidebunt, eisque utentur fruentur quiete, pacifice, ad beneplacitum suum; quae bona iam ex nunc ab iure et iurisdictione omnium et singularum quarumvis personarum eximimus ac immunitati, libertati atque iurisdictioni spirituali adscribimus et incorporamus, atque ab omnibus censibus, pensionibus, oneribus, tam bellicis quam aliis quibusvis liberamus et excipimus ita, ut ea bona praefata iurisdictioni ecclesiasticae subiaceant, et eorum ratione, non alibi, nisi ad forum spirituale semper recursus habeatur. Quod omnibus quorum interest, praesertim vero generoso Stanislao Krasicki, castellano Praemyśliensi et capitaneo Lubomliensi nec non proconsulibus eiusdem oppidi, aliisque capitaneis nostris et magistratibus moderius et pro tempore existentibus, notum esse volumus, mandantes, ut praedictam ecclesiam, et hospitalia seu personas illorum cum bonis iisque in iis libertatibus, iuxta concessionem

---

nostram conservent et manu teneant nec iurisdictionem suam usurpare praesumant, sed libere illos iuribus suis uti frui et possidere permittant, pro gratia Nostra, et debito suo, secus non facturi. In cuius rei fidem, praesentes manu Nostra subscriptas, Sigillo Regni consignari iussimus. Datum Varsaviae, die 20 Augusti Anno Domini 1599 Regnorum Nostrum Poloniae 12, Suecciae vero Anno 6°, Sigismundus Rex.

Locus Sigilli.

Ten przywilej, w poniedziałek po święcie Wniebowzięcia Najświętszej Panny roku 1715, w akta grodzkie krasnostawskie przez oblatę wniesiony. Potem w teje samej wizycie wciągnięta jest co do słowa kompozycja, doczesna tylko, o dziesięcinę snopową wszelkiego zboża, między starostą z jednej, a plebanem lubomlskimi z drugiej strony, jak następuje:

Między jaśnie oświeconym księciem imć Dymitrem na Wiszniowcu i Zbarażu Wiszniowieckim, wojewodą bełzkim, chełmskim, [hetmanem] wielkim koronnym, białocerkiewskim, drohińskim, lubomlskim, sieleckim starostą z jednej, a drugiej strony między imć ks. Stanisławem Ujejskim^a proboszczem lubomlskim *vigoraе plenipotenciae* przez wielebnego imć ks. Marcina Przybyszewskiego, ostrowskiego i przybyszowskiego plebana, stało się pewne a nieodmienne postanowienie w ten sposób, iż jaśnie oświecony książę imć za dziesięcinę kościołowi lubomlskiemu należąca, to jest: ze wszystkich wsi od poddaństwa postępuje dawać *quotannis* po [b] [7] *tenutarum exemptiae in qua coqnendi et propinandi potus cuiuscunque generis, praepositi Lubomlensi habent facultatem, sine omni cuiuscunque personae praepeditione et prohibitione.*

Na koniec jeszcze co do prowentów proboszcza lubomlskiego, w tej wizycie jest wyraźnie, że chociaż dziesięcina snopowa z starostwa lubomlskiego etc. należy, pod tę porę jednak pleban brał za nią kwotę pieniężną do czasu taką, na jaką się ugodził imć ks. Ujejski, proboszcz lubomlski z jaśnie oświeconym księciem Wiszniowieckim, starostą lubomlskim. I na tym kończy się rzecz cała wizyty jaśnie wielmożnego Krzysztofa Szembeka biskupa chełmskiego.

Roku 1743, die 12 Martii, jaśnie wielmożnego niegdy Józefa Eustachego Szembeka biskupa chełmskiego etc. kościoła lubomlskiego wraz z dekretem reformationis ekspediowanej wizyty – oryginał.

W której wizycie wyraża się, że ten kościół fundowany od Władysława Jagiellona, jak się okazywało z przywilejów w akcie wizyty dawniejszej,

---

^a W rękopisie jest: Kiejskim.

^b Brakuje jednej karty.

---

jaśnie wielmożnego Krzysztofa Szembeka, pierwiej chełmskiego, a potem warmińskiego biskupa¹, i że ten kościół roku 1552 przez jaśnie wielmożnego Uchańskiego, biskupa chełmskiego konsekrowany i rocznica konsekracji na niedzielę pierwszą Octobris oznaczona, i że podczas tej wizyty funduszu i dochodu proboszcza stan był następujący:

1mo Za dziesięcinę snopową ze wszystkich wsiów i folwarków starostwa lubomlskiego i od wszystkich kmetonów obojga obrządków, przez najjaśniejszego Władysława Jagiellona oznaczoną, brał proboszcz podtenczas pieniężną kwotę, jako to: ze wsiów i z miasta 1595, a z folwarków starostwa 320, a to z mocy kompozycyi między imć ks. Ugiejskim [=Ujejskim], proboszczem lubomlskim z jednej, a jaśnie oświeconym imć księciem Dymitrem Wiszniowieckim, starostą lubomlskim z drugiej strony nastąpiony, lecz tylko do czasu służący, dlatego w teże wizycie recursus czyli powrót do brania w naturze dziesięciny teże, podług pierwiastkowego funduszu ostrzeżony i warowany. Nadto folwark plebański, na którym oprócz zabudowania folwarcznego na ulicy Tylna zwanej, ogrody, pastwiska, pola, nie z zupełnym opisaniem ubikacyi, długości i szerokości, podług opisania. Jednak w pomienionej wizycie jaśnie wielmożnego Krzysztofa Szembeka, tudzież siedmiu poddanych z ogrodami i gruntami, na przedmieściu lubomlskim Kosnickie zwanym i po trzy dni na tydzień robiących posiadał.

Item, w teże wizycie, iż oprócz tych dochodów kościoła i proboszcz lubomlski, z pierwszego funduszu powinien na każdy rok brać, z dochodów starostwa lubomlskiego dwa półbeczki miodu praśnego, czyli duas tunnas i dziesiąty niewód połowu ryb w starostwie lubomlskim. Lecz tych dwóch danin nie odbierał. Że jeszcze w Lubomlu [8] na części szlacheckiej Łopatyczyna zwanej, summa jedna 2000 per nobilem Tarnowski zapisana i druga summa na teże części, potem przez urodzonego Antoniego Leszczyńskiego 6000 umieszczona i legowana, pro piis legatis dysponowana była, a prowent czyli procent od tych summ na ichmościów księży wikariusza, promotora, organistę dysponowany być miał, lecz już w czasie tej wizyty, od tych summ dochodu pewnego i stałego nie było, a to dlatego, iż gdy przypadkiem nie tylko dom urodzonego Leszczyńskiego, ale i on sam z całą familią zgorzał, ta część zaraz przez starostów lubomlskich została do starostwa przyłączoną.

Na koniec wyraża i wspomina przywilej najjaśniejszego Zygmunta III, króla polskiego na pergaminie pisany i w akta wizyty jaśnie

---

¹ Jan Krzysztof Szembek przeszedł na stolicę biskupią w Przemyślu w 1719 r., natomiast na Warmię w 1724 r.

---

wielmożnego Szembeka inserowany, którym część w starostwie lubomlskim Manasterska zwaną kościołowi lubomlskiemu nadaje.

Roku 1755, die 16 Ianuarii, jaśnie wielmożnego Walentego Franciszka Salezego Wężyka, biskupa chełmskiego kościoła lubomlskiego wizyty ekspediowanej wraz z dekretem reformationis – oryginał.

W którym akcie czyli wizycie, najprzód znowu podana jest wiadomość, że kościół lubomlski fundowany jest od najjaśniejszego Władysława Jagiellona, króla polskiego pod rokiem 1412 i przez tegoż potem też fundacyja w dochodach swoich miała być powiększona, i chociaż tych przywilejów i funduszów oryginałów, ani też ekstraktów nie było przy kościele, wiedzieć jednak można z dawniejszych wizyt, mianowicie imć ks. Sasina, kanonika, że pierwsza fundacyja w akta krasnostawskie feria 3^{cia} ipso festo Praesentationis Beatae Virginis Mariae roku 1628 miała być wniesiona, lecz te akta w czasie dalszym zostały zrujnowane. Powtórna zaś fundacyja, czyli powiększenie dochodów, w też akta krasnostawskie 1665 ipso festo Sanctae Priscae, przez imć ks. Świrskiego, suffragana i officjała chełmskiego zaoblatowana została i tu w akcie wizyty jaśnie wielmożnego Krzysztofa Szembeka biskupa chełmskiego umieszczona. Dalej, że tenże kościół roku 1552 przez jaśnie wielmożnego Uchańskiego, biskupa chełmskiego z oznaczeniem rocznej na niedzielę pierwszą po św. Michale, był konsekrowany.

Powtóre, że kościoła był dochód i proboszczów jego podtenczas, następujący:

1mo Za dziesięcinę snopową ze wszystkich dóbr starostwa lubomlskiego i z miasta Lubomla 1595, z folwarków zaś samego starostwa 320, in summa 1915 złp. [9] z mocy kompozycyi imć ks. Ujejskiego, proboszcza lubomlskiego z jaśnie oświeconym księciem imć Wiszniowieckim, starostą lubomlskim zrobionej, o której wyżej w pierwszej wizycie jaśnie wielmożnego Józefa Szembeka, biskupa chełmskiego z ostrzeżeniem, że ta kompozycyja pierwszej fundacyi łamać nie może i prawa odbierania w naturze snopowej dziesięciny.

2do Targowego złp. 20 oprócz naczyń glinianych i niektórych jarzyn.

3° Z każdego domu, tak chrześcijańskiego, jako i żydowskiego na każdy rok po groszy 4. Czego podtenczas wszystkiego złp. 26 na rok wynosiło.

4° Procentu czyli wyderkafu od kahału żydowskiego lubomlskiego na rok złotych 16 od summy 200 złp. od pewnej Barbary kościołowi legowanej.

5° Na Święta Wielkanocne pół kamienia łoju z kamienicy, w której wtenczas mieszkał Jakub Pinchasiuk.

6° Także dwa kamienie łoju od kahału lubomlskiego, których dochodów

---

odbierania, był kościół w possessyi. Na dawanie zaś dwóch kamieni łoju od kahału żydowskiego pod rokiem 1751, dnia 14 kwietnia w Lubomlu dana była assekuracja.

7mo Że ten kościół także powinien odbierać na każdy rok ze wszystkich pasiek, czyli barci z starostwa lubomlskiego dwa półbeczki miodu prząsłego lwowskiej miary i z każdego łowu w stawach i jeziorach starostwa lubomlskiego dziesiątą tonię połowu, czyli dziesiątą rybę.

8vo Iż miał prawo propinacyi i wystawienia karczmy, lecz wtedy tylko winnica pobudowana była. A co do summ pieniężnych, że od urodzonego Macieja Tarnowskiego, na części Łopatycyzna, na przedmieściu lubomlskim będącej 2000 legowane były, od których procent po sześć od sta rachować się mający, przez połowę dzielony być miał, przez połowę to jest złp. 60 na odprawienie co tydzień mszy czytanej jednej, a druga połowa złp. 60 na lampę przed Najświętszym Sakramentem palić się mającą, który procent bywał wypłacony, a często i zatrzymywany.

9no Na tej samej części Łopatycyzna zwanej, a potem Leszczyńszczyzna nazywającej się, przeto że ją w czasie urodzony Antoni Leszczyński posiadał, od którego summa 6000 złp. na tejże części pro re kościoła lubomlskiego zapisane być miały, z tym obowiązkiem, aby z procentu od niej imć księdzu promotorowi różańcowemu na rok 200, imć księdzu wikaremu 100, reszta zaś organistów i ubogim oddawane były. Miał tedy kościół lubomlski na pomienionej części szlacheckiej, wprzód Łopatycyzna, a potem Leszczyńszczyzna zwanej, całkowitej summy 8000 złp., lecz gdy roku 1737 urodzony Antoni Leszczyński z żoną i córką przypadkiem zgorzał i wszystkie [10] prawa jego do tej części służące, spalone zostały i zaraz po tym przypadku, rzeczona część Leszczyńszczyzna wzięta i przyłączona do starostwa. Od tego czasu kościół lubomlski, nie tylko w odbieraniu procentu od summy 8000 złp. nie odbierając go zupełnie i zawsze, ale i co do kapitału samego utraty w niebezpieczeństwie pozostał.

W tejże wizycie, dom plebański, ogrody i wszystkie jego grunta i daniny z nich są opisane, mianowicie o półłankach, czyli obszarze wielkim Monastyrzyczna zwanym i przez najjaśniejszego Zygmunta III, o którym wyżej, kościołowi lubomlskiemu nadane, wątpliwość umieszczona, czyli kościołowi samemu, czyli i szpitalowi, lub razem te grunta nadane były.

Roku 1764, die 26 mensis Ianuarii, przez wielmożnego imć ks. Melchiora Kochnowskiego, archidiacona katedralnego chełmskiego kościoła lubomlskiego ekspediowanej wizyty – oryginał.

W tej wizycie, najprzód indytowane są, czyli wspomniane wizyty generalne jaśnie wielmożnego Józefa Szembeka: pod rokiem 1743, druga

---

tegoż pod rokiem 1751 (lecz tej wizyty drugiej przy kościele teraz nie masz), trzecia jaśnie wielmożnego Walentego Wężyka, biskupa chełmskiego pod rokiem 1755^m. Po wtóre, opisanie krótkie całego stanu probostwa lubomlskiego, jako to: kościoła, skarbcza, sreber i innych rzeczy kościelnych, domu czyli plebanii, pól, ogrodów i różnych gruntów kościelnych i przybyłych poddanych kościołowi. Prowenta zaś czyli dochody proboszcza lubomlskiego były podówczas takowe: prawo wytycznej dziesięciny z całego starostwa lubomlskiego od wszystkich, jakiegokolwiek obrządku i kondycji ludzi, z mocy funduszu pierwiastkowego najjaśniejszego Władysława Jagiellona, króla polskiego, za którą, z mocy kompozycyi nieraz wspomnianej imć ks. Stanisława Ujejskiego, proboszcza natenczas lubomlskiego, z jaśnie oświeconym księciem imć Dymitrem Wiszniowieckim, starostą lubomelskim zrobionej i jemu samemu tylko może szkodliwej, ale następcom szkodzić niemogącej i podówczas proboszcz lubomlski brał pieniądze kwoty 1915 złp., która kompozycyja następców imć ks. Ujejskiego, a proboszcza lubomlskiego obowiązywać nie mogła i prawa ich do wytycznej dziesięciny nie odbierała, przeto wielebny imć ks. Paweł Paprocki, scholastyk i oficjał chełmski, kanonik łucki, a proboszcz lubomlski, process w assesoryi koronnej z jaśnie wielmożną niegdy Antoniną z Potockich Rzewuską, wojewodziną wołyńską, starościną lubomlską i z kim potrzeba było uformował i mandaty eksportował o powrócenie pierwszego prawa kościołowi wytycznej dziesięciny, ile że kompozycyja imć ks. Ujejskiego, o której wyżej, nieraz była czasowa osobista, a zatem szkodzić pierwszemu prawu [11] nie mogła. Po wydaniu jednak mandatów, tenże wielebny imć ks. Paprocki z tąż jaśnie wielmożną Rzewuską, starościną lubomlską czasową, bo tylko do życia obydwóch stron, uczynił i spisał, o wytyczną dziesięcinę kompozycyją, która w tejże wizycie per extensum jest inserowana w następujących słowach:

Między jaśnie wielmożną imć panią Antoniną z Potockich Rzewuską, wojewodziną wołyńską, starostwa lubomlskiego uprzywigiliowaną possessorką z jednej, a wielebny imć ks. Paweł Paprocki, scholastykiem i oficjałem chełmskim, dziekanem i proboszczem lubomlskim z drugiej strony takowa w niżej opisany sposób nastąpiła kompozycyja i postanowienie: iż jaśnie wielmożna imć pani wojewodzina wołyńska, unikając prawnych kłótni i zastanawiając process przez mandaty do assessoryi koronnej o dziesięcinę wytyczną kościołowi lubomlskiemu podług erekcyi należącej, na instancyją pomienionego imć ks. Paprockiego, proboszcza lubomlskiego wydane, intentowane; tudzież mając sprawiedliwy wzgląd na znaczne pomnożenie w tymże starostwie lubomlskim gruntów dworskich i poddanych umyśliła, zgodnym sposobem stosując się do dawniejszej

---

kompozycyji między jaśnie oświeconym księciem imć Dymitrem Wisznio-wieckim, wojewodą bełzkim, hetmanem wielkim koronnym, lubomskim etc. starostą, a wielbnym imć ks. Stanisławem Ujejskim, proboszczem lubomlskim dnia 28 lipca roku 1677 w Lubomlu, względem tejże dziesięciny, zawartej, z przyczynionych gruntów dworskich i wyrobionych przez poddaństwo starostwa lubomlskiego postanowić za dziesięcinę wytyczną przyczynienie kwoty pieniężnej do dawniejszej, podług wyż wyrażonej transakcyi, należącej dziesięciny, umyśliła. Jakoż z folwarków do starostwa lubomlskiego należących dworskich, do summy 320 złp. ze wsiów zaś wszystkich starostwa lubomlskiego, do summy 1595 złp. przyłącza summy za też wytyczną dziesięcinę 405 złp. tak, aby wyniosła summa dawniej-szej i terazniejszej przyczynionej pieniężnej dziesięciny 2500 złp., którą tę summę 2500 złp., to jest 500 złp. z folwarków starostwa lubomlskiego należącą, z ordynaryjnych tegoż starostwa prowentów, a 2000 złp. podług dyspartymentu raz na zawsze na miasto Luboml i wieś włożonego, jaśnie wielmożna imć pani wojewodzina wołyńska, starościna lubomlska corocznie, przez wszystkie życia i panowania swego (daj Boże) w jak najdłuższe lata, do rąk i za kwitem tegoż imć księdza proboszcza lub jego specjalnego plenipotenta we 4 niedziele po świętym Michale, nie naruszając w niczym erekcyi, oddawać i wypłacać powinna będzie, obliguje się. Wielbny zaś imć ksiądz proboszcz dziesięciny wytycznej, ani z folwarków dworskich, ani też ze wsiów [12] starostwa lubomlskiego żadnej pretendować nie ma i nie powinien będzie umarzając swój eksportowany o też dziesięcinę mandat. Który to kontrakt do czasu tylko życia godzących się z sobą służyć i trwać powinien będzie. Co sobie strony obie wszystko strzypać i ziścić pod szkodami ziemskimi obowiązują się, a w niedotrzymaniu forum competens sobie do odpowiadania naznaczają. A zaś tę transakcją, czyli kompozycją, dla tym większej wagi i waloru rękami własnymi przy zwykłych pieczęciach podpisują. Działo się w Lubomlu, dnia 4 sierpnia roku Pańskiego 1761 – A. Rzewuska, wojewodzina wołyńska starościna lubomlska (LS), ksiądz Paweł Antoni Paprocki, scholastyk katedralny i officjał chełmski, kanonik katedralny łucki, proboszcz lubomlski (LS).

Po której kompozycyji umieszczeniu, w akcie wizyty jest jeszcze umieszczona klauzula, iż ta kompozycyja, ile czasowa, następcom proboszczom szkodzić nie może i prawa do dziesięciny snopowej nie odbiera. Nadto, że kościół, podług pierwszej erekcyi, ma w używaniu odbierania targowego, które podtenczas, dla uniknienia kłótni z arendarzami, tymże arendarzom puszczone było za złotych 20 oprócz garków i warzywa, które także z mocy pierwszej fundacyi proboszcz odbierał oraz wolnego mlewa bez miarki i kolei używał i tylko dwa półbeczki miary lwowskiej

---

miodu przaśnego nie odbierał i karczmy jeszcze nie było, ale browar już był wystawiony, i że jeszcze także dziesiąty niewód, albo dziesiąta ryba z jezior starostwa lubomlskiego nie dochodziła. Co zaś do summ tegoż kościoła, z pobożnych nadań podtenczas, od summy 2000 złp. na części Łopatyńszczyzna zwanej, od niegdy Macieja Tarnowskiego zapisanej, już nie 120 złotych, jak w wyższych wizytach wyrażono, ale tylko złotych na rok 80 od imć pana Waclawa Rusianowskiego, tej części dziedzica wtenczas i possessora, dochodziło, a to na mocy dekretów trybunalskich w roku 1757 i drugiego grodzkiego chełmskiego roku 1758 nastąpionych, z którego procentu na każdy rok, za odprawienie w tydzień mszy świętej jednej za duszę Macieja florenów 60, a dziadkowi usługującemu w kościele florenów 20 były oddawane. Summa zaś 6000 złp. na tejsze samej części, przez imć pana Antoniego Leszczyńskiego roku 1737 zapisana, że testament jego nie był prawnie zrobiony (choćaż wcześniej przed przypadkiem zgorzenia) i oryginał spalił się, uchilona i zatracona została. Insuper, iż tenże kościół od kahału żydowskiego lubomlskiego na każdy rok po złotych 16 odbierał na odprawianie co miesiąc mszy św. jednej za duszę cuiusdam Barbarae, i że więcej legatów i obligacyi podtenczas nie było. Od Żydów zaś, to jest od kahału lubomlskiego, dwa kamienie łoju, a z kamienicy Pinchasa [13] pół kamienia i z każdego domu żydowskiego i chrześciańskiego po groszy cztery odbierał.

I te cztery wizyty szczególniejszą część dokumentów kościoła lubomlskiego składają; gdy w pierwszej z nich fundusze pierwiastkowe są inserowane, które ani w oryginałach, ani w ekstraktach teraz przy kościele nie znajdują się i tylko powieść niesie, że w czasie jednej wizyty generalnej, wraz z innemi dokumentami do kancelaryi jaśnie wielmożnych biskupów chełmskich, czyli ich konsystorza miały być wzięte i dotychczas nieodebrane, w drugich zaś zostawiona jest obszerna wiadomość, tak o dawniejszym jako i późniejszym stanie dochodów plebanii lubomlskiej, a mianowicie o summie 8000 złp. z której 6000 złp. za dekretem, tak chełmskim, jako i trybunalskim, jak wyżej, przez Leszczyńskiego legowane, zostały uchylone, a 2000 złp. od urodzonego Macieja Tarnowskiego zapisane z części Łopatyńszczyzna a potem Leszczyńszczyzna zwanej, za szrodkującym kupnem tej części przez jaśnie wielmożnego Franciszka Ksawerego Branickiego, hetmana wielkiego koronnego, dziedzica lubomlskiego przejęta, od której procent duchowny płacony teraz bywa. Dalsze zaś dokumenta kościoła tego są następujące:

Roku 1723, die 19 Novembris, po śmierci jaśnie wielmożnego Walentego Czulskiego, suffragana chełmskiego, a proboszcza lubomlskiego

---

przez wielebnego imć ks. Jana Dekońskiego, dziekana lubomlskiego całego stanu kościoła lubomlskiego opisanego – oryginał.

Roku 1737, die 13 Februarii, w Lubomlu, srebra, cyny i wszystkich rzeczy kościoła lubomlskiego czyli samej tylko zakrystyi, przez imć ks. Jana Krzyżanowskiego, od prześwietnego konsystorza delegowanego, spisany i podpisany – inwentarz.

Roku 1789, die 21 Augusti, intraty rocznej probostwa lubomlskiego, w Chełmie florenów 3591 groszy 21 zaprzysiężonej, inwentarza – oryginał.

Roku 1796, die 25 Iunii ut supra, przez imć ks. Wincentego Dobrowolskiego, kanonika żytomierskiego ekspediowanej wizyty kościoła lubomlskiego – oryginał.

Potem następują z różnych podatków – kwity.

W tym miejscu należałoby położyć zapis czyli dokument na 1000 złp. na wsi Wołczków Przewóz zwanej, lokowany, od którego kościół lubomlski procent bierze, jakoby od summy przez wielmożną Zabłocką kościołowi lubomlskiemu legowaną, ale tak na summę dokumentu nie masz, jako też niewiedzieć, na jakie obowiązki legowana.

[14] Artykuł 3^{ci}

Dochody terażniejsze kościoła i proboszcza lubomlskiego

	Złote	Grosze
Za dziesięcinę snopową wszelkiego zboża z klucza lubomlskiego z mocy czasowej tylko kompozycji	2500	
Procentu od summy 2000 złp. od urodzonego Macieja Tarnowskiego, na części Łopatyńszczyzna, czyli Leszczyńszczyzna zapisanej, a teraz u jaśnie wielmożnego Branickiego, hetmana wielkiego koronnego będącej, na rok	70	
Intraty z pańszczyzny folwarku Bór zwanego i z innych gruntów etc. przez proboszczów posiadanych, podług zaprzysiężonego podania, dnia 21 Augusti, roku 1789 w Chełmie w kommissyi C.W.	1073	21
In summa całego dochodu	3643	21

Procent zaś od 1000 złp. z Wołczkowego Przewozu, ponieważ nań dokumentu nie ma i trzeba go pierwiej po aktach szukać i tenże ustanowić, a dochód drugi z domów chrześciańskich i żydowskich groszowym zwany, do dwudziestu kilku i więcej złotych polskich wynoszący, zwyczajem tylko samym, a nie dokumentem tenże wsparty i o którym tylko z samych wizyt wiedzieć można, a przeto dopóki zapewnione nie zostaną, w dochód pewny roczny wprowadzać nie wypadało.

Artykuł 4^{ty}

Wydatki roczne imć księdza proboszcza lubomlskiego

	Złote	Grosze
Za mszy świętych № 51, w każdy piątek za duszę Macieja Tarnowskiego	51	
Imć księdzu wikariuszowi	400	
Organiście	220	
Zakrystianowi	120	
Dziadowi kościelnemu	72	
Na wino, воск, lój i inne potrzeby kościoła	800	
Za pranie bielizny kościelnej	40	
Dyspozytorowi z ordynaryją	260	
Gospodyni	48	
Parobkowi	62	
Dziwce piekarnianej	40	
Podatku szlacheckiego za dusz gruntowych 95 a wolnych 2 po groszy 28	90	16
Summa całego wydatku	2203	16
Pozostaje więc na utrzymanie imć księdza proboszcza, reparacją kościoła i innych zabudowań oraz na nieprzewidziane wydatki	1440	5
Zgadza się summa dochodu rocznego z summą ekspensową	3643	21

Artykuł 5^{ty}

O funduszu imć księdza promotora różańcowego lubomlskiego

Ta promotoryja osobnego fundatora, ani też dekretu erekcyjnego nie ma, lecz tylko jak tradycja domowa wiedzieć daje:

1mo Ze składek od księży, szlachty i mieszczan zebrana jest na tę promotoryją summa 7250 złp., od której procent duchowny rachując, wynosi 253 złp. i gr. 22½.

2do Czynszu od czterech mieszczan na gruncie promotorskim mieszkających złp. 23 i gr. 18.

3^{tio} Z prowentów lubomlskich, z mocy kompozycyi roku 1778, dnia 1 maja, za wiadomością i wyraźnym zezwoleniem zwierzchności biskupiej chełmskiej, między promotorem różańcowym z jednej, a jaśnie wielmożnym Ksawerym Branickim, hetmanem wielkim koronnym z drugiej strony nastąpionej, jak imć ksiądz promotor zapewnia, bo tej kompozycyi przy kościele nie masz, za pół łanu pola, dwa ogrody i część lasu, z jakowegoś dawniej prawa, przez promotorów różańcowych posiadanych, 280 złp.

I to wszystko składać powinno fundusz promotoryi różańcowej, gdzie zaś są lokowane summy, następujący summariusz dokumentów dowodzi.

Summariusz dokumentów imć księdza promotora różańcowego

Roku 1667, die 20 Julii, w Lubomlu	Testamentu urodzonego Jakuba Gorzechowskiego, którym testamentem dworek swój w Lubomlu do promotory różańcowej zapisuje i oddaje	kopia
[16] Roku 1762, die 8 Septembris, w Lubomlu	Od kahału Żydów lubomlskich na rzecz promotoryi różańcowej na złp.100 ręcznego memranu Te złp. 100 imć pani Rozalia Dubiska na msze św. legowała	oryginał
Roku 1763, feria 5. post Dominicam Lubilatae, w Grodzie Chełmskim	Wielmożnego Józefa Zabłodzkiego testamentu którym do bractwa różańcowego w Lubomlu złp. 400 leguje	oblata
Roku 1770, die 20 Ianuarii, w Skierbieszowie	Imć ks. Jakubowi Mazurkiewiczowi, promotorowi różańcowemu lubomlskiemu do podniesienia summ brackich, od wielu debitorów 1579 złp. wynoszących, od zwierzchności duchownej danego zezwolenia	oryginał
Eodem anno, die 3 Decembris	Od imć ks. Jakuba Mazurkiewicza, promotora różańcowego lubomlskiego [do] podniesienia summ brackich od różnych debitorów 1579 gr. wynoszących przed magistratem lubomlskim danego kwitu i podpisanego	kopia
Roku 1770, die 30 Decembris, w Lubomlu	Od kahału lubomlskiego na summę 5100 złp. promotoryi różańcowej danej assekuracji której assekuracji roku 1771 feria secunda post festum Purificationis Beatae Virginis Mariae [4 II], w Grodzie Chełmskim nastąpiła oblata	oryginał
Roku 1771, feria quarta post festum Purificationis Beatae Virginis Mariae, videlicet die 6 Februarii, w Grodzie Chełmskim	Od kahału lubomlskiego promotoryi różańcowej lubomlskiej na 5100 złp. zeznanego zapisu	ekstrakt
Roku 1772, die 2 Ianuarii, w Brzeźnie [Brzeźnie]	Od wielmożnego Mateusza Janiszewskiego stolnika dobrzyńskiego promotoryi różańcowej na florenów 1000 przez imć ks. Andrzeja Jakubowskiego legowane, skryptu ręcznego	oryginał
Eodem anno, die 17 Julii, w Grodzie Chełmskim	Tego skryptu	oblata
Roku tegoż, dnia 17 Julii, w Grodzie Chełmskim	Od wielmożnego Janiszewskiego promotoryi lubomlskiej na 1000 złp. na połowie wsi Brzeźna, w ziemi chełmskiej zeznanego zapisu	ekstrakt
Roku 1773, die 1 Ianuarii, w Zamku Lubomlskim	Od kahału lubomlskiego na złp. 100 promotoryi różańcowej danego memranu ręcznego W tym memranie kahał wyraża, że tę kwotę, już po zeznanym swoim zapisie na 5100 złp., osobną tę sumkę potem wzięł i ten memran na drugim półarkuszu assekuracji [17] swojej, która wyżej, pod rokiem 1770 die 30 Decembris zanotowana, jest zapisany	oryginał

Roku 1776, die 19 Augusti, w Lubomlu	W czasie wizyty generalnej całego stanu promotoryi różańcowej kościoła lubomlskiego pod tytułem: Stan promotoryi czyli prebendy różańcowej, ręką jaśnie wielmożnego Melchiora Kochnowskiego, suffragana chełmskiego podpisana, w nowy papier oprawna W tym miejscu pod rokiem 1778 dnia 1 maja, powinna być zapisana komplancja między skarbem jaśnie wielmożnego Branickiego, hetmana z imć księdzem promotorem różańcowym, o pół łanu, dwa ogrody i część lasu, za co z prowentów lubomlskich imć ksiądz promotor na każdy rok brać powinien złp. 280, jak powiada i zapewnia, lecz tej w oryginale nie masz i czyli w akta jakie urzędowe wniesiona, nie wiadomo także	księga
Roku 1779, die 10 Septembris	Imć ks. Jakuba Mazurkiewicza testamentu spisane go i tegoż roku, die 13 Novembris, w Zamojsćiu od zwierzchności duchownej potwierdzone go, a potem roku 1780, die 11 Aprilis w Grodzie Krasnostawskim oblatowane go Którym testamentem 300 złp. na reperacyją rezydencyi promotorskiej, zapisuje	oryginał
Roku 1779, die 10 Decembris, w Krasnymstawie	Rzeczzone go testamentu imć ks. Mazurkiewicza, w konsystorzu krasnostawskim approbationis	dekret
Roku 1780, die 26 Aprilis, w Grodzie Chełmskim	Od imć ks. Andrzeja Rynkiewicza etc. jako egzekutora testamętu imć ks. Mazurkiewicza, po wielmożnego Czachurskiego, o zapłacenie 999 złp. zeznanego pozwu	rellacyja
Roku 1781, die 21 Februarii, w Grodzie Chełmskim	Od tegoż imć ks. Rynkiewicza etc. tegoż jaśnie pana Czachurskiego pozwu wydanego	rellacyja
Roku 1786, die 2 Martii, w Lubomlu	Między wielmożnym Fryderykiem Glazerem, komissarzem etc. jaśnie wielmożnego Ksawerego Branickiego, hetmana wielkiego koronne go z jednej, a imć ks. Antonim Jankowskim, promotorem różańcowym lubomlskim z drugiej strony, obóh stron, jako też imć ks. Byliny, dziekana lubomlskiego ręką podpisana o zamianę pewnego gruntu spisanej tranzakcyi Lecz ta tranzakcyja barziej do kopii jest podobna	oryginał
Roku 1791, die 20 Maii	Całego stanu promotoryi, początków [18] onej i praw jej służących, pod tytułem: Praesens liber pro visitationibus comparatus, przez imć ks. Antoniego Jankowskiego spisana, a w półskórek oprawna jedna W tej pod rokiem 1789, die 21 Augusti w Chełmie, inwentarz zaprzysiężony dochodów rocznych tej promotoryi, w oryginale jest wklejony, florenów 554 gr. 28 czyniący	książka
Roku 1799, die 24 Iunii	Pod tytułem: Praesens liber pro visitationibus comparatus, przez imć ks. Wojciecha Rogulskiego, całego stanu promotoryi czyli raczej dawniejszych ksiąg przepisanych kopii, w półskórek także oprawna	księga

Artykuł 6^{ty}

Dochody terazniejsze imć księdza promotora różańcowego, przy kościele lubomlskim

	Złote	Grosze
Od summy kapitałnej 200 złp. lokowanej dnia 18 Julii 1769 na części wsi Radziechow zwanej dotychczas dziedzicznej wielmożnej imć pani Dębowski, cześnikowy płockiej, odbiera się prowizyi w rok	7	
Od summy kapitałnej sześćset pięćdziesiąt, № 650 złp. lokowanej die 16 Julii 1772 na części Jaworowszczyzna zwanej, leżącej w Lubomlu, dziedzicznej imć pana Tomasza Czachurskiego, teraz spleaconej przez jaśnie wielmożnego graffa Branickiego, prowizyi	22	22½
Annaty czyli pensyi z prowentów klucza lubomlskiego, z mocy kompozycyi roku 1778, dnia 1 maja nastąpić mającej, jak o tym wyżej w summariuszu dokumentów promotorskich, zaraz po roku 1776	280	
Czynszu ze czterech chałup miejskich na gruncie promotorskim zabudowanych, na rok	23	18
Summa całego dochodu na rok	333	10½

Od resztujących zaś summ kapitałnych, jako to: od 100 na części Pieńkowszczyzna w Lubomlu, od 5200 na kahale lubomlskim, od 150 na gruncie Zelka Aronowicza, a od 50 na domie i gruncie Herszka Jan-kielowicza, Żydów lubomlskich, lokowanych, już nic dopiero imć ksiądz promotor prowizyi nie odbiera. Od summy zaś 1000 złp. na połowie wsi Brzeznie, przez wielmożnego Janiszowskiego [19] zabezpieczonej, nie tylko procent nie dochodzi, ale i summa kapitałna zaginęła dlatego, że wieś Brzeźno całkiem w kordonie cesarskim² jest sytuowana. A gdy tak szczupły roczny dochód imć księdza promotora okazał się, więc ani o wydatki z onego pytać, a tym więcej nowy artykuł wydatków jego, stanowić nie można było.

Artykuł 7^{my}

Obligacyje roczne wielebnego imć księdza proboszcza, jako też imć księdza promotora różańcowego kościół lubomlskiego

Obligacyje proboszcza

Oprócz mszów w niedziele i święta, tudzież innych obowiązków parochialnych, winien jest każdego tygodnia w piątek odprawić mszę czytaną jedną za duszę Macieja Tarnowskiego, na rok 51.

² Na terenie zaboru austriackiego.

Obligę imć księdza promotora

Imć ksiądz promotor powinien odprawić:

- w każdą sobotę mszę śpiewaną wotywę o Najświętszej Pannie, na rok 51,
- także każdego miesiąca dnia pierwszego za dusze braci i siostr różańcowych mszę czytana jedną,
- w pierwszy piątek każdego miesiąca za dusze Adama i Katarzyny msza czytana jedna,
- item, w każdym miesiącu za dusze parochian lubomlskich, mszę świętą czytana jedną,
- za duszę Marianny Zabłockiej, jedną, za duszę Józefa, jedną i za wszystkich zmarłych jedną,
- nadto 4 marca za dusze zmarłych,
- dnia 20 stycznia i dalej przez dni 5 za duszę Sebastiana mszy świętych 6,
- dnia 4 i 5 maja za duszę Antoniego Piotrowskiego mszy 2,
- die 31 Julii za dusze zmarłych msza święta czytana 1,
- die 5 Septembris za duszę Rozalii msza święta czytana 1,
- die 15 Decembris za duszę Martyniana msza święta 1.

In summa wszystkich obligów imć księdza promotora mszy świętych śpiewanych № 51, czytanych № 84. Jak w tabelli obligów tychże wszystkich sub litera B.

Artykuł 8^{my}

Stan duchowieństwa kościoła lubomlskiego i ludzi kościelnych

1mo Proboszcz kościoła lubomlskiego ks. Karol Bogoryja Ziański, [20] szlachcic, kanonik katedralny żytomirski, urodzony die 4 Septembris, roku 1751° w ziemi przemyskiej, we wsi Ureczko. Szkoły traktował w Akademii Krakowskiej i tamże w seminarium zostawał. Posiada naukę dostateczną filozofii i teologii. Wziął minores ordines od jaśnie wielmożnego Podkańskiego, suffragana i officjała krakowskiego, maiores zaś i presbyteratur od jaśnie wielmożnego Kielczewskiego, suffragana chełmskiego, kanonika krakowskiego, die 21 Aprilis, roku 1772. Na probostwo lubomlskie prezentowany od jaśnie wielmożnego Franciszka Ksawerego Branickiego, hetmana podtenczas wielkiego koronnego, a to po dobrowolnym ustąpieniu i uczynionej w konsystorzu janowskim rezygnacyi jaśnie wielmożnego Felicjana Mierzejowskiego, infulata i proboszcza kodeńskiego. Instytuowany die 27 Julii, roku 1792. Zdrowia z łaski Bożej dość dobrego. Przynięę monarsze wykonał die 31 Novembris, roku 1796°

---

przed wielmożnym jaśnie panem Kurcewiczem, assessorem Niżnego Sądu Włodzimierskiego. Do słuchania spowiedzi approbowany i rekolekcycje odprawił.

2do Promotor różańcowy ks. Wojciech Rogulski, urodzony dnia 8 Aprilis, roku 1747 w Krasnymstawie, gdzie i szkoły publiczne traktował do retoryki. Wszedł zaś do seminarium die 2 Octobris, roku 1783 w Krasnymstawie. Nauki, stanowi swojemu przyzwoite, posiada dostateczne. Wyświęcony die 10 Iunii, roku 1786. Dalej otrzymał wikaryją, zaprzysięgłą w Wereszczyźnie, die 7 Martii tegoż roku, gdzie przebywszy lat kilka, przeniósł się na kommandaryją lubomlską, za wyraźnym konsystorza krasnostawskiego instrumentem, wydanym die 24 Augusti, roku 1789. Przebywszy tu znowu lat kilka, za instrumentem wielmożnego imć ks. Faliszewskiego, officjała podtenczas chełmskiego, datowanym die 28 Decembris, roku 1795, otrzymał promotorją. Zdrowia i sił dość czerstwych. Przysięgę monarsze wykonał dnia tegoż i przed tymże wielmożnym Kurcewiczem. Approbowany do słuchania spowiedzi i rekolekcycje odprawił.

3^{tio} Wikary ks. Cyprian Wkryński, szlachcic, urodzony die 8 Decembris, roku 1754 we wsi Peremel, przedtym województwa, a teraz guberni wołyńskiej leżącej. Szkoły traktował w Łucku. Do seminarium lwowskiego wszedł roku 1777, gdzie nabywszy nauki stanowi swojemu przyzwoitej, wyświęcony został die 16 Julii, roku 1779 ad titulum patri-monii. Otrzymał potem, die 5 Decembris 1780 roku kapellanią u jaśnie wielmożnego Witolda³ [sic!] Aleksandrowicza, biskupa chełmskiego, od którego i kanonią honoralną został ozdobiony. Będąc kapellanem lat dwa, gdy jaśnie wielmożny Aleksandrowicz świat pożegnał, przeniósł się na promotoryją do Maciejowa i na teże zostawał lat trzy. Dalej na [21] plebanią ostrowiecką był instytuowany die 3 Maii, roku 1784. Z której plebanii zostawał kapellanem wojskowym lat pięć, na koniec na wikaryją lubomlską aplikowany został die 10 Martii, roku 1796. Zdrowia słabego. Przysięgę monarsze wykonał die 31 Novembris, roku 1796°. Rekolekcycje odprawił, a do słuchania spowiedzi approbowany.

Ludzie kościelni

Organista Jan Kubicki, lat 47 mający, żonaty. Zakrystian Józef, lat mający więcej sześćdziesięciu. Dział kościelny Maciej, lat wieku 65.

---

³ Właściwie: Jan Alojzy.

Artykuł 9^{ty}

Porządek nabożeństwa

W dniu niedzielne i święta uroczyste bywają grane pierwsze i drugie nieszpory, jutrznia z rana każdej niedzieli i święta, po której wychodzi pierwsza msza święta, po tej skończonej, bywa katechizm, czyli nauka duchowna. Po nauce następuje śpiewanie Różańca o Najświętszej Pannie, potem pokropienie wodą święconą, na koniec msza św. wielka śpiewana, parochialna. Trzema dniami przed Najświętszą Maryją Panną Różańcową, odprawia się czterdziestogodzinne nabożeństwo, na co jest pozwolenie od Stolicy Apostolskiej, jako i na odpust zupełny, który jest na Świętą Trójcę. Dzwonienia, tak na Anioł Pański, jako za dusze zmarłych, tudzież przed wszystkimi nabożeństwami, zwykle bywają i poprzedzają.

Artykuł 10^{ty}

Budowa kościoła lubomlskiego taka

Kościół na wschód ołtarzem wielkim murowany, z dwoma facjatami, na których krzyże żelazne i wazoni drewniane, na śródku kopuła białą blachą pobita, w której sygnaturka, na wierzchu krzyż żelazny z puklami i promieniami. Za facjatą drugą, gdzie wielki ołtarz, wpół cyrkułu gwiazda blaszana, z wierzchu krzyżyk w promieniach mająca. Dach na kościele i presbyterium z gontów starych, pobicia potrzebujący. Z przodu facjaty dwie tablice zielono polewane, gliniane, jedna wyżej, na tej litery: In Domum Domini ibimus, druga niżej, na której wyraz [22] liter: Cantate Domino canticum novum. Przed wchodem do kościoła, kruchta czyli babiniec murowany, dach z gontów starych mający, na którym gwiazda z blachy białej, drzwi troje do wchodu i wychodu sosnowych z klamkami, na zawiasach i krukach żelaznych, drągami ze szrodka zasuwają się drewnianami. Powąta na belkach z tarcic i podłoga. Po prawej stronie idąc od dzwonnicy, przy pobocznych drzwiach babinca, w murze kościelnym jest nadgrobek na kamyku półłokciowym kwadratowym, wierszami polskimi staroświeckiej kadencji wyryty: śp. imć ks. Pawła Antoniego Paprockiego, proboszcza lubomlskiego, przy tymże miejscu w ziemi pochowanego roku 1773, dnia 8 maja. W tej kruchcie jest wmurowana kropielnica marmuru czarnego, na święconą wodę i krzyż drewniany do całowania wchodzącym. Wchodząc w kościół z kruchty, odrzwi i próg kamienia ciosowego,

---

w których kruki żelazne utrzymujące na zawiasach drzwi dębowe z zamkami wewnętrznymi dwoma i prętem po jednej stronie żelaznym, drągami ze środka z muru zasuwającym się, do zamykania. Długości kościoła z presbyterium kroków szerokich 36, szerokości 14. Kościół cały pobielany z sufitem drewnianym i z listwami niebiesko malowanymi. Okien siedm. Podłoga w kościele z tarcic sosnowych. Między ołtarzami kamień biały podługowaty wielki, z czterema kółkami żelaznymi do odmykania, skąd wchodzi się do grobu pod wielkim ołtarzem będącego. Ołtarzów pięć. 1^{sz} wielki snycerskiej roboty, staroświecki, niebiesko ze złotem i srebrem malowany. W tym ołtarzu obraz Świętej Trójcy na płótnie malowany, gdzie litery J.N.R.J. na krzyżu srebrne, a po bokach ołtarza wprawne obrazy św. Stanisława i św. Wojciecha. Mensa murowana o trzech gradusach drewnianych. Portatel kamienny wielki w mensę wmurowany cały. Cymborium na tym ołtarzu staroświeckie, drewniane, z aniołkami z drzewa wyrabianymi, farbą, złotem i srebrem malarskim po części ozdobione, dobrze na kluczyk zamykane, a wewnątrz materyją bogatą, białą wybite, w którym puszka srebrna wyłacana, przystojnie welonem przybrana, cum Sanctissimo. Podczas wizyty jedna hostia większa, a mniejszych 26 znajdowało się, dwoma dniami przed aktem wizyty konsekrowane. Nic więcej w tym cymborium nie konserwuje się, a klucz od niego, albo w ręku kapłana, albo w miejscu pewnym chowany bywa. 2^{gi} ołtarz staroświeckiej stolarskiej i [23] snycerskiej roboty, najwięcej niebieską farbą malowany, w którym obraz św. Anny, a na wierzchu św. Jana Nepomucena, z mensą murowaną, o dwóch gradusach i z dobrym portatelem. 3^{ci} ołtarz podobnej roboty, nazywany różańcowy, w którym obraz Najświętszej Panny obrazem Pana Jezusa Ukrzyżowanego zasuwający się, z mensą dobrą, z gradusami i z całym portatelem. 4^{ty} także staroświeckiej roboty, malowany, z obrazami św. Józefa i św. Katarzyny Seneńskiej. 5^{ty} także staroświeckiej roboty, z obrazem św. Antoniego Padewskiego. Obydwa te ołtarze mensy drewniane o jednym gradusiku mają. Presbyterium gradusem jednym od kościoła oddzielone, w którym nadgrobek biały kamienny, już po części wytarty, imć ks. Floraina P.L. Okien wszystkich 8, to jest: w presbyterium jedno nad chórem jedno, a w kościele sześć. Chrzcielnica drewniana przy ołtarzu św. Antoniego, dobrze zamknięta, z kociołkiem miedzianym, w którym woda chrztowa konserwuje się. Blisko zaś tej chrzcielnicy skrzyneczka, w której oleje święte chowają się. Ambona staroświeckiej roboty, malowana i miejscami wysrzebrzana i wyłacana. Chór muzyczny na dwóch słupach murowanych, na którym pozytyw o głosach ośmiu, niemalowany. Ściany kościelne, oprócz znaków poświęcenia kościoła, obrazami różnymi, a mianowicie świętych apostołów,

tudzież stacjami małemi Męki Pańskiej przyozdobione. Ławek w kościele większych ośm, przy drzwiach małych dwie, a w presbyterium dwie znajdują się. Konfesjonały trzy, a zydle dwa, w miejscach swoich ulokowane. Zakrystyja niewielka od rogu Ewangelii, przy wchodzie do presbyterium, a na niej skarbczyk, podobnie murowany, wchód z zakrystyi mający, pod gontami staremi i jedne drzwi na cmentarz mająca. Tak w zakrystyi, jako i w skarbcu, szafy stare różnej roboty do schowania aparatów i innych kościelnych rzeczy, drzwi dobrze okute. Okno zaś jedne w zakrystyi, a drugie w skarbcu, dobrze opatrzone. Cmentarz przy kościele, częścią parkanem, częścią sztachetami ogrodzony. W rogu tego cmentarza idąc od miasta, dzwonnica murowana, kosztem jaśnie wielmożnej Antoniny z Potockich Rzewuskiej, wojewodziny wołyńskiej roku 1764 wymurowana, na której trzy dzwony są zawieszzone. Z tego cmentarza, na drugiej stronie, jest do przechodu na probostwo i promotoryją furta drewniana. Cmentarz drugi, nowy do pochowania ciał zmarłych, za miastem, przyzwoicie opatrzone i figurą przyozdobiony.

[24] Artykuł 11^{ty}

Sprzęty kościelne

Srebro	Sztuki	Waga	
		Fonty	Łuty
Monstrancya wyzłacana suto, z kamieniami w koronie i koło perspektywy wraz z prętem w niej będącym	1	7	
Puszka cała wyzłacana z nakrywką, na której krzyżyk	1	1	7
Kielich całkiem pozłacany niewielki, z pateną z obu stron pozłacaną, śp. imć ks. Pawła Paprockiego, proboszcza lubomlskiego	2	1	
Kielich z wytartą pozłotą, z pateną gdańską	2		29
Kielich wewnątrz wyzłacany spodem ferejkowany w perelki, z patyną	2	1	6
Kielich wewnątrz wyzłacany gdańskiej roboty, z pateną	2		28
Kielich z wytartą wewnątrz pozłotą, takiejże roboty	1		26
Kielich wewnątrz wyzłacany, u spodu ferejkowany, z pateną	2	1	4
Thurybularz z łańcuszkami, przez wielbego imć księdza proboszcza lubomlskiego terazniejszego sprawiony	1	2	3
Łódka z łyżeczką nową, przez tegoż sprawiona	2		21
Puszczyk wyzłacanych, do chorych	2		6
Litery J.N.R.J. na krzyżu Syna Bożego, w wielkim ołtarzu	4		
Na obrazie św. Anny koronek dwie	2		
Sukienka na Panu JEZUSIE z promykamy	1		
Na obrazie św. Józefa lilia	1		

Na obrazie św. Antoniego Padewskiego z Panem JEZUSEM sukienka, korona, lilia, promienie nad głową, kawałek książki i wotywka w formie nóżki	6		
In summa		17	2
Miedź			
Kociołek na wodę z kabłączkiem żelaznym, staroświecki, na sobie rok 1669 wybity mający, dzbanek turecki z nakrywką, miednica, puszka na hostyje i thurybularz z łańcuszkami mosiężnymi pobielany	5	12	
Kociołek, w którym woda święcona w kościele stoi	1	6	
In summa	6	18	
Mosiądz			
Lichtarzów 2, dzwonek ołtarzowych 12	14	18	
Lichtarzów z odliwaniami w spodzie hierubinkami	2	20	
Thurybularz z łańcuszkami, bez spodu	1	1	
In summa	11	57	
Cyna			
Lampa wisząca w presbyterium, z łańcuchami	1	10	
Lichtarzów wielkich, gładkiej gdańskiej roboty	2	40	
Lichtarzów trochę mniejszych, takiej roboty	2	22	
[25] Lichtarzów średnich, takiej roboty	2	26	
Lichtarzy pomniejszych, u spodu imię JEZUS ferejkowane	2	11	
Lichtarzów mniejszych, gładkiej roboty	2	9	
Krzyż z łódką cyny podłej	2	4	16
Tacek 3, ampulek 5 i łyżeczka 1	9	5	
Lichtarzyków stołowych	2	2	
In summa	35	180	16
Żelazo			
Laternia blaszana w formę krzyża robiona, do chorych	1		
Żelazo do pieczenia hostyi	1		
Forma do wybijania hostyi	1		
			№
Nożyczki			1
Kłódek			3
Kluczyków różnych kościelnych			8
Młotek			1
Obcegi			1
Szkło			
Krzyż zwierciadlany ołtarzowy			1
Pająk w kościele wiszący			1
Ampulek par			5
Lamp			45
Drzewo			
Krzyż do processyi			1
Krzyżów ołtarzowych			7

Statua wielkanocna	1
Grób wielkopiątkowy, częścią z drzewa, częścią z płótna, malowany	1
Relikwiarzów ze szkłem z relikwiami, bez autentyków	2

Apparaty kościelne

Koloru białego		Nº
1 ^{szy}	Ornat bogaty lity w kwiatki liliowe i złote, cały jednakowy z galonem szerokim na trzy palce w środku, po bokach węższym, z stułą manipularzem, welum odmiennej materii, z bursą i palką, podszyty kitajką niebieską	1
2 ^{si}	Ornat drojetowy w bogate kwiaty złote i kolorowe na dnie popielatym w kosteczkę, z kolumną białą w kwiaty srebrne i kolorowe, kompanką srebrną w ząbki obłożony, z stułą, manipularzem, welum, bursą i palką materii, jak boki tego ornatu, podszyty kitajką zieloną	1
3 ^{ci}	Ornat biały w kwiaty srebrne i kolorowe, kolumna [26] parterowa na dnie popielatym, kwiaty złote i kolorowe, z kompanką w środku i wokoło złotą wązką, cum omnibus requisitis, podszyty kitajką niebieską	1
4 ^{ty}	Ornatów białych paryżkiej materii, w kwiaty srebrne i kolorowe, z kolumnami różowemi materii na atlasie prążki i kwiaty srebrne, z których pierwszy kompanką złotą po bokach, a w środku wstążką srebrną w wężyk złotą obszty, drugi w środku, galonem taśmowym srebrnym, po bokach kompanką złotą, dwa zaś tak jak pierwszy obsztye, jeden z nich kitajką zieloną podszyty, drugi astrachanią czerwoną, dwa kitajem różowym, do jednego tylko z nich welum, palki i bursy nie ma	4
5 ^{ty}	Ornat biały paryskiej materii, w kwiaty złote, srebrne i kolorowe, z kolumną na dnie szamua w kwiaty kolorowe i srebrne, galonem w środku taśmowym złotym, w środku szerokim, po bokach wązkim obszty, z stułą, manipularzem jednakowymi, a welum, bursą i palką odmiennej materii, podszyty damisem czerwonym	1
6 ^{ty}	Ornat biały, boki lite bogate, kolumna niebieska, w kwiaty złote i kolorowe, w środku galonem srebrnym szynkim taśmowym, po brzegach węższym srebrnym, z rekwizytami odmiennej materii, podszyty materiją żółtą staroświecką	1
7 ^{my}	Ornat biały bogaty, na dnie żółtym litym kwiatki srebrne i kolorowe, galonem szerokim w środku, węższym po bokach, cum omnibus requisitis, podszyty kitajką niebieską	1
8 ^{wo}	Ornatów białych z kolumnami cytrynowemi, kompanką szychową obłożonych, cum omnibus requisitis, podszytych astrachanią czerwoną	2
9 ^{no}	Ornat materii na dnie seledynowym kwiatki lilia i złote, kolumna biała w kwiatki kolorowe i złote, galonkiem złotym wązkim obszty, cum omnibus requisitis, podszyty kitajem niebieskim	1
10 ^{mo}	Ornat biały, staroświeckiej materii, brzegi lite, kolumna niebieska w kwiaty srebrne, z galonkiem srebrnym wązkim, z stułą i manipularzem odmiennej materii, welum, bursą i palką litemi srebrnemi, podszyty damisem niebieskim	1
11 ^o	Ornat biały staroświeckiej materii, na dnie niebieskim kwiaty białe, z galonkiem złotym wązkim, cum omnibus requisitis, podszyty kitajem niebieskim	1
[27] 12 ^o	Ornat biały, brzegi na dnie niebieskim, z kolumną białą tureckiej materii w kwiatki, tasiemką żółtą jedwabną obszty, cum omnibus requisitis, podszyty płótnem niebieskim	1
13 ^o	Ornat biały drojetowy, wstążką czerwoną obszty, cum omnibus requisitis, welum lite z palką i bursą, na której wyszta Najświętsza Panna, podszyty kitajem niebieskim	1

Koloru czerwonego		Nº
1 ^{sz}	Ornat paryzkiej materyi, u którego boki na dnie ceglącym, kwiaty złote i kolorowe, kolumna biała bogata, kompanką szychową obszyty, cum omnibus requisitis, podszyty damisem czerwonym	1
2 ^{si}	Ornat czerwone boki paryzkiej materyi, kwiaty srebrne i kolorowe, kolumna tureckiej materyi w prążki, galonem srebrnym szerokim w środku, wązkim po bokach, cum omnibus requisitis, podszyty atlasem zielonym	1
3 ^o	Ornat czerwone boki z makaty, kolumna biała, galonkiem w środku, po bokach tasiemeczką złotą wązką obszyty, cum omnibus requisitis, podszyty płótnem niebieskim	1
Koloru fioletowego		Nº
1 ^o	Ornat, na dnie atlasowym niebieskim w paski kwiaty srebrne, z galonem w środku szerokim srebrnym, po bokach wąższym, cum omnibus requisitis, galonkiem wązkim złotym lamowane, podszyty astrachanią czerwoną	1
2 ^o	Ornat fioletowy, z kolumną białą w kwiaty srebrne i kolorowe, z kompanką srebrną, cum omnibus requisitis, podszyty kitajką czerwoną	1
3 ^o	Ornat, fioletowe tureckiej materyi boki, kolumna biała kitajkowa, wyszywana w kwiaty, galonkiem prostym szychowym żółtym obszyty, cum omnibus requisitis, podszyty płótnem niebieskim	1
4 ^o	Ornat adamaszku tureckiego z kolumną lilia w paski materialne tureckie, z galonem prostym szychowym, cum requisitis, płótnem żółtym podszyty	1
5 ^o	Ornat u którego boki morowe, w morę, kolumna lamowa biała, galonki proste żółte sychowe, cum requisitis, podszyty płótnem farbowanym	1
6 ^o	Ornat adamaszkowe granatowe boki, kolumna orzechowa w kwiatki i paski, tasiemką żółtą jedwabną podszyty, cum omnibus requisitis, podszyty płótnem niebieskim	1
7 ^o	Ornat fioletowej tureckiej materyi, cały w pasy, tasiemką żółtą, cum requisitis, podszyty płótnem czerwonym	1
8 ^o	Ornat fioletowy, boki niebieskie gęsi skóry, kolumna kitajki [28] w płomienie, galonkiem prostym szychowym żółtym, cum requisitis, podszyty płótnem farbowanym	1
Koloru zielonego		Nº
1 ^o	Ornat materyi bogatej, z kolumną białą grodetorową, kwiaty szyte kolorowe bogate, z kompanką szychową wkoło, rekwizyta jak boki teje materyi, zieloną kitajką podszyty	1
2 ^o	Ornat boki aksamitne zielone, kolumna lamowa biała, galonkiem prostym szychowym obszyty, cum requisitis, podszyty płótnem niebieskim	1
3 ^o	Ornat garniturowy harusowy biały, kwiaty szyte włóczkowe, z dalmatykami dwoma takiemiż, tasiemką żółtą jedwabną obszyte, podszyte płótnem niebieskim, cum requisitis	3
Koloru czarnego		Nº
1 ^o	Ornat boki aksamitne, kolumna biała atlasowa w kwiaty różne kolorowe wyszywane, kompanką srebrną obszyty, cum requisitis, podszyty płótnem niebieskim	1
2 ^o	Ornatów tureckiej materyi, na dnie kaffowym kwiatki kolorowe, jeden z nich ma kolumnę białą tureckiej materyi w paski i kwiatki, taśmą czarną obszyte, cum requisitis, podszyte obydwą płótnem farbowanym	2
3 ^o	Ornat barakanowy w morę, z galonkiem szychowym prostym, z stułą, manipularzem jednakowemi, z velum, bursą i palką odmiennemi, podszyty płótnem czarnym	1

4°	Ornat barakanowy z kompanką szychową żółtą, z stułą, manipularzem jednako- wemi, bursą, palką i velum odmiennymi, podszyty płótnem czarnym	1
5°	Ornat barakanowy z kompanką szychową, z stułą, manipularzem takiemiż, velum, bursa i palka drogetowe, z galonkiem srebrnym, płótnem orzechowym podszyty	1

Kapy

		Nº
1°	Kapa biała materyi bogatej, na dnie popielatym kwiaty złote srebrne i koloro- we, boki z szczytem na dnie grodetorowym białym w kwiaty złote i kolorowe, podszyta drogetem bladuróżowym, z kompanką złotą	1
2°	Kapa atlasowa żółta, kwiaty po niej białe, boki z szczytem materyi białej w kwiaty różne, z kompanką szychową, astrachanią niebieską podszyta, z klamrą mosiężną	1
3°	Kapa staroświeckiej materyi białej, boki materyi czerwonej, lamowej, szczyt materyi bogatej tureckiej czerwonej, z galonkiem złotym, podszyta, lisztwy kitajki czerwonej, [29] a resztę płótnem farbowanym	1
4°	Kapa kruazowa materialna żółta, kwiatki po niej kolorowe, kompanką szychową białą, podszyta astrachanią, klamerka miedziana pobielana do zapinania	1
5°	Kapa fioletowa stara, adamaszku tureckiego, boki materyi tureckiej w pasy, tasiemką niebieską i fręzelką u spodu i koło szczytu obszyta, podszyta płótnem farbowanym	1
6°	Kapa czarna aksamitna, z galonkiem srebrnym w ząbki, podszyta czarną astrachanią	1

Inne sprzęty kościelne

	Nº
Antepedy nowych bogatych	3
Antepedy różnych starych	4
Antepedy starych włóczkowych	2
Antepedium fioletowe grodetorowe z haftem jedwabiem i złotem przerabianym	1
Antepedium stare, czarne	1
Antepedy nowych na płótnie różnemi kolorami malowanych, na drugiej stronie czarnych	5
Burs do chorych, z których jedna bogatsza i nowsza, druga stara	2
Tabernaculum czerwone aksamitne	1
Ubiór różowy grodetorowy, na wielki czwartek	1
Firaneł różnych nowych i starych para	1
Firaneł starych nieparzystych	5
Materyi nowej czerwonej podszytej grodeturem zielonym, kawalków	2
Baldakin na processyjną, z materyi białej bogatej	1
Baldakin pojedynczy z materyi czerwonej	1
Umbraculum lamowe materyjalne, koloru białego	1
Umbraculum muślinowe	1
Umbraculum nowe, w kwiaty wyszywane	1
Pasków do wszystkich ornatów akkomodowanych kolorami	18
Poduszek różnych na ołtarze	7
Oponów harusowych starych, do zasłonięcia ołtarzów na wielki post, sztuk	5

Nakrywaśel na ołtarze r33nych	6
Kilim33w starych czyli dywanik33w	4

Bielizna kościelna

	N33
Alb dobrych cienkich, z koronkami r33nymi	12
Alb dobrych przygrubszych, z r33nymi koronami	6
Komeszek nowych i wytartych, księżyeh	7
Komeszka dla dziada kościelnego	1
[30] Komeszek dla służyeh do mszy	16
Obrus33w nowych i starych, ale jeszcze zdalnych	19
Obrus33w grubych na ołtarzach	10
Korpora33w	32
Humera33w	20
Puryfikaterz33w	50
Ręehniczkw33w ołtarzowych	22
Ręehniczkw33w więehszych do zakrystyi i lawaterza	13

Księgi

	N33
Mszal33w wielkich w sk33ręeh opralnych	2
Mszal33w wielkich w sk33ręeh czarną opralnych, starych	2
Mszalik w sk33ręeh czarną opralny, stary	1
Mszalik33w rekwialnych	4
Agenda stara w sk33ręeh czarną opralna	1
Agendek małych, do choryeh	3
Metryk chrzehtowych, ślubnych i pogrzebowych	3

Sprzęty ołtarza r33żańcowego

Srebro	N33	Funty	Łuty
Sukienka na obrazie Najświęehszej Panny, r33nymi kamykami kolorowymi prostemi ozdobia	1	3	24
Ber33w z kamykami takiemiż	1		
Gwiazd białyeh 43, a złota od wielmożnego Lewandowskiego 1	44		
Łubek od wianka, złoty	1		
Łubek połączany	1		
Łubek biały	1		
Pierścioneekzkw	4		
Igliczka	1		
Talar bity monety nowej	1		
Krzyżyk z jednym kulczykiem	1		
Item, krzyżyk przy koralach	1		
Votum, serduszko prostemi kamieniami osadzone	1		5
Serduszk33w więehszych i mnieehszych	18	2	
N33g jednakowych dwie, mnieehsza jedna	3	2	

Tabliczek większych i mniejszych	27		30
Koron na obrazie w ołtarzu	2		
Koron pozłacanych na obrazie processjonalnym	2		
Mieściąc pod nogami Najświętszej Maryi Panny, pozłacany	1		
Medalów w nagrodę wojskowym dawanych	2		
In summa		8	27

[31] Cyna, mosiądz i miedź	№	Waga	
		Fonty	Łuty
Lichtarzy wielkich cynowych, gładkiej roboty	2	26	
Lichtarzy cynowych miernych, ferejkowanej roboty	2	9	
Tacka cynowa	1	2	
Lichtarzyków mosiężnych stołowych	2	2	
Pieczęć mosiężna	1		
Krzyż miedziany pobielany	1		
Kotłów miedzianych do bębienia	2		
In summa		39	

Inne różne rzeczy tegoż ołtarza

	№
Korali sznurków	3
Item, korali z perłami prostemi, mieszanych sznurków	2
Perł prostych czerwonych, sznurek	1
Granacików czerwonych z kulczykiem kamyków białych i niebieskich, sznurków	3
Item, granatków, sznurków	6
Koloretka sześćo kamykami białymi obwiedziona	1
Z czeskich perł granatkami obwiedziona	1
Kulczyków krzystalowych białych, para	1
Kulczyków farfurowych, para	1
Kulczyków mosiężnych z krzystalowemi kamyczkami, para	1
Paciorków różnych sznurków	3
Sukienka na obrazie processjonalnym aksamitna, szafirowa	1
Zasłon większych i mniejszych, materialnych i gazowych	8
Chorągiew grodetorowa niebieska	1
Chorągwi berlinkowych czerwonych	2
Chorągiew czarna półsukienkowa	1
Obraz do noszenia w processjach, przyozdobiony farbami i złotem malarskim	1
Krucyfiks drewniany z korpusikiem srebrnym i serduszkiem pod nogami	1
Statua maleńka Najświętszej Panny, drewniana	1
Ornatów z materyi oliwkowej, płótnem podszytych, ze wszystkim	2
Kapa z takiejże materyi, z galonkami srebrnemi	1
Antepedium kitajkowe w kwiaty, z galonem srebrnym	1
Oppona czyli zasłona z takiejże materyi z galonkiem złotym	1
Obrusów	4
[32] Ręczników	2

Komża	1
Sukno czerwone na gradusy	1
Całun z sukna zielonego	1
Postument drewniany w formie skrzyni na schowanie rzeczy brackich	1
Ławeczka drewniana dla księdza promotora	1
Ławek dla bractwa	2
Dzbanuszków farfurowych na kwiatki, para	1
Księga do wpisywania braci i sióstr	1
Księga przychodów i rozchodów brackich od roku 1769, dnia 15 maja	1

Artykuł 12^{ty}

Dom i inne zabudowania plebańskie

Dom proboszczowski dla niemieszkania przez lat 20 przeszłego proboszcza, antecessora terażniejszego, znacznie był został spustoszony, przeto terażniejszy proboszcz, już to przez wyprowadzenie kominów na dach, już to przez dwa kominki na nowo wymurowane, z blachami żelaznymi, jako też przez nowe podszybitki w pokojach i przez przyczynienie murów od komina idących, dla mocnego utrzymania belków i całego gmachu i przez danie nowych okien tafłowych w liczbie sztuk ośm, tudzież pobicie nowymi gontami dachu, oraz przez malowanie wszystkich pokojów, znaczny podjął koszt i ekspens. W tym domu są cztery izby, z których jedna z alkowką, w sieniach zaś jest na nowo postawiona kuchnia, dwie gruby wymurowane do pieców nowych z blachami żelaznymi. W tym domu wszystko, jako to: podłogi, ściele, drzwi, okiennice dobre etc. po większej części nowe i tam, gdzie tylko trzeba, żelazem jest okuto. Dziedziniec wązki nowymi sztachetami obwiedziony, z bramą porządną od miasta, a z furtką od kościoła. Od strony kościoła jest pomieszkanie dla księdza komendarza, w którym izba z dwoma garderóbkami ma podłogę z tarcic sosnowych, heblowanych, okien cztery w ramy dębowe osadzonych, z okiennicami od podwórza. Piec ceglany z kominkiem murowanym na dach wyprowadzonym. W sieniach szpiżarka, a pod domem dwie piwnice murowane. Nad tym budynkiem dach w większej części gontami nowymi pobity. Przy kościelnym cmentarzu [33] jest także pomieszkanie dla organisty, które zawiera w sobie sień z izbą jedną, piec ceglany z kominkiem i trzy okna z szyb małych. Całe to pomieszkanie jest słomą pokryte, w końcu którego jest szopa słomą pokryta, na składanie różnych rzeczy.

Między domem proboszczowskim, dzwonnica i ulicą, ogród dębowymi sztachetami oparkaniony, drzewami rodzajnymi przez terażniejszego

wielebnego imć księdza kanonika i proboszcza zasadzony. Drugi zaś ogród mniejszy, blisko także dzwonnicy będący, drzewami owocowymi zasadzony, jest teraz w posiadaniu imci pani Hawlowy, wdowy, za zezwoleniem jednak proboszczowskim. Trzeci ogród na warzywo przy cmentarzu, który organista posiada.

Za miasteczkiem nieco, na ulicy Tylnej nazwanej, jest należący do probostwa folwark dla mieszkania dyspozytorowi z czeladzią, na którego podwórze wjeżdża się z ulicy bramą o drzwiach podwójnych, przy niej furтка. Na lewym ręku od wyjazdu, stoi pomieniony folwark, to jest: budynek mieszkalny, stary przez terażniejszego wielebno imć księdza proboszcza nieco zreperowany, mający w sobie izbę z alkierzem, okien w nim trzy, w tej izbie na ścianie obraz na gipsie i drzewie Pana JEZUSA Ukrzyżowanego malowany, w ramach czarnych, stary. Podłoga w nim z tarcic przesypanych taflowych, nowych. Piec ceglany z kominem murowanym. Drzwi dwoje, jedno do izby, drugie do alkierza z zaszczepekami i klamkami i dach na nim słomą posyty. Naprzeciw tej izby, która jest z alkierzem, przez sieni jest piekarnia, w której okien trzy i piec nowo wymurowany. Naprzeciw tego folwarcznego budynku jest studnia nowo ocembrowana. Od bramy przez podwórze idąc na zachód, poprzód budynkiem pomienionym mieszkalnym, dalej po lewej ręce leży ogród od ulicy Tylnej nazwanej, ciągnący się poza folwarkiem aż do błota. Na prawym zaś ręku jest ogród nowo założony, w kwatery uformowany i różnemi szczepami w liczbie około 60 wysadzony. Idąc więc pomiędzy pomienionymi ogrodami ulicą, przez bramę drugą wychodzi się na plac, na którym stoją gumna i inne budowy, jako to: szpiklerz nowy, z zamkiem francuzkim u drzwi, szopa duża na bydło, w której stajnia dla sześciu koni. Dalej, stodoła stara, przeszłego lata nowo posyty, z jednej i z drugiej strony podszopie mająca, o dwóch tokach. Na podwórzu tych zabudowań jest także studnia nowo dobytą i ocembrowana. Wszystkie te budynki, oprócz stodoły, podszopia i domu mieszkalnego, są nowe, kosztem i staraniem terażniejszego [34] imć księdza proboszcza, po zgorzeniu dawniej przypadkowym starych, postawione.

Artykuł 13^{ty}

Inwentarz wsi Bór zwanej do kościoła lubomlskiego należącej

Liczba gospodarzy	Sprzężaj		Nazwiska poddanych	Pańszczyzna ciągła w tydzień	Czynsz		Zarzynki obrzynki	Zaorki oborki	Zakoski
	woły	konie			złote	grosze			
1	2	1	Wasył Krysa	2			2	2	1

2	2		Wojtko Piwnyk	2			2	2	1
3	4		Kazimierz Sobczuk	2			2	2	1
4	2		Józef Czerpaczuk	2			2	2	1
5	4		Semen Wasylewicz	2			2	2	1
6	4		Hryć Lulka	2			2	2	1
7	1		Jakim Nudyżec	2			2	2	1
8	1		Roman Lulka	2			2	2	1
9	1		Petro Lulka	1			2	2	1
10			Chwedko Chmelaruk	1			2	2	1
11	4		Iwan Babac	2			2	2	1
12			Ihned Lulka	2			2	2	1
13	4		Stepan Marczuk	2			2	2	1
14	4		Jędruch Bahniuk	2			2	2	1
15	2		Panas Bartniczuk	2			2	2	1
16	2		Tymosz Hupało	2			2	2	1
17	2		Iwan Litwin	2			2	2	1
18	2	1	Hryć Marków	2			2	2	1
19	4		Mikołaj Kratiuczek	2			2	2	1
20	2		Iwan Bekierej	2			2	2	1
21	2	1	Iwan Semeniuk	2			2	2	1
22	2		Wojciech Baszniuk	2			2	2	1
23	2		Wasył Biernacki	2			2	2	1
24	4		Józef Bahniuk	2			2	2	1
25			Juško Bombiczuk	1			2	2	1
26			Iwan Patynka		5		2		
27			Petro Samodra		5		2		
28			Sylwester Makarewicz		5		2		
29			Abraam Kozak		5		2		
29	57	3	Summa	47	20		58	50	25

[35] W tej wsi, podług skazek rewizyjnych, dusz męskiej płci dziewiędziesiąt pięć, a niewieściej pięćdziesiąt cztery.

Ogrody, pola i sianozęci

Ogrody

1° Ogród niewielki za kościołem przy pomieszkaniu organisty, gospodarski.

2do Ogród w possessyi pani Hawłowy za dzwonnicy, owocowy.

3° Ogród przed kościołem i plebanią nowo założony, owocowy.

4° Ogród przy folwarku, owocowy.

5° Ogród poza folwarkiem idący aż do gumna, gospodarski.

Te ogrody już są wyżej wyrażone przy opisanu zabudowań gospodarskich i folwarku.

Pola

Łan pierwszy zwany W Łankach, poczyna się od drogi starej, idąc poza ogrodami miejskimi, a kończy się przy drodze idącej z Lubomla do Zapola. Ma szerokości zagonów sto, a długości staj mniejszych i większych sześć.

Łan drugi, po prawej ręce drogi z Lubomla do Zapola idącej, zwany W Kluczowym Lesie, poczyna się od drogi rzeczonyj, a kończy się przy rowie, za którym obszar dworu lubomlskiego zwany Siedliszcze. Ten łan co do długości i szerokości wyrównywa pierwszemu.

Łan trzeci Na Gnojnym zwany, poczyna się od drogi idącej z Lubomla do Rymacz, po prawej ręce leży, a kończy się przy drodze idącej do Kontów. Szerokości zagonów piędziesiąt, długi na staj dwanaście.

Łąki

1mo W Borku zwanym Kątami, na kosarzy № 15

2do Za Solarnią zwanej pod Pasieką, na kosarzy № 12

3^{io} Na Gnojnym między łanami, na kosarzy № 12

4° Między łanem W Łankach zwanym, na kosarzy № 10

5° Między łanem W Kluczowym Lesie, na kosarzy № 6

Powinności poddanych wsi Boru

Oprócz pańszczyzny i danin, w liniach inwentarza położonych, powinni jeszcze stróże odbywać i koło warzywa bez pańszczyzny robić.

Artykuł 14^{ty}

O remanencie gruntowym

Chociaż wielebny imć ksiądz proboszcz terazniejszy nic podanego sobie remanentem nie miał, jednakże z przychylności ku dobru kościoła swojego lubomlskiego, jako też sukcesorów swoich proboszczów lubomlskich, [36] ofiarował zostawić remanent następujący. Na folwarku: stołów dwa, ławek trzy, stołków cztery, dziża jedna, wiader dwie, koryto jedno, niecków dwoje, konew dwie, skopków dwa, hładysz na mleko cztery, żyta korcy dwadzieścia siedm – № 27, pszenicy korcy dziesięć – № 10,

---

jęczmienia korcy cztery – № 4, grochu ćwierci trzy – № 3, hreczki korcy sześć – № 6, owsa korcy dwanaście – № 12, prosa ćwierć jedna – № 1.

Artykuł 15^{ty}

O placu i zabudowaniu imć księdza promotora różańcowego

Grunt do promotoryi lubomlskiej należący, zaczyna się od drogi publicznej, ponad fosą idącej, za którą drogą cztery chałupy już na gruncie promotorskim pobudowane, z tych gospodarze (jako wyżej wyrażono w dochodach różnych) czynsz płacą i co rok po dni sześć pańszczyzny odrabiają, lecz że ta pańszczyzna niepewna i tej odrabiać nie zwykli, przeto w dochód roczny rachować nie można było. Do każdej z tych chałup jest wydzielony mały kawałek gruntu, z ogrodu opisanego wyżej w dochodach promotoryi sub № 6to. W pierwszej z tych zagrobników chałupie Adamowa Nowoświatowska, w drugiej Hieronim Zakrzewski, w trzeciej Józef Myśluborski, w czwartej pani Lachowska, wdowa, mieszkają. Ludność w tych chałupach: męzkich dusz 6, niewieścich 8, razem 14. Pominowszy te chałupy, idąc do pani Lachowski, jest kolumna wymurowana, w której św. Jan Nepomucen. Wprost tej kolumny są wrota, przez które wchodzi się na dziedziniec księdza promotora. Po prawym zaraz ręku, stoi domek gontami pobity, dla czeladzi, który ma w sobie izbę, alkierz, komórkę i sień. W izbie okien z szybek małych trzy, piec krzyżowy jeden i kominek nad dach wymurowany, w alkierzu zaś okno jedno. Dalej trochę przez dziedziniec rezydencyja mieszkalna księdza promotora frontem na południe. W tej, przez ganek i sień po prawym ręku, pokojów dwa, do których na wchód i wychód drzwi, zaszczypkami i klamkami opatrzonych, troje. W izbie szafiasty na wierzchu komin, w alkierzu zaś kapiasty. Okien z szyb taflowych w obydwóch pokojach cztery. Z drugiego pokoju, czyli z alkierza, przez drzwi jest garderóbka mała z oknem małym z szybek małych, z kratą żelazną. Z tej garderóbki drzwi dwoje, jedno na wychód [37] w tył budynku, a drugie do sionek, gdzie się schodzą kominy i formują komin jeden nad dach wyprowadzony. W tych sionkach są drzwi, jedno do spiżarni, pod której podłogą loch wymurowany, a do tego z sionek drzwi dwoje składane. Wyszędłszy z tych sionek, po lewej ręce sieni izdebka, do której drzwi olszowe, wewnątrz zaś kominek kapiasty, piec ceglany do ogrzewania i okien dwie z szyb taflowych. W całej tej rezydencyi ściel i podłoga z tarcic układana, dach gontami pobity, z oknami dobrze okutymi na dwie połowy odmykanemi. Wyszędłszy z tej rezydencyi uliczką pomiędzy ogródkiem małym przed

---

oknami będącym, a ogrodem większym, na którym zagrodnicy chałupy swoje mają, szpiklerzyk słomą pokryty, stajenka i wozownia, do każdego z tych zabudowań są drzwi z skoblami i klamkami.

Remanent gruntowy promotoryi różańcowej

Książka do śpiewania Różańca jedna. Książeczka Ewangelii na niedziele i święta całego roku jedna. Książka pod tytułem: Stan Promotoryi czyli Prebendy Różańcowej w Kościele Parochialnym Lubomlskim, jedna. Stół olszowy jeden. Zydel takiż jeden. Fas sosnowych dużych dwie. Mała jedna i do zolenia chust trzynóg jeden.

Artykuł 16^{ty}

Bractwo różańcowe

Bractwo różańcowe do kościoła lubomlskiego, jak jest wiadomość z wizyt, za staraniem jaśnie wielmożnego Świrskiego, suffragana chełmskiego, proboszcza lubomlskiego wprowadzone, mając swojego imć księdza promotora, o którym wyżej pod artykułem 5^{ym}, ma wszystkie znaki bractwa, jako to: obraz, chorągwie, pieczęć, skrzynkę składkową, księgę przychodów i rozchodów etc., jak wyżej także o tym w rejestrze sprzętów ołtarza różańcowego. W czasie wizyty terażniejszej znajdowało się w skarbonie 250 złp., a rozpozyczonych różnym z teje skarby brackiej dwa tysiące dwieście siedemdziesiąt siedm złotych polskich groszy pietnaście według następującego rejestru.

[38] Rejestr dłużników brackich

		Złote	Grosze	
Roku 1770, die 6 Ianuarii	Jan Rebo wzięł od bractwa	10		
Roku 1778, die 23 marca	Joś Herszkowicz za skryptem	100		
Roku 1781, die 1 Maii	Stach Gadzaliński	10		
Roku tegoż, die 16 Iunii	Wawrzyniec Pronczuk z Kątów	10		
Roku 1782, die 6 marca	Jacko Myciuk i Prokop Zinczuk za skryptem	50		
Roku tegoż, die 9 marca	Tomasz Teleżyński za skryptem	58		
Roku tegoż, die 20 Decembris	Teodor Musiewicz za skryptem	60		
Roku 1783, die 16 Februarii	Jan Koladziuk za skryptem	50		
Roku tegoż, die 20 Julii	Jan Łobuż za skryptem	30		
Roku 1784, die 28 Februarii	Daniło Tereszczuk za skryptem	20		
Roku 1785, die 3 Februarii	Teodor Maksymowicz za skryptem	25		

Roku 1786, die 1 Maii	Ignacy Pronczuk za skryptem	20		
Roku tegoż, die 31 Decembris	Tomasz Pronczuk za skryptem	20		
Roku 1787, die 19 Novembris	Piotr Jędrzejowski	18		
Roku 1788, die 5 Novembris	Jan Łobuż	20		
Roku 1789, die 1 Februarii	Józef Myśluborski	30		
Roku tegoż, die 1 Novembris	Tomasz Teleżyński za skryptem	20		
Roku tegoż, die 20 Novembris	Jacko Szyluk za skryptem	70		
Roku 1790, die 20 Ianuarii	Kasper Kochaniuk za skryptem	30		oddał
Roku tegoż, die 25 Ianuarii	Michał Kortecki za skryptem	50		
Roku tegoż, die 26 Ianuarii	Jan Kraszczyński	16		oddał
Roku tegoż, die 5 Maii	Jan Abraamowicz za skryptem	30		
Roku tegoż, die 29 Decembris	Daniło Tereszczuk za skryptem	40		
Roku 1791, die 1 Iulii	Paweł Kahaniuk	20		
Roku 1792, die 9 Maii	Ignacy Doliński	18		
Roku 1793, die 5 Februarii	Jan Łobuż	20		
Roku 1794, die 8 Ianuarii	Kuźma Musiewicz za skryptem	30		
Roku tegoż, die 9 Ianuarii	Helena Jaszczukowa za skryptem	40		
Roku tegoż, die 30 Ianuarii	Joachim Ogrodniczuk	10		
Roku 1794, die 22 Martii	Lewko Kot za skryptem	20		
Roku tegoż, die 23 Aprilis	Maciej Kątowski za skryptem	60		oddał 60
Roku 1795, die 7 Iunii	Ostap i Marianna żona Szuszkiewicza za skryptem	60		
Roku tegoż, die 29 Iunii	Józef Marycz za skryptem	20		
Roku tegoż, die 7 Decembris	Maciej Kątowski za skryptem	30		oddał 30
Roku 1796, die 29 Februarii	Wojciech Czerpaczuk	10		
Roku tegoż, die 25 Aprilis	Franciszek zięć kominiarza	11		
Roku tegoż, die 26 Aprilis	Marianna Gadzalicha	15	15	
[s. 39] Roku tegoż, die 30 Maii	Tomasz Kazimiruk za skryptem	102		
Roku tegoż i dnia	Mordka Lejbowicz cyrulik za skryptem	50		
Roku 1797, die 9 Maii	Teodor Kaliszewicz za skryptem	50		
Roku tegoż, die 26 Iunii	Paweł Błażczuk za skryptem	30		
Roku tegoż, die 9 Decembris	Jacenty Buchtowicz za skryptem	40		
Roku tegoż, die 12 Decembris	Paweł Popkiewicz za skryptem	70		oddał
Roku tegoż, die 18 Decembris	Jakub Dejneka za skryptem	30		
Roku tegoż i dnia	Kazimierz Fronczuk za skryptem	18		
Roku tegoż i dnia	Jędrzej Szawosz	30		
Roku 1795, die 25 Ianuarii	Mordka Hejzykowicz za skryptem	100		
Roku 1797, die 20 Ianuarii	Marcin Świrzowicz	16		
Roku 1798, die 27 Septembris	Szymon Wasylewicz	10		
Roku 1794, die 18 Augusti	Benedykt Kołtunowicz za skryptem	140		
Roku 1794, die 11 Decembris	Wolf Jankielowicz za skryptem	150		
	Jan Brojczuk za skryptem	50		
	Icko Kupiec za skryptem	100		
	Marcin Szczepaniuk za skryptem	40		

	Teodor Szklanczuk za skrytem	40		
	Grzegorz Abraamowicz za skrytem	30		
	Stanisław Pronciuk za skrytem	30		
	In summa	2277	15	

[39] Artykuł 17^{ty}

O szkole parochialnej

Blizko probostwa domek szkółką nazwany, w którym izba, sień i garderóbka z piecem kaflowym i trzema oknami etc., dranicami staremi pobity, lecz uczniów i dyrektora nie masz.

Artykuł 18^{ty}

Szpital

Roku 1599, dnia 20 Augusty, w Warszawie, sławnej pamięci najjaśniejszy Zygmunt III, król [40] polski etc., przywilejem swoim, o którym w summariuszu dokumentów proboszczowskich pod artykułem 2^{gim}, nadając plebanom i kościołowi lubomlskiemu na powiększenie funduszu z półłanków 22^{ch} Manasterszczyzna zwanych, połowę, to jest 11 ze wszystkimi przynależnościami, drugą połowę tych gruntów, to jest 11 półłanków na szpital, tak łaciński, jako i grecki zapisał i wiecznemi czasy nadał, a zatym dzieląc ubogich tych dwóch obrządków, na łacińskich pięć i pół liczyć się powinno i należeć wypada, jakoż tak z dzieła wizyty jaśnie wielmożnego Józefa Eustachego Szembeka, biskupa chełmskiego pod rokiem 1743, dnia 12 marca ekspediowanej, jako też z późniejszych zapewnić się można, że był szpital wybudowany za Bramą Maciejowską zwaną, czyli na ulicy Maciejowskiej, w którym ubodzy mieszkali i było raz 6 a drugi raz 7 osób, mając pod tę porę, następujące dochody:

[1°] Najprzód procent od summy 1400 złp. na wsi Orchowie wprzód lokowanej, a potym na grunt jednego mieszczanina krasnostawskiego przeniesionej, lecz tu summa, ile w kordonie cesarskim będąca, nic teraz nie czyni.

2do Na kahale lubomlskim kapitału 500 złp.

3^{io} Na domie wielmożnego Dawidowicza, kapłana 30 złp. na ulicy Rymskiej sytuowanym.

4° Że na każdy rok z gruntów Kątami zwanych, a wtenczas przez niektórych mieszczan lubomlskich zasiewanych, 6 złp. brali, nadto że półłanki

---

z mocy funduszu najjaśniejszego Zygmunta III posiadać byli powinni (ale te jakoby przez starostów lubomlskich używane być miały).

Na koniec, że jeden ogród przy szpitalu w ubogich był posiadaniu, lecz teraz tego wszystkiego nie masz i kto te pola i ogród posiada pewnej wiadomości powziąć nie można było, ile że i dokumenta nie znajdują się i jeden tylko kawałek placu pozostał i to niecały, albowiem ulicą ma być zajęty, na którym szpital bywał i ten w czasie pogorzelska spalony został, a zatem, jak tylko domu nie masz, funduszu szukać i przez kogo posiadany dochodzić trzeba przeto i ubodzy teraz nie znajdują się.

Artykuł 19^{ty}

O kaplicach publicznych i prywatnych w parafii lubomlskiej

Kaplic publicznych ani prywatnych w tej parochii nie masz i tych imć ksiądz proboszcz do zapisania nie podał.

[41] Dokończenie wizyty wraz z dekretem reformationis

Znać Królowi Wieków nieśmiertelnemu i Panu Panującym samemu Bogu, królowie docześni i panowie ziemscy, sławnej pamięci: najjaśniejsi Władysław Jagiełło i Zygmunt III, królowie polscy, księżęta Wielkiego Księstwa Litewskiego etc. z całego serca, z części od Boga sobie powierzonej, kościołowi lubomlskiemu na utrzymanie kapłanów i innych sług kościelnych częśćkę udzielili i wiecznemi czasy nadali. Gdy już czwarty wiek mija, jak ani mól i rdza zgryzła, ani żołnierz wydarł, ani różne zamieszania popsęły, ani żadna prawność upadła i zaginęła do tego, co hojna i szczodrobliva tych monarchów ręka na chwałę Bożą nadała i poświęciła. I owszem, przez osadzenie na gruntach od najjaśniejszego Zygmunta nadanych, Manasterszczyzna zwanych, jedynastu półłankach wioska Bór wraz z temi ludźmi, którzy są na Tylnej ulicy pobudowani, osadzona została. A jeżeli w czym tak piękny i wielki, wielkich monarchów fundusz, tak co do kościoła i jego porządków, nie tak teraz okazały i znaczny, inne zaś dochody, jako to: z dziesięciny są teraz uszczuplone, a szpitalnych funduszków szukać trzeba, to zbytecznej grzeczności i uleganiu przeszłych proboszczów, a po części zaniedbania i niedościgłym przypadkom przypisać należy. Wszystko jednak poprawić się i w lepszym stanie zostawać może i wielkim a pobożnym najjaśniejszych fundatorów zamysłem odpowiadać będzie, gdy wielebny imć ksiądz proboszcz terazniejszy, tak z rodu swojego, cnotliwego życia i nauki godny, przyjaźnią

---

i względami jaśnie wielmożnych kollatorów i jego przyjaciół zaszczycony, łagodności, przyjaźni, ludzkości i gościnności pełny, a przeto wszystkim miły i od wszystkich kochany i poważany, talentów szczególniejszych od Boga sobie pozwolonych na zysk Pana swojego użyje, aby po długim i pomyślnym życiu swoim, stał się godnym wnieść w Dom pociechy wiecznej i wesela; do skutku następujące przestrogi, uwagi i dekreta jedne sam przyprowadzi, a drugie, aby wypełnione były od innych, od których należeć będzie, z urzędu zwierzchnictwa dostrzegać będzie i dopilnuje.

A najprzód, co się ściąga do wewnętrznego porządku, pięknie jest, że wielbny imć ksiądz proboszcz, jako pasterz kochany, owieczki swoje od Boga mu powierzone słowem Bożym paść w dniu uroczyste stara się, niechajże przykładem tak zacnego proboszcza ichmościowie księża komendarz i promotor przykładem zagrzeni, pamiętając razem na obowiązki swojego powołania, z których [42] są pierwsze, Ofiarę czynić za lud i ten nauczać. Przeto, kolejno w każdą niedzielę, przed nieszporami na godzinę, po danym w dzwon znaku, tak dzieci, jako też i doskonałego wieku ludzi zgromadzonych do kościoła, katechizować będą w słowach prostych, wyraźnych, grzecznych i łagodnych, aby dzieci bojaźnią, a starsi zawstyżeniem od tej świętej zabawy i nauki odrażonemi nie byli. W sposobie pełnym ducha, gorliwości, ale razem i roztropności, nauczać najprzód będą, co powinien każdy chrześcijanin umieć pod utratą zbawienia, a co pod grzechem, o powinności umienia i mawiania aktów wiary, nadziei i miłości Pana Boga i te kiedy i barziej od chrześcian użyte być mają; o porannej intencji, przez którą, aby wszystkie myśli, chęci, mowy i sprawy od Boga samego zajęte były; potem o świętych sakramentach i każdego stanu obowiązkach, akty zaś wiary etc. w każdą niedzielę i święto, po każdej nauce mawiane być mają, do czego nie tylko imć księża komendarz i promotor terażniejsi, ale i następcy onych ściśle obowiązują się.

2do Parochianie, jeżeli się tacy znajdują, którzy większej poprawy wyciągają, a tego w kilku dniach wizyty uczynić nie można było, wielbnemu imć księdzu dziekanowi, wielbny imć ksiądz proboszcz doniesie.

3^{io} Ponieważ w czasie terażniejszej wizyty, chrzcielnica na okazalsze miejsce jest przeniesiona i przy końcu presbyterium, niedaleko ołtarza św. Anny ulokowana została, więc i święte oleje nie tak, jak teraz, ale w szafce blisko już chrzcielnicy będącej, wprzód ją wyporządziwszy i wybiwszy materiją jedwabną lub wełnianą, koloru fioletowego albo granatowego, za kluczem odtąd konserwowane być mają z napisem wyraźnym OLEA SACRA, aby te miejsce w uszanowaniu było i z ognia lampy przed Najświętszym Sakramentem gorejącej, partycypować mogły.

4° Na lampę ponieważ wielbny imć proboszcz wydatku nie żałuje, ale

---

przez niepilność zakrystiana często bywało i bywa, że gaśnie, przeto albo go odmienić, albo go poprawić należy, ostrzegając go, iż znaczny czas niepalenia się lampy przez zaniedbanie, grzech śmiertelny za sobą niesie. 5° Metryki wszystkie imć ksiądz kommandarz i promotor na formę wielebnego imć księdza proboszcza niech odtąd wyraźnie piszą.

6° Akty wszystkich wizyt, nie tylko dla ich powagi, ale że pierwsze fundusze co do słowa w sobie zawierają i wszystkie komplanacje czasowe tylko (o co największa rzecz idzie) [43] obejmują i całe prawie archiwum składają, poprawić dla lepszej konserwy należy i gdy te nie tylko w samych oryginałach że były, ale o datach nawet i miejscach, czyli kiedy i gdzie w urzędowe akta były wniesione znać dają, przez miłość więc kościoła swojego i godnych następców swoich, wielebny imć ksiądz proboszcz o wyjęcie onych, przynajmniej ekstraktami, starania przyłoży, ocalając dobro kościoła i razem unikając przykrego kiedy przypadku zapytania, przez kogo, za jakim prawem co posiada, ile że prawa akceptacyi i pre-skrypcy są warowite i do probowania trudne etc.

7mo Przez tak długi czas czynione komplanacje o dziesięcinę snopową, a za tak małą kwotę, wiele ponosi szkody kościoł, cierpi proboszcz i razem słudzy kościelni i ubodzy, kiedy kwota 2500 złp. i w piątej części wartości swojej jak teraz nie odpowiada, a że nawet wielebny imć ksiądz proboszcz terazniejszy nie czyniąc żadnej z jaśnie wielmożnym kollatorem ugody, tylko w moc dawniejszych kompozycyów czasowych, podobną na każdy rok odbiera kwotę, a o snopową nie upomina się, a z tym coraz większą i dłuższą, tak wielkiej interes wagi, daje się wprowadzać akceptacją. Niechajże odtąd tego nie czyni, ale o powrót pierwszego prawa, brania w naturze dziesięciny snopowej, wszelkiego przyłoży starania, przedkładając swoim jaśnie wielmożnym kollatorom, że takowa nieodpowiadająca snopowej dziesięcinie kwota, marnowaniem i trwonieniem jest dobra kościelnego i że tego bez obciążenia sumnienia i grzechu oczewistego czynić nie może, gdyż ciągnie za sobą takowa akceptacyja alienationem bonorum et proventum ecclesiae. A gdyby jaśnie wielmożny kollator koniecznie chciał tego, aby za snopową dziesięcinę, pieniężną się kwotą plebani kontentowali, to go prosić i zaradzić mu należy, aby podług bulli sławnej pamięci Urbana VIII papieża, do zwierzchności właściwej jaśnie wielmożnego pasterza udał i wyznaczenia dwóch z kapituły, rodu szlacheckiego, żądał, którzy by podług przepisu rzeczonej bulli, właśnie do tej rzeczy, na prośbę stanom Rzeczypospolitej Polskiej wyniesionej, rzezoną dziesięcinę otaksowali, kwotę postanowili i tę potwierdzeniu biskupiemu oddali, a tak dopiero myśl najjaśniejszych fundatorów dopełni kościoł i jego proboszczowie pokrzywdzenia mieć nie będą, a jaśnie wielmożny

---

kollator, któremu nie tylko kościół lubomlski i jego kapłani, ale całe nawet duchowieństwo winne jest modlitwę, szacunek i najprzychylniejsze uszanowanie, w układach swoich gospodarskich, bez zawodu żadnego, [44] delikatności duszy, satysfakcją mieć będzie.

8vo Ponieważ w diecezji łuckiej i żytomirskiej jaśnie wielmożny terazniejszy pasterz, przez gorliwość o dobro kościołów swoich w diecezji, wszystkie kontrakty o wsie i grunta kościelne do swojego potwierdzenia wyłączył i zostawił, przeto wielebny imć ksiądz proboszcz, jeżeli zechce, wioskę Bór z innemi przychodami na dalszy czas wielmożnemu Lewandowskiemu, stolnikowi arendować, niechże wie, że tego kontraktu bez wiadomości i approbaty jaśnie wielmożnego pasterza czynić nie można.

9mo Z pierwiastkowego funduszu mając prawo proboszczowie lubomlscy wybudowania w mieście Lubomlu jednej karczmy na swoim gruncie, a tej ani w Lubomlu, ani nawet w wiosce nie masz, dwóch także półbeczków miodu i dziesiątego niewodu nie odbiera, a zatem do zabudowania tejże karczmy rok jeden czasu pozwala się. O daninę zaś miodową i rybną, najprzód jaśnie wielmożnego kollatora i dobrodzieja prosić, a skutek prośby od tak sprawiedliwego, pobożnego i wspianiałego w kraju męża pewny, a gdyby urzędnicy jego dochodu sprzecznymi byli, prawem z nimi postępować i czynić, za wiadomością jednak zwierzchności duchownej należy i wypada.

10mo Księgi obligacyjów, processów, status animarum, egzaminów przedszlubnych trzeba porobić i dobrze osobno pooprawiać, a w księgę sznurową dochody i rozchody podług przepisu zapisywane być mają.

11mo Od summy kapitalnej 1000 złp. wielmożnej Zabłockiej, jak o nim w artykule summariuszu dokumentów proboszczowskich 2^{gim}, ponieważ procent dochodzi, a dokumentu ani w oryginale, ni też w ekstrakcie i kopii nawet nie masz, więc i o ten dokument starać się koniecznie trzeba.

12do Interes Chrystusa, bo Jego ubogich szpitala lubomlskiego, niemałej uwagi i animadwersyi⁴ wyciąga i potrzebuje, gdy ani znaku nie widać, a chociaż poł szosta łanka z przynależnościami i niektóre procenki posiadać powinien, lecz o te procenta mniejsza kiedy summa 1400 złp. na Krasnymstawie przepadła, a na inne dokumenta nie znajdują się. Poł szosta jednak łanków z sianożęciami nie zginęło, lecz te czyli u jaśnie wielmożnego dziedzica, czyli w jego poddanych, czyli w wielebno imć księdza proboszcza posiadaniu zostają, w krótkim czasie dowiedzieć się nie można było, a zatem przez miłość Pana JEZUSA Chrystusa wielebno imć księdza proboszcza obowiązuję, aby bez odkładania czasu w tę

---

⁴ Animadversio [łac.] – uwaga, troskliwość.

---

rzecz wnidzie i kto te [45] grunta posiada najdokładniejszej wiadomości szukać będzie, aby oddać ubogim co ich jest i dom na szpital w jednym roku pobudować postara się, a przy tym ile w sprawie ubogich, aby prędsza i dostateczniejsza satysfakcja być mogła i pogorszenie stąd (jeżeli jest jakie) oddalić można, donieść jaśnie wielmożnemu pasterzowi będzie moim obowiązkiem i prosić go, aby osobno do tego dzieła kommissyją, czyli delegacją powagą swoją wyznaczył, która by w te dzieło ściśle wejszła i gdyby tego trzeba było, nawet komornika do wymiaru gruntów plebańskich, azali przypadkiem jakowym w nich i gronta szpitalne nie znajdując się użyła. A dopiero gdyby w nich nie okazały się, wtenczas u jaśnie wielmożnego dziedzica, lub jego poddanych windykować one wypadnie, lecz i bez tego obejść się można, jeżeli wielebny imć ksiądz proboszcz miłością Boga i braterską zagrzany, usilności swojej w tej okoliczności dołoży i od tak wielkich monarchów miłości bliźniego i braterskiej wystawioną kolumnę, a przez oziębłość serc ludzkich upadłą, podźwignie i ją przy ołtarzu Ofiary obok postawi, przy którym kapłan choćby i w bogatym ubiorze brzydko się wydaje wtedy, kiedy w przedsionku kościoła ubogi głodny modli się i bokami świci.

13^{uo} Jak tylko prawo powszechnie w parochialnych kościołach szkołę mieć nakazało, a przy tym fundusz najjaśniejszego Władysława Jagiełły to, co nadał, nie samemu plebanowi, ale i ministrom kościoła służy, między którymi nauczyciel szkoły pierwsze miejsce trzymać powinien, a zatym wielebny imć ksiądz proboszcz bez zamiaru czasu, bo najrychlej dyrektora szkoły przyjąć ma i tego utrzymywać będzie, postępując względem doniesień czyli raportów do wielebneho imć księdza scholastyka katedralnego, podług przepisu zwierzchności o szkołach parochialnych.

14° Imć ksiądz promotor różańcowy żadnej schadzki, elekcyi, a tym więcej wydatków żadnych sam ze składek brackich czynić nie ma, ale to wszystko odtąd, za wiadomością wielebneho imć księdza proboszcza, jako zwierzchnika swojego i starszych z braci na to wysadzonych, ludzi słusnych, pobożnych i pewnych robić powinien będzie, zaniechawszy już pożyczania pieniędzy brackich na procent, który w tym miejscu lichwą się nazwać może i w tak małych kwotach, w jakich są porozpożyczone, w których od bractwa przystojniej byłoby, aby jałmużna dawana była, unikając ustawicznej kłótni, spraw i pozwów, a jeszcze z ubogimi i bidnymi dłużnikami co, ani z ustawami, ani z zamiarem świętego bractwa różańcowego [46] zgodzić się nie może, a zatym chcąc koniec rzeczy zrobić i na dalszy czas wizytatorom ulgę przynieść, za wiadomością i pod prezydencyją wielebneho imć księdza proboszcza z bracią różańcową schadzkę w czasie rannym zrobić, stan każdego dłużnika poznać i którzy

---

są prawdziwie ubodzy i do powrócenia dłużków mniejszych niesposobni, dla Chrystusa i miłości Matki Bożej, tytułem świętej różańcowej jałmużny, odpuścić i darować, a od możniejszych wszelkimi sposobami, ale w miłości braterskiej poodbierać starać się, a z odebrania onych jaka wypadnie sumka, o niej jaśnie wielmożnego pasterza zawiadomić, aby jak ją rozrządzić dysponował.

15° Dokumenta przynajmniej w ekstraktach, a mianowicie zamianę gruntów na kwotę pieniężną pod rokiem 1778, dnia 1 maja z dziedzicem lubomlskim zrobioną, aby, jeżeli nie w oryginale, to przynajmniej w ekstrakcie była, starania imć ksiądz promotor razem z przezacnym bractwem przyłoży, o inne zaległości, jako to o procent od 150 i od 50 złp. na Lubomlu będących, także starać się będzie.

16° Ichmościowie księża kommandarz i razem wikary, tudzież imć ksiądz promotor, wyłączywszy czas półdniowy na więcej, bez wiadomości i woli wielebnego imć księdza proboszcza, jako swego przełożonego, oddalać się nie mają.

I gdy to wszystko będzie i do skutku za pomocą łaski Bożej przyjdzie, niezawodnie kościół w prawach swoich ocalony, jaśnie wielmożny kollator z całym wielkim domem swoim szczęśliwy, ziemia jego lepiej rodzić będzie, zacni parochianie pomyślności doznawać będą, a wielebny imć ksiądz proboszcz z pomocnikami swojemi godnym powołania swego zostanie naczyniem, oraz ziści się błogosławieństwo jaśnie wielmożnego pasterza, z którym na to miejsce przybyłem i tę za słodki upominek zostawuję.

Którą wizytę generalną z dekretem postanowionym, przy zwykłej pieczęci podpisuję.

Datum w Lubomlu ut supra na akcie wizyty.
Josephus Joannes Nepomocenus Junosza Piaskowski
Praepositus coadiutor cathedralis Luceoriensis, delegatus generalis
visitator mpp
[pieczęć lakowa wizytatora generalnego]

Sekretarz wizyty generalnej przybrany A. Ig. Gruszczyński
kanonik ołycki mpp

[48] Kościół parochialny w miasteczku Lubomlu leżący, w powiecie i dekanacie włodzimierskim, odległy od Łucka mil 11, od Włodzimierza mil 7, od guberskiego miasta Żytomierza mil 42. rozległość parochii od wschodu do zachodu mil 2, od południa do północy mil 7. Skład jej następujący:

№	A Nazwiska miasteczek i wsiów do parochii należących oraz ich possessorów	Położenie względem kościół parochialnego		Ludność			Ogół powszechny dusze
		mile	Liczba dusz do komunii zdatnych		Liczba dusz do komunii niesposobnych		
			plci męskiej	plci żeńskej	plci męskiej	plci żeńskej	
1	Miasteczko Luboml, w którym kościół parochialny w dziedzicznym posiadaniu jaśnie wielmożnego Franciszka Ksawerego graffa Branickiego, hetmana wielkiego koronnego		67	76	41	39	223
2	Wieś Terebejki na zachód	$\frac{3}{4}$	46	45	19	17	127
3	Wieś Krupcze na zachód	1	25	17	10	14	66
4	Wieś Rymacze na zachód	1	135	146	54	42	377
5	Wieś Rakowiec na zachód	2	28	17	13	9	67
6	Wieś Jakodyn na zachód	1	140	96	48	39	323
7	Wieś Jankowce na zachód	1½	49	32	18	17	116
8	Wieś Sawosze na zachód	1	9	7	3	7	26
9	Wieś Kąty na zachód	$\frac{1}{4}$	20	15	10	12	57
10	Wieś Zapole na zachód	$\frac{1}{2}$	3	2			5
11	Wieś Sokuł między zachodem i północą	1½	6	3	1	1	11
12	Wieś Kuśnika na północ	$\frac{1}{2}$	4	3	1		8
13	Huta Szklanna między zachodem i północą	3	7	5	2	1	15
14	Wieś Szack między zachodem i północą	4	3	5			8
15	Świtiaż między zachodem i północą	5	1	1			2
16	Wieś Krymno na północ	4	10	5	1	3	19
17	Wieś Lubochynie na północ	4	3	4	1	1	9
18	Wieś Nudyże na północ	2	8	4	4	6	22
19	Wieś Hołowno na północ	1	3	2	3	2	10
20	Wieś Szcyby na wschód	$\frac{1}{2}$	12	10	10	8	40
21	Wieś Olesk między wschodem i północą	2	3	2	1		6
22	Wieś Mosur na południe	3	6	3	2	1	12
Pomienione wieś wszystkie są w dziedzicznym posiadaniu jaśnie wielmożnego Franciszka Ksawerego graffa Branickiego, hetmana wielkiego koronnego							
23	Wieś Bendiuga na południe	3	16	17	7	5	45
24	Wieś Ziemlica na południe	2	8	5	2	3	18
25	Wieś Wysock na południe	2	6	7	1	4	18
Pomienione wieś jaśnie wielmożnego Józefa Wydźgi, podkomorzego dubienieckiego							
26	Wieś Radziechów na południe	1	10	9	2	1	22
27	Wieś Maszów między południem i wschodem	$\frac{1}{2}$	6	5	2		13

28	Wieś Sztun na południe	1	3	2	1	2	8
29	Wieś Zamłyń na południe	1	1	1			2
Dobra wielmożnego Dobrzczyńskiego, chambelana Jego Królewskiej Mości							
30	Wieś Czmechos między południem i wschodem, possessyja W ^o Kaznowskiego, komornika chełmskiego	1½	2	2	1	1	6
31	Wieś Wiszniów na południe	¼					
32	Wieś Kocury między południem i zachodem	½					
33.	Wieś Leśniaki na zachód	½					
34	Wieś Połapy na zachód	1					
35	Wieś Perespa między zachodem i północą	2					
36	Wieś Hupały między zachodem i północą	2					
37	Wieś Zhorany między zachodem i północą	2					
38	Wieś Samojlicze między zachodem i północą	2½					
39	Wieś Chomycze i Ułasiuki w tymże położeniu	2½					
40	Wieś Ruda w takimże położeniu	2½					
41	Wieś Mielniki Szackie na połowe	4½					
42	Wieś Butmer na północ	4					
43	Wieś Pechy na północ	2½					
44	Wieś Humenica na północ	2					
45	Wieś Mszaniec w tymże położeniu	2					
46	Wieś Byk w tymże położeniu	2					
47	Wieś Skrzypice	2					
48	Wieś Borzec między południem i zachodem	1½					
Pomienione wsie jaśnie wielmożnego graffa Branickiego							
	Summa ogólna		640	548	258	235	1681

Josephus Joannes Nepomocenus Junosza Piaskowski, praepositus coadiutor cathedralis Luceoriensis, delegatus generalis visitator mpp

[pieczęć tuszowa]

Pro domino secretario Joannes Romański mpp

Roku 1817. dnia 16 Martii w Lubomlu. Srebra, cyny i innych krusców, tudzież całego stanu kościoła lubomlskiego, jako też wszelkiego opisanania budowli i remanentów, przy objęciu kościoła tegoż przez imć ks. Jakuba Kaczyńskiego, nowo instalowanego proboszcza, przez wielebnego imć ks. Bachowskiego, proboszcza maciejowskiego od jaśnie wielmożnego pasterza delegowanego, sporządzony i podpisany inwentarz.

[1] Budowa kościoła lubomlskiego

Kościół na wschód ołtarzem wielkim murowany, z dwoma facjatami, na których krzyże żelazne i wazony drewniane. Kopuła blachą białą pobita, w środku niej sygnaturka, na wierzchu krzyż z punktami i promieniami żelazny, za facjatą drugą, gdzie wielki ołtarz, gwiazda blaszana, z wierzchu krzyżyk. Dach na kościele nowy, gontami pobity. Z przodu facjaty dwie tablice zielono polewane, na jednej litery „In Domum Domini ibimus”, na drugiej napis „Cantate Domino canticum novum”. W wchodzie do kościoła kruchta czyli babiniec murowany. Drzwi troje sosnowych z klamkami, na zawiasach i krukach żelaznych, drągami zasuwiają się. Powąła na belkach z tarcic i podłoga. Idąc od dzwonnicy przy drzwiach pobocznych w murze kościelnym jest nadgrobek śp. Pawła Paprockiego proboszcza lubomlskiego, przy tymże miejscu w ziemi pochowanego roku 1773, dnia 8 maja. W tej kruchcie kropielnica wmurowana marmurowa na wodę święconą i krzyż drewniany na ścianie. Wchodząc w kościół odrzwi i próg kamienia ciosowego, w których kruki żelazne, drzwi na zawiasach dębowe z zamkami dwoma wewnętrznymi i prętem po jednej stronie żelaznym, drągiem ze środka zasuające się. W kościele suffit drewniany z lisztwami. Okien siedm, podłoga z tarcic sosnowych. Między ołtarzami kamień biały podługowaty z czterema żelaznymi kółkami do odmykania, pod nim wchód się do grobu. Ołtarzów pięć. Pierwszy wielki, snycerskiej roboty, staroświecki, niebiesko z złotem i srebrem malowany, obraz w nim Świętej Trójcy na płótnie malowany, gdzie litery na krzyżu srebrne JNRJ. Po

---

bokach ołtarza wprawne w drzewo obrazy św. Stanisława i św. Wojciecha, mensa murowana, o trzech gradusach drewnianych cały. Cymborium na tym ołtarzu staroświeckie drewniane z aniołkami z drzewa wyrabianymi, na kluczyk zamykane, wewnątrz materyją wybite, w którym puszka srebrna wyłaczana, welum nakryta, cum Sanctissimo. Drugi ołtarz staroświeckiej, stolarskiej i snycerskiej roboty, najwięcej niebieską farbą malowany, w którym obraz świętej Anny, a na wierzchu św. Jana Nepomucena. Trzeci ołtarz podobnej roboty, w którym obraz Najświętszej Panny obrazem Pana Jezusa Ukrzyżowanego zasuwający się, z mensą dobrą i gradusami i z całym portatelem. Czwarty także staroświeckiej roboty, malowany, z obrazem świętego Józefa i świętej Katarzyny Seneńskiej. Piąty także staroświeckiej roboty, z obrazem św. Antoniego Padewskiego. Obydwa te ołtarze mensy drewniane o jednym gradusie mające. Prezbiterium gradusem jednym od kościoła oddzielone w którym nadgrobek kamienny z napisem S. Floriana P.L.¹. Okien wszystkich ośm, to jest: w prezbiterium jedno, nad chórem jedno, w kościele sześć. Chrzcielnica przy ołtarzu św. Antoniego dobrze zamknięta, z kociołkiem miedzianym na wodę do chrztu. Blisko tej szafka malowana, gdzie chowają się olea sacra. Ambona snycerskiej roboty, sztuki poślacane mająca, na której statua Pastor bonus. Chór na dwóch słupach murowanych, na którym pozytyw o głosach ośmiu. Ściany kościelne, oprócz znaków poświęcenia kościoła, obrazami różnymi świętych apostołów, tudzież stacjami Męki Pańskiej przyozdobione. Ławek większych w kościele ośm, małych dwie, w prezbiterium konfessionałów cztery, zydlów [2] dwa. Zakrystya niewielka, na niej skarbczyk wchód z zakrystyi mający. Tak w zakrystyi jako i skarbcu szafy do schowania rzeczy kościelnych, drzwi dobrze okute. Okno zaś jedno w zakrystyi, drugie w skarbcu dobrze opatrzone. Cmentarz przy kościele sztachetami ogrodzony, w rogu tego cmentarza dzwonnica murowana, na której trzy dzwony. Przy dzwonnicy przybudowanie na schowanie niektórych rzeczy. Z tej dzwonnicy na drugiej stronie, furta drewniana przy dzwonnicy i furta kraty żelazne dla przeszkody chodzeniu bydła na cmentarz, pobite gontami, które pokrycie jest stare z poręczami, na czterech słupach jest

---

¹ Prawdopodobnie plebani lubomelscy mieli kłopot z odczytaniem tego napisu. W 1796 r. ks. Karol Ziainński napisał: „Nadgrobków w tym kościele nie ma żadnych”, ale już w trzy lata później (1799) – „nadgrobek biały kamienny, już po części wytarty, imć ks. Floraina P.L.”. W inwentarzu z 1817 r. zostało zapisane: „nadgrobek kamienny z napisem S° Floriana P.L.”. Natomiast w 1818 r. ks. Jakub Kaczyński powtórzył za inwentarzem z 1817 r.: „nadgrobek kamienny z napisem S° Floriana”, ale już nie „P.L” lecz „P.S.”. Informacja: „nadgrobek kamienny z napisem S° Floriana P.S.” została ponowiona w latach 1820 i 1839.

osadzone. Cmentarz cały drzewem różnego gatunku sztuk trzydziestą pięć wysadzony. W oknach dzwonnicy balasiki toczone, zielono malowane, dach nakrycia potrzebuje.

^aZa miastem, Na Mogiłkach, kościółek drewniany, kopuła blachą białą pobita, wchód do tego przez kruchtę, drzwi troje bez zamków. Okien w nim małych cztery, podłoga zdezelowana, na wierzchu kruchtę dzwonek jeden, drugi mniejszy w kopule. Ten kościółek w rewolucyj² spustoszony i ogrodzenie cmentarza opalone, dotąd nieogrodzone^a.

Sprzęty kościelne

	Sztuki	Waga	
		Funty	Łoty
Srebro			
Monstrancja wyślacana i różnemi kamkami wysadzana	1		
Puszka cała wyślacana, z nakrywką	1		
Kielich cały wyślacany, niewielki, z pateną	2		
Kielichów dwa z wytartą pozłotą wewnątrz, z patenami	4		
Kielichów dwa do użycia niezdatnych, z patenami	4		
Turybularz z łańcuszkami, z łutką [łódką]	2		
Puszczyki wyślacanych do chorych	2		
Litery na krzyżu w wielkim ołtarzu JNRJ	4		
Na obrazie świętej Anny dwie korony i dwie tabliczki	4		
Sukienka na obrazie Pana Jezusa z promykami	2		
Na obrazie św. Józefa lilia i votum w formie serca	2		
Na obrazie św. Antoniego Padewskiego z Panem Jezusem sukienka, korona, lilia, promienie nad głową, kawałek książki i wotywa w formie nóżki	6		
Wascula pro oleis wraz z puszką na sól, wewnątrz i zewnątrz wyślacana	4		
Nalewka wraz z tacką	2		
In summa	40		
Miedź			
Kociołek na wodę święconą w zakrystyi jeden	1		
Kociołek na wodę święconą przy wielkich drzwiach	1		
Dzbanek turecki bez nakrywki	1		
Miednica	1		
Puszka na hostyje	1		
Trybularz stary, do użycia niezdatny	1		
Kociołek z nakrywką w baptisterium	1		
Kotłów dziurawych dwa	2		
In summa	9		
[3] Mosiądz			

² 1812 roku.

^{a-a} Tekst uzupełniony później.

Lichtarzów z cherubinkami 2, gładkich 2, małych 6 razem	10		
Thurybularz bez dna 1, drugi także reperacji potrzebuje	2		
Dzwonków przywiekszych 10, mniejszych 2	12		
Ogółem	24		
Cyna			
Lampa wisząca w prezbiterium	1		
Lichtarzów na wielkim ołtarzu Świętej Trójcy, dużych	6		
Lichtarzów na wielkim ołtarzu Świętej Trójcy, pomniejszych sześć, małych dwa	8		
Przed ołtarzem Matki Boskiej gdańskich lichtarzów 6, małych 2	8		
Item przed św. Józefem lichtarzów średnich	2		
Item przed św. Anną lichtarzów dużych	2		
Lusterek cynowych przy zacheuskach	7		
Łutka [łódka] z łyżeczką cynową	2		
Krzyż	1		
Ampulek	2		
Tac	3		
Ogółem	42		
Żelazo			
Latarnia blaszana [w] formie krzyża do chorych	1		
Żelazo do pieczenia hostyi, forma do komunikantów	2		
Młotek	1		
Kłódka 1, kluczyków różnych ośm	9		
Ogółem	13		
Szkło			
Krzyżów szklanych z korpusikami drewnianymi	3		
Pacyfikał	1		
Krzyżów 2, jeden z korpusikiem srebrnym i serduszkim	2		
Pająków w prezbiterium	2		
Lamp	150		
Ampulek	4		
Ogółem	162		
Obrazy			
Obraz, greckiego malowania, Pana Jezusa z firanką czerwoną	1		
Obraz Najświętszej Panny Częstochowskiej 1, ^b ten nie znajduje się ^h , drugi, Najświętszej Panny Zwiastowanie	1 ^c		
Obraz Najświętszej Panny, z firanką	1		
Ogółem	4		

[4] Apparaty kościelne

Kolor biały		Sztuk
1	Ornat bogaty lity, w kwiatki liliowe i złote, cały jednakowy z galonem szerokim złotym, podszyty kitajką niebieską, cum requisitis: ^d stulą i manipularzem ^d	1

^{b-b} Tekst nadpisany później.

^c Poprawiono później liczbę 2 na liczbę 1.

^{d-d} Tekst uzupełniony później.

2	Ornat drojetowy w bogate kwiaty złote i kolorowe na dnie popielatem, z kolumną białą, kompanką srebrną obłożony, kitajką zieloną podszyty, cum omnibus requisitis	1
3	Ornat biały w kwiaty srebrne i kolorowe, kolumna drojetowa w kwiaty złote i kolorowe, podszyty kitajem niebieskim, cum requisitis omnibus	1
4	Ornat biały, bogaty, na dnie żółtym litym kwiatki srebrne i kolorowe, galonem srebrnym obwiedziony, podszyty kitajką niebieską, cum requisitis	1
5	Ornatów białych paryżkiej materyi, w kwiaty srebrne i kolorowe, z kolumnami różowemi, jeden z nich kitajką zieloną, drugi astrachanią czerwoną, dwa zaś kitajem różowym podszyte, cum requisitis, ^e z stułą i manipularzem, reszta brakuje ^e	4
6	Ornat biały paryżkiej materyi, w kwiaty złote, srebrne i kolorowe, z kolumną na dnie szamua, galonem taśmowym złotym obwiedziony, podszyty damisem czerwonym, cum omnibus requisitis	1
7	Ornat biały, boki lite bogate, kolumna niebieska w kwiaty złote i kolorowe, galonem srebrnym obwiedziony, materyją żółtą staroświecką podszyty, cum omnibus requisitis: ^f tylko z stułą i manipularzem ^f	1
8	Ornat na dnie seledynowym, w kwiatki lilia, złote, kolumna biała w kwiatki kolorowe i złote, galonkiem złotym obszyty, kitajem niebieskim podszyty, cum omnibus requisitis, ^g tylko z stułą i manipularzem, reszta brakuje ^g	1
9	Ornat biały, staroświeckiej materyi, brzegi lite, kolumna niebieska w kwiaty srebrne, z galonkiem srebrnym, podszyty damisem niebieskim, cum omnibus requisitis, ^h tylko z stułą i manipularzem, reszta brakuje ^h	1
10	Ornatów białych z kolumnami cytrynowemi, kompanką szychową obszytych, astrachanią czerwoną podszytych, cum requisitis omnibus, ⁱ z stułą i manipularzem ⁱ	2
11	Ornatów białych staroświeckiej materyi, na dnie niebieskim, w kwiaty białe, z gałązkami złotemi wążkami, podszyte kitajem niebieskim, cum requisitis	2
12	Ornat biały na dnie niebieskim, z kolumną białą tureckiej materyi w kwiatki, tasiemką obszyty żółtą, podszyty płótnem niebieskim, cum omnibus requisitis	1
13	Ornat biały, boki lamowe, kolumna czerwona tureckiej materyi w kwiaty, galonkiem złotym obszyty, płótnem bladoróżowym podszyty, cum omnibus requisitis	1
14	Ornat na dnie białym, w kwiaty wyszywany różne, tasiemką żółtą obszyty, płótnem niebieskim podszyty, do którego także same i dalmatyki, ^j z stułą i manipularzem ^j	3
Kolor czerwony		Sztuk
1	Ornat paryżkiej materyi boki, na dnie ceglasm kwiaty złote i kolorowe, kolumna tureckiej materyi biała, kompanką szychową obszyty, damisem czerwonym podszyty, cum omnibus requisitis	1
[5] 2	Ornat tureckiej materyi w kwiaty srebrne i kolorowe na dnie bladoróżowem, galonem srebrnym szerokim obwiedziony, zielonym atlasem podszyty, cum omnibus requisitis	1
3	Ornat czerwone boki z makaty, kolumna biała, kompanką złotą obszyty, astrachanią niebieską podszyty, cum omnibus requisitis	1

^{e-e} Jw.

^{f-f} Jw.

^{g-g} Jw.

^{h-h} Jw.

ⁱ⁻ⁱ Jw.

^{j-j} Jw.

4	Ornat tureckiej materyi w kwiaty, z kolumną seledynową w różne kwiaty, galonkiem szychowym obwiedziony, płótnem czerwonym podszyty, cum requisitis	1
5	Ornatów dwa adamaszkowych z kolumnami niebieskimi w kwiaty, tasiemkami żółtymi obwiedzionych, podszytych płótnem czerwonym, cum requisitis ^k jeden, drugi nie ma ^k	2
Kolor fioletowy		Sztuk
1	Ornat na dnie atlasowym niebieskim w paski i kwiaty srebrne, galonem srebrnym obwiedziony, podszyty astrachanią, cum omnibus requisitis	1
2	Ornat fioletowy, z kolumną białą w kwiaty srebrne i kolorowe, kompanką srebrną obwiedziony, kitajką czerwoną podszyty, cum omnibus requisitis	1
3	Ornat adamaszku tureckiego, z kolumną lilia w paski, galonem prostym szychowym obwiedziony, płótnem żółtym podszyty, cum omnibus requisitis	1
4	Ornat tureckiej materyi, fioletowe boki, z kolumną białą kitajkową, haftowaną w różne kwiaty, galonkiem prostym szychowym obwiedziony, niebieskim płótnem podszyty, cum omnibus requisitis, ^l tylko z stułą i manipularzem ^l	1
5	Ornat boki morowe, kolumna morowa biała, galonki szychowe żółte, podszyty płótnem zielonym, cum requisitis	1
6	Ornat adamaszkowe, granatowe boki, kolumna orzechowa, tasiemką żółtą, jedwabną obszyty, płótnem niebieskim podszyty, sine requisitis	1
7	Ornat tureckiej materyi, cały w pasy, tasiemką żółtą obwiedziony, płótnem czerwonym podszyty, cum requisitis, ^z stułą i manipularzem, reszta brakuje ^l	1
8	Ornat boki niebieskie gęsiej skóry, kolumna, kitajki w płomienie, galonkiem szychowym żółtym obwiedziony, podszyty płótnem farbowanym, cum requisitis	1
Kolor zielony		Sztuk
1	Ornat materyi bogatej, z kolumną białą gredytorową, kwiaty syte kolorowe, z kompanką szychową wkoło, zieloną kitajką podszyty, cum omnibus requisitis	1
2	Ornat boki aksamitne zielone, kolumna lamowa biała, galonkiem szychowym obszyty, płótnem niebieskim podszyty, cum requisitis	1
Kolor czarny		Sztuk
1	Ornat boki aksamitne, kolumna biała atlasowa w kwiaty, kompanką srebrną obwiedziony, płótnem niebieskim podszyty, cum omnibus requisitis	1
2	Ornatów tureckiej materyi, na dnie kafowem, taśmą czarną obszytych, płótnem farbowanym podszytych, cum omnibus requisitis	2
3	Ornat barakanowy, z kompanką szychową, astrachanią granatową podszyty, cum omnibus requisitis	1
[6] 4	Ornat barakanowy, z kolumną szychową, astrachanią granatową podszyty, sine requisitis	1

^mZwyż wyrażonych ornatów większa część potrzebuje reperacji, a u niektórych brakuje rekwizytów^m.

k-k Jw.

l-l Jw.

l-l Jw.

m-m Jw.

Kapy

		Sztuk
1	Kapa biała materyi bogatej, na dnie popielatym kwiaty złote i srebrne i kolorowe, boki z szczytem grodetorowe, podszyta drojetem bladoróżowym, z kompanką złotą	1
2	Kapa atlasowa żółta, kwiaty białe, boki z szczytem materyi tureckiej, z kompanką szychową, astrachanią niebieską podszyta	1
3	Kapa staroświeckiej materyi białej, boki materyi czerwonej, szczyt materyi tureckiej, z galonkiem złotym, lisztwy kitajką czerwoną podszyte, reszta płótnem farbowanem	1
4	Kapa kruazowa materyjalna, pomarańczowa w kwiatki kolorowe, kompanką szychową obwiedziona, podszyta astrachanią	1
5	Kapa fioletowa stara adamaszku tureckiego, tasiemką niebieską i frendzelką podszyta, płótnem farbowanem podszyta	1
6	Kapa czarna aksamitna, z galonkiem srebrnym, podszyta czarną astrachanią	1
7	Kapa atlasowa w paski, boki tureckiej materyi, tudzież i szczyt w kwiaty złote, galonem srebrnym w środku i naokoło, szczyt frędzlami srebrnymi obszyty, astrachanią podszyta	1
8	Kapa czarna barakanowa, galonkiem szychowym obwiedziona, astrachanią podszyta	1

ⁿWszelkie te kapy, oprócz jednej, czarnej, potrzebują reperacyiⁿ.

Inne sprzęty kościelne

		Sztuk
Antepedium materyi paryzkiej, boki białe w kwiaty złote i kolorowe, w środku na dnie zielonym w kwiaty srebrne i kolorowe		3
Antepedium boki białe, lamowe, środek na dnie żółtem w kwiaty srebrne i kolorowe		1
Antepedium z kitajki białej, w paski kolorowe z galonem		1
Antepedium z tabernaculum jednejsze materyi kruazowej, pomarańczowej w kwiaty kolorowe		2
Antepedium fioletowe grodetorowe, haftowane w różne kwiaty		1
Antepedium materyi tureckiej, fioletowe w kwiaty złote		1
Antepedyjów różnych starych sześć, ^o te się nie znajdują ^o		
Burs do chorych, zdezelowanych		2
Tabernaculum czerwone aksamitne		1
Tabernaculum materyi litej tureckiej		1
Ubiór różowy gredytorowy na wielki czwartek		1
Firanek różnych par dziewięć		9
Baldachim do processyi, z materyi białej bogatej, ^p na nic niezdatny ^p		
Baldachim pojedynczy z materyi czerwonej		1
Pasków sztuk trzydzieści		30
[7] Umbraculum muślinowych		2
Poduszek różnych na ołtarze		1

ⁿ⁻ⁿ Jw.

^{o-o} Jw.

^{p-p} Jw.

Poduszek aksamitnych, haftowanych złotem, 'z tych pozostało'	4
Opponów harasowych, starych, do zasłaniania ołtarzy	5
Sukien różnych do nakrywania ołtarzy	6
Dywan turecki	1
Dywaników starych	2
Sukno ponsowe w kwiatki haftowane na kratki przed wielkim ołtarzem i na boki tegoż ołtarza	4
Sukna ponsowego do zawieszania przed innymi ołtarzami, bez haftu, z frędzlami	4
Chorągiew z gredytoru ponsowego, w środku obraz na płótnie malowany, kutasy i frędzle jedwabne	1
Sukienka na puszkę złotem haftowana	1
Sukienka zielona, haftowana	1
Mszałów, 'z tych zdezelowanych trzy'	4
Mszałów rekwalnych, podobnych'	3
Agenda, stara ^u	1
Ewangeliczka	1
Książka do śpiewania Różańca 1 i do katechizmu 1	2
Brewiarz na chórze	1

Bielizna

	Sztuk
Alba z koronką włóczkową w kolory	1
Alb podszytych z koronkami podszytymi farbowaniem płótnem różowym	9
Alba z koronką, granatowym płótnem podszyta	1
Alba z koronką, kitajem granatowym podszyta	1
Alba z koronką wąską, bez podszycia	1
Korporałów	40
Humerałów	6
Purifikaterzów	55
Ręczników do ławaterza	3
Ręczników	17
Obrusów z koronkami	8
Obrusów bez koronek	4
Komż dla księży: podartych 3, dobrych 4	7
Komeszek dla asystency	12
Komża dla zakrystiana	1
Tuwalnia muslinowa, haftowana	1
Tuwalnia pokrzywkowa, haftowana	1
Tuwalnia muszlinowa, biała	1
Tuwałń gazowych, czarnych	2

^{r-r} Jw.

^{s-s} Jw.

^t Wyraz uzupełniony później.

^u Jw.

[8] Srebra ołtarza Matki Boskiej Różańcowej

	Sztuk
Sukienka na obrazie Matki Boskiej srebrna, częściami wyślacana, koron kamykami wysadzanych	2
Gwiazd srebrnych	41
Votum w formie serduszków	19
Votum w formie tabliczek	29
Votum w formie nóżek	2
Medalów w nagrodę wojskowym dawanych	2
Wotywek w formie tabliczek	2
Gwiazda srebrna, pozłacana	1
Krzyżyk kamykami wysadzany	1
Granatków czerwonych, drobnych sznurków 2, koralów sznurkowych 4	6
Perel uryjańskich, sznurków	4
Perelków prostych, sznurków	2
Paciorek kryształowych, sznurków	2
Granatek z perelkami mieszanymi, sznurków	2
Na obrazie Pana Jezusa korona srebrna, gwiazdeczka przy nogach złota	2
Relikwiarzów	3
Obrazów do processyi	2
Chorągiew grodetorowa, niebieska	1
Chorągiew krzyżowych	2

Inne sprzęty

	Sztuk
Katafal na trzy gradusy	1
Trumna malowana	1
Lichtarzów drewnianych, dużych 6, mniejszych 4	10
Mary większe i mniejsze	2
Całun sukna ciemnozielonego	1
Kolumn do katafalka	4
Krzyż płótnem powleczone, malowany, z kroczkami 30 do lamp i gwiazda takaż, do której kroczków 15	2
Krzesło maszestrem ponsowym wybite	1
Taboret płótnem ponsowym wybity	1
Brama do grobu Pańskiego na płótnie malowana, "zdezelowana przez dawność" ^w	1

Dom i inne zabudowania plebańskie

Dom proboszczowski z drzewa w węgly zabudowany, do którego wchodząc drzwi pojedyncze, nad którymi jest ganek z płótna, zielono malowany, podarty, na prętach żelaznych utrzymujący się. Po prawej ręce sieni, pokój z alkwoką. Drzwi w tych dwoje, jedno pojedyncze z zamkiem francuskim i zaszczepką, drugie podwójne z zasuwką. Piec kaflowy, biały

^{w-w} Tekst uzupełniony później.

---

obie stancje ogrzewający, z kominkiem. Okien wszystkich jest cztery [9] z okiennicami. Z alkierza drzwi małe, pojedyncze prowadzą do garderobki przy tymże przybudowanej. W tej okno jest jedno. Po lewej stronie sieni, pokój przeciwny z alkierzem. W tych drzwi pojedynczych dwoje z okuciem potrzebnym, okien trzy z małych tafel. Piec kaflowy, zielony, zdezelowany, na obie stancje, z kominkiem szaffiastym. W sieni są schody na górę prowadzone. Na górze dymnik znajduje się. Wprost sieni jest kuchnia murowana z kominem na dach wyprowadzonym. Za kuchnią jest spiżarka mała na skład legominy. W całym budynku podłoga i ściel z tarcic sosnowych. Całe te zabudowanie reperacyi potrzebuje, gdyż podwały zgniłe, ściany pokantowane, a dach nowego pobicia potrzebuje.

Dziedziniec wąski, sztachetami od ogrodu staremi obwiedziony, z bramką takąż od miasta, a furtką od kościoła. Po lewej stronie plebanii piekarnia. Do tej wchodząc sieni, w których komin na dach wyprowadzony. W piekarni okien dwa, drzwi dwoje, piec kaflowy z piecem do pieczenia chleba, z kominem kapiastym. Idąc z piekarni przez mostek, znajduje się stajenka i wozownia księdza proboszcza. W dziedzińcu małym, zagrodzonym z chrustu, drzwi podwójnych dwoje na biegunach, jedno do stajni, drugie do wozowni, nakrycia nowego potrzebuje. W rogu dziedzińca studnia ocembrowana, przy tej koryto dla napawania koni. Po prawej stronie plebanii domek księdza komendarza, w którym w sieni przegrodzona komórka, tej ściany wałą się. Wchodząc do stancji, drzwi pojedyncze z zamkiem francuzkim. Obok tego alkierzyk, do którego drzwi pojedyncze z okuciem. W pokoiku i alkierzu okien cztery, piec ceglany na obie stancje i kominiek szaffiasty. Podłoga i ściel z tarcic, nakrycie z gontów, spróchniałe. Zabudowanie to stare, wałące się potrzebuje restauracyi. Pod tym domkiem loch murowany znajduje się.

Ogródek księdza proboszcza przy jegoż zabudowaniu, sztachetami ogrodzony i drzewami fruktowemi zasadzony. W tym altanka znajduje się. Drugi, mniejszy przy dzwonnicy, takż fruktowy. W rogu kościoła domek mały dla organistego, słomą nakryty, przy którym chlewków dwa przystawionych. Całe to zabudowanie nikczemne i ledwie się utrzymujące. Przy niem jest ogródek, w ogródku stodółka z przybudowaniami naokoło szopkami.

Idąc z kościoła przez mostek mały na fossie wystawiony, znajduje się nad drogą kolumna murowana, w której statua św. Jana Nepomucena stoi, dalej za tą, bramka nakryta gontami. Idąc dalej, po prawej ręce domek nazwany officynka. Zabudowanie to zawiera w sobie stancją z alkierzem. U sieni drzwi pojedynczych na biegunach dwoje, a w pokoiku i alkierzu takż dwoje okute, okien z małych tafel cztery, piec ogrzewalny ceglany,

---

z piecem chlebowym i kominem na dach wyprowadzonym. Budynek słomą pokryty, zdezelowany, potrzebuje podstawienia nowych podwalin. Wprost dziedzińca dworek księdza promotora, do którego wchodząc, drzwi pojedyncze okute. Po prawej stronie pokój z alkierzem, w pokoju drzwi pojedyncze z okuciem, w alkierzu podwójne także. Okien w pokoju trzy, w alkierzu jedno, piec kaflowy, zielony, zdezelowany, z kominem szaffiastym. Naprzeciw tych pomieszkane dla ludzi, do którego drzwi pojedyncze z okuciem, okien 2, piec ceglany i piec do pieczenia chleba. Wprost sieni kuchnia z kominem na dach wyprowadzonym, za nią spiżarnia. Do tej wchodząc, drzwi pojedyncze z okuciem i zamkiem francuskim. W sieniach schodki na górę, oszalowane tarcicami, podłoga i ściel z tarcic, dach na dwie kondygnacje, słomą pokryty. Pod tym budynkiem loch murowany znajduje się. Budynek wyż wyrażony potrzebuje reperacji takowy, to jest postawienia pieców nowych i nakrycia dachu. Po prawej stronie ogródek drzewami fruktowymi zasadzony. [10] Dalej ogród duży na warzywo, za ogródkiem szpiechlerzyk z szopką, słomą pokryty, zdezelowany, potrzebuje dorobienia nowej podłogi i ścieli.

Przy trakcie do miasta idącym, od lat kilku nowo zabudowany szpital, którego tylko jest zrąb pokryty kalenicą. Ten potrzebuje zmurowania pieców i kominów, ułożenia ścieli i podłogi, dorobienia okien 4^{ch} i okucia.

Za miasteczkiem nieco, na ulicy Tylnej nazwanej jest należący do probostwa folwark dla mieszkania dyspozytorowi, na którego podwórze wjeżdża się z ulicy bramą o drzwiach podwójnych, przy niej furka. Na lewym rękę od wjazdu stoi pomieniony folwark, to jest budynek mieszkalny mały, w słupy zabudowany z drzewa tartego. Wchodząc do tego, sień, w której komin na dach wyprowadzony. Po lewej stronie sieni komórka mała o jednym okienku. Naprzeciw tej stancja bez podłogi, z piecem ceglany i piecem do pieczenia chleba, okien w tej małych trzy, ściel z tarcic ułożone. Zabudowanie słomą pokryte. Wychodząc z budynku, na dziedzińcu studnia po prawej stronie znajduje się. W bok folwarku ogródek drzewami fruktowymi, około drzew 60, zasadzony. Po lewej, ogród na warzywo ciągnący się aż pod oborę. Oba te ogrody płotem z chrustu są ogrodzone. Pomiędzy ogrodami idąc uliczką do zabudowań jest bramka z drzwiami podwójnymi na biegunach, przy tej furka, z której wychodzi się na plac, na którym stoją gumna i inne budowy, jako to: po prawej ręce szpiechlerz z zamkiem francuskim u drzwi, podłoga z tarcic ułożona, w tym zasieków dwa znajduje się, po prawej ręce szopa stara, wałca się, zabudowana od dziedzińca drzewem, a z tyłu chrustem, którego obdarty, dalej za tą stodółką na skład zboża i siana, z drzwiami podwójnymi na biegunach, dobra lecz nowego nakrycia potrzebuje. Naprzeciw dziedzińca

stodoła duża w słupy na sochach postawiona. W tej drzwi podwójnych czworo naprzeciw siebie leżące, z dwoma tokami do młócenia zboża, lecz ta zupełnie zdezelowana i na nic niezdatna przez dawność, przeto nowego postawienia potrzebuje.

Powracając do folwarku, po prawej ręce stodołka na sochach postawiona, z płotu ściany, w tej toczek mały, drzwi podwójne na biegunach, słomą pokryta. Dalej za tą zaraz znajduje się obora w kwadrat zabudowana, ściany z chrustu grodzone, w tej przegródek kilka na słomę znajduje się, reperacyi osobliwie nakrycie w niektórych miejscach potrzebuje. Koło tej obory, na dziedzińcu studnia z korytem starym dla napawania bydła.

Inwentarz wsi Borka do kościoła lubomlskiego należącej

№ włościan	Uprząż		Dobytek				Pauszczyna tygodniowa	Dnie letnie				Czynsz	
	Konie	Woły	Krowy	Byczki	Jalówki			Zarzynki, obrzynki	Zaorki, oborki	Zakoski			
	Sztuki							Dnie				Złote	Grosze
1			2			Prokop Czuń	1	1	1	1			
2		2				Tomko Didowid	1	1	1	1			
3			1	1		Michaiko Oksiuta	1	1	1	1			
4		1	1	2		Iwaniec Lulka	1	1	1	1			
5		2	1			Juško Poseluha	1	1	1	1			
6		2			2	Wasyl Babać	1	1	1	1			
7		2			2	Kiryk Dziaczuk	1	1	1	1			
8			1	1		Hryć Maryniocha	1	1	1	1			
9		2	2			Iwan Krawiec	1	1	1	1			
10	1	2				Łukasz Samodra	1	1	1	1			
11			1			Hryć Litwin	1	1	1	1			
12			1	2		[11] Kazimierz Sobczak	1	1	1	1			
13		2	1	1		Stepan Marczuk	1	1	1	1			
14	2	4	2	1		Jacko Marczuk z synem	2	2	2	1			
15		2	1		1	Demko Bahniuk	1	1	1	1			
16		2	1		1	Macko Bahniuk	1	1	1	1			
17		2	2			Franko Czerpak	2	2	2	1			
18		1		1		Hryć Lulka	1	1	1	1			
19	1	1	1		1	Iwan Lulka	1	1	1	1			
20		2	1			Iwan Upalczuk	1	1	1	1			
21		2	1		1	Panas Bortniuk	1	1	1	1			
22		2	1			Dokima Szeremetycha	2	2	2	1			
23			1	1		Dmiter Hamulec	1	1	1	1			
24		2	1			Hryć Marczuk	2	2	2	1			
25						Iwan Litwin	1	1	1	1			

26		1	1			Andrej Domalec	1	1	1	1		
27			1	1		Iwan Oryszko	1	1	1	1		
28		1	1			Łukasz Kuć	2	2	2	1		
29		2	1		1	Petro Bakierej	2	2	2	1		
30		1	1		2	Iwan Kapitan	1	1	1	1		
31						Michał Semeniuk	1	1	1	1		
32		2				Wojtko Bahniuk	2	2	2	1		
33		2	1	1		Petro Litwiniec	1	1	1	1		
34		2	1		1	Maćko Marmura	1	1	1	1		
35		2	1		1	Jaško Bahniuk	2	2	2	1		
36		2	1	1		Franko Bahniuk	1	1	1	1		
Na gruncie proboszczowskim w mieście osiedli												
37						Andrej Patyńczuk, mieszczanin		2			5	
38						Juško Szachmara, mieszczanin		2			5	
39						Sylwester Makarewicz, dziad kościelny					6	10
40						Wojciech Szeretero- wicz, mieszczanin		2			5	
41						Mikołaj Bahniuk						
Na gruncie promotorskim w mieście osiedli												
42						Leško Tereszuk ogrodniczek lubomski					7	
43						Hieronim Zakrzewski, szlachcic					7	
44						Tymosz Radywaniuk mieszczanin					7	
45						Dmiter Majewski, mieszczanin					7	
45	4	50	32	13	13	Summa ogólna	44	50	44	36	49	10

[12] Nota. Wyż wyrażeni gospodarze wsi Borka w roku 1812 przez rewolucją wiele ponieśli szkody w majątkach swoich, osobiwie w uprzęży.

Powinności poddanych

Oprócz pańszczyzny i innych powinności, w rubrykach inwentarza wyżej położonych, odbywać powinni kolejną stróżę dobową i około warzywa folwarcznego bez pańszczyzny robić. Chałupnicy, na gruncie proboszczowskim w mieście osiedli, oprócz zarzynków wyżej wyrażonych, takż stróżę dobową wraz z poddanemi odbywać obowiązani.

Remanent gruntowy

Zboża w snopie:

Żyta ozimego dawnego, od lat kilku leżącego w stodole, które zgniło przez zły dach i stoczone zostało przez myszy (przez co po wymłóceniu nie wydało więcej jak korcy 24) kop siedemdziesiąt	№ 70
Żyta ozimego z roku przeszłego 1816 kop trzydzieści	№ 30
Pszonicy kop piętnaście	№ 15
Jęczmienia kop dwadzieścia pięć	№ 25
Hreczki kop dwadzieścia siedm	№ 27
Owsa kop trzydzieści	№ 30
Grochu kop sześć	№ 6

Siana: fur trzydzieści № 30

Bydła folwarcznego: [ogółem] 4

Krowa jałowa siwa stara, jedna	№ 1
Jałówka starsza biała presse, jedna	№ 1
Byki zdatne do roboty:	
siwy presse, jeden	№ 1
czerwony łysy, jeden	№ 1

Koń stary, lat 20 mający, do roboty niezdatny, ciemnobałany, jeden № 1

Nierogaczyny: locha siwa, strokata, jedna № 1

Drobiu: gęsi cztery, gęsior jeden № 5

Naczyn i sprzętów folwarcznych

Młynek do młynkowania zboża, jeden	№ 1
Sypań sosnowych, dużych, pięć	№ 5
Beczulek mniejszych, trzy	№ 3
Półkorcówka i garniec, sztuk dwie	№ 2
Szuffłów do wiania zboża, dwa	№ 2

Sprzętów w rezydencji księdza proboszcza

Stolików żółto bejcowanych z szuffladkami, cztery	№ 4
Kanapa podobnie bejcowana, mniejsza i większa	№ 2
Krzesel podobnie bejcowanych, dwanaście	№ 12
Firaneł kandyburowych do okien, podartych, par dwie	№ 2
Szaffa na kredens, jedna	№ 1
Stolik do komina z szuffladką, jeden	№ 1
Łóżek do spania, trzy	№ 3

Krzesel drewnianych prostych dwie, stołków cztery	№ 6
Szaff bez drzwiczek, dwie	№ 2
[13] Stołów prostych z szuffladami, dwa	№ 2
Stołów prostych w spiżarni, jeden	№ 1
Mappa wsi Borka, jedna	№ 1

Podług zalecenia jaśnie wielmożnego pasterza zjechawszy do Lubomla dla zrobienia stanu i inwentarza kościoła wspomnianego, jako ani mniej ani więcej, jak ten inwentarz okazuje, znajduje się, tak podpisem mej ręki stwierdzam.

Dan w Lubomlu, dnia 16 marca 1817 roku   Ks. Jan Bachowski mpp

Jako podług tego inwentarza zdziałanego, objąłem kościół i inne wszystkie remanentowe sprzęty, podpisuję się.

W Lubomlu, dnia 16 marca 1817 roku   Ks. Jakub Kaczyński

Wizyta generalna kościoła parafialnego lubomlskiego z zlecenia jaśnie wielmożnego imć księdza Kaspra Kazimierza Kolumna Cieciszowskiego, biskupa łuckiego i żytomierskiego, Orderów Aleksandra Newskiego Kommendora, Orła Białego i Świętego Stanisława Kawalera, przez ks. Jana Chevallier, kanonika katedry łuckiej, dziekana włodzimierskiego, proboszcza poryckiego, kościołów świeckich i zakonnych powiatu włodzimierskiego wizytatora generalnego, dnia 7 miesiąca sierpnia 1818 roku ekspedyjowana.

[17] **Artykuł I^{szy}**

Położenie parafii kościoła lubomlskiego opisanie tegoż

Miasto Luboml w dziedzicznym posiadaniu jaśnie wielmożnego Władysława graffa Branickiego, generała wojsk rossyjskich, i wielu orderów kawalera, w powiecie i dekanacie włodzimierskim leżące, w którym znajduje się kościół parafialny świecki, położony w mieście odległym od Żytomierza mil 42, od Łucka mil jedynaście, miasta swego powiatowego mil cztery, od miasta poczty listowej mil siedm. Pod tytułem Świętej Trójcy konsekrowany od jaśnie wielmożnego księdza Jakuba Uchańskiego, biskupa podtenczas chełmskiego, roku 1552. Przez którego zaś biskupa i kiedy na parafialny był erygowany, na to żadnego dekretu osobnego nie masz. Fundowany przez najjaśniejszego Władysława Jagiellona, króla polskiego, jako oblata tej fundacyi, w roku 1656 w Grodzie Krasnostawskim uczyniona świadczy.

Kościół ten naokoło osztachecony, na wschód słońca ołtarzem wielkim wymurowany, z dwoma facjatami, na których krzyże żelazne i wazony drewniane. Kopuła blachą białą pobita, w środku niej sygnaturka, na wierzchu krzyż z puklami, promieniami żelazny. Za facjatą drugą, gdzie wielki ołtarz, gwiazda blaszana, z wierzchu krzyżyk. Dach na kościele nowy, gontami pobity. Z przodu facjaty dwie tablice zielono pomalowane. Na jednej litery: „In Domum Domini ibimus”, na drugiej

---

napis: „Cantate Domino canticum novum”. W wchodzie do kościoła kruchta, czyli babiniec murowany. Drzwi sosnowych dwoje z klamkami, [18] na zawiasach i krukach żelaznych, drągami zasuwają się. Powąła na belkach z tarcic i podłoga. Idąc od dzwonnicy, przy drzwiach pobocznych w murze kościelnym znajduje się nadgrobek śp. Pawła Paprockiego, proboszcza lubomlskiego, przy temże miejscu w ziemi pochowanego roku 1773, dnia 5 maja. W teźże kruchcie kropielnica wmurowana marmurowa na wodę święconą i krzyż drewniany na ścianie.

Wchodząc w kościół, którego długości łokci trzydzieści sześć, szerokości czternaście, odrzwi i próg kamienia ciosowego, w których kraty żelazne, drzwi na zawiasach dębowe z zamkami dwoma wewnątrz i prętem po jednej stronie żelaznym, drągiem ze środka zasuwające się. Suffit na nowo w roku 1817 płótnem wybity, tudzież wraz z ścianami biało otynkowany i wybielony. Okien siedm, podłoga z tarcic sosnowych. Między ołtarzami kamień biały podługowaty z czterema żelaznymi kółkami do odmykania, pod którym wchód do grobu. Ołtarzów pięć. Pierwszy wielki, snycerskiej roboty, staroświecki, niebiesko z złotem i srebrem malowany, obraz w nim Świętej Trójcy na płótnie malowany, gdzie litery na krzyżu srebrne, to jest: J.N.R.J. Po bokach ołtarzów wprawne w drzewo obrazy św. Stanisława i św. Wojciecha. Mensa murowana, o czterech gradusach drewnianych. Całe cymborium na tym ołtarzu staroświeckie drewniane, z aniołkami z drzewa wyrobionemi, na kluczyk zamykane, wewnątrz materyją wybite, w którym puszka srebrna wyślacana, welum nakryta, cum Sanctissimo. Drugi ołtarz staroświeckiej stolarskiej roboty snycerskiej, najwięcej niebieską farbą malowany, w którym obraz świętej Anny, a na wierzchu św. Jana Nepomucena. Trzeci ołtarz podobnej roboty, w którym obraz Najświętszej Panny obrazem Pana Jezusa Ukrzyżowanego zasuwający się, z mensą dobrą, gradusami i z całym portatelem. Czwarty ołtarz także staroświeckiej roboty, z obrazem św. Józefa i św. Katarzyny Seneńskiej. Piąty także staroświeckiej roboty, z obrazem św. Antoniego Padewskiego. Obydwa te ołtarze mensy drewniane o jednym gradusie. Presbyterium gradusem jednym od kościoła oddalone, w którym nadgrobek kamienny z napisem S. Florianus P.S. Okien wszystkich ośm, to jest: w presbyterium jedno, nad chórem jedno, w kościele sześć. Chrzcielnica przy ołtarzu św. Antoniego dobrze zamykająca się, z kociołkiem miedzianym na wodę do chrztu, blisko tej szafka malowana, gdzie chowają się olea sacra. Pastor bonus statua nad amboną snycerskiej roboty, sztuki pozłacane mająca. Chór na dwóch słupach murowanych, na którym pozytyw o głosach ośmiu. Ściany kościelne, oprócz znaków poświęcenia kościoła, obrazami różnemi świętych apostołów, tudzież

---

stacjami Męki Pańskiej przyozdobione. [19] Ławek większych w kościele ośm, małych dwie w prezbiterium, konfesyjonałów cztery, zydlów dwa. Zakrystyja niewielka, na niej skarbiec mały, wchód z zakrystyi mający, tak w zakrystyi jako i w skarbcu szafy do schowania rzeczy kościelnych, drzwi dobrze okute. [a] tego cmentarza dzwonnica murowana, na której dzwonów trzy, przy dzwonnicy przybudowanie na schowanie niektórych rzeczy. Z tej dzwonnicy, na drugiej stronie forta drewniana, przy dzwonnicy i forcie kraty żelazne do przeszkody chodzenia bydła na cmentarz, pobita gontami, które pokrycie nad fortą z poręczami na czterech słupach osadzone. Cmentarz cały drzewem różnego gatunku sztuk 35 wysadzony. W oknach dzwonnicy balasiki toczono, zielono malowane. Dach nad tą nowego pokrycia potrzebuje.

Opisanie plebanii i innych zabudowań do teje należących

Plebania. Po lewej stronie kościoła, z drzewa w węgły zabudowana, do której wchodząc, drzwi pojedyncze, nad którymi ganek z płótna, zielono malowany, na prętach żelaznych utrzymujący się. Po prawej ręce sieni pokój z alkwką, w tych drzwi dwoje, jedno pojedyncze z zamkiem francuskim i zaszczepeką, drugie podwójne z zasuwką. Piec kaflowy, biały, obie stancje ogrzewający, z kominkiem, okien cztery z okienicami. Z alkiej drzwi małe, pojedyncze do garderobki przy tymże przybudowanej, w której okno jedno. Po lewej stronie sieni pokój przedsienny z alkiej. W tych drzwi pojedynczych dwoje z okuciem potrzebnym, okien z małych tafel trzy. Piec kaflowy, zielony, zdezelowany, na obie stancje, z kominkiem szafiastym. W sieni znajdują się schody na górę, z trępami. Na górze tej dymnik znajduje się. Wprost sieni kuchnia murowana z kominem na dach wyprowadzonym. Za kuchnią szpiżarka mała na skład legominy. W całym budynku podłoga i ściel z tarcic ułożona. Powyższe zabudowanie plebanii nowego pobicia i reperacyi potrzebuje. Dziedzinec wąski, sztachetami od ogrodu staremi obwiedziony, z bramką takąż od miasta, a fortką od kościoła.

Po lewej stronie plebanii: piekarnia, do której wchodząc, sieni, w których komin na dach wyprowadzony. W piekarni okien dwoje, drzwi dwoje, piec kaflowy z piecem do pieczenia chleba, z kominem kapiastym. Idąc z piekarni przez mostek, znajduje się stajenka i wozownia w dziedzińcu

---

^a Kopista (zapewne przez nieuwagę) opuścił z inwentarza z 1817 r. tekst następujący: „okno zaś jedno w zakrystyi, drugie w skarbcu dobrze opatrzone. Cmentarz przy kościele sztachetami ogrodzony, w rogu”.

---

małym, zagrodzonym z chrustu, drzwi podwójnych na biegunach dwoje, jedne z tych do stajni, drugie do wozowni. Takowe zabudowanie reperacyi potrzebuje. W rogu dziedzińca studnia ocembrowana, przy tej koryto dla napawania koni. Po prawej stronie plebanii domек księdza komendarza, w którego sieni przegrodzona komórka, tej ściany wałą się. Wchodząc do stancyi, drzwi pojedyncze z zamkiem francuskim. Obok tego alkierzyk, do którego drzwi [20] pojedyncze z okuciem. W pokoiku i alkierzu okien cztery, piec ceglany na obie stancyje i kominiek szafiasty. Podłoga i ściel z tarcic ułożone, nakrycie z gontów, spróchniałe. Zabudowanie to stare, wałące się, potrzebuje restauracyi. Pod tym domkiem loch murowany znajduje się. Obok plebanii ogródek sztachetami ogrodzony i drzewem fruktowym zasadzony. W tym altanka z drzewa zbudowana znajduje się. Drugi, mniejszy przy dzwonnicy także fruktowy.

W rogu kościoła domек mały dla organistego, słomą pokryty, przy którym chlewków dwa przystawiono. Całe to zabudowanie nikczemne i ledwie się utrzymuje. Przy nim jest ogródek, w którym stodołka z przybudowaniami naokoło szopkami. Idąc z kościoła przez mostek mały, na fossie wystawiony, znajduje się nad drogą kolumna murowana, w której statua św. Jana Nepomucena stoi. Idąc dalej, za bramką po prawej ręce domек officynką zwany, któren zawiera w sobie stancyją z alkierzem i sieni, drzwi pojedynczych na biegunach dwoje, a w pokoiku i alkierzu także dwie okute, okien cztery, piec ogrzewalny ceglany, z piecem chlebowym i kominem na dach wyprowadzonym. Budynek słomą pokryty, zdezelowany, potrzebuje reperacyi. Dalej dworek czyli promotoryja, do którego wchodząc, drzwi pojedyncze okute. Po prawej stronie pokój z alkierzem, w pokoju drzwi pojedyncze z okuciem, w alkierzu podwójne także, okien w pokoju trzy, w alkierzu jedno, piec kaflowy, zielony, zdezelowany z kominem szafiastym. Naprzeciw tych pomieszkanie dla ludzi, do którego drzwi pojedyncze z okuciem, okien dwoje, piec ceglany ogrzewalny z piecem do pieczenia chleba. Wprost sieni kuchnia z kominem na dach wyprowadzonym, za nią szpiżarnia. Do tej wchodząc, drzwi pojedyncze z okuciem i zamkiem francuskim. W sieniach schodki na górę, tarcicami oszalowane, podłoga i ściel z tarcic, dach na dwie kondygnacyje, słomą pokryty. Pod tym budynkiem loch murowany znajduje się. Takowy budynek potrzebuje reperacyi, to jest postawienia pieców nowych i nakrycia dachu. Po prawej stronie ogródek drzewami fruktowymi wysadzony. Dalej ogród duży na warzywo, za ogródkiem szpichlerzyk z szopką, słomą pokryty, zdezelowany, reperacyi potrzebujący.

[21] Artykuł 2^{gi}

Sprzęty kościelne

Srebro	Sztuki	Łoty	Proby
Monstrancja wyślacana i różnemi kamieniami wysadzana	1	200	8
Puszka cała wyślacana, z nakrywką	1	39	8
Kielich cały wyślacany, niewielki, z pateną, miedziany	2		
Kielichów dwa z wytartą pozłotą wewnątrz, z patenami	4	62	10
Kielich wewnątrz wyślacany, spodem ferejkowany w perły, z pateną	2	28	6
Kielich wewnątrz wyślacany, gdańskiej roboty, z pateną	2	26	8
Kielich wewnątrz wyślacany, u spodu ferejkowany, z pateną	2	36	8
Trybularz z łańcuszkami	1	64	8
Łotka [=łódka] z łyżeczką	2	21	8
Puszczyk wyślacanych, do chorych	2	6	6
Liter na krzyżu w wielkim ołtarzu J.N.R.J.	4	6	6
Na ołtarzu św. Anny dwie koronek i dwie tabliczki	4	16	8
Sukienka na obrazie Pana Jezusa, z promykami	2	14	8
Na obrazie św. Józefa lilia i votum w formie serca	2	16	8
Na obrazie św. Antoniego Padewskiego z Panem Jezusem sukienka, korona, lilia, promienie nad głową, kawałek książki i wotywka w formie nóżki	6	20	8
Vascula pro oleis wraz z puszką na sól, wewnątrz i zewnątrz wyślacaną	4	12	4
Nalewka wraz z tacką	2	16	10
Krzyż na wielkim ołtarzu z korpusikiem srebrnym i serduszko	2	2	10
Srebra ołtarza Matki Boskiej Różańcowej			
Sukienka na obrazie Matki Boskiej srebrna, częściami wyślacana	1	100	10
Koron kamykami wysadzanych	2	8	4
Gwiazd srebrnych	41	20	8
Votów w formie serduszków	19	60	4
Votów w formie tabliczek	29	70	4
Votów w formie nóżek	2	5	6
Medalów w nadgrodcę wojskowym dawanych	2	2	10
Wotywek w formie tabliczek	2	6	8
Gwiazda srebrna pozlacana	1		
Krzyżyk kamykami wysadzony, mosiężny	1		
Granatów czerwonych, drobnych sznurków	2		
Koralów sznurkowych, sznurków	4		
Perł uriańskich, sznurków	4		
[22] Perłków prostych, sznurków	2		
Paciorków kryształowych, sznurków	2		
Granatek z perłkami mieszanymi, sznurków	2		
Na obrazie Pana Jezusa korona srebrna	1	2	6
Gwiazdka przy nogach Pana Jezusa pozlacana	1	¼	6

Miedź		
Kociołek na wodę święconą w zakrystyi w roku 1818 przerobiony		1
Kociołek na wodę święconą przy wielkich drzwiach w temże roku przerobiony		1
Dzbanek turecki z nakrywką w roku 1818 na nowo przerobiony		1
Miednica w roku 1818 na nowo przerobiona		1
Puszka na hostyją w roku 1818 na nowo przerobiona		1
Trybularz stary do użycia niezdatny		1
Kociołek z nakrywką w baptysterium		1
Kotłów do bębnienia, na nowo zreperowanych		2
Mosiądz		
Lichtarzów z herubinkami 2, gładkich 2, małych 6	razem	10
Thurybularz bez dna, drugi także reperatury potrzebuje		2
Dzwonów większych 10, mniejszych 2	razem	12
Cyna		
Lampa wisząca w prezbiterium		1
Lichtarzów na wielkim ołtarzu Świętej Trójcy, dużych		6
Lichtarzów na tymże ołtarzu pomniejszych 6, małych 2	razem	8
Lichtarzów przed ołtarzem Matki Boskiej, gdańskich 6, małych 2	razem	8
Lichtarzów przed ołtarzem św. Józefa, średnich		2
Lichtarzów przed ołtarzem św. Anny, dużych		2
Lusterek cynowych przy zacheuskach		7
Łódka, łyżeczka 1, krzyż 1, ampulek 2, tacek 3	razem	8
Żelazo		
Latarnia blaszana formą krzyża, do chorych		1
Żelazo do pieczenia hostyi i forma do komunikantów		2
Młotek 1, kłódka 1, kluczyków różnych 8	razem	10
Szkło		
Krzyżów szklanych z korpuskami drewnianymi		3
Pająków zdezelowanych 2, lamp 150, ampulek 6	razem	158

[23] Apparaty kościelne

	Kolor biały	Sztuk
1	Ornat bogaty lity, w kwiaty liliowe i złote, cały jednakowy, z galonem szerokim złotym, podszyty kitajką, cum requisitis: stułą i manipularzem, w tym podszewka zła	1
2	Ornat drojetowy, w bogate kwiaty złote i kolorowe, na dnie popielatym, z kolumną białą, kompanką srebrną obłożony, kitajką zieloną podszyty, cum omnibus requisitis	1
3	Ornat biały w kwiaty srebrne i kolorowe, kolumna drojetowa w kwiaty złote i kolorowe, kitajem niebieskim podszyty, cum omnibus requisitis	1
4	Ornat biały, bogaty, na dnie złotym, litym kwiatki srebrne i kolorowe, galonem srebrnym obwiedziony, kitajką niebieską podszyty, cum requisitis	1
5	Ornatów białych paryżkich materyi w kwiaty srebrne i kolorowe, galonem srebrnym obwiedziony, z kolumnami, jeden z tych kitajką zieloną, drugi astrachanią czerwoną, dwa zaś kitajem różowym podszyte, cum requisitis: z stułą i manipularzem, a reszta brakuje	4

6	Ornat biały paryskiej materyi w kwiaty złote, srebrne i kolorowe, z kolumną na dnie szamua, galonem taśmowym złotym obwiedziony, damisem czerwonym podszyty, cum omnibus requisitis	1
7	Ornat biały, boki lite bogate, kolumna niebieska, w kwiaty złote i kolorowe, galonem srebrnym obwiedziony, materyją żółtą staroświecką podszyty, z stułą i manipularzem	1
8	Ornat na dnie seledynowym, w kwiatki lilia, złote, galonkiem złotym obszyty, kitajem niebieskim podszyty, z stułą i manipularzem	1
9	Ornat biały, staroświeckiej materyi, brzegi lite, kolumna zupełnie zdezelowana niebieska w kwiaty srebrne, z galonkiem srebrnym, damisem niebieskim podszyty, z stułą i manipularzem	1
10	Ornatów białych z kolumnami podezelowanymi cytrynowymi, kompanką szychową obszytych, astrachanią nową podszytych, z stułą i manipularzem	2
11	Ornatów białych z kolumnami podezelowanymi staroświeckiej materyi, na dnie niebieskim, w kwiaty białe, z galonkami złotymi wązkiemi, kitajką niebieską podszytych, cum requisitis	2
12	Ornat biały na dnie niebieskim, z kolumną białą, tureckiej materyi w kwiaty, tasiemką obszyty żółtą, płótnem niebieskim podszyty, cum requisitis	1
13	Ornat biały, boki lamowe, kolumna czerwona tureckiej materyi w kwiaty, galonkiem złotym obszyty, płótnem [24] bladuróżowym podszyty, cum omnibus requisitis	1
14	Ornat na dnie białym, w kwiaty wyszywany różne, tasiemką złotą obszyty, płótnem niebieskim podszyty, do którego także same dalmatyki, z stułą i manipularzem	3
Kolor czerwony		
1	Ornat materyi paryskiej, boki na dnie cęglastym, kwiaty złote i kolorowe, kolumna tureckiej materyi, białą kompanką szychową obszyty, damisem czarnym podszyty, cum omnibus requisitis	1
2	Ornat tureckiej materyi w kwiaty srebrne i kolorowe, na dnie bladuróżowym, galonem srebrnym szerokim obwiedziony, zielonym atłasem podszyty, cum omnibus requisitis	1
3	Ornat czerwony, boki z makaty, kolumna biała, kompanką złotą obszyty, astrachanią niebieską podszyty, cum omnibus requisitis	1
4	Ornat tureckiej materyi w kwiaty, z kolumną seledynową w różne kwiaty, galonkiem szychowym obwiedziony, płótnem czerwonym podszyty	1
5	Ornat adamaszkowy z kolumną niebieską w kwiaty, tasiemkami żółtymi obwiedziony, płótnem czerwonym podszyty, cum requisitis	1
Kolor fioletowy		
1	Ornat na dnie atłasowym niebieskim w paski i kwiatki srebrne, galonem srebrnym obwiedziony, astrachanią podszyty, cum omnibus requisitis	1
2	Ornat fioletowy, z kolumną białą w kwiaty srebrne i kolorowe, kompanką srebrną obwiedziony, kitajką czerwoną podszyty, cum omnibus requisitis	1
3	Ornat adamaszku tureckiego, z kolumną lilia w paski, galonem prostym szychowym obwiedziony, płótnem żółtym podszyty, cum requisitis	1
4	Ornat tureckiej materyi, zdezelowany, fioletowe boki, z kolumną białą, kitajkową, haftowaną w różne kwiaty, galonkiem prostym obwiedziony, płótnem niebieskim podszyty, z stułą i manipularzem	1
5	Ornat boki morowe, kolumna morowa biała, galonki sychowe żółte, płótnem podszyty zielonym, cum requisitis	1
6	Ornat adamaszkowy i granatowe boki, kolumna orzechowa, tasiemką żółtą jedwabną obszyty, płótnem niebieskim podszyty, cum requisitis	1

7	Ornat tureckiej materyi, cały w pasy, tasiemką żółtą obwiedziony, płótnem czerwonym podszyty, z stułą i manipularzem	1
8	Ornat boki niebieskie, gęsiej skórki, kolumna z kitajki w płomienie, galonkiem szychowym żółtym obwiedziony, płótnem farbowanym podszyty, cum requisitis	1
Kolor zielony		
1	Ornat materyi bogatej, z kolumną białą gredytorową, kwiaty [25] szyte kolorowe, z szychową kompanką wkoło, zieloną kitajką podszyty	1
2	Ornat boki aksamitne zielone, kolumna lamowa biała, galonkiem szychowym obszyty, płótnem niebieskim podszyty, cum requisitis	1
Kolor czarny		
1	Ornat boki aksamitne, kolumna biała atlasowa w kwiaty, kompanką srebrną obwiedziony, płótnem niebieskim podszyty, cum requisitis	1
2	Ornatów tureckiej materyi, na dnie kaffowym, taśmą czarną obszytych, płótnem farbowanym podszytych, cum omnibus requisitis	2
3	Ornat barakanowy, z kompanką szychową, astrachaniem granatowym podszyty, cum omnibus requisitis	1
4	Ornat barakanowy, z kolumną szychową, astrachanią granatową podszyty, sine requisitis. Takowy ornat zupełnie zdezelowany i na nic niezdatny	1

Kapy

		Sztuk
1	Kapa biała materyi bogatej, na dnie popielatym kwiaty złote i srebrne i kolorowe, boki z szczytem gredytorowe, podszyta drojetem bladoróżowym, z kompanką złotą	1
2	Kapa atlasowa żółta, kwiaty białe, boki z szczytem materyi tureckiej, z kompanką szychową, astrachanią niebieską podszyta	1
3	Kapa staroświeckiej materyi białej, boki materyi czerwonej, szczyt materyi tureckiej, z galonkiem złotym, lisztwy kitajką czerwoną podszyte, reszta płótnem farbowanym	1
4	Kapa kruazowa materialna, pomarańczowa, w kwiaty kolorowe, kompanką szychową obwiedziona, astrachanią podszyta	1
5	Kapa fioletowa stara, na nic niezdatna, adamaszku tureckiego, tasiemką niebieską i fręzelką obszyta, płótnem farbowanym podszyta	1
6	Kapa czarna aksamitna, z galonkiem srebrnym, podszyta czarną astrachanią	1
7	Kapa atlasowa w paski, boki tureckiej materyi, tudzież i szczyt w kwiaty złote, galonem srebrnym w środku i naokoło, szczyt fręzlami srebrnymi obszyty, astrachanią podszyta	1
8	Kapa czarna barakanowa, galonkiem szychowym obwiedziona, astrachanią podszyta	1

Wszelkie kapy, oprócz jednej czarnej, są podezelowane i reperacyi wielkiej potrzebujące.

Bielizna kościelna

	Sztuk
Alba kartunowa, kitajem karmazynowym podszyta, haftowana, w roku 1818 sporządzona	1
Alba muślinowa, kitajem różowym podszyta, w roku 1818 sporządzona	1

[26] Alba z koronką włóczkową w kolory	1
Alb z koronkami podszytych farbowanym płótnem różowym	9
Alba z koronką, granatowym płótnem podszyta	1
Alba z koronką, kitajem granatowym podszyta	1
Alba z koronką wążka, bez żadnego podszycia	1
Korporałów czterdzieści, humerałów sześć, puryfikaterzy 55	razem 101
Ręczników do lawaterza 3, ręczników 17	razem 20
Obrusów z koronkami 8, bez koronek 7	razem 15
Komż dla księży, starych 7, dla zakrystiana 1	razem 8
Komeżek dla assistencyi	12
Tuwalnia muślinowa, haftowana	1
Tuwalnia pokrzywkowa, haftowana	1
Tuwalnia muślinowa, biała, haftowana	1
Tuwalni gazowych, czarnych	2
Tuwalnia fioletowa, złotem i jedwabiem białym wyszyta, w roku 1817 sporządzona	1

Inne sprzęty kościelne

	Sztuk
Antepedyjów na płótnie malowanych, na jednej stronie w kolorach, a po drugiej żalobne	5
Antepedyjów materyi paryskiej, boki białe w kwiaty złote i kolorowe, w środku na dnie zielonym w kwiaty srebrne i kolorowe	3
Antepedium boki białe, lamowe, środek na dnie żółtym w kwiaty srebrne i kolorowe	1
Antepedium z kitajki białej, w paski kolorowe z galonkiem, zdezelowane	1
Antepedium z tabernakulum jedneje materyi kruazowej, pomarańczowe, w kwiaty kolorowe	2
Antepedium fioletowe, grodetorowe, haftowane w różne kwiaty	1
Antepedium materyi tureckiej, fioletowe w kwiaty żółte	1
Antepedyjów różnych starych na nic niezdatnych	6
Burs do chorych tureckiej materyi, stara 1, w roku 1818 sporządzonych 2	razem 3
Tabernaculum czerwone niezdatne 1, materyi litej tureckiej 1	razem 2
Ubiór różowy grodetorowy na wielki czwartek	1
Firanek różnych par dziewięć	9
Baldachim na processyją z materyi białej bogatej 1, pojedynczy z materyi czerwonej 1	razem 2
Pasków sztuk 30, umbraculum muszlinowych 2	razem 32
Poduszek na wielkim ołtarzu: fioletowa aksamitna 1, aksamitem złotym haftowanych 4	razem 5
Opponów harusowych starych do zasłonięcia ołtarzy	5
Sukien różnych do nakrywania ołtarzy 6, dywan turecki 1, dywaników starych 2	9
Sukno ponsowe w kwiaty haftowane, na kratki przed wielkim ołtarzem i na boki tegoż	4
Sukna ponsowego do zawieszania przed innymi ołtarzami, bez haftu, z frędzlami	4
Sukienka na puszkę złotem haftowana 1, zielona, haftowana 1	razem 2
Chorażew krzyżowa z grodetoru ponsowego, w środku obraz na płótnie malowany	1
[27] Chorażew grodetorowa niebieska 1, floransowa 1	razem 2
Chorażew z kitajki karmazynowej w roku 1817 sprawiona	1
Krzyżow do processyi dobrych 3, zdezelowanych 2	razem 5

Krzyż płótnem powleczone, malowany, z krukami 30 do lamp i gwiazda takaż, do której lerucz [sic!] 15	15
Relikwiarzów	3
Lichtarzów drewnianych, dużych 6, mniejszych 4	razem 10
Krzesło maszestrem ponsowym wybite 1, taboret sukmem ponsowym wybity 1	2
Brama do grobu Pańskiego na płótnie malowana, zupełnie zdezelowana	1
Katafal czarno malowany, o trzech gradusach, z trumną czarną, malowaną	2
Całun sukna ciemnozielonego, zdezelowany	1
Mary większe 1, mniejsze 1, kolumn do katafalka 4	razem 6

Obrazy

	Sztuk
Obraz greckiego malowania Pana Jezusa z firanką czerwoną	1
Obrazów Pana Jezusa na płótnie malowanych	2
Obrazów Najświętszej Panny na płótnie malowanych	4
Obrazów do processyi	2
Obrazów Pana Jezusa i Najświętszej Panny, wyrażających męką i stacyją całą 12 apostołów	14
Portretów w kościele znajdujących się, na płótnie malowanych	2

Artykuł 3^{ci}

Biblioteka kościelna

	Sztuk
Ksiąg metryk chrzestnych od roku 1665 znajduje się	6
Ksiąg metryk szlubnych od roku 1659 znajduje się	6
Ksiąg metryk pogrzebowych od roku 1766 znajduje się	4
Pomiędzy księgami szlubnymi wyż opisanemi znajduje się jedna taka, której połowa metrykami szlubu, a połowa chrztu zapisana. Z takowych to metryk w roku 1818 ksiąg w nowe tektury oprawiono	
Księga processów 1, status animarum 1	razem 2
Mszał duży w skórę czerwoną oprawny, w Antwerpi roku 1650 drukowany, zdezelowany	1
Mszał duży w skórę czarno oprawny, w Wenecyi roku 1765 drukowany	1
Mszał duży w skórę marmurową oprawny, w Wenecyi roku 1755 drukowany	1
Mszał duży w skórę także oprawny, w Wenecyi roku 1760 drukowany	1
Mszał duży w skórę także oprawny, w Wenecyi roku 1749 drukowany	1
Mszał mały w skórę także oprawny, w Wenecyi roku 1748 drukowany	1
Mszalików requialnych, zupełnie zdezelowanych 3, dobry jeden (o edycyi tych nie wiadomo) razem	4
Agenda w skórę czerwoną oprawna, duża, zdezelowana	1
Agendek małych we skórę czarną oprawnych	2
[28] Brewiarzów: duży 1, mały 1, razem zdezelowanych	2
Księga pod tytułem „Chleb duchowny czyli katechizm”, w Krakowie roku 1745 drukowana, sztuka jedna	1
Księga różańcowa, w skórę czarną oprawna, której edycyi nie wiadomo	1

Wizyty, w których są ślady późniejszych funduszków tegoż kościoła

1.	Roku 1718, dnia 30 Septembra, przez jaśnie wielmożnego Krzysztofa Szembeka, biskupa chełmskiego, wizyty kościoła lubomlskiego z ksiąg visitationum, pod pieczęcią tegoż, wyjęty, w którym co do słowa erekcja i nadania Zygmunta Trzeciego, króla polskiego	ekstrakt
2.	Roku 1743, dnia 12 Martii, jaśnie wielmożnego Józefa Eustachego Szembeka, biskupa chełmskiego, kościoła lubomlskiego wizyty generalnej	oryginał
3.	Roku 1755, dnia 16 Ianuarii, jaśnie wielmożnego Walentego Franciszka Salezego Węzyka, biskupa chełmskiego, kościoła lubomlskiego wizyty generalnej	oryginał
4.	Roku 1764, dnia 26 Ianuarii, przez jaśnie wielmożnego imć ks. Melchiora Kochnowskiego, archidiacona, kościoła lubomlskiego ekspedjowanej wizyty	oryginał
5.	Roku 1773, dnia 27 Septembris, przez jaśnie wielmożnego Melchiora Kochnowskiego, archidiacona, kościoła lubomlskiego wizyty generalnej ekspedjowanej	oryginał
6.	Roku 1754 ^b , dnia 30 Ianuarii, przez tegoż i tegoż wizyty kościoła generalnej	oryginał
7.	Roku 1796, dnia 25 Ianuarii, z polecenia jaśnie wielmożnego biskupa łuckiego, przez wielebnego imć ks. Wincentego Dobrowolskiego, kanonika łuckiego, wizyty generalnej kościoła lubomlskiego	oryginał
8.	Roku 1799, dnia 26 Octobris, z polecenia biskupa tegoż, przez jaśnie wielmożnego imć ks. Piaskowskiego, infulata, wizyty generalnej kościoła lubomlskiego	oryginał
9.	Roku 1816, dnia 28 lutego, przez wielebnego imć ks. Młodzianowskiego sporządzony wszelkich dokumentów wizyt i różnych innych papierów kościoła lubomlskiego	summa- riusz
10.	Roku 1817, dnia 16 Martii, w Lubomlu, srebra, cyny i innych krusców, tudzież całego stanu kościoła lubomlskiego, jako też wszelkiego opisanja budowli i remanentów przy objęciu kościoła tegoż przez imć ks. Jakuba Kaczyńskiego, nowo instalowanego proboszcza, przez wielebnego imć ks. Bachowskiego proboszcza maciejowskiego, od jaśnie wielmożnego pasterza delegowanego, sporządzony i podpisany	inwentarz

Wszystkie wyżej opisane wizyty, księgi i metryki w archiwum kościelnym, wraz z innymi dokumentami, są złożone.

[29] Artykuł 4^{ty}

Fundusz pierwiastkowy i następne nadania

Najjaśniejszy Władysław Jagiełło, król polski i wielki książę litewski roku 1414, w poniedziałek po święcie Wniebowzięcia Najświętszej Panny, funduszem szcudrobliwym w Krasnymstawie podpisanym, kościołowi lubomlskiemu na utrzymanie plebana, sług kościelnych i inne potrzeby, wiecznemi czasy nadał:

1° Dziesięcinę wszelkiego zboża ze wszystkich pól miasta Lubomla, folwarków pańskich i posiadaczów, tudzież od wszystkich mieszkańców po wsiach, jakiegobądź wyznania, nie tylko wtedy wyrobionych i zasiewanych, ale na potem wyrabiać i zasiewać się mających.

^b Winno być: 1784.

2° Tudzież na każdy rok miodu przaśnego półbeczków dwa.

3° Dziesiątą łówkę ryb z niewodów w jeziorach starostwa lubomlskiego.

4° Wolny wrąb w lasach starostwa tegoż, na budowlę, opał i palenie trunków.

5° Wolne mlewa we wszystkich młynach bez czerchy i miarki.

6° Wolne wybudowanie jednej karczmy w mieście Lubomlu, na gruncie kościelnym i w niej szynkowanie różnych trunków bez najmniejszej przeszkody od zwierzchników starostwa lubomlskiego.

N° 1°

O też dziesięcinę snopową między jaśnie wielmożną imć panią Antoniną z Potockich Rzewuską, wojewodziną wołyńską, starostwa lubomlskiego uprzywigiliowaną possessorką z jednej, a wielebnym imć ks. Paprockim, scholastykiem i officjałem chełmskim, dziekanem i proboszczem lubomlskim z drugiej strony, takowa, w niżej opisany sposób, nastąpiła kompozycja i postanowienie. Jaśnie wielmożna imć pani wojewodzina wołyńska, unikając prawnych kłótni i zastanawiając process przez mandaty do Assesoryi Koronnej o dziesięcinę wytyczną kościołowi lubomlskiemu podług erekcyi, należąca, na instancyją pomienionego imć ks. Paprockiego, proboszcza lubomlskiego wydane, intentowany, tudzież mając sprawiedliwy wzgląd na znaczne pomnożenie w tymże starostwie lubomlskim gruntów dworskich i poddanych, umyśliła zgodnym sposobem, stosując się do dawniejszej kompozycyi między jaśnie oświeconym księciem imć Dymitrem Wiszniowieckim, wojewodą bełskim, hetmanem wielkim koronnym, lubomlskim starostą, a jaśnie wielmożnym imć ks. Stanisławem Ujejskim, proboszczem lubomlskim, dnia 28 lipca roku 1677 w Lubomlu, względem teje dziesięciny zawartej, z przyczynionych gruntów dworskich i wyrobionych przez poddaństwo starostwu lubomlskiemu, postanowić za dziesięcinę wytyczną przyczynienie kwoty pieniężnej do dawniejszej podług wyż wyrażonego wyznaczenia tranzakcyi należącej dziesięciny, umyśliła takąż z folwarków do starostwa lubomlskiego do summy 48 rubli srebrnych i należącymi, ze wsiów zaś wszystkich starostwa lubomlskiego do summy 239 rubli srebrnych i kopiejek 25 przyłącza summy za toż wytyczną dziesięcinę 60 rubli srebrnych i kopiejek 75 tak, aby wyniosła summa dawniejszej i terazniejszej przyczynionej pieniężnej dziesięciny [30] 375 rubli srebrnych, którą tą summę 375 rubli srebrnych, to jest 75 rubli srebrnych z folwarków starostwa lubomlskiego należące z ordynaryjnych tegoż starostwa prowentów, a 300 rubli srebrnych podług dyspartymentu raz na zawsze na miasto Luboml i wsie włożonego. Jaśnie wielmożna imć pani wojewodzina wołyńska, starościna lubomlska corocznie, przez wszystkie życia i panowania swego (daj Boże) w jak najdłuższe

---

lata, do rąk i za kwitem tegoż imć księdza proboszcza lub jego specjalnego plenipotenta, we 4 niedziele po świętym Michale, nie naruszając w niczym erekcyi, oddawać i wypłacać powinna będzie, obliguje się. Zaś wielebny ksiądz proboszcz dziesięciny wytycznej, ani z folwarków dworskich, ani też ze wsiów starostwa lubomlskiego żadnej pretendować nie ma i nie powinien będzie. Umarzając swój o tąż dziesięcinę mandat, który to kontrakt do czasu tylko życia, godzących się z sobą, służyć i trwać powinien będzie. Co sobie strony obie wszystko strzymać i żyć pod szkodami ziemskimi obowiązują się, w niedotrzymaniu forum competens sobie do odpowiadania naznaczają. A zaś tę tranzakcją, czyli kompozycją dla tym większej wagi i waloru rękami własnymi, przy zwykłych pieczęciach podpisują. Działo się w Lubomlu, dnia 4° sierpnia roku Pańskiego 1761. Antonina Rzewuska, wojewodzina wołyńska, staroscina lubomlska. (L.S.). Ksiądz Paweł Antoni Paprocki, scholastyk katedralny i officjał chełmski, kanonik katedralny łucki.

Po której kompozycyi umieszczeniu w akcie wizyty, jest jeszcze umieszczona klauzula, iż ta kompozycya ile czasowa, następcom proboszczom szkodzić nie może i prawa do dziesięciny snopowej nie odbiera. Nadto, że kościół podług pierwszej erekcyi ma w używaniu odbierania targowego, które podtenczas dla umknienia kłótni z arendarzami, tymże arendarzom puszczone było za rubli srebrnych 3, oprócz garków i wazy, które także z mocy pierwszej fundacyi proboszcz odbierał, oraz wolnego mlewa bez miarki i kolei używał i tylko dwa półbeczki miary lwowskiej miodu przaśnego nie odbierał, i karczmy jeszcze nie było, ale browar już był wystawiony, i że jeszcze także dziesiąty niewód, albo dziesiąta ryba z jezior starostwa lubomlskiego nie dochodziła. Teraźniejszy proboszcz więcej nie pobiera nad rubli srebrnych 375.

Powiększył potem dochody tegoż kościoła i jego plebana najjaśniejszy Zygmunt Trzeci, król polski, szwedzki i wielki książę litewski najlaskawszym przywilejem swoim, w Warszawie, dnia 20 Augusta roku 1599 podpisanym, którym z dwudziestu dwóch półłanków Manasterczyzna zwanych, na gruntach miasta Lubomla z jednej strony od granicy horodeńskiej, a z drugiej od granicy łopatyńskiej, z trzeciej zaś strony od wsi Kuśnisk leżących i rozciągających się, ze wszystkimi na nich lasami, zaroślami, sianożęciami, barciami i wszelkimi użytkami i przynależnościami, połowę z nich, to jest 11 nadał, na których teraz gruntach poddani plebańscy we wsi Borek zwanej osadzeni, niemniej folwark plebański z ogrodami i łanami zrobiony został. W dalszym jeszcze czasie też dochody plebańskie z ogrodami, łanami, procentem od sumy jeszcze rubli srebrnych 300, przez urodzonego jaśnie pana Macieja Tarnowskiego, tudzież od sumy

150 rubli srebrnych, przez wielmożną Mariannę Zabłocką zapisanych, pomnożony został, jak summariusz sum poniżej wyrażony objaśnia.

№ 2°

[31] Artykuł 5^{ty}

Inwentarz wsi Borka do probostwa lubomlskiego należącej

Numer domu	Grunta		Ludność			Dobytek		Imiona i nazwiska poddanych	Powinność					Czynsz			
	dwudniowe	dniowe	Chałupniki	męska	żeńską	ogółem	woły		konie	tygodniowa	Roczna			Ogółem	Ruble srebrne	kopiejki	
											Zarzynki, obrzynki od chałupników	Zakoski	Zaorki, oborki				Zarzynki, obrzynki
				dusze			sztuki		Dnie								
1		1		2	1	3			Prokop Czuń	1		1	1	1	55		
2		1		2	1	3	2		Tomko Dydonic	1		1	1	1	55		
3		1		1	3	4			Michałko Oksiuta	1		1	1	1	55		
4		1		2	1	3	1		Iwaniec Lulka	1		1	1	1	55		
5		1		2	3	5	2		Jusko Poselucha	1		1	1	1	55		
6		1		2	1	3	2		Wasyl Babac	1		1	1	1	55		
7		1		3	3	6	2		Kiryk Dziaczuk	1		1	1	1	55		
8		1		2	2	4			Hryć Maryniocha	1		1	1	1	55		
9		1		3	1	4	2		Iwan Krawiec	1		1	1	1	55		
10		1		3	2	5	2	1	Łukasz Samodra	1		1	1	1	55		
11		1		3	2	5			Hryć Litwin	1		1	1	1	55		
12		1		3	2	5			Kazimierz Sobczuk	1		1	1	1	55		
13		1		4	2	6	2		Stepan Marczuk	1		1	1	1	55		
14	1			2	3	5	4	2	Jacko Marczuk	2		1	2	2	109		
15		1		3	2	5	2		Demko Bahniuk	1		1	1	1	55		
16		1		1	1	2	2		Macko Bahniuk	1		1	1	1	55		
17	1			4	2	6	2		Franko Czerpak	2		1	2	2	109		
18		1		2	2	4	1		Hryć Lulka	1		1	1	1	55		
19		1		1	1	2	1	1	Iwan Lulka	1		1	1	1	55		
20		1		3	2	5	2		Panas Bortniuk	1		1	1	1	55		
21	1			4	1	5	2		Dokima Szeremetycha	2		1	2	2	109		
22		1		2	1	3			Dmyter Hamulec	1		1	1	1	55		
23	1			2	2	4	2		Hryć Marczuk	2		1	2	2	109		
24		1							Iwan Litwin	1		1	1	1	55		
25		1		2	2	4	1		Andruch Domalec	1		1	1	1	55		
26		1		1	2	3			Iwan Onyszko	1		1	1	1	55		
27	1			4	2	6	1		Łukasz Kuć	2		1	2	2	109		
28	1			3	2	5	2		Petro Bakury	2		1	2	2	109		
29		1		3	2	5	1		Iwan Kapitan	1		1	1	1	55		
30		1		4	4	8			Michał Semeniuk	1		1	1	1	55		

31	1			4	2	6	2		Wojtko Bahniuk	2		1	2	2	109		
32		1		3	2	5	2		Petro Litwiniec	1		1	1	1	55		
33		1		4	3	7	2		Macko Marmura	1		1	1	1	55		
34	1			1	2	3	2		Isko Bahniuk	2		1	2	2	109		
35		1		3	2	5	2		Franko Bahniuk	1		1	1	1	55		
36		1		2	1	3	2		Iwan Upalczuk	1		1	1	1	55		
37			1	3	1	4			Mikołaj Bahniuk								75
	8	28	1	93	68	161	50	4	Summa ogólna	44		36	44	44	2412		75

[32] Czynszowi na ogrodach w Lubomlu osiedli

Numer domu	Chałupników	Imiona i nazwiska czynszowych	Powinność roczna		Czynsz	
			Zarzyńki, obrzynki od czynszowych	Ogółem	Ruble srebrne	Kopiejki
			Dnie			
38	1	Andruch Patynczuk	2	2		75
39	1	Jaśko Szachmara	2	2		75
40	1	Sylwester Makarewicz, dziad kościelny				
41	1	Wojciech Szerejtorowicz	2	2		75
	4	Summa	6	6	2	25

Powinność poddanych w rubrykach wyrażonych

Oprócz pańszczyzny i innych powinności w rubrykach inwentarza tegoż wyżej nadmienionych, odbywać powinni kolejną stróżę dobową i około warzywa folwarcznego bez pańszczyzny robić.

Chałupnicy na gruncie proboszczowskim w mieście osiedli opłacać rocznie czynszu po kopiejek 75, do żniwa chodzić po dni dwa i stróżę dobową wraz z poddanymi kolejną odbywać jest ich powinnością.

Chałupnicy zaś na gruncie promotorskim w mieście osiedli płacić czynszu rubel srebrny jeden i kopiejek 5 w rok jest ich obowiązkiem.

Opisanie zabudowania folwarcznego

Folwark dla mieszkania dyspozytorowi, na którego podwórze wyjeżdża się z ulicy bramą o drzwiach podwójnych, przy niej fortka. Na lewej stronie od wyjazdu stoi pomieniony folwark, to jest: budynek mieszkalny w słupy zabudowany z drzewa tartego. Wchodząc do sień, w której komin na dach wyprowadzony. Po lewej stronie sieni komórka mała o jednym okienku. Naprzeciw tej stancja bez podłogi z piecem ceglany i piecem

---

do pieczenia chleba, w tej okien małych trzy, ściel z tarcic ułożona. Zabudowanie słomą pokryte. Wychodząc z budynku na dziedziniec, studnia po prawej stronie znajduje się. W bok folwarku ogródek drzewami fruktowemi zasadzony, po lewej zaś ogród na warzywo ciągnący się aż pod oborę. Oba te ogrody płotem z chrustu [33] są ogrodzone i w tych fortki do wchodu znajdują się. Pomiędzy ogrodami idąc uliczką do zabudowań, znajduje się bramka z drzwiami podwójnymi na biegunach, przy tej fortka, z której, gdy wychodzi się na plac, na którym stoją gumna i inne budowle, jako to: po prawej ręce szpichlerz z drzewa w węgły zabudowany o 1. drzwiach z zamkiem francuskim i zasiekami dwoma, w którym podłoga i pułap z tarcic ułożone, do którego przybudowano w roku 1817 drugą taką część z drzewa dobrego sosnowego, pod jednymże dachem słomą snopkową nakrytym, która to część jeszcze zupełnie nieukończona. Opodal tegoż szopa de novo w roku 1817 poreperowana, od dziedzińca drzewem, a z tyłu chrustem zabudowana, słomą snopkową pokryta, o jednych drzwiach podwójnych na biegunach. Obok tej stodółka z drzewa zabudowana na skład zboża i siana, z drzwiami podwójnymi na biegunach, dobra lecz tylko nowego nakrycia dachu potrzebuje. Obok tej, naprzeciw dziedzińca stodoła duża, z drzewa w słupy na sochach postawiona, w tej drzwi podwójnych czworo naprzeciw siebie leżących, z dwoma tokami do młócenia zboża, lecz ta także w roku 1817 zupełnie poreperowana i właśnie de novo przestawiona, słomą snopkową pokryta. Powracając od tej, po prawej ręce stodółka druga na sochach postawiona, z płotu ściany, w tej toczek mały, drzwi podwójne na biegunach 1, słomą snopkową pokryta. Dalej za tą obora w kwadrat zabudowana, ściany z chrustu grodzone mająca, w której przegródek na skład słomy kilka znajduje się. Takowa obora nowego nakrycia dachu potrzebująca. Opodal studnia ocembrowana z żurawiem, wiadrem i korytem do napawania bydła znajduje się.

Łany do probostwa lubomlskiego należące

Pola:

Łan pierwszy zwany W Łankach, poczyna się od drogi starej idąc poza ogrodami miejskimi, a kończy się przy drodze idącej z Lubomla do Zapola, ma szerokości zagonów sto, a długości staj sześć.

Łan drugi po prawej ręce drogi z Lubomla do Zapola idącej, zwany W Kluczowym Lesie, poczyna się od drogi rzeczonyj, a kończy się przy rowie, za którym obszar dworu lubomlskiego zwany Siedliszcze. Ten łan co do długości i szerokości wyrównywa pierwszemu.

Łan trzeci, Na Gnojnym zwany, poczyna się od drogi idącej

---

z Lubomla do Rymacz, po prawej ręce leży, a kończy się przy drodze idącej do Kontów, szerokości zagonów pięćdziesiąt, a długości staj dwanaście.

Przy objęciu probostwa lubomlskiego przez imię ks. Jakuba Kaczyńskiego zostawało na gruncie, podług [34] uczynionego inwentarza przez księdza Jana Bachowskiego, dnia 16 marca roku 1817, jako niżej:

Zboża w snopie:

Żyta ozimego dawnego, od lat kilku leżącego w stodole, które zgniło przez zły dach i stoczone zostało przez myszy, którego po wymłóceniu nie wydało więcej jak korcy 24, kop siedemdziesiąt

Nº kop 70

Żyta z roku przeszłego 1816 kop trzydzieści

Nº kop 30

Pszenicy kop piętnaście

Nº kop 15

Jęczmienia kop dwadzieścia pięć

Nº kop 25

Hreczki kop dwadzieścia siedm

Nº kop 27

Owsa kop trzydzieści

Nº kop 30

Grochu kop sześć

Nº kop 6

Siana fur trzydzieści

fur Nº 30

Bydła folwarcznego:

Krowa jałowa siwa stara, jedna

sztuk Nº 1

Jałówka starsza biała, jedna

sztuk Nº 1

Byk zdatny do roboty, siwy, jeden

sztuk Nº 1

Byk zdatny do roboty, czarny łysy, jeden

sztuk Nº 1

Koń stary, lat 20 mający, do roboty niezdatny, ciemnobuły, sztuk

Nº 1

Nierogaczny – locha siwa, srokata, jedna

sztuk Nº 1

Drobiu – gęsi sztuk cztery, gęsior jeden, razem sztuk pięć

sztuk Nº 5

Naczynia folwarczne:

Młynek do młynkowania zboża, jeden

sztuk Nº 1

Sypań sosnowych dużych, pięć, mniejszych trzy,

razem sztuk

Nº 8

Półkorcówka 1, garniec 1, szuflów do wiania zboża

2 sztuk

Nº 4

Sprzęty w rezydencji księdza proboszcza:

Stolików żółto bejcowanych, z szufladkami,

cztery

sztuk Nº 4

Kanap podobnie bejcowanych, większa 1, mniejsza 1,

razem sztuk

Nº 2

Krzesel podobnie bejcowanych, dwanaście

sztuk Nº 12

Firanki kandyburowych do okien, podartych, par dwie par	Nº 2
Szafa na kredens, jedna	sztuk Nº 1
Stolik do komina, z szufladką, jeden	sztuk Nº 1
Łóżek sypialnych, trzy	sztuk Nº 3
Krzesel prostych 2, stołków cztery, razem sztuk sześć sztuk	Nº 6
Szaff bez drzwiczek, dwie	sztuk Nº 2
Stołów prostych z szufladami, dwa	sztuk Nº 2
Stół w spiżarni, jeden	sztuk Nº 1
Mappa wsi Borku	sztuk Nº 1

Wysiew zboża na gruntach proboszczowskich

Zboża w ziarnie

Żyta czelnego korcy czternaście	Nº 14
[35] Pszenicy czelnej korcy piętnaście	Nº 15
Jęczmienia czelnego korcy pięć	Nº 5
Hreczki czelnej korcy dwa	Nº 2
Owsa czelnego korcy dwanaście	Nº 12
Grochu czelnego korcy jeden, garcy szesnaście	Nº 1, garcy 16
Prosa czelnego garcy dwa	Nº garcy 2

Zbiór krescencyi rocznej z powyższych wysiewów

Zboża w snopie

Żyta kop pięćdziesiąt sześć	Nº kop 56
Pszenicy kop sześćdziesiąt	Nº kop 60
Jęczmienia kop dwadzieścia	Nº kop 20
Hreczki kop ośm	Nº kop 8
Owsa kop trzydzieści ośm	Nº kop 38
Grochu kop sześć	Nº kop 6
Prosa kopa jedna	Nº kopa 1

Summa kop 189

Wymłot zboża z zbioru powyższej rocznej krescencyi

Zboża w ziarnie

Żyta czelnego korcy pięćdziesiąt sześć	Nº 56
--	-------

Pszonicy czelnej korcy sześćdziesiąt	№ 60
Jęczmienia czelnego korcy dwadzieścia	№ 20
Hreczki czelnej korcy ośm	№ 8
Owsa czelnego korcy trzydzieści ośm	№ 38
Grochu czelnego korcy sześć	№ 6
Prosa czelnego korzec jeden	№ 1

Summa korcy	189

Ordynaryja roczna

Kościelnym, ekonomowi i innym ordynaryjuszom na rok cały, ogółem:

Zboża w ziarnie

Żyta czelnego korcy czterdzieści	№ korcy 40
Pszonicy czelnej korcy dziesięć	№ korcy 10
Jęczmienia czelnego korcy dwanaście	№ korcy 12
Hreczki czelnej korcy dwanaście	№ korcy 12
Owsa czelnego korcy szesnaście	№ korcy 16
Grochu czelnego korcy cztery	№ korcy 4

Summa wynosi korcy	94

[36] Sianożęć do probostwa lubomlskiego należąca

Łąki

Pierwsza w borku, zwanym Konty, na kossarzy piętnaście	№ 15
Druga za smolarnią, zwanej Pod Pasięką, na kossarzy dwanaście	№ 12
Trzecia Na Gnojnym pomiędzy łanami, na kossarzy dwanaście	№ 12
Czwarta między łanem W Łąkach zwanej, na kossarzy dziesięć	№ 10
Piąta między łanem W Kluczowym Lesie zwanej, na kossarzy sześć	№ 6

Ogółem sianożęci na kossarzy	55

Ogrody przez księdza proboszcza używane:

1. Niewielki, za kościołem, przy pomieszkaniu organisty, gospodarski.
2. Za dzwonnica, drzewami fruktowymi wysadzony, niewielki.
3. Owocowy, przed kościołem i plebanią, nad gościńcem publicznym.
4. Owocowy, przy folwarku proboszczowskim.
5. Gospodarski, poza folwarkiem aż do gumna rozciągający się.

Takowe ogrody już są wyżej opisane wraz z zabudowaniem.

Takowe przez włościan używane:

1. Wizyty wyżej opisane nadmieniają ogrody na ulicy Plebańskiej zwanej, że ich było trzynaście, które i dotąd są w posiadaniu kościelnym.
2. Na tejże ulicy ogród 14^{ty}, podłe tych trzynastu, z jaśnie wielmożnym Rzewuskim zamieniony, którego także w posiadaniu kościoła lubomskiego.
3. Ogród dawniej opisany, wedle cerkwi św. Michała, która teraz przez ogień zniszczoną została, mający długości na staję jedno, szerokości zaś mający więcej na staję dwie, na którym przedtem było 4^{ch} poddanych, po dniu jednym robiących, a teraz na temże ogrodzie znajduje się domów chrześcijańskich pięć, a żydowski szósty. Właściciele tych domów opłacają kościołowi placowe, czyli czynsz.
4. Z drugiej strony drugi, przeciwko powyższemu ogrodowi, czyli zwany teraz jurydyce, jest także ogród w wizytach powyżej rzeczonych opisany, wzdłuż na staję jedną, wszerek zaś na zagonów ośmnaście, którego także w potrzeb kościoła używa się.

[37] **Artykuł 6^{ty}**

Summy kościelne

Summy, od których procent należy do księdza proboszcza

1. Roku 1628, dnia 24 kwietnia, w Lubomlu, przez wielmożnego Macieja Tarnowskiego testamentu uczynionego roku tegoż w Aktach Ziemi Chelmskich oblatowanego – ekstrakt, w którym leguje na kościół lubomlski rubli srebrnych 300, na części swej Łopaczynszczyzna zwanej, i od tej procent roczny 12 rubli srebrnych był naznaczony z obowiązkiem:

1. aby w piątek była msza św., przy której bakałarz z diakami powinien śpiewać Litanią o Imieniu Jezus i psalm Miserere mei Deus,
2. w każdą środę zaś, aby msza św. bez śpiewania odprawiała się. Za co ksiądz powinien wziąć rubli srebrnych 9, bakałarzowi rubel srebrny 1 kopiejek 50, dzwonnikom kopiejek 75.

Tymże samym testamentem na szpital rubli srebrnych 210 zapisano, po rublu srebrnym 1 i kopiejek 20 na ubogie godnych 12, aby w jednym roku płaszcz, w drugim kożuchy sprawione były. Ubogich powinność mszy św. we środę i w piątek słuchać i po pięć paciery odmawiać.

2. Roku 1771, dnia 17 maja, w Maszowie, od wielmożnej Marianny Zabłockiej na utrzymanie lampy w kościele lubomlskim na summe rubli 150, u wielmożnego Węglińskiego na Wołoczkowym Przewozie będącą. Roku tegoż, dnia 16 Novembris w Grodzie Chełmskim oblatowany – zapis. Procent od wyż namienionej summy rubli srebrnych 150, po 3½ od sta od dawna zalega.

3. Roku 1773, dnia 8 Septembris, między proboszczem lubomlskim a egzekutorem testamentu śp. Marcjana Karwosieckiego, wielmożnym Ignacym Szklińskim, ubezpieczając na kamienicy Żyda Mędla w Lubomlu summy 150 rubli srebrnych testamentem, na utrzymanie lamp zapisany – tranzakcja.

4. Roku 1751, dnia 14 kwietnia, w Lubomlu, od kahału lubomlskiego na dwa kamienie łoju corocznie do kościoła lubomlskiego oddawać się powinne, dana, a roku 1817, dnia 30 Aprilis w Aktach Ziemskich Włodzimierskich oblatowana – aspekuracyja.

5. Roku 1762, dnia 29 maja, w Lubomlu między [38] wielmożnym Józefem Grzymałą, a ks. Paprockim, proboszczem lubomlskim uczyniony o plac w Lubomlu będący, za rubli srebrnych 15 kupiony, kościołowi na wieczne czasy oddany, na 4 msze św. w roku – kontrakt.

Nota. Czy ten ogród używany i czy obowiązki żądane odprawiają się, o tym wiadomości żadnej nie ma.

Na dobrach wielmożnego Łukasza Węglińskiego Wołoczków Przewóz zwanych, summa kapitałna rubli srebrnych 1500 na utrzymanie katechisty we wsi Terebejkach przeznaczona. Dokumentów żadnych nie ma, lecz tylko wizyta w roku 1773, dnia 27 Septembris ekspedyjowana o tym nadmienia.

O funduszu księdza promotora różańcowego lubomlskiego

Ta promotoryja osobnego fundatora, ani też dekretu erekcyjnego nie ma, lecz tylko jak tradycja domowa wiedzieć daje:

1° Ze składek od księży, szlachty i mieszczan zebrana jest na tę promotoryją summa 1087 rubli srebrnych i kopiejek 50, od której procent duchowny rachując, wynosi rubli srebrnych 38 kopiejek 6½.

2do Czynszu od 4^{ch} mieszczan na gruncie promotorskim mieszkających, rubli srebrnych 3 i kopiejek 54.

3^{io} Z prowentów lubomlskich, z mocy kompozycji roku 1778, dnia 1 maja, za wiadomością i wyraźnym zezwoleniem zwierzchności biskupiej chełmskiej, między promotorem różańcowym z jednej, a jaśnie wielmożnym Ksawerym Branickim, hetmanem wielkim koronnym, z drugiej strony nastąpionej, tej kompozycji przy kościele nie masz, za pół łanu pola, dwa ogrody i część lasu, z jakiegoś dawniej prawa, przez promotorów różańcowych posiadanych rubli srebrnych 42.

I to wszystko składać powinno fundusz promotoryi różańcowej, gdzie zaś są takowe summy, następujący summariusz dokumentów dowodzi:

1. Roku 1770, dnia 30 Decembris, od kahału lubomlskiego na rzecz kościoła tegoż na rubli srebrnych 780 dana, a roku 1771, dnia 4 lutego w Grodzie Chełmskim oblatowana – assekuracja.

2. W miasteczku Lubomlu, na części Jaworowszczyzna zwanej, w roku 1772, dnia 16 Julii, przez Tomasza Czachurskiego zabezpieczone, a teraz w posiadaniu dziedzica będące, na rubli srebrnych 97½. Dokumentu na te nie masz, procent zaś odbiera się.

3. Na dobrach wsi Radziechowie, roku 1769, przez wielmożnego Dębowskiego lokowana suma rubli srebrnych trzydzieści, na które chociaż dokumentu w archiwum kościelnym nie masz, jednak sąd rozbiorowy zalikwidował i ukollokował¹.

Podle budynku promotorskiego, w artykule pierwszym wraz z zabudowaniem plebanii opisanego, na ogrodzie w tymże artykule opisanym, znajduje się czterech mieszczan mieszkających, którzy czynsz opłacają.

[39] Artykuł 7^{my}

Summaryusz wszelkich dochodów i wydatków różnych księdza proboszcza lubomlskiego

Dochód	Srebro		Assygnaty	
	Ruble	Kopiejki	Ruble	Kopiejki
Za pańszczyzny tygodniowej dni 44, a razem dni 2288, licząc dzień a kopiejek 7½	171	60		

¹ Kolokować [łac. *colloco*] – osadzać, lokować kogoś jako wierzyciela wspólnie z innymi wierzycielami na części majątku dłużnika.

Za dni letnie, to jest: zarzynków, obrzynków dni 50 – po kopiejek 7½ zaorków, oborków dni 44 – po kopiejek 7½ zakosków, obkosków dni 36 – po kopiejek 7½	3 3 2	75 30 70		
Za dziesięcinę snopową z całego hrabstwa lubomskiego, podług kompozyty tymczasowej, od poprzedników zdziałanej, pobiera	375			
Czynszu od mieszczan lubomskich na gruncie kościelnym osiadłych, a przy końcu inwentarza wyrażonych, pobiera	3			
Stołowego od każdego domu w mieście Lubomlu po kopiejek 2, co wynosiło dawniej rubli srebrnych 3 kopiejek 90, a że w roku terażniejszym znaczna ilość domów zgorzała, przeto teraz czynić więcej nie będzie, jak	1	50		
Arendy z karczmy w wsi Borku	75			
Od summy z zapisu Macieja Tarnowskiego na części Łopaczyńszczyzna zwanej, w Lubomlu zapisanej, po półczwarta od sta	10	50		
Od summy Marcjana Karwosieckiego, na kamienicy Mędla Pienkasiuka zabezpieczonej, procent po półczwarta od sta	5	25		
Summa dochodów księdza proboszcza	651	60		
Dochody do księdza promotora różańcowego należące, a którego że teraz jeszcze nie ma, proboszcz pobierając one, wydaje za obowiązki promotorskie odbywajęcemu w części				
Annuaty ze dworu lubomskiego za grunta i sianożęci	42			
Czynszu od czterech mieszczan na gruncie promotorskim chaty mających	4	20		
Od summy rubli srebrnych 780 na kahale lubomskim zapewnionej, z różnych małych summ w jedne połączonych, procent po 5 od sta	39			
Od summy rubli srebrnych 97½ z zapisu Tomasza Czachurskiego, w Lubomlu, na części Jaworowszczyzna zwanej zabezpieczona, procent po 3½	3	41½		
Od summy rubli srebrnych 30, przez Antoniego Dębowskiego na dobrach wsi Radziechowie zapisanej, procent po 3½ od sta	1	5		
Summa dochodów księdza promotora	89	66½		
[40] Wydatki księdza proboszcza	Srebro		Assygnaty	
	Ruble	Kopiejki	Ruble	Kopiejki
Podatku do Skarbu Monarszego poszlin od dusz 25 wolnych rubli assygnacyjnych 3, ziemskich powinności od tychże rubli assygnacyjnych 3 kopiejek 72. Od dusz 68 poszlin za wino rubli 93, ziemskich powinności rubli assygnacyjnych 115 i kopiejek 78. Co czyni ogółem rubli			215	50
Podług obowiązku włożonego w zapisie Macieja Tarnowskiego na dzwonników i bakałarza, czwartą część dochodu rocznego od tej summki	2	62½		

Księżom augustynianom radziechowskim w potrzeb kościołowi lubomlskiemu będących	30			
Na światło, wino, kadzidło, reperacją ornatów tudzież bielizny kościelnej	100			
Pensja imć księdzu wikaremu odbywającemu obowiązki w części księdza promotora	102			
Dyspozytorowi	30			
Organistemu rocznych zasług	30			
Dziadom kościelnym dwom	18			
Ludziom domowym pensyi	102	50		
Ordynaryja służącym, zboża korcy 94, licząc po rublu srebrnym 1 i kopiejek 50	141			
Na utrzymanie koni do usług parafialnych	55			
Summa ogólna wydatków	611	12½		

Artykuł 8^{my}

Obowiązki z mocy funduszu odprawiać się mające przez księdza proboszcza

Summy kapitalne		Od tych prowizya			Msze święte		Anni-wer-sarze
ru-ble	kop.	ru-ble	kop.		śpiewa-ne	czytane	
				W każdą niedzielę i święto uroczyste, z mocy erekcyi, za parafianów msza święta śpiewana jedna, co czyni na rok	69		
300		10	50	Zapisem Macieja Tarnowskiego ulokowanej w Lubomlu na części Łopaczynszczyzna zwanej, w piątek msza czytana, co czyni na rok		51	
150		5	25	Na kamienicy w Lubomlu lokowana, na lampę, procent po 3½			
450		15	75	Summa ogólna obowiązków księdza proboszcza	69	51	
Summy obowiązkowe księdza promotora i dochody pewne							
780		39		Z różnych małych summ w jedno połączonych, na kahale lubomlskim zapewniona, procent po pięć od sta odbiera się			
97	50	3	41½	Z zapisu Tomasza Czachurskiego w Lubomlu na części Jaworowszczyzna zwanej, a teraz w posiadaniu jaśnie wielmożnego graffa Branickiego będącej			
		42		Annuaty ze dworu lubomlskiego za grunta i sianożęci, co rok pobiera się			
		4	20	Czynszu od 4 mieszczan na gruncie promotorskim chaty mających			

30		1	5	Z zapisu Antoniego Dębowskiego, na dobrach wsi Radziechowie zapisanej, Litania do Matki Boskiej		1	
907	50	89	66½	Summa ogólna dochodów księdza promotora		1	

[41] Jakie obowiązki od summ wyż wyrażonych pod tytułem promotorskich były naznaczone, powziąć wiadomości nie można nie mając dokumentów, przeto kładzie się tabella obowiązków promotorskich od dawna w wizytach opisanych, jakie i dotąd odprawiają się.

Tabella

	Msze święte		Anniwersarze
	śpiewane	czytane	
W każdą sobotę, do Najświętszej Panny Maryi msza św. śpiewana jedna, w roku całym in summa	51		
Dnia pierwszego każdego miesiąca, za dusze braci i sióstr różańca świętego msza św. jedna, za rok cały		12	
W pierwszy dzień piątkowy każdego miesiąca, za dusze Adama i Katarzyny msza św. jedna		12	
Każdego miesiąca, za dusze parochian lubomlskich msza św. jedna		12	
Każdego miesiąca, za duszę Marianny Zabłockiej msza św. jedna		12	
Każdego miesiąca, za dusze wiernych zmarłych msza św. jedna		12	
Każdego miesiąca, za duszę Józefa przed ołtarzem N.M.P. msza św. jedna		12	
Dnia 20 stycznia każdego roku i dalej przez dni 5, mszy św. sześć za duszę Sebastiana Grzymały		6	
Dnia 4 marca każdego roku, za dusze zmarłych msza św. jedna		1	
Dnia 4 i 5 maja, za duszę Antoniego Piotrowskiego, w każdym roku		2	
Dnia 31 Julii, za dusze wiernych zmarłych, w każdym roku msza św. jedna		1	
Dnia 5 Septembris, za duszę Rozalii, każdego roku msza św. jedna		1	
Dnia 15 grudnia, za duszę Martyniana, każdego roku msza św. czytana jedna		1	
Summa ogólna obowiązków	51	84	

Artykuł 9^{ty}

Porządek nabożeństwa

W dni niedzielne i święta uroczyste bywają grane pierwsze i drugie

---

nieszpory, jutrznia każdej niedzieli i święta, po której wychodzi pierwsza msza św., po tej skończonej bywa katechizm, czyli nauka duchowna. Po nauce następuje śpiewanie Różańca o Najświętszej Pannie, potem pokropienie wodą święconą, na koniec msza święta śpiewana parafialna. Trzema dniami przed Najświętszą Maryją Panną Różańcową odprawuje się czterdziestogodzinne nabożeństwo, na co jest pozwolenie od Stolicy Apostolskiej, jako i na odpust zupełny, który jest na Świętą Trójcę. Dzwonienia tak na Anioł Pański, jako za dusze zmarłych, tudzież przed wszystkimi nabożeństwami, zwykłe bywają i poprzedzają.

[42] Artykuł 10

Bractwo Różańcowe

Bractwo Różańcowe do kościoła lubomlskiego, jak jest wiadomość z wizyt, za staraniem jaśnie wielmożnego księdza Świrskiego, suffragana chełmskiego, proboszcza lubomlskiego wprowadzone, ma wszystkie znaki bractwa, jako to: obraz, chorągiew, skrzynkę składkową, księgę przychodów i rozchodów etc., jako wyżej także o tem w rejestrze sprzętów ołtarza różańcowego. W czasie ekspedjowania wizyty terażniejszej znajdowało się w skarbcu rubli srebrnych dwadzieścia siedm i kopiejek sześćdziesiąt, a rozpożyczo różnym z teje skarby brackiej rubli srebrnych pięćdziesiąt i kopiejek czterdzieści, podług niżej wypisanego rejestru.

Rejestr długów brackich

Dłużniki:

1. Helcza Kołtyczycha	rubli srebrnych siedm i pół	N ^o r. 7 k. 50
2. Semen Patyjewicz	rubli srebrnych siedm i pół	N ^o r. 7 k. 50
3. Jakob Oksentyjewicz	rubli srebrnych siedm i pół	N ^o r. 7 k. 50
4. Kasper Kachaniuk	rubli srebrnych siedm i pół	N ^o r. 7 k. 50
5. Małaszka wdowa	rubel jeden i kop. dziewięćdziesiąt	N ^o r. 1 k. 90
6. Bartosycha wdowa	rubli srebrnych cztery i pół	N ^o r. 4 k. 50
7. Abramczukowa wdowa	rubli srebrnych sześć i pół	N ^o r. 6 k. 50
8. Józef Komnacki	rubli srebrnych cztery i pół	N ^o r. 4 k. 50
9. Jan Klekociuk	rubli srebrnych sześć	N ^o r. 6

Summa długów   rubli srebrnych 50 kopiejek 40

Artykuł 11sty

Szpital ubogich

Roku 1599, dnia 20 Augusta, w Warszawie, sławnej pamięci najjaśniejszy Zygmunt 3^{ci}, król polski przywilejem swoim, o którym w summaryjusz dokumentów proboszczowskich pod artykułem 4^{ty}m, nadając plebanom i kościołowi lubomlskiemu na powiększenie funduszów z półłanków 22^{ch}, Monasterszczyzna zwanych, połowę, to jest 11 ze wszystkimi przynależnościami, drugą połowę tych gruntów, to jest 11 półłanków na szpital, tak łaciński, jako i grecki zapisał i wiecznymi czasy nadał, a zatem dzieląc ubogich tych dwóch obrządków, na łacińskich 5½ należeć powinno, jako tak z dzieła wizyty jaśnie wielmożnego Józefa Eustachego Szembeka, biskupa chełmskiego, pod rokiem 1743, dnia 12 maja ekspedycyowanej, jako też z późniejszych zapewnić się można, że był szpital wybudowany za bramą Maciejowską zwaną, czyli na ulicy Maciejowskiej, w którym ubodzy mieszkali i było do siedmiu osób, mając pod tą porę następujące dochody: 1° Najprzód procent od summy rubli srebrnych 210 na wsi Orchowie wprzód lokowanej, a potem na grunt jednego mieszczanina krasnostawskiego przeniesionej. Lecz ta summa w kordonie cesarskim będąca nic teraz nie czyni.

2do Na kahale lubomlskim [43] kapitału rubli srebrnych 75.

3^{io} Na domie wielebnego Dawidowicza, kapłana rubli srebrnych 4½, na ulicy Rymackiej sytuowanem.

4° Że na każdy rok z gruntów Kontami zwanych, a wtenczas przez niektórych mieszczan lubomlskich zasiewanych, kopiejek srebrnych 90 brali. Nadto półłanki, z mocy funduszu najjaśniejszego Zygmunta 3° posiadać byli powinni (ale te jakoby przez starostwo lubomlskie używane być miały). Na koniec, że jeden ogród przy szpitalu w ubogich był posiadaniu, lecz teraz tego wszystkiego nie masz i kto te pola z ogrodami posiada, pewnej wiadomości powziąć nie można było, ile że i dokumenta nie znajdują się i jeden tylko kawałek placu pozostał i to niecały, przy trakcie do miasta idącym, na którym od lat kilku nowo zabudowany szpital, którego tylko zrąb pokryty kalenicą, lecz bez drzwi, bez okien, bez podłogi, bez pieców. Znacznego na to potrzeba nakładu. Zatem, jak tylko dom dla ubogich niedokończony funduszu szukać potrzeba, a przeto teraz ubodzy nie znajdują się, tylko dziadów dwóch, to jest: Selwester Makarewicz i Antoni Gadzała, których do usług kościelnych z funduszu swego ksiądz proboszcz utrzymuje, mieszkają w domu kościelnym.

Artykuł 12^{sty}

Czeladź

Dyspozytor, imię pan Gabryjel Zwoliński, mający lat 32, w domku proboszczowskim mieszka, płatny, prócz ordynaryi, rubli srebrnych – r.s. № 30.

Organista, imię pan Stanisław Zwoliński, mający lat 31, w domku proboszczowskim mieszka, płatny, prócz ordynaryi, rubli srebrnych – r.s. № 30.

Gospodynia, Julianna Szerejterowiczowa, mająca lat 34, mieszka na probostwie, płatna, okrom ordynaryi, rubli srebrnych – r.s. № 30.

Służący, Jacek Tomaszewski, mający lat 23, płatny, oprócz ordynaryi, rubli srebrnych – r.s. № 30.

Furman, Wojciech Zakrzecki, mający lat 34, płatny, oprócz ordynaryi, rubli srebrnych – r.s. № 30.

Dziewkom dwom, Annie Brzozowskiej, mającej lat 16 i Joachimce Oksejtyjównie, mającej lat 20, mieszkającym na probostwie, płaci się rubli srebrnych – r.s. № 15.

Pastuchowi od bydła folwarcznego na imię Andruch Bahniuk, lat 23 mający, na probostwie zostaje, płatny rubli srebrnych – r.s. № 7½.

Ignacy Łabędzki, sierota zostaje na probostwie, ma lat 10, przystępuje do przeniejświętszych sakramentów.

Joachim Kadyzyński, sierota, ma lat 5, zostaje na probostwie, do świętych sakramentów nie przystępuje.

Te wszystkie osoby są dobrych obyczajów, umieją wiarę chrześcijańską, uczęszczają do świętych sakramentów.

[44] Artykuł 13^{ty}

Duchowieństwo przy kościele lubomlskim

Imiona nazwisko	urodzenia	powołania	poświęcenia	Na jakich urządach był, a na jakim teraz jest	Jakiego zdrowia	Rok i miejsce wykonanej wierności monarsze
	rok					
Ks. Jakub Kaczyński	1778	1796	1801	Zostawał po wyświęceniu przy kościele prepozyturalnym kondeńskim za granicą pełniąc obowiązki mansjonarza i kaznodziei lat 12, później pod proboszczem lat 4, do probostwa lubomlskiego prezentowany od jaśnie wielmożnego graffa Branickiego, instytuowany dnia 13 grudnia 1816 roku	miernego	Wykonał przysięgę wierności w Łucku, 13 grudnia 1816 roku
Ks. Szymon Tumulewicz	1774	1809	1811	Zostawał po wyświęceniu przy kościele koblińskim lat 2 pełniąc obowiązki koadiutora, a za instrumentem jaśnie wielmożnego biskupa Podhorodeńskiego przysłany do kościoła lubomlskiego w roku 1814 na obowiązek wikarego	czerstwego	

Artykuł 14^{sty}

Szkółka parafialna lubomlska zaprowadzona w roku 1816, w której znajduje się uczniów 8. Ci mieszkają w różnych domach, gdyż w większej części są dziećmi mieszkańców tegoż miasta, na naukę chodzą do domu księdza wikarego.

Ilość uczniów	Imiona i nazwiska uczniów	Urodzenia	Wielu lat	Obyczajów	Postępowanie w naukach
1.	Tomasz Szuskiewicz	mieszczan	12	dobrych	dobrze
2.	Piotr Zborowski	mieszczan	14	dobrych	dobrze
3.	Józef Szuskiewicz	mieszczan	9	dobrych	dobrze
4.	Kazimierz Kruczkowski	mieszczan	8	dobrych	dobrze
5.	Ignacy Dorossowicz	mieszczan	6	dobrych	dobrze
6.	Grzegorz Kozłowski	mieszczan	18	dobrych	dobrze
7.	Wincenty Teplicki	mieszczan	5	dobrych	dobrze
8.	Jan Leszczyński	mieszczan	5	dobrych	dobrze

Nauczycielem tej szkoły parafialnej lubomlskiej ksiądz Tumulewicz, wikary. Uczy dzieci czytania, katechizmu, pisania, arytmetyki, gramatyki

i innych nauk. Z rana mówi z dziećmi pacierz, potem idą na mszę świętą, o godzinie 7 w dniach świątecznych i niedzielnych bywają na tych samych nabożeństwach, jak inni parafianie. Wieczorem zaś mówią co dzień pacierze wieczorne.

[45] Artykuł 15^{ty}

Opisanie parafii

Miasteczka i wsie do parafii lubomlskiej należące	Położenie parafialnego kościoła w milach	Imiona i nazwiska dziedziców	Liczba dusz zdanych do komunii św.		Ogół dusz zdanych do komunii św.	Liczba dusz niesposobnych do komunii św.		Ogół dusz niesposobnych do komunii św.	Ogół dusz powszechny
			męskiej	żeńskiej		męskiej	żeńskiej		
			płci			płci			
Miasto Luboml, w którym kościół parafialny znajduje się		Dziedziczne JW. Władysława Branickiego	149	164	313	55	47	102	415
Wieś Terebejki, na zachód	¾	„	53	53	106	17	12	29	135
Wieś Kupracze, na zachód	1	„	27	24	51	3	4	7	58
Wieś Rymacze, na zachód	1	„	204	165	369	42	42	84	453
Wieś Rakowce, na zachód	2	„	33	34	67	8	9	17	84
Wieś Jahodyn, na zachód	1	„	213	205	418	38	45	83	501
Wieś Jankowce, na zachód	½	„	70	68	138	16	18	34	172
Wieś Sawosze, na zachód	¼	„	6	6	12	„	1	1	13
Wieś Konty, na zachód	1½	„	43	54	97	10	16	26	123
Wieś Zapol, na zachód	1½	„	14	12	26	2	4	6	32
Wieś Sokół, między zachodem i północą	1½	„	2	11	13	„	1	1	14
Wieś Kuśniska, na północ	½	„	6	5	11	4	6	10	21
Wieś Huta Szklanna, między zachodem i północą	3	„	16	9	25	6	3	9	34
Wieś Szack, między zachodem i północą	4	„	7	7	14	2	1	3	17

Wieś Świtiaż, między zachodem i północą	5	„	9	1	10	–	–	–	10
Wieś Krymno, na północ	4	„	9	7	16	3	5	8	24
Wieś Hołowno, na północ	1	„	3	–	3	–	–	–	3
Wieś Lubochyny, na północ	4	„	2	4	6	–	–	–	6
Wieś Nudyże, na północ	2	„	3	2	5	2	–	2	7
Wieś Skiby na wschód	½	„	6	8	14	2	1	3	17
Wieś Olesk między wschodem i północą	2	„	3	7	10	–	–	–	10
Wieś Mosur, na południe	3	„	7	12	19	1	2	3	22
Wieś Bendiuga, na południe	3	Dziedziczna JW. Józefa Wydźgi	51	50	101	12	14	26	127
Wieś Wydźgów, na południe	1½	„	9	7	16	7	4	11	27
Wieś Ziemlica, na południe	2	Wielmożnego Górskiego	63	57	120	22	16	38	158
Wieś Wysock, na południe	2	JW. Wydźgi	6	3	9	–	–	–	9
Wieś Czmykos, na południe	1½	Wielmożnego Karszy	5	1	6	–	–	–	6
Wieś Radziechów, na południe	1	JW. Tomasza Wydźgi	26	17	43	7	5	12	55
[46] wieś Maszów, na południe	¾	„	5	8	13	–	2	2	15
Wieś Zamłynie, na południe	1	JW. Pruszyńskiego	27	25	52	5	14	19	71
Wieś Sztuń, na południe	1	„	15	8	23	1	–	1	24
Wieś Wiszniów, na południe	¼	JW. graffa Branickiego	2	8	10	–	–	–	10
Wieś Kocury, między południem i zachodem	½	„	1	1	2	–	–	–	2
Wieś Leśniaki, na zachód	½	„	2	1	3	–	–	–	3
Wieś Pułapy, na zachód	1	„	2	5	7	–	–	–	7

Wieś Perespa, między zachodem i północą	2	„	-	-	-	-	-	-	-
Wieś Kupały, między zachodem i północą	2	„	-	-	-	-	-	-	-
Wieś Zaglinki, między zachodem i północą	2	„	2	1	3	-	-	-	3
Wieś Beresce, na zachód	1½	„	10	11	21	2	1	3	24
Wieś Zhorany, między zachodem i północą	2½	„	-	-	-	-	-	-	-
Wieś Samożlicze, między zachodem i północą	2½	„	-	-	-	-	-	-	-
Chomycze i Ulusiuki, w takimże położeniu	2½	„	-	-	-	-	-	-	-
Rudka, w takimże położeniu	4½	„	1	1	2	-	-	-	2
Wieś Mielniki Szackie, w takimże położeniu	4	„	-	-	-	-	-	-	-
Wieś Butner, na północ	4	„	-	-	-	-	-	-	-
Wieś Pechy, na północ	4	„	-	-	-	-	-	-	-
Wieś Hemońce, na północ	2½	„	-	-	-	-	-	-	-
Wieś Mszanice, na północ	2	„	-	-	-	-	-	-	-
Wieś Byk, na północ	2½	„	-	-	-	-	-	-	-
Wieś Skrypice, na północ	2	„	-	-	-	-	-	-	-
Wieś Ruda, na wschód	2	„	1	1	2	1	-	1	3
Wieś Jawornik, na północ	2½	„	1	2	3	-	-	-	3
Wieś Kropiwnik, na północ	4	„	1	1	2	1	1	2	4
Wieś Borek do probostwa należąca, między południem i zachodem		W posiadaniu księdza proboszcza	23	24	47	8	9	17	64
		W ogóle	1138	1090	2228	277	284	561	2789

Parafia lubomska graniczy na wschód z parafią maciejowską i przewalską, na południe z korytnicką, na zachód z ostrowiecką, na północ z parafią rateńską.

Kościół odległy od kościoła maciejowskiego mil 2½, od korytnickiego 4, od ostrowieckiego 1½, od rateńskiego mil 7, od brzeskiego 14.

[90] Artykuł 16^{ty}

Opisanie kaplicy we wsi Biendiuga zwanej

Kaplica pomieniona cała murowana i wskroś ozdobnie pomalowana, z kopułą, oknami dobrymi, drzwiami zamkami dosyć dobrze opatrzonemi, dachówką pokryta. Przy tej niedaleko dzwonnica także murowana i dachówką pokryta, i cmentarz około kaplicy i dzwonnicy murem obwiedziony. Ołtarzów w tej kaplicy trzy dość ozdobnych, w 1^{im} z nich obraz Matki Boskiej, w 2^{sim} św. Mikołaja, w 3^{cim} św. Antoniego.

Znajduje się także ambona.

W srebrze i innym kruszcu

Puszka w cymborium srebrna, wewnątrz pozłacana	1
Kielich z pateną, wewnątrz wyzłacany	2
Wotów srebrnych małych na obrazie Matki Boskiej	3
Lichtarzów cynowych par 6, czyli	12
Krzyżów cynowych na ołtarzach	2
Lampa mosiężna wisząca	1
Dzwonków małych 3, na dzwonnicy 2, na kopule 1	razem 6

Apparaty

<u>Ornat</u> fioletowy z kolumną białą, na której kwiaty, z galonkiem szychowym białym, cum requisitis	1
<u>Ornat</u> białej materji, na którym kwiaty różnego koloru jedwabiem wyszyte, cum omnibus requisitis	1
<u>Ornat</u> ruski, w kwiaty, cum omnibus requisitis	1

Bielizna i rozmaite sprzęty

Alb 3, humerałów 3, obrusów 9, razem	15
Firanek koło obrazów par 3, czyli sztuk sześć	6

Na obrazie Matki Boskiej zasłonka jedwabna zielona	1
Sukienka na tymże obrazie biała, lamowana	1
Relikwiarzów na wielkim ołtarzu za szkłem	14
Obrazków zwiersciadłowych	3
Obraz na drzewie malowany, do noszenia podczas processyi	1
Bursa do obrazów na ścianie wiszących różnych 4, razem	5
Chorągwi kitajkowych czerwonych 2, na płótnie malowanych 2, razem 4	
Portret fundatora na płótnie malowany	1
Kilimków wełnianych służących za nakrywadło mensy	3
[48] Kilimków takichże przykrywających gradusy	3
Lichtarzów drewnianych malowanych	6
Krzyżów drewnianych małych	2
Krzyż drewniany wielki do noszenia w czasie processyi	1
Karbonka okuta	1

Bibliotheka

Mszał większy	1
Mszał rekwialny mały	1
Mszał ruski	1

Nota. Artykuły w wyż opisanej kaplicy znajdujące się, są dziedzica dóbr tychże.

Druga kaplica znajduje się w dobrach wielmożnych Pruszyńskich, dziedziców w Sztuniu.

Trzecia kaplica w dziedzicznych dobrach wielmożnego imć pana Górskiego, chorążego, w Ziemicy znajduje się.

Delegowany wizytator generalny, ks. Jan Chevallier, kanonik katedralny łucki, dziekan włodzimierski

[pieczęć lakowa wizytatora]

Sekretarz wizyty generalnej
Ks. Ferdynand Tołejko, augustynian

Wizyta generalna kościoła parafialnego lubomlskiego z zlecenia jaśnie wielmożnego imć księdza Kaspra Kazimierza Kolumna Cieciszowskiego, biskupa łuckiego i żytomierskiego, Orderów Aleksandra Newskiego Kommendora, Orła Białego i Świętego Stanisława Kawalera, przez księdza Jana Chevallier, kanonika katedry łuckiej, dziekana włodzimierskiego, proboszcza poryckiego, kościołów świeckich i zakonnych powiatu włodzimierskiego wizytatora generalnego, dnia 2° miesiąca września 1819 roku ekspedyjowana.

[49] **Artykuł 1^{wszy}**

Opisanie kościoła lubomlskiego

Miasto Luboml w dziedzicznym posiadaniu jaśnie wielmożnego Władysława graffa Branickiego, generała wojsk rossyjskich i wielu orderów kawalera, w powiecie i dekanacie włodzimierskim położone, odległe od miasta powiatowego Włodzimierza a razem miejsca i poczty na mil siedm, od Łucka mil 11, od guberskiego miasta Żytomierza mil 42.

W tym to mieście Lubomlu znajduje się kościół murowany, gontami nowemi pokryty, z kopułą na wierzchu, blachą białą powleczoną. Wchodząc do tego kościoła, kruchta także murowana, do tej drzwi troje, okienko jedno, podłoga z tarcic. W kościele samym, drzwi z zamkiem wewnętrznym, okien ośm dobrych, suffit drewniany płótnem powleczony, podłoga z tarcic ułożona, już dawna. Ołtarzy drewnianych staroświecko snycerskiej roboty, malowanych pięć. Pozytyw o głosach ośmiu. Po lewej stronie kościoła zakrystyja, także murowana, sklepią, okno jedno, drzwi jedno na cmentarz, drugie do kościoła. Nad zakrystyją skarbiec, do którego wchód kryty, okno jedno z kratą żelazną.

Cmentarz naokoło kościoła osztachecony i drzewami osadzony. Na rogu cmentarza dzwonnica murowana, nietynkowana, gontami pokryta, potrzebuje nowego pokrycia.

Plebania po lewej stronie kościoła, drewniana, stara, gontami

---

pobita, już przestawić i nowego dachu potrzebuje. W tej izb mieszkalnych 4, alkówka, kuchnia, szpiżarka i sieni. W tym domu drzwi na zawiasach 9, okien ośm, piece dwa, kominki dwa.

Piekarnia z sienią, drewniane, stare, w tych drzwi troje, okna 2, piec piekarski 1, ogrzewalny jeden.

Stajenka i wozownia pod jednym dachem, jeszcze dobre.

Domek księdza komendarza także drewniany, restauracyi potrzebuje całkowitej, okien w nim 4, drzwi 1. Pod tym loch murowany.

Obok cmentarza i plebanii ogrody 2, fruktowemi drzewami zasadzone. W jednym z tych domek dla organisty, podobnież drewniany, słomą posyty, wcale stary.

[50] Oficynka, idąc do promotoryi, za fosą, drewniana, stara, słomą poszyta, drzwi na biegunach.

Domek promotoryją zwany drewniany, słomą posyty, ma izb mieszkalnych dwie, drzwi 4, okien 6, kuchnia, szpiżarnia.

Artykuł 2^{gi}

Sprzęty kościelne

Srebro

Monstrancja cała wyzlacana, kamykami wysadzana	1
Puszka z nakrywką pro conservatione Sanctissimi, cała wyzlacana	1
Kielichów z patenami wewnątrz wyzlacanych 4, kielich wewnątrz i zewnątrz wyzlacany 1	5
Thurybularz 1, łódka 1, łyżeczka 1	3
Puszcetek na olea sacra 4, ditto pro viaticum 2	6
Liter na krzyżu w wielkim ołtarzu J.N.R.J.	4
Do obrazu św. Anny koron 2, sukienka mała 1	3
Do obrazu św. Józefa lilia, do obrazu św. Antoniego sukienka, korona, lilia, promienie i kawałek książki	6
Nalewka z tacą do chrzcielnicy	2
Na drewnianym krzyżu korpusik srebrny	1
Sukienka na obrazie Matki Najświętszej 1, korony 2, gwiazdek 42	45
Pereł, granatów, koralu i paciorków kryształowych sznurków	16
Na obrazie Pana Jezusa korona	1
Wotów w różnej figurze sztuk	59

Miedź

Kociołek z nakrywką na wodę chrzesną 1, kociołków na wodę święconą 2, dzbanek 1, miednica 1, thurybularz 1, kotły do bębnienia 2, puszka na hostyje 1.

Mosiądz

Lichtarzy 10, thurybularzy popsutych 2, dzwonów w dzwonnicy 3, dzwonek różnyh w kościele 9, krzyżów z korpusikami pobielonemi 2.

Cyna

Lampa 1, lichtarzy różnej wielkości sztuk 26, łódka 1, krzyż 1, ampułek 2, tacek 3.

Żelazo

Latarnia blaszana w formie krzyża do chorych 1, żelazo do pieczenia hostyi i forma do komunikantów 2, młotek 1, kłódka 1, kluczyków różnyh 8, szczypców 2.

Szkło

Krzyżów szklennyh z korpusikami drewnianemi 3, pajaków zdezelowanyh 2, lamp 80, ampułek 8.

[51] Apparaty kościelne

Ornatów w kolorze białym, używanyh, sztuk	19
Dalmatyk w tymże kolorze, używanyh, sztuk	2
Dalmatyk w kolorze czerwonym, używanyh, sztuk	5
Dalmatyk w kolorze fioletowym, używanyh, sztuk	8
Dalmatyk w kolorze zielonym, używanyh, sztuk	2
Dalmatyk w kolorze czarnym, używanyh, sztuk	5
Kap różnego koloru, używanyh, sztuk	8

Bielizna kościelna

Alb różnego płótna i z różnemi siatkami – sztuk 15, korporałów 40, humerałów 6, puryfikaterzy 55, obrusów ołtarzowyh cienkih i grubych – razem sztuk 25, ręczników do zakrystyi i do ołtarzy – sztuk 20, komż staryh, tak dla księży, jako i assystencyi – sztuk 20, effod albo tuwalni 2, effod czarnych do ceremonii wielkopiątkowej 2.

Przybyło po wizycie 1818 roku: komża tytoniowa 1, alb perkalowyh z koronką u dołu, różowym kitajem podszytyh 2.

Obrazy

Obrazów Zbawiciela Pana, Matki Najświętszej i apostołów – sztuk 14, stacyi Męki Pańskiej – sztuk 14, innyh różnyh obrazów – sztuk 7, portrety 2.

Artykuł 3^{ci}

Biblioteka kościelna

Mszałów wielkich 6, requialnych 4, rytuałów większych i mniejszych 3, brewiarzy popsutych 2, księga nazwana „Chleb duchowny” 1, księga różańcowa 1, metryk chrzesnych 6, szlubnych 6, pogrzebowych 4, księga processowa 1, status animarum 1, wizyt generalnych – sztuk 8.

Artykuł 4^{ty}

Fundusz kościoła

Z pierwiastkowego funduszu posiada kościół lubomlski wioskę Borkiem Plebańskim zwaną, rozciągłości niemałej, niedaleko od miasta rozsadaną po brzegach lasu do kościoła należącego, do kilkunastu włók, jak wymiar geometryczny okazuje, w sobie zawierającego. Ma także nadaną dziesięcinę snopową z całego dawniej starostwa, a teraz hrabstwa lubomlskiego, tak z folwarków, jako i włościan wszelkiego wyznania, dziesiątą łówkę ryb z jezior starostwa lubomlskiego, [52] miodu przasnego dwa półbeczki, mlewo wolne we wszystkich tegoż starostwa młynach bez czerhy i miarki, wolny wrąb do lasu na wszelką potrzebę, wolne wybudowanie karczmy w mieście i wyszynk wszelkich trunków.

Na też dziesięcinę snopową w roku 1761, natenczas wielebny imć ks. Paprocki do życia swego uczynił kompozytę prywatną z dworem lubomlskim wyraźnie zastrzegając, że nie ma uwłaczać prawu pobierania dziesięciny w snopie, ugodził się tymczasowie za rubli srebrnych 375. Takową tylko kwotę i teraz kościół pobiera.

Było także nadane później jedynaście półłanków gruntów, ale nie wiadomo dostatecznie w czym one są posiadaniu.

Od dawnego jakiegoś prawa kościół pobiera stołowe od mieszczan i Żydów, które teraz wynosić może rubel srebrny 1 kopiejek 50.

Artykuł 5^{ty}

Inwentarz wsi Borka do probostwa lubomlskiego należącej

Włościan gruntowych chałup

37

W tych dusz:

męskich dusz	93
żeńskich dusz	68
Wszelkich powinności od tych na rok dni	2412

Czynszowych mieszczan na ogrodach w Lubomlu osiadłych znajduje się 4. Każdy z nich na rok wychodzi na robotę po dni dwa i płaci po kopiejek 75. Tak włościanie jako i czynszownicy stróże odbywają kolejno dobowe.

Zabudowanie folwarczne

Na przedmieściu, w ulicy budynek folwarczny mieszkalny drewniany, izba 1, w niej piec ceglany, okien 3, bez podłogi. Sień przy tem z komórką. Ten budynek niestary, słomą poszyty.

Szpichlerz z nowych dylów teraz wybudowany, drzwi na zawiasach z zamkiem francuskim 1. Po wizycie 1818 roku dokończony.

Szopa nowo przestawiona, częścią z drzewa, częścią z chrustu.

Stodółka z drzewa zabudowana, nowo teraz poszyta.

Stodoła większa, cała zabudowana w węgły, nowo przestawiona, dach z słomy.

Stodółka druga mała, z chrustu cała, także słomą poszyta.

Obora w kwadrat zabudowana, z chrustu, ta nowego pokrycia potrzebuje.

Łany

W każdej ze trzech zmianie długości staj sześć, szerokości zagonów sto. [53] Sianożęci we wszystkich zmianach na kosarzy 55.

Ogrody

Przez księdza proboszcza używanych, fruktowemi drzewami zasadzone 3, a gospodarskich 2.

Artykuł 6^{ty}

Summy, od których procent należy do księdza proboszcza	Kapitały		Procenta	
	Ruble srebrne	Kopiejki	Ruble srebrne	Kopiejki
1 ^o w Lubomlu na części Łopaczyńszczyzna zwanej zapewniona, procent odbiera się	300		10	50
2 ^o na dobrach wsi Wołczków Przewóz zwany, procent od dawna zalega	150			

3 ^{io} w Lubomlu na kamienicy Żyda Mędla zabezpieczona, procent odbiera się	150		5	25
Nota. Na dobrach wsi Wołczków Przewóz zwanej, jest summa rubli srebrnych 1500. Procent od dawna zalega. Po wizycie przeszłorocznej podana została prośba do Sądu Ziemskiego Włodzimierskiego o zaległy procent od tej summy, równie od wyszczególnionej i wyżej pod liczbą 2 ^o . Rezolucyi dotąd nie ma. Nota. Kahał lubomlski, na mocy tranzakcyi, w rok łoju kamieni dwa				
Summa czyni	600		15	75
Fundusz promotoryi różańcowej				
Za grunta dworowi odstąpione, annuaty			42	
Na kahał lubomlskim summa zabezpieczona, procenta odbiera się	780		39	
W Lubomlu, na części Jaworowszczyzna, procent odbierają	97	50	3	41½
Na dobrach wsi Radziechowie, procent od dawna zalega. Sumka z procentem zaległym ulokowana została przez eksdwywizyją. Podle placu promotorskiego, w artykule 1 ^m wyrażonego, jest ogród mały, fruktowy, drugi większy, warzywny. Na tym mają czterech mieszczan, płacą czynszu każdy rubel 1 kopiejek 5	30		1	5
			4	20
Summa czyni	907	50	89	66½

[54] Artykuł 7^{my}

Summaryjusz wszystkich dochodów i wydatków księdza proboszcza

Dochód	Srebro		Assygnaty	
	Ruble	Kopiejki	Ruble	Kopiejki
Dochodu z wsi Borka za pańszczyznę i wszelkie robocizny. Za dziesięcinę snopową według kompozyty wyż nadmienionej. Za arendę z karczmy w Borku, niemniej za stołowe czynsze. Procenta od summ	651	60		
Dochody promotoryi				
Póki nie jest ustanowiony promotor, pobiera ksiądz proboszcz i one wydaje kapłanowi odprawującemu obowiązki księdza promotora. Te zaś dochody z annuaty, z czynszu i procentów od sum pochodzące, wynoszą rocznie	89	66½		
Wydatki księdza proboszcza				
Podatku do Skarbu Monarszego za poszliny, ziemskie powinności opłaca Na utrzymanie księży, niemniej na sług kościelnych. Także światło, wino, kadzidło do kościoła, pranie i reperaturą bielizny kościelnej, tudzież utrzymanie wszelkich zabudowań, tak kościelnych, jako i mieszkalnych, oraz na sługi domowe wydaje w rok	611	12½	215	50

Potrzeby życia własnego utrzymuje ksiądz proboszcz z przemysłu.

Artykuł 8^{my}

Obowiązek z mocy funduszu

Ksiądz proboszcz odprawiać obowiązany w rok mszy świętych:	śpiewanych	69
	czytanych	51
Ksiądz promotor, w dniach na tabelli wyrażonych, na rok:	śpiewanych	51
	czytanych	84

[55] Artykuł 9^{ty}

Porządek nabożeństwa

W dni niedzielne i święta uroczyste bywają pierwsze i drugie nieszpory, jutrznia każdej niedzieli i święta, po której wychodzi pierwsza msza św., po tej skończonej bywa katechizm czyli nauka duchowna, po nauce następuje śpiewanie Różańca Świętego o Najświętszej Pannie, potem pokropienie wodą święconą, na koniec msza św. śpiewana parafialna. Trzema dniami przed Najświętszą Panną Różańcową odprawuje się czterdziestogodzinne nabożeństwo, na co jest pozwolenie od Stolicy Apostolskiej, jako i na odpust zupełny, który jest na Świętą Trójcę, dzwonięcia, tak na Anioł Pański, jako i za dusze zmarłych, tudzież przed wszystkimi nabożeństwami, zwykle bywają i poprzedzają.

Artykuł 10^{ty}

Bractwo

Bractwo Różańca Świętego utrzymuje się przy tym kościele bez żadnego funduszu, z samej tylko jałmużny. Składa się z osób miejskiej i wiejskiej kondycji. Ma pieniędzy z jałmużny zebranych w gotowiznie rubli srebrnych 27, rozpozyczonych różnym ubogim osobom rubli srebrnych 50 kopiejek 40.

Artykuł 11^{sty}

Szpital

Szczupły wprawdzie, ale był fundusz na szpital, to jest: gruntu półłanków 11 na szpitala łaciński i ruski. Ale w czym posiadaniu te grunta, nie wiadomo. Były także niektóre małe sumki kapitalne na dochód ubogich przeznaczone. Ale jedna z nich największa była rubli srebrnych 210 za granicą pozostała, inne zaginęły. Dom przed laty 20 w pożarze spłonął. Wielebny imć ks. Ziainki, proboszcz lubomlski wystawił nowy budynek drewniany na placu dawnego szpitala, niedaleko plebanii, za drogą położony. Lecz i ten nie jest dotąd ukończony, same tylko ściany kalenicą pokryte stoją. Do usług kościelnych ksiądz proboszcz utrzymuje dwóch dziadów z dochodów plebańskich.

Artykuł 12^{sty}

Czeladź

Dyspozytor, jaśnie pan Gabriel Zwoliński, bezzenny. Organista, jaśnie pan Stanisław Zwoliński, bezzenny. Gospodyni, Prakseda Kulikowa. Furman, Bazyli Litwinowicz. Do usług [56] pokojowych, Jan Bortnoski. Pastuch od bydła, Leon Semeniuk. Dziwki: Tekla i Joachima Oksejtyówna. Joachim Kuczyński, sierota, ma lat 6.

Artykuł 13^{sty}

Duchowieństwo przy kościele lubomlskim

Imiona i nazwisko	Urodzenie	Powołanie	Poświęcenie	Na jakich urządach był i na jakim teraz jest	Jakiego zdrowia	Rok i miejsce wykonanej wierności monarsze
	R o k					
Ks. Jakub Kaczyński	1778	1796	1801	Zostawał po wyświęceniu przy kościele prepozyturalnym kodeńskim za granicą pełniąc obowiązki mansjonarza i kaznodziei lat 12, później pod proboszczem lat 4, do probostwa lubomlskiego prezentowany od jaśnie wielmożnego graffa Branickiego, instytuowany dnia 13 grudnia 1816 roku	miernego	Wykonał przysięgę wierności w Łucku 13 grudnia 1816 roku

Ks. Szymon Tumulewicz	1774	1809	1811	Zostawał po wyświęceniu przy kościele koblińskim lat 2, pełniąc obowiązki komendarza, a za instrumentem jaśnie wielmożnego biskupa Podhorodeńskiego przysłany do kościoła lubomlskiego w roku 1814 na obowiązek wikarego	czterstwego	
-----------------------	------	------	------	--	-------------	--

Artykuł 14st

Szkółka parafialna

Nie ma żadnego funduszu na szkołkę. Ksiądz Szymon Tumulewicz, wikary kościoła lubomlskiego uczy dzieci czytania, pisania, katechizmu, początków arytmetyki, grammatyki. Co dzień słuchają mszy św., bywają na nabożeństwach parafialnych. Są dzieci mieszkańców tego miasta. Chodzą na naukę do domu ks. Tumulewicza. Teraz ich jest ośmiu.

Artykuł 15st

Opisanie parafii

Parafia składa się z miasteczka jednego, wsiów i przysiółków 41, znajduje się w tych dusz sposobnych do przyjmowania świętych sakramentów:

płci męskiej – 1254

płci żeńskiej – 1220

Niesposobnych do sakramentów:

płci męskiej – 305

płci żeńskiej – 319

W ogóle dusz – 3098

Jest jeszcze wsi 12, w której nie ma żadnej duszy obrządku rzymskokatolickiego. Parafia lubomlska graniczy: na wschód z parafią maciejowską i przewalską, [57] na południe – z korytnicką, na zachód – z ostrowiecką i rateńską.

Kościół odległy od kościoła maciejowskiego mil 2½, od korytnickiego 4, od ostrowieckiego mila 1½, od rateńskiego mil 7, od brzeskiego mil 14.

Artykuł 16^{sty}

Opisanie kaplicy we wsi Biendiuga zwanej

Kaplica pomieniona cała murowana i wskroś ozdobnie pomalowana, z kopułą, oknami dobrymi, drzwiami zamkami dosyć dobrze opatrzonemi, dachówką pokryta. Przy tej niedaleko dzwonnica także murowana i dachówką pokryta i cmentarz około kaplicy i dzwonnicy murem obwiedziony.

Ołtarzów w tej kaplicy 3. W 1^m z nich obraz Matki Boskiej, w 2^m św. Mikołaja, w 3^m św. Antoniego.

W srebrze i innym kruszcu

Puszka w cyborium srebrna, wewnątrz pozłacana	1
Kielich z pateną, wewnątrz wyzłacany	1
Wotów srebrnych, małych	3
Lichtarzów cynowych par sześć	12
Krzyżów cynowych na ołtarzach	2
Lampa mosiężna wisząca	1
Dzwonków małych 3, na dzwonnicy 2, kopule 1, razem	6

Apparaty

Ornat fioletowy 1, biały 1, ruski w kwiaty 1	3
--	---

Bielizna i różne sprzęty

Alb 3, humerałów 3, obrusów 9	15
Firanek koło obrazów par 3, zasłonka jedwabna, zielona 1	7
Sukienka na obrazie Matki Boskiej biała, lamowana 1	1
Relikwiarzów na wielkim ołtarzu za szkłem	14
Obrazów zwierściadłowych	3
Obraz na drzewie malowany, do noszenia podczas processyi	1
Bursa 1, obrazów na ścianie wiszących 4	5
Chorągwi kitajkowych czerwonych 2, na płótnie malowanych 2	4
Portret fundatora na płótnie malowany	1
Kielimków wełnianych służących za nakrywadło mensy	3
Kielimków takichże, przykrywających gradusy	3
Lichtarzów malowanych drewnianych	6

Krzyżów drewnianych małych	2
[58] Krzyż drewniany wielki do noszenia w czasie processyi	1
Karbona okuta	1

Biblioteka

Mszał większy 1, rekwiálny 1, ruski 1	3
---------------------------------------	---

Nota.

Artykuły, w wyż opisanej kaplicy znajdujące się, są dziedzice dóbr tychże. Druga kaplica znajduje się w dobrach wielmożnych Pruszyńskich, dziedziców w Sztuniu.

Trzecia kaplica w dziedzicznych dobrach wielmożnego imć pana Górskiego, chorążego, w Ziemiicy.

Delegowany wizytator generalny, ks. Jan Chevallier, kanonik katedralny łucki, dziekan włodziński.

[L.S.]

Sekretarz wizyty generalnej
Ks. Ferdynand Tołójko, augustynian

Wizyta generalna kościoła parafialnego lubomlskiego z zlecenia jaśnie wielmożnego imć księdza Kaspra Kazimierza Kolumna Cieciszowskiego, biskupa łuckiego i żytomierskiego, Orderów Aleksandra Newskiego Kommendora, Orła Białego i Świętego Stanisława Kawalera, przez wielmożnego imć księdza Wincentego Pocisk Dobrowolskiego, prałata, proboszcza katedralnego żytomierskiego, kanonika katedralnego łuckiego, delegowanego wizytatora generalnego, w roku 1820^m, dnia 22 listopada ekspedyjowana.

[61] **Artykuł 1^{szy}**

Położenie parafii kościoła lubomlskiego i opisanie tegoż

Miasto Luboml w dziedzicznym posiadaniu jaśnie wielmożnego Władysława graffa Branickiego, generała wojsk rosyjskich, i wielu orderów kawalera, w powiecie i dekanacie włodzimierskim leżące, w którym znajduje się kościół parafialny świecki, położony w mieście odległym od Żytomierza mil 42, od Łucka mil 11, od miasta powiatowego Włodzimierza, a razem miejsca poczty mil 7. Parafia lubomlska graniczy na wschód z parafią maciejowską i przewalską, na południe z korytnicką, na zachód z ostrowiecką, na północ z brzeską i rateńską. Kościół odległy od kościoła maciejowskiego mil 2½, od korytnickiego mil 4, od ostrowieckiego mila i ½, od rateńskiego mil 7, od brzeskiego mil 14. Pod tytułem Świętej Trójcy konsekrowany od jaśnie wielmożnego imć ks. Jakuba Uchańskiego, biskupa podtenczas chełmskiego, roku 1552. Przez którego zaś biskupa i kiedy na parafialny był erygowany, na to żadnego osobnego dokumentu nie masz. Fundowany przez najjaśniejszego Władysława Jagiellona, króla polskiego, jako oblata tej fundacyi, w roku 1656 w Grodzie Krasnostawskim uczyniona świadczy [a]. Kościół ten naokoło osztahecony, na wschód słońca ołtarzem wielkim wymurowany, z dwoma facjatami, na których

---

^a Inną ręką dopisano: Roku 1412.

---

krzyże żelazne. Kopuła blachą białą pobita, w środku niej sygnaturka, na wierzchu krzyż żelazny. Dach na kościele nowy, gontami pobity. Wchodząc do kościoła, kruchta czyli babiniec, murowany. Drzwi [62] sosnowych troje na zawiasach, drągiem zasuujące się. Powąła na belkach z tarcic ułożona i podłoga. W tejże kruchcie kropielnica w murze marmurowa na wodę święconą i krzyż drewniany na ścianie. Wchodząc do kościoła, którego długości łokci 36, szerokości łokci 14, odrzwi i próg z kamienia ciosowego, drzwi podwójne na zawiasach, dębowe z zamkami dwoma wnętrznymi i drągiem ze środka zasuujące się. Sufit na nowo w roku 1817 płótnem wybity, tudzież wraz z ścianami biało otynkowany i wybielony. Okien wszystkich osim, to jest w prezbiterium jedno, nad chórem jedno, w kościele sześć. Podłoga z tarcic sosnowych. Między ołtarzami kamień biały podługowaty ze czterema żelaznymi kółkami do odmykania, pod którym wchód do grobu. Ołtarzów pięć. Pierwszy, wielki, staroświecko snycerskiej roboty, niebiesko ze złotem malowany, obraz w niem Świętej Trójcy na płótnie malowany, gdzie litery na krzyżu srebrne, to jest: J.N.R.J. Po bokach ołtarza wprawne w drzewo obrazy św. Stanisława i św. Wojciecha. Mensa murowana, całe cymborium na tem ołtarzu staroświeckie, drewniane, wewnątrz materyją wybite, w którym puszka srebrna, wyłaczana, welonem nakryta, cum Sanctissimo. Przy tem ołtarzu gradusów drewnianych cztery. Drugi ołtarz stolarskiej i snycerskiej roboty, niebiesko z srebrem malowany, w którym obraz świętej Anny, a na wierzchu św. Jana Nepomucena. Mensa murowana, gradusów przy tem ołtarzu drewnianych dwa. Trzeci ołtarz podobnej roboty, w którym obraz Najświętszej Panny obrazem Pana Jezusa Ukrzyżowanego zasuujący się, mensa murowana, gradusów drewnianych dwa. Czwarty ołtarz także staroświecko snycerskiej roboty, obraz w niem św. Józefa, a na wierzchu świętej Katarzyny Seneńskiej. Piąty ołtarz takiejże roboty, w którym obraz św. Antoniego Padewskiego, a nad niem św. Stanisława. Przy tych dwóch ołtarzach mensy drewniane i o jednym gradusie. U tych ołtarzy portatele są dobre. Prezbiterium gradusem jednym od kościoła oddzielone, w którym nadgrobek kamienny z napisem S. Floriana P.S. Chrzcielnica w prezbiterium niebiesko malowana, wewnątrz kociołek miedziany na wodę do chrztu. Blisko tej szafka malowana, gdzie chowają olea sacra. Ambona stolarsko snycerskiej roboty, biało malowana i sztuki połączane mająca, nad amboną statua Pastor bonus. Chór na dwóch słupach murowanych, na którym pozytyw o głosach ośmiu. Ściany kościelne, oprócz znaków poświęcenia kościoła, obrazami różnemi świętych apostołów tudzież stacyjami Męki Pańskiej przyozdobione. Ławek większych w kościele ośm, w prezbiterium małych dwie, popielato malowanych. Konfesyjonałów cztery, zydlów dwa.

Zakrystyja także murowana, sklepiąca, okno jedno, w niem krata żelazna, drzwi jedne na cmentarz wychodzące, dębowe, na zawiasach, z zamkiem wewnętrznym, drugie do kościoła żelazne z zamkiem. [63] Nad zakrystyją skarbiec, do którego z zakrystyi wchód kryty, także sklepiony. Okno jedno z kratą żelazną i okiennica żelazna do zamykania. Tak na skarbcu, jako i w zakrystyi szafy do schowania rzeczy.

Na rogu cmentarza dzwonnica murowana, w której dzwonów różnej wielkości trzy. Dach na dzwonnicy gontami pokryty. Idąc z dzwonnicy, na drugiej stronie furta drewniana. Przy dzwonnicy i furcie kraty żelazne do przeszkody chodzenia była na cmentarz.

Fundusz w ziemi tego kościoła wyrazi się w artykułach 4 i 5, summy zaś w artykule 6.

Opisanie plebanii i innych zabudowań do tegoż należących

Plebania po lewej stronie kościoła, z drzewa, w węży zabudowana, do której wchodząc, drzwi pojedyncze, nad którymi ganek z płótna zielono pomalowany, na prętach żelaznych utrzymujący się. Po prawej ręce sieni pokój z alkierzem. W tych drzwi dwoje, jedne pojedyncze z zamkiem, drugie podwójne z zasuwką. Piec kaflowy, biały, z kominkiem szafiastym. Okien cztery z okiennicami. Z alkierza drzwi do garderóbki przy temże przybudowanej, w której okno jedno. Po lewej stronie sieni pokój przedsienny z alkierzem. W tych drzwi dwoje z klamkami, okien trzy, piec kaflowy, zielony, nowo w roku 1819^m postawiony, z kominkiem szafiastym. Wprost sieni kuchenka murowana z kominem na dach wyprowadzonym. Za kuchnią spiżarka mała na skład leguminy. W całym budynku podłoga i ściel z tarcic ułożone. Takowe zabudowanie plebanii gontami pokryte. Dziedziniec wązki sztachetami od ogrodu obwiedziony, z bramką do miasta, z furtką do kościoła.

Po lewej stronie plebanii piekarnia dranicami pokryta, do której wchodząc, sieni, drzwi dwoje, do izby trzecie. Okien dwie, piec ceglany ogrzewalny z piecem piekarskim nowo w roku 1820^m postawione.

Idąc z piekarni przez mostek znajduje się stajenka i wozownia w jednym zabudowaniu. Do stajenki drzwi pojedyncze a do wozowni podwójne na zawiasach. Takowego zabudowania dziedziniec ogrodzony chrustem, brama podwójna do wjazdu.

Po prawej stronie plebanii domek dla księdza kammendarza gontami pokryty, w którego sieni przegrodzona komórka. Do stancyi drzwi na zawiasach z zamkiem francuzkim. Okien cztery, piec ceglany ogrzewalny

z kominkiem, podłoga i ściel z tarcic ułożone. Pod tym domkiem loch murowany znajduje się, a wchód do niego z sieni.

Obok plebanii ogródek sztachetami ogrodzony i drzewem fruktowym zasadzony, w tem altanka drewniana zabudowana znajduje się; drugi mniejszy przy dzwonnicy także fruktowy.

W rogu cmentarza domek mały dla organistego, słomą pokryty, przy którym chlewków dwa przybudowano. Całe te zabudowanie nikczemne, przy nim jest ogródek, w którym stodoła.

[64] Idąc z kościoła przez mostek na fosie wystawiony, znajduje się nad drogą kolumna, w której statua św. Jana Nepomucena stoi. Idąc dalej, za bramką po prawej stronie domek oficynką zwany, który zawiera w sobie stancję z alkierzem i sieni. Drzwi na biegunach dwoje, a w pokoju i alkierzu także dwoje na zawiasach. Okien cztery, piec ogrzewalny ceglany z piecem piekarskim i kominem na dach wyprowadzonym. Takowy budynek słomą pokryty.

Domek czyli promotoryja, do którego wchodząc, drzwi pojedyncze okute, po prawej stronie pokój z alkierzem, w pokoju drzwi pojedyncze z okuciem, a w alkierzu podwójne. Okien w pokoju trzy, w alkierzu jedno, piec kaflowy w roku 1820^m postawiony, z kominkiem. Po lewej stronie pomieszkanie dla ludzi, do którego drzwi pojedyncze z okuciem, okien dwa, piec ceglany ogrzewalny z piecem piekarskim. Wprost sieni kuchnia z kominem na dach wyprowadzonym, za nią spiżarka. Do tej wchodząc drzwi pojedyncze z okuciem i zamkiem wewnętrznym. W sieniach schody na górę tarcicami oszalowane, podłoga i ściel z tarcic ułożone. Pod tym budynkiem loch murowany znajduje się. Takowe pomieszkanie słomą pokryte. Po prawej stronie ogródek drzewami fruktowymi zasadzony, dalej ogród duży na warzywo, za ogrodem szpichlerzyk z szopą, słomą pokryty.

Artykuł 2^{gi}

Sprzęty kościelne

Srebro	Sztuki	Łoty	Próby
Monstrancja wyślacana i różnemi kamykami wysadzana	1	200	8
Puszka cała wyślacana, z nakrywką	1	39	8
Kielich cały wyślacany, z pateną, miedziany, niewielki	2		
Kielichów dwa wyślacanych wewnątrz, z patenami	4	62	10
Kielich wewnątrz wyślacany, spodem ferejkowany, z pateną	2	28	6
Kielich wewnątrz wyślacany gdańskiej roboty, z pateną	2	26	8
Thurybularz z łańcuszkami	1	64	8
Łódka z łyżeczką	2	21	8
Puszczek wyślacanych, pro viatico	2	6	6

Liter na krzyżu w wielkim ołtarzu J.N.R.J.	4	6	6
Na ołtarzu św. Anny dwie korony i dwie tabliczki	4	16	8
Sukienka na obrazie Pana JEZUSA, z promykami u św. Anny	2	14	8
Na obrazie św. Józefa lilia i wotum w formie serca	2	16	8
Na obrazie św. Antoniego Padewskiego z Panem JEZUSEM sukienka, korona i lilia, promienie nad głową, kawałek książki i wotum w formie nóżki	6	20	8
Vascula pro oleis wraz z puszką na sól, wewnątrz i zewnątrz wyślacane	4	12	4
Nalewka wraz z tacką	2	16	10
Krzyż na wielkim ołtarzu z korpusikiem srebrnym i serduszko	2	2	10

[65] Srebro ołtarza Matki Boskiej Różańcowej	Sztuki	Łoty	Próby
Sukienka na obrazie Matki Boskiej srebrna, częściami wyślacana	1	100	10
Koron kamykami wysadzanych	2	8	4
Gwiazd srebrnych	41	28	8
Wotów w formie serduszek	19	60	4
Wotów w formie tabliczek	29	70	4
Wotów w formie nóżek	2	5	6
Medalów w nadgodę wojskowym dawanych	2	2	10
Wotywek w formie tabliczek	2	1	10
Na obrazie Pana JEZUSA korona	1	2	6
Gwiazda przy nogach Pana JEZUSA pozłacana	1	¼	6
Krzyżyk kamykami wysadzany, mosiężny	1		
Granatów czerwonych, drobnych, sznurków	2		
Koralów sznurkowych, sznurków	4		
Perel uryjańskich	4		
Perel prostych, sznurków	2		
Paciorków krzystalowych, sznurków	2		
Granatek z perelkami	2		
Miedź			
Kociołek w kościele przy drzwiach, na wodę święconą	1	8	16
Kociołek w zakrystyi przy drzwiach, na wodę święconą	1	3	24
Dzbanek turecki na wodę przy lawaterzu i miednica	2	5	
Puszka na hostyje	1	1	
Kociołek z nakrywką w baptysterium	2	3	
Kotłów do bębnienia w dni świąteczne	2	30	
Mosiądz			
Lichtarzőw u ołtarza św. Antoniego: z cherubinkami 2, gładkich takieże wielkości 2, małych 2	6	27	
Przy tem ołtarzu krzyż z korpusikiem	1	3	
U ołtarza św. Józefa krzyż z korpusikiem	1	2	
Przy tem ołtarzu lichtarzyków małych	2	2	
U ołtarza św. Anny lichtarzyków małych	2	1	
W dzwonnicy dzwonów różnej wielkości 3, w kopule mały 1, których waga niewiadoma	4		

W kościele przy zakrystyi wiszący jeden, u ołtarza Matki Boskiej wiszący jeden, małych przy ołtarzach 6, razem	8	10	
Cyna			
Lampa wisząca w prezbiterium	1	10	
Lichtarzów na wielkim ołtarzu Świętej Trójcy 6, pomniejszych 6, małych 2, razem	14	106	16
Lichtarzów u Matki Boskiej na ołtarzu gdańskich 6, małych 2	8	29	
Lichtarzów u św. Józefa na ołtarzu	2	9	
Lichtarzów u św. Anny na ołtarzu	2	26	
[66] Tac 3, ampułek 2	5	4	
Krzyż z korpusikiem	1	3	
Łódka	1	½	
Żelazo			
Latarnia blaszana formą krzyża, do chorych	1		
Żelazo do pieczenia hostyi 1 i forma do kommuikantów	2		
Młotek 1, kłódka 1, kluczków różnych 8 ^m , razem	10		
Szkło			
Krzyżów szklanych z korpusikami drewnianymi	3		
Lamp 100, ampułek 6, razem	106		

Apparaty kościelne

Kolor biały		Sztuk
1	Ornat biały lity, w kwiaty liliowe, cały jednakowy, z galonem szerokim złotym, podszyty kitajką niebieską, stuła i manipularz	1
2	Ornat drojetowy, w bogate kwiaty złote i kolorowe na dnie popielatym, z kolumną białą, kompanką srebrną obwiedziony, kitajką zieloną podszyty, cum omnibus requisitis	1
3	Ornat biały, w kwiaty srebrne i kolorowe, kolumna drojetowa w kwiaty złote i kolorowe, kitajem niebieskim podszyty, cum omnibus requisitis	1
4	Ornat biały, bogaty, na dnie złotym litym kwiatki srebrne i kolorowe, galonem srebrnym obwiedziony, kitajką niebieską podszyty, cum omnibus requisitis	1
5	Ornatów białych paryzkiej materyi w kwiaty srebrne i kolorowe, galonem srebrnym obwiedziony, z kolumnami jednakowymi, jeden z tych kitajką zieloną, drugi astrachanią czerwoną, dwa zaś kitajem różowym podszytych, z stułami i manipularzami	4
6	Ornat biały paryzkiej materyi w kwiaty złote, srebrne i kolorowe, z kolumną na dnie szamua, galonem taśmowym złotym obwiedziony, damisem czerwonym podszyty, cum requisitis	1
7	Ornat biały, boki lite srebrne, kolumna niebieska, w kwiaty złote i kolorowe, galonem srebrnym szerokim obwiedziony, materyją żółtą staroświecką podszyty, cum omnibus requisitis	1
8	Ornat na dnie seledynowym, w kwiaty lilia, złote, galonkiem złotym obszyty, kitajem niebieskim podszyty, stuła i manipularz	1
9	Ornat biały z kolumną cytrynową, kompanką szychową obszyty, astrachanią podszyty, cum omnibus requisitis	1
10	Ornat biały, z kolumną staroświeckiej materyi, na dnie niebieskim w kwiaty białe, galonkiem złotym obszyty, kitajem niebieskim podszyty, cum requisitis	1

[67]		
11	Ornat biały na dnie niebieskim, z kolumną białą tureckiej materyi w kwiaty, tasiemką żółtą obszyty, płótnem niebieskim podszyty, cum omnibus requisitis	1
12	Ornat na dnie białym, w kwiaty wyszywany różne, tasiemką kamelorową żółtą obszyty, płótnem niebieskim podszyty, do którego także są same dalmatyki	3
Kolor czerwony		
1	Ornat czerwony materyi paryzkiej, boki na dnie ceglącym kwiaty złote i kolorowe, kolumna biała tureckiej materyi, kompanką szychową obszyty, damisem czerwonym podszyty, cum omnibus requisitis	1
2	Ornat czerwony tureckiej materyi w kwiaty srebrne i kolorowe na dnie bladuróżowym, galonem srebrnym szerokim obwiedziony, atłasem zielonym podszyty, cum omnibus requisitis	1
3	Ornat czerwony, boki materyi tureckiej, kolumna biała, kompanką żółtą obszyty, astrachanią niebieską podszyty, cum omnibus requisitis	1
4	Ornat czerwony adamaszkowy, z kolumną niebieską w kwiaty, tasiemką żółtą obwiedziony, płótnem czerwonym podszyty, cum omnibus requisitis	1
Kolor fioletowy		
1	Ornat na dnie atłasowym niebieskim w paski i kwiaty srebrne, galonem srebrnym obwiedziony, astrachanią podszyty, cum omnibus requisitis	1
2	Ornat fioletowy, z kolumną białą w kwiaty srebrne i kolorowe, kompanką srebrną obwiedziony, kitajką czerwoną podszyty, cum omnibus requisitis	1
3	Ornat fioletowy adamaszku tureckiego z kolumną lilia w paski, galonem szychowym obwiedziony, płótnem żółtym podszyty, cum omnibus requisitis	1
4	Ornat boki morowa i kolumna morowa biała, galonkiem szychowym żółtym obszyty, płótnem zielonym podszyty, cum requisitis	1
5	Ornat adamaszkowy i granatowe boki, kolumna orzechowa, tasiemką żółtą jedwabną obszyty, płótnem niebieskim podszyty, ze stulą i manipularzem	1
6	Ornat tureckiej materyi, cały w pasy, tasiemką żółtą obwiedziony, płótnem czerwonym podszyty, cum omnibus requisitis	1
Kolor zielony		
1	Ornat materyi bogatej, z kolumną białą grodetorową, kwiaty syzte kolorowe, kompanką szychową wkoło obszyty, kitajką zieloną podszyty, cum omnibus requisitis	1
2	Ornat boki aksamitne zielone, kolumna lamowa biała, galonkiem szychowym żółtym obszyty, płótnem niebieskim podszyty, cum omnibus requisitis	1
[68] Kolor czarny		
1	Ornatów tureckiej materyi na dnie kafowym, taśmą czarną obszytych, płótnem farbowanym podszytych, cum omnibus requisitis	2
2	Ornat barakanowy, kompanką szychową obszyty, astrachaniem granatowym podszyty, cum omnibus requisitis	1
3	Ornat także barakanowy, galonem szychowym obszyty, astrachaniem granatowym podszyty, sine requisitis	1

Kapy

		Sztuk
1	Kapa biała materyi bogatej, na dnie popielatym kwiaty złote, srebrne i kolorowe, boki z szczytem grodetorowe, podszyta drojetem bladuróżowym, kompanką żółtą obwiedziona	1
2	Kapa biała atłasowa żółta, kwiaty białe, boki z szczytem materyi tureckiej, kompanką szychową obwiedziona, astrachanią niebieską podszyta	1

3	Kapa staroświeckiej materyi białej, boki z szczytem czerwone materyi tureckiej, złotym galonem obwiedziona, lisztwy kitajką czerwoną podszyte, reszta płótnem farbowanym	1
4	Kapa kruazowa materialna, pomarańczowa, w kwiaty kolorowe, kompanką szychową obwiedziona, astrachanią czerwoną podszyta	1
5	Kapa czarna aksamitna, z galonkiem srebrnym, podszyta czarną astrachanią	1
6	Kapa czarna atlasowa w paski, boki i szczyt tureckiej materyi, kwiaty złote, z galonem srebrnym, szczyt frendlami srebrnymi obsyty, astrachanią czarną podszyta	1
7	Kapa czarna barakanowa, galonem szychowym żółtym obwiedziona, astrachanią podszyta	1

Nota: Z ornatów w wizycie roku 1818 opisanych, ale już niezdatnych do używania, skasowało się sztuk 8, to jest: z koloru białego, co był pod N^{em} 9-10-11 i 13, z czerwonego pod N^{em} 4, z fioletowego, co był pod N^{em} 4 i 8^m, z czarnego pod N^{em} 1^m, niemniej kapa z N^{ru} 5°.

Bielizna kościelna

	Sztuk
Alb perkalowych, koronki u dołu, jedna kitajem różowym, druga ceglastym podszytych, w roku 1820 sporządzonych	2
Alba kartunowa, kitajem różowym u dołu podszyta	1
Alba muszlinowa, kitajem różowym u dołu podszyta	1
Alba płótna szwabskiego, kitajem granatowym koronka u dołu podszyta	1
Alba płótna szwabskiego, koronka włóczkowa u dołu	1
Alba płótna szwabskiego, koronka u dołu kitajem niebieskim podszyta	1
Alb płótna domowego, z koronkami u dołu	8
Alba płótna domowego, bez koronki	1
Komż księżych z płótna domowego 4, tyfoniowa, u dołu haftowana 1	5
Komż płótna domowego dla zakrystiana 1, dla asystencyi małych 5	6
Humerałów	12
[69] Korporałów 20, puryfikaterzy 30, razem	50
Ręczników do lawaterza 5, ręczników małych do ołtarzy 25, razem	30
Tuwalnia fioletowa, złotem i jedwabiem wyszyta	1
Tuwalnia muszlinowa, haftowana	1
Tuwalni gazowych, czarnych	2
Obrusów z koronkami 8, bez koronek 12	20

Inne sprzęty kościelne

	Sztuk
Antepedium na płótnie malowanych na jednej stronie w kolorach, a na drugiej żalobno	5
Antepedium materyi paryzkiej, boki białe w kwiaty złote i kolorowe	
Antepedium w środku na dnie zielonym w kwiaty srebrne i kolorowe	3
Antepedium kruazowe materialne w kwiaty na dnie pomarańczowym	1
Antepedium fioletowe grodetorowe, haftowane w różne kwiaty	1
Antepedium fioletowe, materyi tureckiej w kwiaty złote	1

Antependium boki lamowe, w środku na dnie zielonym w kwiaty srebrne i kolorowe	1
Burs do chorych tureckiej materji w kwiaty srebrne i kolorowe	3
Tabernaculum materji litej tureckiej 1 ^{ne} , kruazowe materialne, w kwiaty na dnie pomarańczowym 1 ^{ne} , razem	2
Sukienka na puszkę zielona, złotem haftowana 1 ^a , aksamitna czerwona, złotem haftowana 1 ^a , razem	2
Ubiór materialny na wielki czwartek	1
Baldachim podwójny, drugi pojedynczy	2
Pasków różnego koloru	18
Firanki w ołtarzu Matki Boskiej Różańcowej, pierwsza para kitajki niebieskiej, galonem złotym wkoło obszyte, druga para kitajki czerwonej, wstążką białą wkoło ogarniowane	2
Zasłona do obrazu Matki Boskiej Różańcowej atlasowa, niebieska, kwiaty srebrne	1
Firanki u ołtarza św. Józefa kitajki zielonej, kompanką srebrną obszyte	1
Firanki u ołtarza św. Antoniego Padewskiego kitajki czerwonej, koronką białą wkoło ogarniowane, para	1
Firanki u ołtarza św. Anny gazowe, para	1
Firanki u obrazu Pana JEZUSA krzyż dźwigającego, na ścianie wiszącego, pąsowe, grodetorowe, para	1
Poduszek do ołtarzy, aksamitnych cztery haftowanych złotem, jedna bez haftu, razem	5
Opponów harusowych do zasłaniania ołtarzy	5
Dywan turecki 1, dywaników pomniejszych dwa, razem	3
Sukien do nakrywania mensy przy ołtarzach, czerwonych	5
Sukien na gradusy przy ołtarzach	4
Sukna ponsowego w kwiaty haftowane, na kratki przed wielki ołtarz	4
Chorągwi: krzyżowa, grodetorowa, na środku obraz na płótnie malowany, grodetorowa niebieska 1, floransowa zielona 1, kitajki karmazynowej 1	4
Krzyżów do processyi	3
[70] Umbraculum muszlinowych	3
Relikwiarzów na wielkim ołtarzu Świętej Trójcy 2, u ołtarza Matki Boskiej 3	5
Lichtarzów drewnianych dużych 6, mniejszych 4, razem	10
Krzesło manszestrem wybite 1 ^o i taboret suknem ponsowym 1	2
Brama do grobu Pańskiego na płótnie malowana	1
Katafal czarno malowany o trzech gradusach, z trumną czarno malowaną	2
Mary większe 1, mniejsze 1, kolumn do katafalka 4	6

Obrazy

	Sztuk
Obrazów świętych apostołów 12, Pana JEZUSA i Najświętszej Panny takiego malowania i takiej wielkości, na ścianie wiszących	14
Obrazów stacy wyrażających Mękę Pańską, na ścianie wiszących	12
Obrazów Pana JEZUSA na płótnie malowanych, na ścianie wiszących	4
Obrazów Najświętszej Panny, na płótnie malowanych, na ścianie wiszących	3
Obrazów Najświętszej Panny do processyi	2
Portretów w kościele znajduje się na płótnie malowanych	2

Artykuł 3^{ci}

Biblioteka kościelna

	Sztuk
Ksiąg metryk chrzestnych od roku 1653 do roku 1697	1
Ksiąg metryk chrzestnych od roku 1704 do roku 1718	1
Ksiąg metryk chrzestnych od roku 1726 do roku 1742	1
Ksiąg metryk chrzestnych od roku 1744 do roku 1757	1
Ksiąg metryk chrzestnych od roku 1757 do roku 1763	1
Ksiąg metryk chrzestnych od roku 1765 do roku 1780	1
Ksiąg metryk chrzestnych od roku 1781 do roku 1798	1
Ksiąg metryk chrzestnych od roku 1798 do roku 1806	1
Ksiąg metryk chrzestnych od roku 1806 do roku 1819	1
Ksiąg metryk chrzestnych od roku 1819 do roku 1820	1
Ksiąg metryk szlubnych od roku 1659 do roku 1679	1
Ksiąg metryk szlubnych od roku 1754 do roku 1765	1
Ksiąg metryk szlubnych od roku 1766 do roku 1779	1
Ksiąg metryk szlubnych od roku 1781 do roku 1798	1
Ksiąg metryk szlubnych od roku 1798 do roku 1818	1
Ksiąg metryk szlubnych od roku 1818 do roku 1820	1
Ksiąg metryk pogrzebowych od roku 1766 do roku 1787	1
Ksiąg metryk pogrzebowych od roku 1787 do roku 1795	1
Ksiąg metryk pogrzebowych od roku 1798 do roku 1813	1
Ksiąg metryk pogrzebowych od roku 1813 do roku 1820	1
Pomiędzy książkami chrzestnymi wyżej opisanymi znajduje się jedna taka, w której zapisano, częścią chrztem, szlubem, pogrzebem	
Mszał duży w skórę czerwoną oprawny, drukowany w Antwerpii roku 1650	1
[71] Mszał czarno oprawny drukowany w Wenecji roku 1765	1
Mszał marmurowo oprawny drukowany w Wenecji roku 1755	1
Mszał marmurowo oprawny drukowany w Wenecji roku 1760	1
Mszał marmurowo oprawny drukowany w Wenecji roku 1749	1
Mszał marmurowo oprawny drukowany w Wenecji roku 1748	1
Mszalików requialnych 4, o edycyji tych nie wiadomo	4
Agenda w skórę czerwono oprawna duża 1, małych czarno oprawnych 2	3
Brewiarzów: duży 1, mały 1, razem	2
Ewangeliczka	1
Księga różańcowa	1
Księga pod tytułem: „Chleb duchowny czyli katechizm” w Krakowie r. 1745 drukowana	1
Księga processów 1, status animarum 1, razem	2
Księga egzaminów przedślubnych	1
Księga sznurowa	1
Księga odprowadzających się obliwów	1

Wizyty, w których są ślady późniejszych funduszków tegoż kościoła

1.	Roku 1718, dnia 30 Septembris, przez jaśnie wielmożnego Krzysztofa Szembeka, biskupa chełmskiego, wizyty kościoła lubomlskiego z ksiąg visitationum, pod pieczęcią tegoż wyjęty, w którym co do słowa erekcja i nadania Zygmunta Trzeciego, króla polskiego	ekstrakt
2.	Roku 1743, dnia 12 Martii, przez jaśnie wielmożnego Józefa Eustachego Szembeka, biskupa chełmskiego, kościoła lubomlskiego wizyty generalnej	oryginał
3.	Roku 1755, dnia 16 Ianuarii, przez jaśnie wielmożnego Walentego Franciszka Salezego Wężyka, biskupa chełmskiego, kościoła lubomlskiego wizyty generalnej	oryginał
4.	Roku 1764, dnia 26 Ianuarii, przez jaśnie wielmożnego imć ks. Melchiora Kochnowskiego, archidiacona, kościoła lubomlskiego ekspedjowanej wizyty	oryginał
5.	Roku 1773, dnia 27 Septembris, przez jaśnie wielmożnego Melchiora Kochnowskiego, archidiacona, kościoła lubomlskiego wizyty generalnej	oryginał
6.	Roku 1754 ^b , dnia 30 Ianuarii, przez tegoż, wizyty generalnej kościoła lubomlskiego	oryginał
7.	Roku 1796, dnia 25 Ianuarii, z polecenia jaśnie wielmożnego biskupa łuckiego, przez wielebnego imć ks. Wincentego Dobrowolskiego, kanonika łuckiego, wizyty generalnej kościoła lubomlskiego	oryginał
8.	Roku 1799, dnia 26 Octobris, z polecenia biskupa tegoż, przez jaśnie wielmożnego imć ks. Piaskowskiego, infulata, wizyty generalnej kościoła lubomlskiego	oryginał
9.	Roku 1816, dnia 28 lutego, przez wielebnego imć ks. Młodzianowskiego, kanonika łuckiego sporządzony, wszelkich dokumentów wizyt i różnych innych papierów kościoła lubomlskiego	summa-riusz
10.	Roku 1817, dnia 16 Martii, w Lubomlu. Srebra, cyny i innych krusców, tudzież stanu całego kościoła lubomlskiego, jako też opisanie wszelkiej budowli i remanentów przy objęciu kościoła tegoż przez imć ks. Jakuba Kaczyńskiego, nowo instalowanego proboszcza przez wielebnego imć ks. Bachowskiego, proboszcza maciejowskiego, od jaśnie wielmożnego pasterza delegowanego, sporządzony i podpisany	inwentarz
[72] 11.	Roku 1818, dnia 7 ^o sierpnia, z polecenia jaśnie wielmożnego biskupa łuckiego, przez wielebnego imć ks. Jana Chevallier, kanonika łuckiego, kościoła lubomlskiego wizyty generalnej ekspedjowanej	oryginał
12.	Roku 1819, dnia 2 września, z polecenia tegoż biskupa łuckiego, przez wielebnego imć ks. Chevallier, kanonika łuckiego, kościoła lubomlskiego wizyty generalnej ekspedjowanej	oryginał
13.	Wizyt generalnych promotorzy różańcowej przy kościele lubomlskim jest z roku 1755, 1764, 1776, 1796, 1799. Wszelkie wizyty wyż opisane, księgi, metryki w archiwum kościelnym wraz z innymi dokumentami są złożone na skarbcu	

Artykuł 4^{ty}

Fundusz pierwiastkowy i następne nadania

Najjaśniejszy Władysław Jagiełło, król polski i wielki książę litewski w roku 1412^m ufundowawszy i uposażywszy kościół w miasteczku Lubomlu, jako akt następujący poświadczają, acz szczegółów tej fundacji

^b Winno być 1784.

---

i wyposażenia nie wykrywa. Później, to jest w roku 1414, w poniedziałek po święcie Wniebowzięcia Najświętszej Panny Maryi, przywilejem szcudrobliwym w Krasnymstawie podpisanym, temuż kościołowi na utrzymanie plebana, sług kościelnych i inne potrzeby fundusz powiększył i wiecznemi czasy nadał:

1° Dziesięcinę wszelkiego zboża ze wszelkich pól miasta Lubomla i folwarków pańskich i posiadaczy, tudzież od wszystkich mieszkańców po wsiach, jakiegobądź wyznania, nie tylko wtedy wyrobionych i zasiewanych, ale na potem wyrabiać i zasiewać się mających.

2° Tudzież na każdy rok miodu przasnego półbeczków dwa.

3° Dziesiątą łówkę ryb z niewodów w jeziorach starostwa lubomlskiego.

4° Wolny wrąb w lasach starostwa tegoż, na budowle, opał i palenie trunków.

5° Wolne mlewo we wszystkich młynach bez czerhy i miarki.

6° Wolne wybudowanie jednej karczmy w mieście Lubomlu na gruncie kościelnym i w niej szynkowanie różnych trunków, bez najmniejszej przeszkody od zwierzchników starostwa lubomlskiego.

Na tęż dziesięcinę snopową w roku 1761^m natenczas wielebny imć ks. Paprocki do życia swego uczynił kompozytę prywatną z dworem lubomlskim wyraźnie zastrzegając, że nie ma uwłaczać prawu pobierania dziesięciny w snopie i ugodził się tymczasowie za rubli srebrnych 375. Takową tylko kwotę i teraz kościół pobiera. Inne zaś szczegóły, w takowym nadaniu wyrażone, nie pobierają się.

Dochody tegoż plebana i kościoła powiększył najjaśniejszy Zygmunt, król polski i szwedzki i wielki książę litewski najłaskawszym przywilejem swoim, w Warszawie, dnia 20 Augusta 1599° roku podpisanym, w ekstrakcie przy kościele znajdującym się, którym z dwudziestu dwóch półłanków [73] Manasterczyzna zwanych, na gruntach miasta Lubomla z jednej strony od granicy horodeńskiej, a z drugiej od granicy łopatyńskiej, z trzeciej zaś strony od wsi Kuśnisk leżących i rozciągających się, ze wszystkimi na nich lasami, zaroślami, sianożęciami, barciami i wszelkimi użytkami i przynależnościami, połowę, to jest 11 nadał kościołowi lubomlskiemu, zaś drugie jedynaście na szpitala łaciński i ruski przeznaczył. Z mocy powyższych nadań, kościół posiada w nieodległości od miasta Lubomla dwa kawałki lasu Borkiem Plebańskim zwanego, w którym rozsadzeni są włościanie do kościoła należący, wprzód w mieście na jurydyce plebańskiej mieszkający i mający pola swe wśród lasu tegoż, niemniej grunta i ogrody w następującym artykule wyrazić się mające. Nie znajdując w archiwum kościelnym erekcyi pierwiastkowej, niepodobna rozróżnić, co z pierwszego uposażenia przez najjaśniejszego

Władysława, króla polskiego kościół mieć powinien, a co z meloracyi przez najjaśniejszego Zygmunta 3°, króla polskiego w roku 1599^m uczynionej. Stąd dociec niepodobna, czy te 11 półanków są w posiadaniu kościoła albo też dworu, toż samo drugie jedynaście na szpital przeznaczone. Z przy czyn najwięcej i trudnego wysłedzenia nomenklatury Manasterszczyzna, gdzieby leżała i druga Łopatynszczyzna jej przyległa. Ponieważ ostatnia szlachecka przechodząc przez sukcesyje do innych familii, zawsze posiadaczów ówczasowych przybierała nazwisko, jako to: Tarnowszczyzna, Leszczynszczyzna, Rusianowszczyzna i inne. Czyni i to trudność, iż nie jedna była część szlachecka w starostwie lubomlskim, ale i innych wiele. Czas zatarł pamięć i wiadomość, a dokumentów nie masz. W dalszym jeszcze czasie też dochody plebańskie pomnożone zostały procentem od summ ponizej w artykule 6^m wyrazić się mających.

Od dawnego jakiegoś prawa kościół pobiera stołowe po kopiejek dwie od mieszczan i Żydów lubomlskich.

Kościół ten pobierał niegdyś targowe.

[74] Artykuł 5^{ty}

Inwentarz wsi Borka do probostwa lubomlskiego należącej

Numer domów	Grunta		Chałupnicy	Ludność			Dobytek		Imiona i nazwiska poddanych	Powinność						Czynsz	
	dwudniowe	dniowe		męska	żeńska	ogół	woły	konie		Tygodniowa	Roczna			Ogółem	Ruble srebrne	kopiejki	
											Zarzynki, obrzynki od chałupników	Zakoski	Zaorki, oborki				Zarzynki, obrzynki
	dusze			sztuki		Dnie											
1		1		2	1	3	2		Prokop Czuń	1		1	1	1	55		
2		1		2	1	3	2		Tomko Dydoniec	1		1	1	1	55		
3		1		1	3	4	2		Mychałko Oksiuta	1		1	1	1	55		
4		1		2	1	3	1		Iwan Lulka	1		1	1	1	55		
5		1		2	3	5	2		Jasko Poseluha	1		1	1	1	55		
6		1		2	1	3	2		Wasył Babać	1		1	1	1	55		
7		1		3	3	6	2		Kiryk Dziaczuk	1		1	1	1	55		
8		1		2	2	4	2		Hryć Maryniocha	1		1	1	1	55		
9		1		3	1	4	2	1	Iwan Krawiec	1		1	1	1	55		
10		1		3	2	5	2		Łukasz Samodra	1		1	1	1	55		
11		1		3	2	5	2		Hryć Litwin	1		1	1	1	55		
12		1		3	2	5	2		Kazimierz Sobczuk	1		1	1	1	55		
13		1		4	2	6	2		Stepan Marczuk	1		1	1	1	55		
14	1			2	3	5	4		Jacko Marczuk	2		1	2	2	109		

15		1		3	2	5	2		Demko Bahniuk	1		1	1	1	55		
16		1		1	1	2	2		Macko Bahniuk	1		1	1	1	55		
17	1			4	2	6	2	1	Franko Czerpak	2		1	2	2	109		
18		1		2	2	4	2		Hryć Lulka	1		1	1	1	55		
19		1		1	1	2	2		Iwan Lulka	1		1	1	1	55		
20		1		3	2	5	2		Panas Bortnik	1		1	1	1	55		
21	1			4	1	5	2		Dokima Szeremetycha	2		1	2	2	109		
22		1		2	1	3	2		Dmyter Hamulec	1		1	1	1	55		
23	1			2	2	4	2		Hryć Marczuk	2		1	2	2	109		
24		1							Iwan Litwin	1		1	1	1	55		
25		1		2	2	4	2		Andruch Domalec	1		1	1	1	55		
26		1		1	2	3	2		Iwan Oryszko	1		1	1	1	55		
27	1			4	2	6	2		Łukasz Kuć	2		1	2	2	109		
28	1			3	2	5	2		Petro Bekierej	2		1	2	2	109		
29		1		3	2	5	2	1	Iwan Kapitaniuk	1		1	1	1	55		
30		1		4	4	8			Michał Semeniuk	1		1	1	1	55		
31	1			4	2	6	2		Wojtko Bahniuk	2		1	2	2	109		
32		1		3	2	5	2		Petro Litwin	1		1	1	1	55		
33		1		4	3	7	2		Macko Marmura	1		1	1	1	55		
34	1			1	2	3	2		Jasko Bahniuk	2		1	2	2	109		
35		1		3	2	5	2		Franko Bahniuk	1		1	1	1	55		
36		1		2	1	3	2		Iwan Upalczuk	1		1	1	1	55		
37			1	3	1	4			Mikołaj Bahniuk								75
	8	28	1	93	68	161	69	3	Summa ogólna	44		36	44	44	2412		75

[75] Czynnosi na ogrodach w Lubomlu osiedli

Numer domów	Chałupniki	Imiona i nazwiska czynszowych	Powinność		Czynsz	
			Zarzynki, Obrzynki od chałupników	Ogółem	Ruble srebrne	Kopiejki
38	1	Andruch Patynczuk	2	2		75
39	1	Jaśko Dwornicki	2	2		75
40	1	Sylwester Makarewicz				
41	1	Wojciech Szerejterowicz	2	2		75
	4	Summa	6	6	2	25

Powinność poddanych w rubrykach wyrażonych

Oprócz pańszczyzny i innych powinności w rubrykach inwentarza tegoż wyżej nadmienionych, odbywać powinni stróżę dobową i około warzywa folwarcznego bez pańszczyzny robić.

Chałupnicy na gruncie proboszczowskim w mieście osiedli opłacają rocznie czynsz po kopiejek 75, do żniwa chodzić po dni dwa, stróżę dobową wraz z poddanymi kolejną odbywają.

Opisanie zabudowania folwarcznego

Folwark dla mieszkania dyspozytorowi w słupey zabudowany, słomą pokryty. Izba jedna, piec ceglany ogrzewalny z piecem piekarskim, okien trzy, w sieniach komórka. Wychodząc z budynku, po prawej ręce, w r. 1820^m nowo zbudowane chlewki na drób z drzewa tartego w słupey, przy którym i karmnik na wieprze. Te zabudowanie kalenicą pokryte. Obok tego zabudowania ogródek drzewem fruktowym zasadzony. Po lewej zaś ogród na warzywo ciągnący się pod oborę. Pomiędzy ogrodami idąc uliczką do zabudowania, znajduje się brama z drzwiami podwójnymi, z której, gdy wychodzi się na plac, jako to: po prawej ręce szpichlerz nowo zabudowany w węgle, drzwi pojedyncze na zawiasach z zamkiem francuskim, w którym podłoga i ścieł z tarcic, słomą pokryty. Szopa na skład siana, częścią z drzewa, częścią z chrustu. Po tej stronie stodółka z drzewa tartego w słupey, na sochach, na skład zboża. Obok tej stodoła duża z drzewa, w węgle i w słupey na sochach postawiona. W tej drzwi podwójnych czworo naprzeciw siebie leżących, z dwoma tokami do młócenia zboża. Powracając od niej, po prawej ręce stodółka druga na sochach, z płotu ściany. W tej toczek mały. Dalej za tą obora w kwadrat zabudowana, ściany z chrustu grodzone mająca. W tymże dziedzińcu sadzawka dla drobiu i studnia dla napawania bydła znajduje się.

[76] Łany do probostwa lubomlskiego należące

Pola:

Łan pierwszy zwany W Łankach, poczyna się od drogi starej idącej poza ogrodami miejskimi, a kończy się przy drodze idącej z Lubomla do Zapola, ma szerokości zagonów sto, a długości staj sześć.

Łan drugi po prawej ręce drogi z Lubomla do Zapola idącej, zwany W Kluczowym Lesie, poczyna się od drogi rzeczonej, a kończy się przy rowie, za którym obszar dworu lubomlskiego zwany Siedliszcze. Ten łan co do długości i szerokości wyrówna pierwszemu.

Łan trzeci, Na Gnojnym zwany, leży z jednej i drugiej strony drogi idącej z Lubomla do Rymacz, a kończy się przy drodze idącej do Kontów, szerokości zagonów pięćdziesiąt, a długości staj dwanaście.

Na każdej zmianie wysiać się może oziminy korcy 29.

Przy objęciu probostwa lubomlskiego przez imć ks. Jakuba Kaczyńskiego zostawało na gruncie, podług uczynionego inwentarza przez imć ks. Jana Bachowskiego, dnia 16 marca 1817 r., jak niżej:

Zboża w snopie:

Żyta ozimego, od lat kilku leżącego w stodole, które zgniło przez zły dach i stoczone zostało przez myszy, które po wymłóceniu nie wydało więcej jak korcy dwadzieścia cztery, kop siedemdziesiąt № kop 70

Żyta z roku 1816 kop trzydzieści № kop 30

Pszeniczy z roku 1816 kop piętnaście № kop 15

Jęczmienia kop dwadzieścia pięć № kop 25

Hreczki kop dwadzieścia siedm № kop 27

Owsa kop trzydzieści № kop 30

Grochu kop sześć № kop 6

Siana fur trzydzieści fur № 30

Bydła folwarcznego:

Krowa jałowa siwa stara, jedna sztuk № 1

Jałówka biała, jedna sztuk № 1

Byk zdatny do roboty, jeden sztuk № 1

Byk zdatny do roboty, czarny, łysy, jeden sztuk № 1

Koń ciemnobułany, stary sztuk № 1

Nierogaczny – locha siwo strokata, jedna sztuk № 1

Drobiu – gęsi sztuk cztery, gęsior jeden sztuk № 5

Naczynia folwarczne:

Młynek do młynkowania zboża jeden sztuk № 1

Sypań sosnowych 5, pomniejszych 3, razem sztuk № 8

Półkorcówka 1, garniec 1, szuflów do wiania zboża 2 sztuk № 4

Sprzęty w rezydencji księdza proboszcza:

Stolików żółto bejcowanych sztuk № 4

Kanapy duże sztuk № 2

Krzeseł dwanaście sztuk № 12

Szafa na kredens sztuk № 1

Stolik do kominka z szufladką sztuk № 1

[77] Łóżek sypialnych trzy sztuk № 3

Krzeseł prostych 2, stołków cztery sztuk № 6

Szaf bez drzwiczek dwie sztuk № 2

Stołów prostych z szufladami dwa sztuk № 2

Stół w spiżarni jeden sztuk № 1

Mappa wsi Borka sztuk № 1

Wysiew zboża na gruntach proboszczowskich

Wysiewa się:

Żyta korcy czternaście № 14

Pszeniczy korcy piętnaście № 15

Jęczmienia korcy pięć	№ 5
Hreczki korcy dwa	№ 2
Owsa korcy dwanaście	№ 12
Grochu korzec jeden	№ 1, garcy 16
Prosa	№ garcy 2

Summa korcy 49 garcy 18

Zbiór krescencyi rocznej z powyższych wysiewów

Zboża w snopie

Żyta kop pięćdziesiąt sześć	№ kop 56
Pszenicy kop sześćdziesiąt	№ kop 60
Jęczmienia kop dwadzieścia	№ kop 20
Hreczki kop ośm	№ kop 8
Owsa kop trzydzieści ośm	№ kop 38
Grochu kop sześć	№ kop 6
Prosa kopa jedna	№ kop 1

Summa kop 189

Wymłot zboża z zbioru powyższej rocznej krescencyi

Zboża w ziarnie:

Żyta korcy pięćdziesiąt sześć	№ 56
Pszenicy korcy sześćdziesiąt	№ 60
Jęczmienia korcy dwadzieścia	№ 20
Hreczki korcy osim	№ 8
Owsa korcy trzydzieści osim	№ 38
Grochu korcy sześć	№ 6
Prosa korzec jeden	№ 1

Summa korcy 189

Ordynaryja roczna

Kościelnym, ekonomowi i innym ordynaryjuszom na rok cały, ogółem:

Zboża w ziarnie

Żyta korcy czterdzieści	№ 40
-------------------------	------

Pszeniczy korcy dziesięć	№ 10
Jęczmienia korcy dwanaście	№ 12
[78] Hreczki korcy dwanaście	№ 12
Owsa korcy szesnaście	№ 16
Grochu korcy cztery	№ 4

Summa korcy	94

Sianożęć do probostwa lubomlskiego należąca

Łąka:

Pierwsza w borku, zwana Konty, na kossarzy piętnaście	№ 15
Druga Pod Pasieką zwana, na kossarzy dwanaście	№ 12
Trzecia Na Gnojnym pomiędzy łanami, na kossarzy dwanaście	№ 12
Czwarta między łanem W Łąkach zwana, na kossarzy dziesięć	№ 10
Piąta między łanem W Kluczowym Lesie, na kossarzy sześć	№ 6

Ogółem sianożęci na kossarzy	№ 55

Ogrody przez księdza proboszcza używane:

- 1^{sz} Niewielki, za kościołem, przy pomieszkaniu organisty, gospodarski.
- 2^{gi} Za dzwonnica, drzewami fruktowymi wysadzony, niewielki.
- 3^{ci} Owocowy, przed kościołem i plebanią, nad gościńcem publicznym.
- 4^{ty} Owocowy, przy folwarku proboszczowskim.
- 5^{ty} Gospodarski, poza folwarkiem aż do gumna rozciągający się.

Takowe ogrody już są wyżej opisane wraz z zabudowaniem folwarcznym.

Przez włościan używane:

- 1° Wizyty wyżej opisane nadmieniają ogrody na ulicy Plebańską zwanej, że ich było trzynaście, które i dotąd są w posiadaniu kościelnym.
- 2° Na teje ulicy ogród 14^{ty}, podle tych trzynastu, z jaśnie wielmożnym Rzewuskim zamieniony, którego także w posiadaniu kościoła lubomlskiego.
- 3° Ogród dawniej opisany, wedle cerkwi św. Michała, która teraz przez ogień zniszczona została, mający długości na staję jedną, szerokości zaś na staję dwie, na którym było przedtym 4^{ch} poddanych, po dniu jednym

---

robiących, a teraz na temże ogrodzie znajduje się domów chrześcijańskich pięć, a żydowski szósty. Właściciele tych domów opłacają kościołowi placowe, czyli czynsz.

4° Z drugiej strony drugi, przeciwko powyższemu ogrodowi, czyli zwany teraz juryzdyce, jest także ogród w wizytach powyżej rzeczonych opisany, wzdłuż na staje jedno, wszczeg zaś na zagonów ośmnaście, który także w potrzeb kościoła używa się.

Intrata z wioski, podług zwyczaju praktykowanego w tych okolicach, bierze się z oceny pańszczyzny. Jak w artykule 7^m.

Artykuł 6^y

Summy kościelne

Summy, od których procent należy do księdza proboszcza

Pewne

Roku 1628, dnia 24 kwietnia, w Lubomlu, przez Macieja Tarnowskiego testamentem, uczynionym roku tegoż w Aktach Ziemskich Chełmskich oblatowanym, [79] zapisana na części Łopaczyńszczyzna zwanej, summa złotych 2000, czyli rubli srebrnych 300. Procent na rok złotych 80, czyli rubli srebrnych 12 naznaczony z obowiązkiem, aby w piątek była msza święta, przy której bakałarz z diakami powinien śpiewać Litanią o Imieniu Jezus i psalm Miserere mei Deus, i w każdą środę msza św. bez śpiewania odprawiała się. Z procentu wyż rzeczonego księdzu na mszę świętą rubli srebrnych 9, bakałarzowi rubel srebrny 1, kopiejek 50, dzwonnikom kopiejek 75. Teraz procent odbiera się po 3½. Msza św. w piątek odprawia się.

Roku 1773, dnia 8 Septembris, między księdzem proboszczem lubomlskim a egzekutorem testamentu o sumę złotych 1000, czyli rubli srebrnych 150, przez Marcina Karwosieckiego legowany testamentem, zabezpieczenie na kamienicy Żyda Mędla w Lubomlu. Procent po 3½ na utrzymanie lampy przed Najświętszym Sakramentem.

Zawodne

Roku 1771, dnia 17 maja, w Maszowie, od wielmożnej Marianny Zabłockiej summa złotych 1000, czyli rubli srebrnych 150 na dobrach Wołczkowym Przewozie będąca, zapisana. Procent po 3½ na lampę przed Najświętszym Sakramentem. Zapis oblatowany roku tegoż, Novembra dnia 16, w Grodzie Chełmskim. Procent zalega za lat kilkanaście.

Roku i dnia nie kładzie się, ponieważ dokumenta zostają w sądzie złożone, na sumę złotych 10 000, czyli rubli srebrnych 1500, na dobrach Wołczkowym Przewozie będącą, na katechistę przy kościele lubomlskim. Też papiery, po wizycie 1818 r. wynalazłszy, podała się prośba do Sądu Ziemskiego Włodzimierskiego, który w roku terażniejszym wydał rezolucyjną, aby procent zaległy od tych dwóch sum był zapłaconym przez wielmożnego Śliwowskiego, posiadającego też dobra, pod winą wywołania, ale jeszcze do skutku nie przyszło.

Zaginione

Roku 1762, dnia 29 maja, w Lubomlu, przez Józefa Grzymałę uczyniony zapis na złotych 100, czyli rubli srebrnych 15, na placu w Lubomlu będącym, z obowiązkiem odprawienia na rok 4 msze św. W czym używaniu jest ten plac, żadnej nie ma wiadomości.

Nota. Roku 1751, dnia 4 kwietnia datowaną w Lubomlu assekuracją, w roku 1817, dnia 30 Aprila w Aktach Ziemskich Włodzimierskich oblatowaną, kahał lubomlski obowiązał się corocznie dawać do kościoła lubomlskiego łoju kamieni dwa.

O funduszu księdza promotora różańcowego lubomlskiego

Ta promotoryja osobnego funduszu, ani też dekretu erekcyjnego nie ma, lecz tylko jak tradycja domowa, w wizytach dawnych znajdująca się, wiedzieć daje:

1° Ze składek księży, szlachty i mieszczan zebrana jest kwota summ, które niżej wyrażają się.

2° Czynszu na gruncie od 4^{ch} mieszczan mieszkających, bierze się rubli srebrnych 3 i kopiejek 54.

3° Z prowentów hrabstwa lubomlskiego, z mocy kompozyty roku 1778 dnia 1 maja [80] za wiadomością i wyraźnym zezwoleniem zwierzchności biskupiej chełmskiej, między promotorem różańcowym z jednej, a jaśnie wielmożnym Ksawerym Branickim, hetmanem wielkim koronnym, z drugiej strony nastąpionej (tej kompozyty przy kościele nie masz) za pół łanu pola, dwa ogrody i część lasu, z jakiegos dawniej prawa, przez promotorów różańcowych posiadanych rubli srebrnych 42 co rok bierze się ze Skarbu Lubomlskiego i to wszystko składać powinno fundusz promotoryi różańcowej.

Summy promotoryi pewne

Roku 1772, dnia 16 Julii, przez Tomasza Czachurskiego, na części

---

Jaworowszczyzna zwanej, w Lubomlu, a teraz w posiadaniu jaśnie wielmożnego graffa Branickiego będącej, zapisana summa złotych 650, czyli rubli srebrnych 97, kopiejek 50. Procent bierze się po półczwarta od sta. O obliгу w szczególności nie wiadomo.

Summy zawodne

Roku 1769, dnia 18 Julii, przez Antoniego Dębowskiego legowana na części wsi Radziechowa zapewniona summa złotych 200, czyli rubli srebrnych 30. Procent po $3\frac{1}{2}$ zalega od dawna. Oblata tego testamentu nastąpiła w roku 1800 w Aktach Ziemskich Włodzimierskich. Te dobra poszły pod rozbiór i lubo nie masz dokumentu przy kościele, sąd jednak zalikwidował i miał akolokować. O obowiązku nie wiadomo.

Roku 1770, dnia 30 Decembris, z różnych sum w jedno połączonych składającą się, za wiadomością zwierzchności, na kahał lubomlski oddana summa złotych 5 200, czyli rubli srebrnych 780, procent piąty naznaczony, skryptu takowego oblata w roku 1771, dnia 4 lutego, w Grodzie Chełmskim. Zalega procent za lat 3, kahalne dochody zajęte w administrację za podatki skarbowe.

Summy zaginione

Roku 1702, dnia 3 miesiąca lutego. Na części Pieńkowszczyzna zwanej, będącej w mieście Lubomlu niegdyś dziedzicznej Krzysztofa Pieńkowskiego, teraz jaśnie wielmożnego Branickiego summa złotych 100, czyli rubli srebrnych 15. dokumentów nie ma.

Roku 1772, dnia 2 Ianuarii. Na części wsi Brzezno zwanej, przez wielmożnego Mateusza Janiszewskiego zabezpieczona summa złotych 1000, czyli rubli srebrnych 150, przez Andrzeja Jakubowskiego legowana. Te dobra odeszły w kraj austryjacki i od tego czasu procent po $3\frac{1}{2}$ ustał. Dokumenta odesłano do kurii jaśnie wielmożnego pasterza.

Roku 1773, dnia 30 maja. Na gruncie i domostwie Zelka Aronowicza, w Lubomlu zabezpieczona summa złotych 150, czyli rubli srebrnych 22, kopiejek 50. Procent po $3\frac{1}{2}$.

Roku 1774, dnia 24 czerwca. Na gruncie i domostwie starozakonnego Herszka Jankielowicza w Lubomlu zapewniona summa złotych 50, czyli rubli srebrnych 7, kopiejek 50, procent po $3\frac{1}{2}$. Na te summy dokumentów nie ma. W tabelli zaprzysiężonej za czasów egzystującej Polski w roku 1789, dnia 21 Aprilis są podane. Jak dawno zaginęły, śladu powziąć nie można.

Nota. O summach szpitalnych, które zaginęły, będzie w artykule 11^m.

[81] Artykuł 7^{my}

Summariusz wszelkich dochodów i wydatków księdza proboszcza
lubomlskiego

Dochód	Srebro		Assygnaty	
	Ruble	Kopiejki	Ruble	Kopiejki
Za pańszczyzny tygodniowej dni 44, razem dni 2288, licząc dzień a kopiejek 7½	171	60		
Za dnie letnie, to jest: zarzynków, obrzynków dni 50, licząc dzień a kopiejek 7½	3	75		
zaorków, oborków dni 44, licząc dzień a kopiejek 7½	3	30		
zakosków, obkosków dni 36, licząc dzień a kopiejek 7½	2	70		
Za dziesięcinę snopową z całego hrabstwa lubomlskiego, podług kompozyty tymczasowej, od poprzedników zdziałanej, pobiera	375			
Stołowego od każdego domu w mieście Lubomlu po kopiejek 2, co wynosiło dawniej rubli srebrnych 3, kopiejek 90, a że znaczna ilość domów zgorzała, przeto teraz więcej nie wynosi, jak	1	50		
Czynszu od mieszczan lubomlskich na gruncie kościelnym osiadłych, a przy końcu inwentarza wyrażonych, pobiera	3			
Arendy z karczmy wsi Borka	75			
Od summy z zapisu Macieja Tarnowskiego rubli srebrnych 300 na części Łopaczyńszczyzna zwanej, po półczwarta od sta	10	50		
Od summy Marcina Karwosieckiego rubli srebrnych 150, na kamienicy Mędla Pinkasiuka zabezpieczonej, procent po 3½ od sta	5	25		
Summa dochodów księdza proboszcza	651	60		
Dochody do księdza promotora różańcowego należące, a którego że teraz jeszcze nie ma, ksiądz proboszcz pobierając one, wydaje za obowiązki promotorskie odbywającemu w części				
Annuaty ze dworu lubomlskiego za grunta i sianożęcie	42			
Czynszu od 4 th mieszczan na gruncie promotorskim chaty mających	4	20		
Od summy rubli srebrnych 97½ z zapisu Tomasza Czachurskiego, w Lubomlu, na części Jaworowszczyzna zwanej, zabezpieczona, procent po 3½ od sta	3	41½		
Summa dochodu pewnego	49	61½		
Dochód windykujący się				
Od summy rubli srebrnych 780 na kahale lubomlskim zapewnionej, z różnych małych summ w jedno połączonych, procent po 5 od sta	39			

Od summy rubli srebrnych 30 przez Antoniego Dębowskiego na dobrach wsi Radziechowie zapisanej, procent po 3½ od sta	1	5		
Summa dochodu windykującego	40	5		
[82] Wydatki księdza proboszcza	Srebro		Assygnaty	
	Ruble	Kopiejki	Ruble	Kopiejki
Podatku do Skarbu Monarszego poszlin od dusz 25 wolnych rubli assygnacyjnych 3, ziemskich powinności od tychże rubli assygnacyjnych 3, kopiejek 72. Od dusz 68 poszlin za wino rubli assygnacyjnych 93, ziemskich powinności rubli assygnacyjnych 115 i kopiejek 78. Co czyni ogółem rubli assygnacyjnych			215	50
Podług obowiązku włożonego w zapisie Macieja Tarnowskiego na dzwonników i bakalarza, czwartą część rocznego dochodu od tej summy oddaje	2	62½		
Księżom augustynianom radziechowskim w potrzebie kościołowi lubomlskiemu będącym	30			
Na światło, wino, kadzidło i reperacją, tudzież opranie bielizny kościelnej	100			
Pensya imć księdzu wikaremu odbywającemu obowiązki w części księdza promotora	102			
Dyspozytorowi	30			
Organistemu	30			
Dziadom kościelnym dwóm	18			
Ludziom domowym pensyi	102			
Ordynaryja służącym, zboża korcy 94, licząc po rublu srebrnym 1 ^m i kopiejek 50	141			
Na utrzymanie koni do usług parafialnych	55			
Summa ogólna wydatków	610	62½	215	50

Artykuł 8^{my}

Obowiązki z mocy funduszu odprawiać się mające przez księdza proboszcza

Summy kapitalne		Od tych prowizyja			Msze święte		Anniwersarze
Ruble srebrne	kopiejki	Ruble srebrne	kopiejki		śpiewane	czytane	
				W każdą niedzielę i święto uroczyste z mocy erekcyi za parafian msza święta śpiewana jedna, co czyni w rok	69		
300		10	50	Z zapisu Macieja Tarnowskiego, ułokowanej w Lubomlu na części Łopaczyńszczyzna zwanej, w piątek msza czytana, co czyni w rok		51	
150		5	25	Na kamienicy w Lubomlu lokowana, na lampę, procent po 3½ od sta			

450		15	75	Summa ogólna obowiązków księdza proboszcza	69	51	
<u>[83] Summy obowiązkowe księdza promotora i dochody pewne</u>							
780		39		Z różnych małych summ w jedno połączonych, na kahale lubomlskim zapewniona, procent po pięć od sta			
97	50	3	41½	Z zapisu Tomasza Czachurskiego w Lubomlu, na części Jaworowszczyzna zwanej, a teraz w posiadaniu jaśnie wielmożnego graffa Braniciego będącej			
		42		Annuaty ze dworu lubomlskiego za grunta i sianożęci w rok pobiera się			
		4	20	Czynszu od czterech mieszczan na gruncie promotorskim chałupy mających			
30		1	5	Z zapisu Antoniego Dębowskiego na dobrach wsi Radziechowie zapisanej, Litania do Matki Boskiej		1	
907	50	89	66½	Summa ogólna dochodów księdza promotora		1	

Jakie obowiązki od sum wyż wyrażonych pod tytułem promotorskich były naznaczone, powziąć wiadomości nie można nie mając dokumentów, przeto kładzie się tabella obowiązków promotorskich od dawna w wizycie opisanych, jakie i dotąd odprawiają się. Redukcyi nie ma.

Tabella

	Msze święte		Anniwersarze
	śpiewane	czytane	
W każdą sobotę do Najświętszej Panny Maryi msza święta śpiewana jedna, w roku całym in summa	51		
Dnia pierwszego każdego miesiąca za dusze braci i siostr Różańca Świętego msza święta jedna, przez rok cały		12	
W pierwszy dzień piątkowy każdego miesiąca za dusze Adama i Katarzyny msza św. jedna, w rok		12	
Za dusze parafian lubomlskich każdego miesiąca msza św. 1, w rok		12	
Za duszę Marianny Zabłockiej każdego miesiąca msza św. 1, w rok		12	
Za dusze wiernych zmarłych każdego miesiąca msza św. 1, w rok		12	
Za duszę Józefa przed ołtarzem N.P. Maryi każdego miesiąca msza św. 1, w rok		12	
Dnia 20 stycznia każdego roku i dalej przez dni 5, mszy św. sześć za duszę Sebastiana Grzymały		6	
Dnia 4 ^{go} marca każdego roku za dusze zmarłych msza św. jedna		1	
Dnia 4 ^{go} i 5 ^{go} maja za duszę Antoniego Piotrowskiego, w każdym roku mszy świętych		2	

Dnia 31 Julii za dusze wiernych zmarłych w każdym roku msza św.		1	
Dnia 5 Septembris za duszę Rozalii każdego roku msza święta		1	
Dnia 15 ^{to} grudnia za duszę Martyniana każdego roku msza święta		1	
Summa ogólna obowiązków	51	84	

[84] Artykuł 9^{ty}

Porządek nabożeństwa

Posługa duchowna dopełnia się akuratnie. Nabożeństwo odprawia się w przyzwoitym czasie, jak następuje. W dni niedzielne i święta uroczyste bywają grane pierwsze i drugie nieszpory. Jutrznia każdej niedzieli i święta, po której wychodzi pierwsza msza święta, po tej skończonej bywa katechizm, czyli nauka duchowna. Po nauce następuje śpiewanie Różańca o Najświętszej Pannie Maryi, potem pokropienie wodą święconą, na końcu msza św. śpiewana parafialna. Trzema dniami przed Najświętszą Panną Różańcową, odprawia się czterdziestogodzinne nabożeństwo, na co jest pozwolenie od jaśnie wielmożnego pasterza. Solennie także obchodzi się święto Trójcy Przenajświętszej. Dzwonienia na Anioł Pański codziennie bywają. W wielkim poście po nieszporach śpiewa się Passyja i kazania. W dniach tabelnych odprawuje się przepisane nabożeństwo.

Artykuł 10^{ty}

Bractwo Różańcowe

Bractwo Różańcowe do kościoła lubomlskiego, jak jest wiadomość z wizyty, za staraniem jaśnie wielmożnego księdza Świrskiego, sufragana chełmskiego, proboszcza lubomlskiego wprowadzone żadnego funduszu nie ma, utrzymuje światło przed obrazem Najświętszej Panny z wybranej jałmużny. Ma wszystkie znaki bractwa, jako to: obraz, chorągiew, skrzynkę składkową, księgi przychodów i rozchodów 8. W czasie ekspedycyowania wizyty terazniejszej znajduje się ze składki w gotowiznie rubel srebrny 1 i kopiejek 50. A rozpożyczo różnym z teje skarby brackiej rubli srebrnych 50 kopiejek 40, podług niżej wypisanego rejestru.

Rejestr długów brackich

Dłużniki:

Helcza Kołtyczycha   rubli srebrnych siedm i pół № rubli 7 kopiejek 50

Semen Patyjewicz   rubli srebrnych siedm i pół № rubli 7 kopiejek 50

Jakob Oksentyjewicz	rubli srebrnych siedm i pół № rubli 7 kopiejek 50
Kasper Kahaniuk	rubli srebrnych siedm i pół № rubli 7 kopiejek 50
Małaszka wdowa	rubel srebrny jeden kop. 90 № rubel 1 kopiejek 90
Bartoszycha wdowa	rubli srebrnych cztery i pół № rubli 4 kopiejek 50
Abramczukowa wdowa	rubli srebrnych sześć i pół № rubli 6 kopiejek 50
Józef Komnacki	rubli srebrnych cztery i pół № rubli 4 kopiejek 50
Jan Klekociuk	rubli srebrnych sześć № rubli 6

Summa długów	rubli srebrnych 50 kopiejek 40

Artykuł 11^{ty}

Szpital ubogich

Roku 1599, dnia 20 Augusta, w Warszawie, sławnej pamięci najjaśniejszy Zygmunt III, król polski przywilejem swoim, o którym wyraziło się pod artykułem 4^m, nadając plebanom i kościołowi lubomlskiemu na powiększenie [85] funduszów z półłanków 22^{ch} Manasterszczyna zwanych połowę, to jest 11^{cie} ze wszystkimi przynależnościami, drugą połowę tych gruntów, to jest 11 półłanków na szpital, tak łaciński, jako i grecki zapisał i wiecznemi czasy nadał, a zatem dzieląc ubogich tych dwóch obrządków, na łaciński 5½ należeć powinno. Z dzieła wizyty jaśnie wielmożnego Józefa Eustachego Szembeka, biskupa chełmskiego, pod rokiem 1743, dnia 12 Martii ekspedyjowanej, jako też z późniejszych zapewnić się można, że był szpital wybudowany za bramą Maciejowską zwaną, czyli na ulicy Maciejowskiej, w którym ubodzy mieszkali i było do siedmiu osób, mając pod tę porę następujące dochody:

1° Najprzód procent od summy złotych 1400, czyli rubli srebrnych 210, w roku 1625, dnia 24 kwietnia, przez Macieja Tarnowskiego, testamentem roku tegoż w Aktach Ziemi Chełmskich oblatowanym, legowanej na szpital lubomlski, na dobrach wsi Orchowie będącej, a potem na grunt jednego mieszczanina krasnostawskiego przeniesionej. Lecz ta summa, za granicą w Królestwie Polskim będąca, nic teraz nie czyni.

2° Na kahale lubomlskim kapitału rubli srebrnych 75.

3° Na domie wielebnego Dawidowicza, kapłana rubli srebrnych 4½, na ulicy Rymackiej sytuowanym.

4° Że na każdy rok z gruntów Kontami zwanych, a wtenczas przez niektórych mieszczan lubomlskich zasiewanych, kopiejek srebrnych 90 brali. Nadto półłanki, z mocy funduszu najjaśniejszego Zygmunta III posiadać

---

byli powinni, lecz dopiero wspomniane wizyty wyrażają, iż te półłanki przez starostów lubomlskich były posiadane.

Na koniec, że jeden ogród przy szpitalu w ubogich był posiadaniu.

Lecz teraz tego wszystkiego nie masz i kto te pola z ogrodami posiada, pewnej wiadomości powziąć nie można było, ile że dokumenta nie znajdują się. Jeden tylko placu kawałek pozostał i to niecały, przy trakcie do miasta idącym, na którym od lat kilku nowo zabudowany szpital, którego tylko zrąb pokryty kalenicą, Ale w tym roku materiał wszelki przygotowany do ukończenia onego. A chociaż teraz w szpitalu ubodzy nie znajdują się, jednak dziadów dwóch, to jest: Antoniego Gadzalińskiego, Jana Harasymowicza do usług kościelnych z funduszu swego ksiądz proboszcz utrzymuje płacąc onym co rok po rubli srebrnych 9 i sprawując płaszczę. Mieszkają w domu kościelnym.

Artykuł 12^{sty}

Czeladź

Dyspozytor, imię pan Gabryjel Zwoliński mający lat 34, w domku proboszczowskim mieszka, płatny, prócz ordynaryi, rubli srebrnych 30.

Organista, Stanisław Zwoliński mający lat 32, w domu proboszczowskim mieszka, płatny, prócz ordynaryi, rubli srebrnych 30.

Kucharz, Teodor Sadowski mający lat 35, mieszka na probostwie, płatny, oprócz ordynaryi, rubli srebrnych 45.

[86] Gospodynia, Katarzyna Błocka mająca lat 30, mieszka na probostwie, płatna, oprócz ordynaryi, rubli srebrnych 15.

Furman, Bazyli Wasylewski mający lat 28^m, mieszka na probostwie, płatny, prócz ordynaryi, rubli srebrnych 30.

Dziewki dwie folwarczne, Anastazja Kuzniczówna mająca lat 21, Anna Ucalukówna mająca lat 18. Płaci się rubli srebrnych 15.

Pastuch, Leon Semeniuk mający lat 23. Płaci się rubli srebrnych 7½.

Joachim Nudyżyński, sierota, ma lat 9, zostaje na probostwie, do świętych sakramentów przystępuje.

Te wszystkie osoby są dobrych obyczajów, umieją wiarę chrześcijańską, uczęszczają do świętych sakramentów.

Artykuł 13^{ty}

Duchowieństwo przy kościele lubomlskim

Imiona nazwisko	urodzenia	powołania	poświęcenia	Na jakich urządach był, a na jakim teraz jest	Jakiego zdrowia	Rok i miejsce wykonanej wierności monarsze
	rok					
Ks. Jakub Kaczyński	1778	1796	1801	Zostawał po wyświęceniu przy kościele prepozyturalnym kodeńskim za granicą pełniąc obowiązki mansjonarza i kaznodziei lat 12, później pod proboszczem lat 4, do probostwa lubomlskiego prezentowany od jaśnie wielmożnego graffa Branickiego, instytuowany dnia 13 ^{go} grudnia 1816 roku	mierne- go	Wykonał przysięgę wierności w Lubomlu, dnia 13 grudnia 1816 roku
Ks. Szymon Tumulewicz	1774	1809	1811	Zostawał po wyświęceniu przy kościele koblińskim lat 2 pełniąc obowiązki kommandarza, a za instrumentem jaśnie wielmożnego biskupa Podhorodeńskiego przysłany do kościoła lubomlskiego na obowiązek wikarego w roku 1814. Liczba duchownych funduszem nie jest przeznaczona		

[87] Artykuł 14^{sty}

Szkoła parafialna

Lubo nie ma żadnego funduszu na szkołę parafialną przy kościele lubomlskim, utrzymywała się jednak, acz w szczupłej liczbie uczniów. W roku terażniejszym jaśnie wielmożny Władysław Branicki, generał wojsk rosyjskich i wielu orderów kawaler, przedsięwziął zaprowadzić szkołę znaczniejszą, która by się składała z klass czterech. I uczyniony jest kontrakt z nauczycielem naczelnym, a wielebny imć ksiądz proboszcz miejscowy obowiązał się utrzymywać z swoich funduszków nauczyciela do nauk początkowych. Dom na szkołę przez Skarb Lubomlski założony, ale dla restauracyi popalonego miasta przed kilku laty, w roku terażniejszym dokończony być nie mógł. Przeto tymczasowie mieszkańców niektórych dzieci chodzą na naukę do księdza wikarego.

Ilość uczniów	Imiona i nazwiska uczniów	Urodzenie	Wiele lat	Obyczaje	Postępowanie w naukach
1.	Tomasz Szuszkiewicz	mieszczan	14	dobrych	dobrze
2.	Piotr Zborowski	mieszczan	16	dobrych	dobrze
3.	Józef Szuszkiewicz	mieszczan	11	dobrych	dobrze
4.	Kazimierz Kruczkowski	mieszczan	10	dobrych	dobrze
5.	Onufry Dwornicki	mieszczan	9	dobrych	dobrze
6.	Teodor Tomaszewski	mieszczan	8	dobrych	dobrze
7.	Leon Klekociuk	mieszczan	7	dobrych	dobrze

Nauczycielem tej szkoły parafialnej lubomlskiej *jest* ksiądz Szymon Tumulewicz, wikary. Uczy dzieci czytania, katechizmu, pisania, arytmetyki, gramatyki i innych nauk. Z rana mówi z dziećmi pacierz, potem idą na mszę świętą o godzinie 7^{mej}, w dniach świątecznych i niedzielnych bywają na tych samych nabożeństwach, jak inni parafianie.

[88] Artykuł 15^{ty}

Opisanie parafii

Miasteczka i wsie do parafii lubomlskiej należące	Położenie parafialnego kościoła w milach	Imiona i nazwiska dziedziców	Liczba dusz zdatnych do komunii św.		Ogół dusz zdatnych do komunii św.	Liczba dusz niesposobnych do komunii św.		Ogół dusz niesposobnych do komunii św.	Ogół dusz powszechny
			męskiej	żeńskej		męskiej	żeńskej		
			płci			płci			
Miasto Luboml, w którym kościół parafialny znajduje się		Dziedziczne JW. Władysława Branickiego	189	210	399	31	49	80	479
Wieś Terebejki, na zachód	¾	„	68	61	129	20	20	40	169
Wieś Kupracze, na zachód	¾	„	30	28	58	5	2	7	65
Wieś Rymacze, na zachód	1	„	191	178	369	47	59	106	475
Wieś Berezce, Na zachód	1½	„	13	8	21		1	1	22
Wieś Jankowce, Na zachód	1½	„	74	65	139	17	24	41	180
Wieś Jahodyn, na zachód	1	„	212	217	429	54	52	106	535
Wieś Sawosze, na zachód	¼	„	7	9	16	1	3	4	20

Wieś Konty, na zachód	¼	„	44	62	106	15	19	34	140
Wieś Wola Kontow- ska, na zachód	¼	„	–	3	3	–	1	1	4
Wieś Leśniaki, na zachód	1	„	2	1	3	–	–	–	3
Wieś Sokół, na zachód	1½	„	2	10	12	–	1	1	13
Wieś Połapy, na zachód	1½	„	2	5	7	–	–	–	7
Wieś Zapole, na zachód	1	„	15	23	38	2	6	8	46
Wieś Kuśniska, na północ	½	„	5	8	13	1	7	8	21
Wieś Zhorany, na północ	1½	„	1	1	2	1	1	2	4
Wieś Szack, między zachodem i północą	4	„	8	10	18	2	–	2	20
Wieś Świtiaż, między zachodem i północą	4½	„	1	3	4	1	–	1	5
Wieś Pechy, między zachodem i północą	4	„	2	–	2	–	–	–	2
Wieś Ohładyn, między zachodem i północą	4	„	1	–	1	2	–	2	3
Wieś Kopiwnik, na północ	4¼	„	1	2	3	3	1	4	7
Wieś Batmer, na północ	4	„	2	3	5	2	–	2	7
Wieś Huta Szklanna, na północ	4½	„	21	21	42	5	3	8	50
Wieś Krymno, na północ	4	„	9	7	16	4	3	7	23
Wieś Lubochyny, na północ	3¾	„	2	7	9	–	–	–	9
Wieś Sokacze, na północ	3	„	3	1	4	–	–	–	4
Wieś Jawornik, na północ	3	„	1	2	3	–	–	–	3
Wieś Nudyże, na północ	2	„	4	7	11	2	1	3	14
[89] Wieś Hołowno, na północ	1	„	3	1	4	–	–	–	4
Wieś Skiby, na zachód	½	„	6	8	14	3	1	4	18
Wieś Peluga, na zachód	2	„	1	1	2	–	–	–	2
Wieś Olesk, na zachód	2	„	4	5	9	–	–	–	9
Wieś Zaglinki, na zachód	2	„	2	1	3	–	1	1	4

Wieś Mosur, na południe	2¾	„	4	7	11	3	2	5	16
Wieś Ziemlica, na południe	2	Wielmożnego Górskiego	54	34	88	11	14	25	113
Wieś Biendiuga, na południe	3	JW. Józefa Wydźgi	41	49	90	12	8	20	110
Wieś Wydźgów, na południe	1½	„	8	12	20	4	1	5	25
Wieś Wysock, na południe	3	„	6	9	15	-	-	-	15
Wieś Szuń, na południe	1	JW ^{ch} Pruszyń- skich	6	4	10	1	1	2	12
Wieś Zamłynie, na południe	1½	„	24	26	50	4	9	13	63
Wieś Murawa, na południe	1½	„	1	-	1	-	-	-	1
Wieś Czmykos, na południe	1½	W ^o Karszy	2	1	3	-	-	-	3
Wieś Radziechów, na południe	1	JW ^{ej} Karoliny Wydździny	19	24	43	10	7	17	60
Wieś Maszów, na południe	1	„	6	13	19	-	3	3	22
Wieś Wiszniów, na południe	¼	JW ^o Branic- kiego	5	10	15	-	-	-	15
Wieś Rakowec, na południe	2½	„	30	35	65	8	9	17	82
Wieś Kocury, na południe	½	„	-	-	-	-	-	-	-
Wieś Pereszpa, między zachodem i północą	2	„	-	-	-	-	-	-	-
Wieś Hupały, między zachodem i północą	2	„	-	-	-	-	-	-	-
Wieś Samojlicze, między zachodem i północą	2½	„	-	-	-	-	-	-	-
Wsie Chomycze i Ułaski, między zachodem i północą	2½	„	-	-	-	-	-	-	-
Wieś Rudka, w takim położeniu	2	„	-	-	-	-	-	-	-
Wieś Mielniki Szackie, w takim położeniu	4½	„	-	-	-	-	-	-	-
Wieś Łobacze, na północ	4	„	-	-	-	-	-	-	-
Wieś Płoska, na północ	3	„	-	-	-	-	-	-	-
Wieś Humenec, na północ	2½	„	-	-	-	-	-	-	-
Wieś Byk, na północ	2½	„	-	-	-	-	-	-	-

Wieś Ruda, na wschód	2	„	-	-	-	-	-	-	-
Wieś Borek do probostwa należący		W posiadaniu księdza proboszcza	24	20	44	4	3	7	51
		W ogóle	1156	1212	2368	275	312	587	2955

[90] Artykuł 16^{ty}

Opisanie kaplicy we wsi Biendiuga zwanej

Kaplica pomieniona cała murowana i wskroś ozdobnie pomalowana, z kopułą, oknami dobrymi, drzwiami zamkami dość dobrze opatrzonemi, dachówką pokryta. Przy tej niedaleko dzwonnica także murowana i dachówką pokryta i cmentarz około kaplicy i dzwonnicy murem obwiedziony. Ołtarzów w tej kaplicy trzy dość ozdobnych, w 1^m z nich obraz Matki Boskiej, w 2^m św. Mikołaja, w 3^m św. Antoniego Padewskiego.

W srebrze i innym kruszcu

Puszka w cymborium srebrna, wewnątrz pozłacana	1
Kielich z pateną, wewnątrz wyzłacany	2
Wotów srebrnych małych na obrazie Matki Boskiej	3
Lichtarzów cynowych par 6, czyli	12
Krzyżów cynowych na ołtarzach	2
Lampa mosiężna wisząca	1
Dzwonów na dzwonnicy 2, w kopule 1, małych 3, razem	6

Apparaty

<u>Ornat</u> fioletowy z kolumną białą, na której kwiaty, z galonem szychowym białym, cum requisitis	1
<u>Ornat</u> białej materyi, na którym kwiaty różnego koloru jedwabiem wyszyte	1
<u>Ornat</u> ruski, w kwiaty, cum omnibus requisitis	1

Bielizna i rozmaite sprzęty

Alb 3, humerałów 3, obrusów 9, razem	15
Firanek koło obrazu par 3, czyli sztuk	6
Na obrazie Matki Boskiej zasłonka jedwabna	1

Sukienka na temże obrazie biała, lamowana	1
Relikwiarzów na wielkim ołtarzu za szkłem	14
Obrazków zwierciadłowych	3
Bursa 1, obrazów na ścianie wiszących różnych 4, razem	5
Chorągwi kitajkowych czerwonych 2, na płótnie malowanych 2, razem	4
Portret fundatora na płótnie malowany	1
Obraz na drzewie malowany, do noszenia podczas processyi	1
Kielimków wełnianych <i>służących</i> za nakrywadło mensy	3
Kielimków takichże przykrywających gradusy	3
Lichtarzów drewnianych malowanych	6
Krzyżów drewnianych małych 2, wielki do noszenia w czasie processyi	3
Karbona okuta	1

[91] Biblioteka

Mszał duży	1
Mszał rekwalny	1
Mszał ruski	1

Nota.

Artykuły w wyż opisanej kaplicy znajdujące się są dziedzica dóbr tychże.

Druga kaplica znajduje się w dobrach wielmożnych Pruszyńskich, dziedziców w Sztuniu.

Trzecia kaplica w dziedzicznych dobrach wielmożnego Górskiego, chorążego, w Ziemiczy, nowo wystawiona w roku 1820^m.

**Dekret
reformacyjny kościoła parafialnego lubomlskiego**

Działo się dnia dwudziestego drugiego listopada
tysiąc ośmset dwudziestego roku

Z polecenia jaśnie wielmożnego Kaspra Kazimierza Kolumna
Cieciszowskiego, biskupa łuckiego i żytomierskiego, Orderów Aleksandra

---

Newskiego Kommandora, Orła Białego i Świętego Stanisława Kawalera, Najświętobliwszego Pasterza wizytując kościół parafialny w Lubomlu, do-brach jaśnie wielmożnego graffa Władysława Branickiego, generała wojsk rossyjskich i wielu orderów kawalera położony, pod rządem wielebnego imć ks. Jakuba Kaczyńskiego zostający, miło nam wyznać uczucia nasze, jakie mamy dla najszanowniejszego, pełnego cnót towarzyskich kollatora i pobożnym życiem i łagodnością charakteru zaszczyconego pasterza.

[92] To przekonanie czyni nam niepłonną nadzieję, iż interes-sa kościoła tego złożą się z dobrem jego, bez narażenia wzajemnych związków i potrzeby onego z łatwością zaspokojone zostaną. A te, ile nam zdolność ludzka pozwoliła i obowiązki urzędu naszego wymagają, znajdujemy następujące. Ma Kościół ten pierwiastkową fundacją od najjaśniejszego Jagiełły, króla polskiego w roku 1412 uczynioną, gdy tego przywileju przy kościele nie masz, drugi zaś melioracyjny przywilej tegoż króla, znajdujący się w roku 1414 o nim zapewnia. Raczy wielebny imć ksiądz proboszcz postarać się o wyszukanie jego w Metryce Akt Koronnych, jako też i innych do kościoła lubomlskiego ściągających się dokumentów. Z tego to melioracyjnego przywileju dopiero wspomnianego okazuje się, iż kościół lubomlski ma dziesięcinę snopową ze wszystkich pól folwarcznych i włościańskich, jakiego by byli wyznania, tak z gruntów wyrobionych, jako też wyrobić się mających całego starostwa sobie należącą i inne dobrodziejstwa, jako to: dwie beczki miodu przasnego, z łowienia ryb w jeziorach dóbr lubomlskich część dziesiątą, wrąb do lasów, szynk trunków w karczmie jednej w miasteczku Lubomlu i inne dobrodziejstwa. Co do dziesięciny, układali się poprzednicy wielebnego imć księdza proboszcza za wytyczną na pieniądze, do życia tylko swego, nie naruszając praw kościoła (które prawo rzeczzone układy tem mocniej stwierdzają), jako to: w roku 1677, dnia 28 lipca, wielebny imć ks. Stanisław Ujejski z jaśnie oświeconym księciem Dymitrem na Wiśniowcu i Zbarażu Wiśniowieckim, hetmanem wielkim koronnym ugodził się za dziesięcinę z pól włościańskich złotych tysiąc pięćset, zaś folwarcznych złotych trzysta, osobno miasto płaciło złotych sto. Później ugoda ta przez wielebnego imć ks. Paprockiego z jaśnie wielmożną Antoniną z Potockich Rzewuską, wojewodziną wołyńską, w roku 1761 zrobiona do dwóch tysięcy pięćset złotych podniesiona i podług tej, wielebny imć ksiądz proboszcz terażniejszy (lubo go nie wiąże, jako umowa prywatna) przestaje na opłacie pieniężnej w kwocie [93] dopiero przerwanej. Inne dobrodziejstwa, jako to: danina miodu, ryb, karczma szynkowa w mieście Lubomlu nie są w używaniu. Przywilejem najjaśniejszego Zygmunta III, króla polskiego, dnia 20 Augusta 1599 roku, w Warszawie, nadane zostały kościołowi

---

w uroczysku Monasterszczyzna zwanym, dwadzieścia dwa półłanków, z których jednaście na polepszenie funduszu kościoła, zaś jednaście na szpital ruski i łaćński przeznaczone. Położenie ich jest tak w przywileju opisane: „Na gruncie miasta Lubomla, od granic horodyńskiej, łopateckiej i kuśniskiej”. Widać, iż od dawna kościół miał trudność posiadania tych półłanków. Wizyta jaśnie wielmożnego Krzysztofa Szembeka w roku 1715^c ekspediowana, opisując pola kościelne i między temi półłanków kościelnych dwadzieścia, wyraża, iż te półłanki i kąty, z jednej między łanami urodzonego Izdebskiego, zaś z drugiej strony przytykają do Monasterszczyzny, przywilejem Zygmunta III kościołowi wiecznie nadanej, lecz przemocnie przez Zamek Lubomelski oderwanej i przez tenże z szkodą kościoła zasiewany. Oprócz tych półłanków i innych łanów, które dziś kościół posiada w tej wizycie opisanych, wzmiankuje się Bór Proboszczowski, w którym barcie i wyrobki pola znajdują się. Wizyta jaśnie wielmożnego Eustachiego Szembeka, biskupa chełmskiego w roku 1743, dnia 12 marca ekspediowana opisuje, iż półłanki, przez najjaśniejszego Zygmunta III nadane, są przemocnie przez zwierzchność dworu lubomlskiego używane i te dekretem swym każe starać się odzyskać. Wizyta jaśnie wielmożnego Franciszka Salezego Wężyka, biskupa chełmskiego w roku 1755, dnia 16 Ianuarii odbyta, twierdzi, iż Monasterszczyzna w posiadaniu zostaje zamkowem, a prócz tego proboszczowskich więcej jest jak dwadzieścia dwa półłanków. Dekret wizyty jaśnie wielmożnego Kochnowskiego, archidiacona chełmskiego, w roku 1764, obowiązuje także będącego proboszcza wielebnego imć ks. Paprockiego do odzyskania półłanków w połowie kościołowi, w połowie szpitalowi służących. Wizyta r. 1773 tegoż jaśnie wielmożnego Kochnowskiego, mówiąc o legatach, co do złotych ośmdziesiąt z części Łopateszczyzna wyraża, [94] iż dawniej tak była ta część zwana, po tym Leszczyńszczyzna, a dziś Russanowszczyzna od nowego dziedzica mianuje się, co ułatwia wyobrażenia, która się ziemia ma uważać za Łopateczką. Wizyta tegoż, w roku 1784, za pasterstwa jaśnie wielmożnego Garnisza, biskupa chełmskiego titulo legata wyświadcza, iż Łopateczczyznę jaśnie wielmożny graff Branicki od jaśnie wielmożnego Russanowskiego nabył.

To wszystko, co dotąd wspomniało się, iż kościół nie jest w posiadaniu praw swoich, tak co do dziesięciny snopowej żadnym aktem urzędowym nieosłabionych, przestając na czasowej wielebnego imć ks. Paprockiego z jaśnie wielmożną Rzewuską ugodzie, nie używając innych dobrodziejstw przywilejem Władysława Jagiełły objętych, jako też nadanych przez Zygmunta III dwudziestu dwóch półłanków z ziem

---

^c Winno być: 1718.

Monasterszczyzna zwanej, wszakże nie dąży do tego, aby zamieszać spokojność, jaka dotąd trwa między najszanowniejszym kollatorem a proboszczem, lecz zwracając uwagę na stan obecny kościoła ubogiego, bez żadnych ozdób wewnętrznych będącego, stan mieszkań, tak proboszcza, jako też i duchowieństwa wcale nietrwały i do ruiny dążący, szpital bez żadnego opatrzenia, wzywamy gorliwości wielebnego imć księdza proboszcza, aby szukał w tem usilnie względów jaśnie wielmożnego kollatora. Ani możemy wątpić o pewnym skutku, widząc religijne tego pana zamiary, gorliwość o moralne i chrześcijańskie młodzieży wychowanie, które przedsięwzięte w zaprowadzeniu do tego miejsca szkoły i czułość chrześcijańską nad cierpiącą ludzkością, której w nieskąpym udzieleniu jałmużny w obliczu naszym mieliśmy dowody. Obligujemy wielebnego imć księdza proboszcza, aby używszy pośrednictwa godnego i religijnego męża, wielmożnego Aleksandra Przesmyckiego, jaśnie wielmożnego kollatora umocowanego, co do szpitala (odnosząc się do wyrazów dekretu śp. jaśnie wielmożnego suffragana Kochnowskiego), jeżeli wskazanie i przywrócenie gruntów, od tyłu lat oderwanych, zda się być zanadto trudne, raczył przedstawić potrzebę oznaczenia szpitalowi na osób przynajmniej [95] sześć, dogodnej ordynaryi zbożowej, opału i odzienia, niemniej utrzymanie potrzebnego na to domu, a gdy Bóg pobłogosławi (o czym nie wątpimy) troskliwej jego staranności, projekt w tej mierze do decyzji i potwierdzenia jaśnie wielmożnego pasterza na ręce nasze przedstawił.

Co do posług parafialnych, oddając sprawiedliwość gorliwości wielebnego imć księdza proboszcza nie możemy jednak nie wyrazić mocnej troskliwości, aby się starał o należytą sobie pomoc dla tak rozległej i ludnej parafii, przez utrzymanie wikariusza i dogodne jego opatrzenie.

Promotoryja oddzielny fundusz, mieszkanie, plac i ogrody mająca, teraz bez osobnego kapłana będąca, ma dom i officynę znacznej potrzebującej reparacyi. Była od imć ks. Rogulskiego, promotora zostawiona pewna kwota na reperacyją, ta przeszła do massy majątku śp. wielebnego imć ks. Ziańskiego, poprzednika proboszcza. Raczy wielebny imć ksiądz proboszcz dochodzić, w co się obróciła, gdyż reperacyja żadna nie uczyniona i tę doszedłszy na cel jej właściwy obrócić.

A ponieważ troskliwość jaśnie wielmożnego pasterza poleciła nam czuwać nadal nad dopełnieniem naszych poleceń i o tem co trzy miesiące sobie raportować, przeto, stosownie do tej ustawy, obowiązujemy wielebnego imć księdza proboszcza, aby odnosząc się do tego, poczynając od dnia 15 Iunia 1821 roku, kwartałowe raczył nam przesłać rapporta.

Delegowany generalny wizytator, kościołów katedralnych,

żytomierskiego proboszcz, łuckiego kanonik ksiądz Wincenty Dobrowolski mpp.

[*pieczęć lakowa wizytatora*]

Sekretarz wizyty generalnej ks. Dominik Razutowicz mpp.

Wizyta generalna kościoła parafialnego lubomlskiego z rozrządzenia jaśnie wielmożnego Michała Jana Piwnickiego, biskupa łuckiego i żytomierskiego, byłego Wileńskiego Cesarskiego Uniwersytetu i Agronomicznego Peterburskiego Towarzystwa Naukowego członka, Orderów Świętej Anny 1^{ej} z Koroną i Świętego Włodzimierz 3^{ej} Klasy Kawalera, dnia [a] miesiąca lipca 1839 roku ekspedycyjowana.

Artykuł 1^{szy}

Opisanie kościoła lubomlskiego

Miasto Luboml w dziedzicznym posiadaniu jaśnie wielmożnego Władysława graffa Branickiego, senatora, wielu orderów kawalera, w powiecie włodzimierskim, dekanacie kowelskim leżące. Odległe od miasta powiatowego Włodzimierza a razem miejsca poczty na mil 7, od Łucka na mil 11, od guberskiego miasta Żytomierza mil 42°, w którym znajduje się kościół parafialny świecki, murowany, pod tytułem Świętej Trójcy konsekrowany od jaśnie wielmożnego księdza Jakuba Uchańskiego, biskupa podtenczas chełmskiego, roku 1552°. Przez którego zaś biskupa i kiedy na parafialny był erygowany, na to żadnego dekretu osobnego nie ma. Fundowany przez najjaśniejszego Władysława Jagiellona, króla polskiego, jako oblata tej fundacyi, w roku 1656 w Grodzie Krasnostawskim uczyniona świadczy.

Kościół ten naokoło osztachetowany, na wschód słońca ołtarzem wielkim wymurowany, z dwoma facjatami, na których krzyże żelazne i wazony drewniane. Kopuła blachą białą pobita, w środku jej sygnaturka, na wierzchu krzyż żelazny z puklami i promieniami. Za facjatą drugą, gdzie wielki ołtarz, gwiazda blaszana, z wierzchu jej krzyżyk. Dach na kościele w roku 1838^m dachówką pobity, a zewnątrz i wewnątrz wybielony. Z przodu facjaty dwie tablice zielono pomalowane: na jednej napis:

---

^a Nie odnotowano dnia wizyty.

In Domum Domini ibimus, na drugiej napis: Cantate Domino canticum novum. Na [2] wchodzi do kościoła kruchta, czyli babiniec murowany. Drzwi sosnowych dwoje z klamkami, na zawiasach i krukach żelaznych, drągami zasuwają się. Powąła na belkach z tarcic i podłoga na nowo w roku 1836^m ułożona. Idąc od dzwonnicy, przy drzwiach pobocznych, w murze kościelnym znajduje się nagrobek śp. księdza Pawła Paprockiego, proboszcza lubomlskiego, przy tymże miejscu w ziemi pochowanego roku 1773°, dnia 5° maja. W teźże kruchcie kropielnica wmurowana marmurowa na wodę święconą i krzyż drewniany na ścianie. Wchodząc w kościół, którego długości łokci trzydzieści sześć, szerokości czternaście, próg z kamienia ciosowego, drzwi na zawiasach dębowe z zamkami dwoma wewnętrznymi i prętem po jednej stronie żelaznym, drągiem ze środka zasuwające się. Sufit płótnem wybity i roku 1836° wybielony. Podłoga z tarcic sosnowych w roku tymże 1836^m w całym kościele i zakrystyi nowo ułożona. Między ołtarzami kamień biały, podługowaty, ze czterema żelaznymi kółkami do odmykania, pod którym wchód do grobu. Ołtarzów pięć. Pierwszy wielki, snycerskiej roboty, staroświecki, niebiesko ze złotem i srebrem malowany, obraz w nim Świętej Trójcy na płótnie malowany, gdzie litery na krzyżu srebrne J.N.R.J. Po bokach ołtarza, wprawione w drzewo, obrazy św. Stanisława i św. Wojciecha. Mensa murowana o czterech gradusach drewnianych. Cymborium na tym ołtarzu staroświeckie, drewniane, z aniołkami z drzewa wyrobionymi, na kluczyk zamykane, wewnątrz materiją wybite, w którym puszka srebrna wyślacana, welum nakryta, cum Sanctissimo. Drugi ołtarz staroświeckiej, snycerskiej roboty, najwięcej niebieską farbą malowany, w którym obraz św. Anny, a na wierzchu św. Jana Nepomucena. Trzeci ołtarz podobnej roboty, w którym obraz Najświętszej Panny obrazem Pana Jezusa Ukrzyżowanego zasuwający się, z mensą dobrą, gradusami i portatylem. Czwarty ołtarz także staroświeckiej roboty, z obrazem św. Józefa i św. Katarzyny Seneńskiej. Piąty także staroświeckiej roboty, z obrazem św. Antoniego Padewskiego. Obydwa te ołtarze mają mensy drewniane o jednym gradusie. Presbyterium gradusem jednym od kościoła oddalone, w którym nadgrobek kamienny z napisem S. Floriania P.S. Okien wszystkich ośm, to jest: w presbyterium jedno, nad chórem jedno, w kościele sześć. Chrzcielnica przy ołtarzu św. Antoniego dobrze zamykająca się, z kociołkiem miedzianym na wodę [3] do chrztu. Blisko tej szafka malowana, gdzie chowają się olea sacra. Pastor bonus statua nad amboną, snycerskiej roboty sztuki połączone mająca. Chór na dwóch słupach murowanych, na którym pozytyw o głosach ośmiu, niedawno zupełnie zreperowany. Ściany kościelne, oprócz znaków poświęcenia kościoła, obrazami różnymi świętych apostołów, tudzież stacjami Męki

---

Pańskiej przyozdobione. Ławek większych w kościele ośm, w presbyterium dwie małych. Konfessjonałów trzy, zydlów dwa. Zakrystyja niewielka, sklepiona. Nad zakrystyją skarbiec mały, do którego wchód z zakrystyi kryty. Tak w zakrystyi jako i skarbcu szafy do schowania rzeczy kościelnych, drzwi dobre, okute. Na cmentarzu dzwonnica murowana, na której dzwonów trzy. Przy dzwonnicy przybudowanie na schowanie niektórych rzeczy. Takowa dzwonnica wraz z przybudowaniem w roku 1836^m obreperowane i gontami pobite. Na wchodzie od miasta w dzwonnice, drzwi drewniane, okute, drągiem zasuwające się, a drugie mniejsze, nowe, okute do schodów na dzwonnice wiodących. Cmentarz wkoło drzewem różnego gatunku obsadzony.

Na cmentarzu parafialnym za miastem, gdzie grzebią ciała umarłych, który w kwadrat murem wytynkowanym jest obwiedziony, znajduje się kaplica drewniana, nowo w roku 1826^m postawiona, gontami pokryta, czerwono pomalowana. Kopuła blachą białą obita, w tej kopule jest signaturka, a przed kaplicą dzwonek drugi, nieco większy. Nabożeństwo w pomienionej kaplicy, za pozwoleniem diecezjalnej zwierzchności, za dusze zmarłych odprawuje się.

Opisanie plebanii i innych zabudowań do teje należących

Plebania po lewej stronie kościoła, z drzewa w węgły zabudowana i przez czas w ścianach pochylona, do której wchodząc, drzwi pojedyncze do sieni, na zawiasach żelaznych, przed którymi ganek nowo roku 1836 z drzewa postawiony, gontami pokryty. Po prawej ręce sieni pokój z alkierzem, u tych drzwi dwoje z zamkami wewnętrznymi, piec ogrzewalny ceglany, kominek szafiasty, okien cztery z okiennicami i okuciem potrzebnym. Z alkierza dwoje po bokach drzwi, do dwóch bocznych komórek, jedno z nich z zamkiem wewnętrznym. Po lewej stronie sieni również pokój i alkierz, mające piec ogrzewalny ceglany i kominek szafiasty, drzwi pojedynczych dwoje i okien trzy z okuciem potrzebnym. W sieni znajdują się schody na górę. Wprost sieni kuchnia mała z kominem na dach wyprowadzonym, bez okna. W całym budynku podłoga i ścieł z tarcic ułożone, pokryty kalenicą. Dziedziniec wąski, sztachetami od ogrodu obwiedziony, z bramką od miasta, a fortką od kościoła. Po lewej stronie plebanii piekarnia, do której wchodząc, sieni z drzwiami na zawiasach, w sieniach komin na dach wyprowadzony. W piekarni drzwi dwoje, okien dwoje z okuciem potrzebnym. Przy piekarni pokój w sieniach przybudowany na skład legomin. Idąc od piekarni [4] przez mostek, znajduje się stajenka i wozownia w dziedzińcu małym z chrustu zagrodzonym, w słupy

---

z drzewa zbudowane. Drzwi podwójne na biegunach do wozowni, a pojedyncze także do stajenki. Takowe zabudowanie w roku 1836^m na nowo przestawione, kalenicą pokryte, a za nimi przybudowane chlewki na drób i nierogaciznę. Naprzeciwko tych, w niewielkiej odległości szopka nowo z drzewa postawiona, kalenicą pokryta, mająca drzwi pojedyncze na biegunach, przy której studnia ocembrowana, a przy niej koryto dla napawania koni. Po prawej stronie plebanii dom za spiżarnią służący, w którego sieni komórka przegrodzona. Wchodząc do stancyi, drzwi pojedyncze z zamkiem wewnętrznym, obok alkierzyk, do którego drzwi podobnie z potrzebnym okuciem. W pokoju i alkierzu okien cztery, piec ceglany na obie stancyje i kominiek szafiasty, podłoga i ściel z tarcic ułożone, pokryty kalenicą. Pod tym domkiem loch murowany znajduje się, a z tyłu za nim lodownia z drzewa zbudowana, kalenicą pokryta. Obok plebanii ogródek sztachetami ogrodzony, zasadzony drzewami fruktowymi. W tym altanka z drzewa zbudowana, gontami nowo pokryta znajduje się. Drugi ogródek, mniejszy przy dzwonnicy także fruktowy. W rogu kościoła, nad drogą do miasta idącą znajduje się ogródek mały warzywny dla organistego. Idąc z kościoła przez mostek mały na fossie wystawiony, znajduje się nad drogą kolumna murowana, w której statua św. Jana Nepomucena stoi. Idąc dalej, za bramką, po prawej ręce dom nowy roku zeszłego 1838 wybudowany, na dwie części dzielący się, o dwóch kominach z cegły nad dach wyprowadzonych, kalenicą pokryty, cztery pokoje w sobie zawierający. Z tych dwa od północy dla księdza wikarego, a drugie dwa od południa dla organisty. Wchodząc od zachodu w sieni, drzwi pojedyncze na zawiasach z klamką, po lewą stronę wchodząc do pokoju, drzwi także i podobnie do alkierza. Okien 4 z okuciem potrzebnym, piec ogrzewalny i piekarski, podłoga i ściel z tarcic ułożone. Po drugiej stronie podobnie dwa pokoje z wchodem od strony wschodniej sieni, murem w poprzek przedzielone. W stronie wschodniej, w niewielkiej odległości stajenka z szopką i chlewkiem na nierogaciznę, z drzewa nowo zbudowane, kalenicą pokryte, mające drzwi na biegunach pojedyncze. Dalej dworek czyli promotoryja, do którego wchodząc, drzwi pojedyncze, okute. Po prawej stronie pokój z alkierzem. W pokoju drzwi pojedyncze z okuciem i zamkiem wewnętrznym, w alkierzu podwójne także, okien nowych w pokoju trzy, w alkierzu jedno, piec ogrzewalny ceglany, nowy, z kominkiem szafiastym. Naprzeciw tych pomieszkaniem dla ludzi, do którego drzwi pojedyncze z okuciem, [5] okien dwie, piec ceglany ogrzewalny z piecem do pieczenia chleba. Wprost sieni kuchnia z kominem na dach wyprowadzonym, za nią spiżarnia. Do tej wchodząc, drzwi pojedyncze z okuciem potrzebnym, oknem jednym nowo sporządzonym i przy tejsze garderobka mała. W sieniach schody na górę

tarcicami oszalowane. Podłoga i ścieł z tarcic, dach na dwie kondygnacje kalenicą pokryty. Pod częścią tego budynku loch murowany znajduje się. Budynek ten potrzebuje reperacji. Po prawej stronie ogródek drzewami fruktowymi kilku sztukami zasadzony. Za ogródkiem spichlerzyk z szopką, nową słomą pokryty. Dalej ogród duży na warzywo.

Artykuł 2^{gi}

Sprzęty kościelne

Srebro	Sztuki	Łoty	Proba
Monstrancja wyślacana i różnemi kamieniami wysadzana	1	200	8
Puszka cała wyślacana, z nakrywką	1	39	8
Kielich cały wyślacany, z pateną, miedziany	2		
Kielichów srebrnych dwa, wewnątrz wyślacanych, z patenami	4	62	10
Kielich wewnątrz wyślacany, spodem fercychowany w perły, z pateną	2	28	6
Kielich wewnątrz wyślacany, gdańskiej roboty, z pateną	2	26	8
Kadzielnica z łańcuszkami	1	64	8
Łódka bez łyżeczki	1	16	8
Puszek wyślacanych pro viatico	2	6	6
Liter na krzyżu w wielkim ołtarzu J.N.R.J.	4	6	6
Na ołtarzu św. Anny koron	2	12	8
Sukienka na obrazie Pana JEZUSA, z promykiem św. Anny	2	14	8
Na obrazie św. Józefa lilia	1	3	8
Na obrazie św. Antoniego Padewskiego z Panem JEZUSEM sukienka, korona, lilia, promienie nad głową, brzegi u książki i votum w formie nóżki	6	20	8
Vascula pro oleis wraz z puszką, wewnątrz i zewnątrz wyślacaną	4	12	4
Tacka srebrna	1	10	10
Korpusik srebrny na krzyżu u wielkiego ołtarza	1	2	10
Korona na obrazie Pana JEZUSA i gwiazda	2	3	6
[6] Srebra ołtarza Matki Boskiej Różańcowej			
Sukienka na obrazie Najświętszej Panny, miejscami pozłacana	1	100	10
Koron kamykami wysadzanych	2	8	4
Gwiazd srebrnych	41	20	8
Votów w formie serduszków	24	66	5
Votów w formie tabliczek	28	69	5
Votów w formie nówek	2	5	6
Medalów w nagrodę wojskowym dawanych	2	2	10
Wotywek w formie tabliczek	2	6	8
Gwiazda srebrna wyślacana	1		
Krzyżyk kamykami wysadzony, mosiężny	1		
Granatów czerwonych, drobnych, sznurków	2		
Koralów sznurkowych, sznurków	4		
Perełek uriańskich, sznurków	4		

Perełek prostych, sznurków	2		
Paciorek kryształowych, sznurków	2		
Granatek z perełkami mieszanych, sznurków	2		
Miedź			
	Sztuki	Funty	Łoty
Kociołek na wodę święconą przy drzwiach w kruchcie	1	8	16
Kociołek w zakrystyi przy drzwiach	1	3	20
Dzbanek na wodę i miednica	2	5	
Puszka na hostyje	1	1	
Kociołek z nakrywką, w chrzcielnicy	1	3	
Kotłów do bębnienia	2	30	
Mosiądz			
Lichtarzów u św. Anny gładkich, małych	2	2	
Lichtarzów wielkich: z cherubinkami dwa, gładkich dwa	4	20	
Lichtarzów mniejszych	2	7	
Przy tym ołtarzu krzyż z korpusem	1	3	
U ołtarza św. Józefa krzyż takiż	1	3	
Lichtarzów paryskiej roboty	2	6	
W dzwonnicy dzwonów różnej wielkości trzy, w kopule 1	4		
W kościele wiszący przy zakrystyi 1, w ołtarzu Matki Boskiej 1, małych przy ołtarzach sześć	8		
Na cmentarzu przy kaplicy wiszących dwa	2		
<i>[7] Cyna</i>			
Lampa wisząca do presbyterium	1	10	
Lichtarzów na wielkim ołtarzu dużych 12, małych 2	14	115	
U ołtarzów pobocznych większych 6, mniejszych 6	12	59	
Tacek	2	5	
Ampulek	2		12
Krzyż z korpusem	1	1	3
Żelazo			
			Sztuk
Latarnia blaszana formą krzyża			1
Żelazko do pieczenia hostyi i forma do komunikantów			2
Młotek 1			1
Szkło			
Krzyżów ze szkiełkami zwierciadłowymi			2
Pająk w presbyterium wiszący			1
Lamp			100
Ampulek			12

Apparaty kościelne

Kolor biały		Sztuk
1	Ornat bogaty lity, w kwiaty liliowe i złote, cały jednakowy, z galonem szerokim złotym, podszyty kitajką niebieską, ze stulą i manipularzem	1

2	Ornat drojetowy, w bogate kwiaty złote i kolorowe na dnie popielatym, z kolumną białą, kompanką srebrną obwiedziony, astrachaniem niebieskim podszyty, cum omnibus requisitis	1
3	Ornat biały w kwiaty srebrne i kolorowe, kolumna drojetowa w kwiaty złotem przetykane, kitajem niebieskim podszyty, cum omnibus requisitis	1
4	Ornat biały, bogaty, na dnie oranżowym w kwiaty srebrne i kolorowe, galonem srebrnym obwiedziony, astrachaniem podszyty, cum omnibus requisitis	1
5	Ornatów białych paryskiej materii, w kwiaty srebrne i kolorowe, galonem srebrnym obwiedzionych, z kolumnami jednakowymi, astrachaniem podszytych, ze stułami i manipularzami	4
[8] 6	Ornat biały paryskiej materii, w kwiaty złote, srebrne i kolorowe, na dnie szamo, galonem taśmowym złotym obwiedziony, astrachaniem podszyty, z stułą i manipularzem	1
7	Ornat biały, boki lite, srebrne, kolumna niebieska w kwiaty złote i kolorowe, galonem srebrnym szerokim obwiedziony, astrachaniem niebieskim podszyty, cum requisitis	1
8	Ornat na dnie seledynowym, w kwiaty lilia, złote, galonkiem złotym obszyty, podszyty astrachaniem, sine requisitis	1
9	Ornat biały, z kolumną cytrynową, kampaną srebrną obszyty, podszyty astrachaniem czerwonym, cum requisitis	1
10	Ornatów białych, na dnie szarawym, tureckiej materii w kwiaty, całe jednostajne, galonkiem złotym obszyte, z podszewką płócienną farbowaną, z tych jeden z requisitami, drugi bez	2
11	Ornat na dnie białym, w kwiaty różne wyszywane, tasiemką kamelorową żółtą obwiedziony, płótnem niebieskim podszyty, z dwoma takimiż dalmatykami, z requisitami, bez jednej stuły	3
12	Ornat białej materii, w paski zielone, galonem szychowym złotym obwiedziony, podszyty astrachaniem niebieskim, ze wszystkimi requisitami, przybył w roku 1835 ^m	1
Kolor czerwony		
1	Ornat czerwony materii paryskiej, boki na dnie ceglстым w kwiaty, kolumna biała tureckiej materii, kampanką szychową białą obszyty, damisem czerwonym podszyty, cum omnibus requisitis	1
2	Ornat czerwony tureckiej materii w kwiaty srebrne i kolorowe, na dnie bladuróowym, z galonem srebrnym szerokim, atlasem zielonym podszyty, cum omnibus requisitis	1
3	Ornat aksamitny czerwony, z kolumną na dnie zielonym, złotym szychem przetykany, w paski, galonem złotym taśmowym obwiedziony, kalinkosem różowym podszyty, cum omnibus requisitis	1
4	Ornat adamszkowy, z kolumną niebieską w kwiaty, taśmą żółtą obwiedziony, płótnem czerwonym podszyty, cum omnibus requisitis	1
[9] 5	Ornat czerwony tureckiej materii, kolumna biała, galonem złotym obszyty, podszyty astrachaniem niebieskim, stary	1
Kolor fioletowy		
1	Ornat na dnie atlasowym niebieskim, w paski i kwiaty srebrne, galonem srebrnym obwiedziony, astrachaniem podszyty, cum omnibus requisitis	1
2	Ornat adamszku tureckiego, z kolumną lilia w paski, galonem prostym szychowym obwiedziony, podszyty płótnem złotym, cum omnibus requisitis	1

3	Ornat boki niebieskie, gęsiej skórki, kolumna z kitajki w płomienie, galonkiem żółtym szychowym obwiedziony, płótnem farbowanym podszyty, cum omnibus requisitis	1
4	Ornat tureckiej materyi, cały w pasy, tasiemką żółtą obwiedziony, płótnem czerwonym podszyty, ze stulą i manipularzem	1
5	Ornat boki morowe, kolumna morowa biała, galonkiem obszyty szychowym żółtym, podszyty płótnem zielonym, cum requisitis	1
6	Ornat adamaszkowy, boki granatowe, kolumna orzechowa, tasiemką żółtą jedwabną obszyty, płótnem niebieskim podszyty, cum requisitis	1
Kolor zielony		
1	Ornat materyi bogatej, z kolumną białą gredytorową, kwiaty szyte kolorowe, z szychową kampanką wkoło, zieloną kitajką podszyty, cum requisitis omnibus	1
2	Ornat boki aksamitne zielone, kolumna lamowa biała, galonkiem szychowym obszyty, płótnem niebieskim podszyty, cum requisitis	1
Kolor czarny		
1	Ornat gredytorowy czarny, kampanką białą szychową obwiedziony, płótnem żółtym podszyty, cum requisitis	1
2	Ornatów tureckiej materyi, na dnie kafowym, taśmą czarną obszytych, płótnem farbowanym podszytych, cum omnibus requisitis	2
3	Ornat barakanowy, z kolumną satynową w paski, podszyty płótnem ciemnym, cum requisitis	1
4	Ornat czarny, barakanowy cały, tasiemką białą obwiedziony, płótnem farbowanym czarnym podszyty, cum requisitis, przybyły roku 1835°	1

[10] Kapy

		Sztuk
1	Kapa biała materyi bogatej, na dnie szarawym, w kwiaty lamowe i kolorowe, galonem wąskim żółtym obwiedziona, cała jednostajna, zieloną materyją podszyta	1
2	Kapa atlasowa żółta, kwiaty białe, boki z szczytem materyi sztufowej, kompaną szychową obwiedziona, astrachanią podszyta niebieską	1
3	Kapa staroświeckiej materyi białej, z szczytem w paski, żółtym galonem obwiedziona, czerwoną podszewką podbita	1
4	Kapa kruzazowa materialna, koloru pomarańczowego, w kwiaty kolorowe, kampanką szychową białą obwiedziona, astrachaniem podszyta	1
5	Kapa żałobna, atlasowa, z szczytem z makaty, galonkiem srebrnym obwiedziona, szczyt obszyty frędzlami srebrnymi, podszyta astrachanią czarną	1
6	Kapa barakanowa, galonkiem żółtym obwiedziona, czarnego koloru, astrachaniem czarnym podszyta	1
7	Kapa fioletowa, nowo zrobiona z grodenaplu, szczyt materialny w paski, galonkiem szychowym obszyta, podszyta astrachaniem	1

Bielizna kościelna

		Sztuk
	Alba perkalowa z koronką muszlinową, blaszkami żółtymi i białymi w kwiaty wyszywana	1
	Alb perkalowych z koronkami, kitajem różowym podszytych 8, a przybyła takż roku 1836° jedna	9
	Alb perkalowych u dołu na dnie orzechowym, jedwabiem kolorowym z szychem żółtym w kwiaty haftowanych, przybyłych w roku 1835 ^m	2
	Alba muszlinowa, kitajem różowym u dołu podszyta	1

Alba perkalowa z koronką, kitajem błękitnym podszyta	1
Alba płócienna z koronką, kitajem błękitnym podszyta, przybyła razem z dwoma powyższymi roku 1836°	1
Alba z płótna szwabskiego, kitajem granatowym podszyta, z koronką	1
Alba z płótna szwabskiego, z koronką u dołu kolorową włóczkową	1
[11] Alby z płótna domowego, z białymi koronkami u dołu, stare	2
Alb płóciennych z nicianymi koronkami	4
Komż muszlinowych, u dołu haftowanych	2
Komża muszlinowa, u dołu haftowana, przybyła 1836° roku	1
Komża perkalowa z koronką u dołu, przybyła 1835° roku	1
Komża z płótna szwabskiego z koronką u dołu, przybyła roku 1836°	1
Komż perkalowych dla księży, z frędzlami u dołu	4
Komża z płótna szwabskiego z koronką u dołu	1
Komż z płótna domowego dla serwitów	4
Komż z płótna domowego dla serwitów, przybyło 1836° roku	2
Humerałów perkalowych	10
Humerałów płóciennych	10
Korporałów 20, przybyło 10, razem	30
Puryfikaterów 30, przybyło 20, razem	50
Ręczników do ławaterza	12
Ręczników do ołtarzów	50
Tuwalnia muszlinowa, haftowana	1
Tuwalnia pokrzywkowa, haftowana	1
Tuwalni gazowych, czarnych	2
Tuwalnia fioletowa, złotem i jedwabiem białym wyszyta	1
Tuwalnia tiulowa biała, u dołu haftowana, przybyła roku 1836°	1
Obrusów na ołtarze, perkalowych	3
Obrusów na ołtarze, płóciennych	22

Inne sprzęty kościelne

	Sztuk
Antepediów na płótnie malowanych, na jednej stronie w kolorach, a po drugiej żalobne	5
Antepediów materyi paryskiej, boki białe w kwiaty złote i kolorowe, środek na dnie żółtym w kwiaty srebrne i kolorowe	3
Antepedium boki białe, lamowe, środek na dnie zielonym w kwiaty srebrne i kolorowe	1
Antepedium z kitajki białej, w paski kolorowe z galonkiem szychowym żółtym	1
Antepedium jedneje z tabernakulum materyi kruazowej, pomarańczowej w kwiaty kolorowe	2
Antepedium fioletowe, gredeturowe, haftowane w różne kwiaty	1
Antepedium materyi tureckiej, fioletowe, w kwiaty żółte	1
Antepedium merynosowe, amarantowe, z wyrażeniem Imię Maryja, galonem białym, przybyłe roku 1836°	1
Burs do chorych	2
Tabernakulum materyi litej tureckiej	1
Tabernakulum czerwone, do użycia niezdatne	1
Ubiór różowy gredyturowy na wielki czwartek, stary	1

Baldakin podwójny, sukieny, ponsowy, z galonem białym	1
[12] Sukienka na puszkę zielona, złotem haftowana	1
Sukienka aksamitna czerwona, złotem haftowana	1
Firanki muszlinowe z frędzlami białymi, u ołtarza Świętej Trójcy	1
Firanki muszlinowe haftowane, u obrazu Matki Boskiej	1
Firanki materialne orzechowe z żółtym galonem szychowym, u obrazu św. Anny, przybyłe roku 1836 ^o	1
Firanki materialne orzechowe z żółtym galonem szychowym, u obrazu św. Antoniego, przybyłe roku 1836 ^o	1
Firanki materialne błękitne, z białym galonkiem, u obrazu św. Józefa	1
Firanki floransowe błękitne, z galonem żółtym szychowym, u obrazu Matki Boskiej	1
Pasków różnego koloru	12
Umbraculum muszlinowych	2
Poduszek aksamitnych na ołtarzach, z galonami szychowymi	5
Oponów harusowych do zasłaniania ołtarzy w poście wielkim	5
Sukien ponsowych do nakrywania mensy przy ołtarzach	5
Sukna ponsowego w kwiaty haftowanego na kratki przed ołtarzem wielkim, kawałków 2, na gradusy przy ołtarzach 4	6
Dywan turecki 1, mniejszych dywaników 2, razem	3
Chorągiew nowa z adamaszku ponsowego, z gałką dętą i krzyżykiem na niej połączanym, pośrodku mająca krzyż niebieski	1
Chorągiew floransowa fioletowa, z krzyżem pośrodku czerwonym	1
Chorągiew krzyżowa gredytorowa, koloru orzechowego, z obrazem na środku: z jednej strony Świętej Trójcy, a z drugiej Matki Boskiej 1, adamaszkowa błękitna, nowa 1, razem	2
Chorągwi starych	3
Krzyżów do processyi	3
Relikwiarzów w drzewo i szkło oprawnych	6
Lichtarzów drewnianych: dużych 6, mniejszych 4, razem	10
Krzesło manszestrem zielonym obite 1, drewniane z poręczami 1	2
Katafalk czarno malowany o 3 ^{ch} gradusach, z trumną czerwoną	2
Brama do grobu Pańskiego całkiem prawie na nowo zrobiona i nowo pomalowana w roku 1836 ^m	1
Mary większe 1, mniejsze 1, kolumn do katafalka 4, razem	6

Obrazy

	Sztuk
Obrazów świętych apostołów 12, Pana Jezusa i Najświętszej Panny takiegoż malowania i takiej wielkości, na ścianach wiszących	14
Obrazów stacyi wyrażających Mękę Pańską	12
Obrazów Pana Jezusa i Najświętszej Panny na płótnie malowanych	2
Obraz Najświętszej Panny Częstochowskiej z sukienką srebrną i gwiazdami srebrnymi, nad tabernakulum umieszczony 1, statua resurrectionis 1, razem	2
Portretów malowanych na płótnie	2

---

[13] Artykuł 3^{ci}

Biblioteka kościelna

	Sztuk
Ksiąg metryk chrzestnych, szlubnych i o umarłych, od roku 1827	8
Księga processów 3, status animarum 7, razem	10
Ksiąg odprawujących się obliǳów	2
Mszał duży w skórę czarną oprawny, w Wenecji 1760 roku	1
Mszał duży, w skórę czarną oprawny, z brzegami złotymi, edycyi kampidońskiej pod rokiem 1805	1
Mszałów dużych, w skórę czarną oprawnych, w Wenecyi 1763 roku	2
Mszał mały, w skórę takąż oprawny, w Wenecyi 1749 roku	1
Mszał requialny	1
Rytuwał w skórę oprawny	1
Agend rozmaitej edycyi	3
Ewangeliczka w półskórek oprawna	1
Książka różańcowa, stara	1
Księga pod tytułem „Chleb duchowny”, 1745 roku edycyi krakowskiej	1
Brewiarzów starych	2
Ksiąg egzaminów przedszlubnych	2

Artykuł 4^{ty}

Fundusz pierwiastkowy i następne nadania

Najjaśniejszy Władysław Jagiełło, król polski i wielki książę litewski w roku 1412^m ufundowawszy i uposażywszy kościół w miasteczku Lubomlu, jako akt następujący poświadcza, acz szczegółów tej fundacyi i wyposażenia [14] nie wykrywa. Później, to jest w roku 1414^m, w poniedziałek po święcie Wniebowzięcia Najświętszej Panny Maryi, przywilejem szczodrobliwym, w Krasnym Stawie podpisanym, temuż kościołowi na utrzymanie plebana, sług kościelnych i inne potrzeby, fundusz powiększył i wiecznymi czasy nadał:

1° Dziesięcinę wszelkiego zboża ze wszystkich pól miasta Lubomla i folwarków pańskich i posiadaczów, tudzież od wszystkich mieszkańców po wsiach, jakiegobądź wyznania, nie tylko wtedy wyrobionych i zasiewanych, ale na potem wyrabiać i zasiewać się mających.

2° Tudzież na każdy rok miodu przasnego półbeczków dwa.

3° Dziesiątą łówkę ryb z niewodów w jeziorach starostwa lubomlskiego.

4° Wolny wrąb w lasach starostwa tegoż, na budowlę, opał i palenie trunków.

5° Wolne mlewo we wszystkich młynach bez czerhi i miarki.

6° Wolne wybudowanie jednej karczmy w mieście Lubomlu na gruncie kościelnym i w niej szynkowanie różnych trunków bez najmniejszej przeszkody od zwierzchników starostwa lubomlskiego.

Na też dziesięcinę snopową w roku 1761^m, natenczas wielebny imć ks. Paprocki do życia swego uczynił kompozytę prywatną z dworem lubomlskim, wyraźnie zastrzegając, że nie ma uwłaczać prawu pobierania dziesięciny w snopie i ugodził się tymczasowie za rubli srebrnych 375. Takową tylko kwotę i teraz kościół pobiera. Inne zaś szczegóły w takowym nadaniu wyrażone nie pobierają się.

Dochody tegoż plebana i kościoła powiększył najjaśniejszy Zygmunt, król polski i szwedzki i wielki książę litewski najlaskawszym przywilejem swoim, w Warszawie, dnia 20 Augusta 1599° roku podpisanym, w ekstrakcie przy [15] kościele znajdującym się, którym z dwudziestu dwóch półłanków Monasterszczyzna zwanych, na gruntach miasta Lubomla, z jednej strony od granicy horodeńskiej, a z drugiej od granicy Łopatyńskiej, z trzeciej zaś strony od wsi Kuśnisk leżących i rozciągających się, ze wszystkimi na nich lasami, zaroślami, sianożęciami, barciami i wszelkimi użytkami i przynależnościami, połowę, to jest 11 nadał kościołowi lubomlskiemu, zaś drugie jedenaście na szpital łaćński i ruski przeznaczył. Z mocy powyższych nadań, kościół posiada w niewielkiej odległości od miasta Lubomla dwa kawałki lasu Borkiem Plebańskim zwanego, na którym rozsadzani są włościanie do kościoła należący, wpród w mieście na jurydyce plebańskiej mieszkający i mający pola swe wśród lasu tegoż, niemniej grunta i ogrody w następującym artykule wyrazić się mające. Nie znajdując w archiwum kościelnym erekcyi pierwiastkowej, niepodobna rozróżnić, co z pierwszego uposażenia przez najjaśniejszego Władysława, króla polskiego kościół mieć powinien, a co z melioracyi przez najjaśniejszego Zygmunta 3°, króla polskiego w roku 1599^m uczynionej. Stąd dociec niepodobna, czy te 11 półłanków są w posiadaniu kościoła, albo też dworu. Toż samo drugie jedenaście na szpital przeznaczone. Z przyczyny najwięcej trudnego wyśledzenia nomenklatury Monasterszczyzna, gdzieby leżała i druga Łopatyńszczyzna jej przyległa. Ponieważ ostatnia, szlachecka, przechodząc przez sukcesyje do innych familii, zawsze posiadaczów ówczasowych przybierała nazwisko, jako to: Tarnowszczyzna, Leszczyńszczyzna, Rusianowszczyzna [16] i inne. Czyni i to trudność, iż nie jedna była część szlachecka w starostwie lubomlskim, ale i innych wiele. Czas zatarł pamięć i wiadomość, a dokumentów nie masz. W dalszym jeszcze czasie też dochody plebańskie pomnożone zostały procentem od summ później w artykule 6^m wyrazić się mających.

Z dawnego jakiegoś prawa kościół pobiera stołowe po kopiejek dwie od mieszczan i Żydów lubomlskich. Kościół ten pobierał niegdyś targowe.

Artykuł 5^{ty}

Inwentarz wsi Borka do probostwa lubomlskiego należącej

Numer domów		Grunta		Ludność			Dobytek		Imiona i nazwiska poddanych	Powinności					Czynsz				
		dwu dniowe	dniowe	męska	żeń ska	ogółem	woły	konie		tygodniowa	Roczna			Ogółem	Ruble srebrem	kopiejki			
		Chatupnicy		dusze			sztuki				Dnie								
											Zarzynki, obrzynki od chatupników	Zakoski	Zaorki, oborki	Zarzynki, obrzynki					
1	2			6	6	12	2		Iwan Hucaluk	2		2	2	2	110				
2	2			6	1	7	2		Wasył Jaroszczuk	2		2	2	2	110				
3		1		3	1	4	2		Bartosz Czerpak	1		1	1	1	55				
4		1		2	1	3	2		Hryć Maryniocha	1		1	1	1	55				
5.	2			1	1	2	2		Kiryk Maryniocha	2		2	2	2	110				
6	2			4	4	8	2		Mikołaj Marczuk	2		2	2	2	110				
7		1		5	3	8	2		Wasył Oksiuta	1		1	1	1	110				
8	2			2	4	6	2		Łukasz Samodra	2		2	2	2	110				
9		1		4	3	7	2	1	Kazimierz Sobczuk	1		1	1	1	55				
10		1		4	3	7	2		Stepan Marczuk	1		1	1	1	55				
11		1		3	2	5	2		Jacko Marczuk	1		1	1	1	55				
12		1		4	3	7	3		Anton Bahniuk	1		1	1	1	55				
13	2			4	7	11	2	1	Franko Bahniuk	2		2	2	2	110				
14		1		4	2	6	2		Wawryn Czerpak	1		1	1	1	55				
15		1		4	2	6	2		Franko Czerpak	1		1	1	1	55				
16		1		2	3	5	2		Michałko Kuc	1		1	1	1	55				
17		1		4	3	7	2		Ostap Marczuk	1		1	1	1	55				
18		1		5	3	8	2		Hryć Samodra	1		1	1	1	55				
19		1		2	5	7	1		Iwan Hupało	1		1	1	1	55				
20		1		5	3	8		1	Karp Szafraniuk	1		1	1	1	55				
21		1		3	2	5	2		Ihnat Tereszkiwicz	1		1	1	1	55				
22	2			3	3	6	2		Michałko Szere-meta	2		2	2	2	110				
23	2			3	2	5	3		Hryć Marczuk	2		2	2	2	110				
24	2			5	4	9	2		Wasył Kapitan	2		2	2	2	110				

25	2			5	5	10	2		Łukasz Kuc	2		2	2	2	110		
26	2			5	3	8	3	1	Petro Bekierej	2		2	2	2	110		
27		1		3	3	6	2	1	Stepan Kapitan	1		1	1	1	55		
28		1		3	4	7	2		Paweł Kapitan	1		1	1	1	55		
29	2			4	2	6	2		Wasył Litwin	2		2	2	2	110		
30		1		4	3	7	3		Szymko Czerpak	1		1	1	1	55		
31		1		4	2	6	2		Sobko Swierhun	1		1	1	1	55		
32	2			4	3	7	2		Jaśko Sawicki	2		2	2	2	110		
33	2			4	4	8	2		Michałko Bahniuk	2		2	2	2	110		
33	14	19		124	100	224	67	5	Summa	47		47	47	47	2585		

Czynszowi na ogrodach w Lubomlu osiedli

Numer domów	Chałupnicy	Imiona i nazwiska czynszowych	Powinność z chałup		Czynsz	
			Zarzyńki, obrzynki	Ogółem	Ruble srebrne	Kopiejki
			Dnie			
1	1	Tomasz Szerejterowicz	2	2		75
2	1	Jędrzej Bozkiewicz	2	2		75
3	1	Michał Kalisiewicz	2	2		75
4	1	Tomasz Szczepaniuk	2	2		75
5	1	starozakonny Machel Boruchowicz			1	50
5	5	Summa	8	8	4	50

[18] Powinności poddanych w rubrykach wyrażonych

Oprócz pańszczyzny i innych powinności w rubrykach inwentarza tego wyrażonych, poddani odbywać powinni kolejną stróżę dobową i około warzywa folwarcznego bez pańszczyzny robić.

Chałupnicy na gruncie proboszczowskim w mieście osiadli opłacać rocznie czynszu po kopiejek 75, do żniwa chodzić po dni dwa i stróżę dobową wraz z poddanymi kolejną odbywać jest ich powinnością.

Chałupnicy zaś na gruncie promotorskim w mieście osiadli płacić czynszu rubel srebrny jeden i kopiejek pięć w rok są obowiązani.

Opisanie zabudowania folwarcznego

Folwark dla mieszkania dyspozytora, na którego podwórze idzie się bramą o drzwiach podwójnych. Na lewej stronie od wjazdu budynek mieszkalny w słupe zabudowany, z drzewa tartego. Wchodząc do sieni, po prawej stronie stancja jedna bez podłogi, z piecem ceglany ogrzewalnym i takież do pieczenia chleba. W tej okien małych trzy, ściel z tarcic

---

ułożona, jako też i na komórcie małej o jednym okienku, naprzeciwko niej będącej. Zabudowanie to słomą pokryte. Na dziedzińcu studnia, od której na lewej ręce chlewki na drób i karmnik na wieprze, z drzewa tartego w słupy zabudowane, kalenicą pokryte. Po prawej stronie w bok folwarku ogródek drzewami fruktowymi zasadzony, po lewej zaś ogród na warzywo ciągnący się pod oborę. Oba te ogrody płotem z chrustu są ogrodzone. Pomiędzy tymi ogrodami idąc uliczką jest brama z drzwiami podwójnymi do gumna składającego się z następujących zabudowań: prawej ręce szpichlerz z drzewa w węgły zbudowany o jednych drzwiach z zamkiem wewnętrznym, na zawiasach, z zasiekami dwoma, w którym podłoga i pułap z tarcic ułożone, dach słomą pokryty. Po lewej ręce dziedzińca szopa na słupach bez ścian nowo postawiona, słomą prostą pokryta. Obok szpichlerza [19] stodoła z drzewa tartego w słupy, w roku 1836^m nowo postawiona, drzwi podwójne na biegunach jedne, dalej szopa na skład siana, a przy niej stajenka z drzewa w słupy zbudowane, pod jednym nakryciem słomą. Obok tej stodółka z drzewa tartego w słupy na sochach zabudowana na skład zboża i siana, z drzwiami podwójnymi na biegunach. Obok tej naprzeciw dziedzińca stodoła duża z drzewa, w węgły i słupy na sochach postawiona, w tej drzwi podwójnych czworo naprzeciw siebie leżących, z dwoma tokami do młócenia zboża, słomą snopkową pokryta. Idąc do tej, po prawej ręce stodółka mała na sochach postawiona w słupy, której ściany z chrustu w roku 1836^m zostały wyrzucone, a natomiast drzewem zadylowano. Dalej za tą obora w kwadrat zabudowana, ściany z chrustu grodzone mająca, w której przegródek kilka na skład słomy znajduje się. We środku dziedzińca takowego zabudowania sadzawka dla drobiu i studnia dla napawania bydła. ocembrowana, z żurawiem, wiadrem i korytem znajduje się.

Łany do probostwa lubomlskiego należące

Pola:

Łan pierwszy zwany W Łankach, poczyna się od drogi starej idąc poza ogrodami miejskimi, a kończy się przy drodze idącej z Lubomla do Zapola, ma szerokości zagonów sto, a długości staj sześć.

Łan drugi po prawej ręce drogi z Lubomla do Zapola idącej, zwany W Kluczowym Lesie, poczyna się od drogi rzecznej, a kończy się przy rowie, za którym obszar dworu lubomlskiego zwany Siedliszcze. Ten łan co do długości i szerokości wyrównywa pierwszemu.

Łan trzeci, Na Gnojnym zwany, w jednym końcu opierający się o drogę do Kucurów idącą, przecięty drogą do Rymacz wiodącą,

a kończący się przy drodze idącej do Kontów, szerokości zagonów pięćdziesiąt, a długości staj dwanaście.

Przy objęciu probostwa lubomlskiego przez wielebnego imć ks. Antoniego Łaszkiwicza, zostawało na gruncie, podług uczynionego inwentarza przez wielebnego imć ks. Dominika Razutowicza, dziekana kowelskiego, dnia 28 maja 1833 roku, jako niżej:

[20] Zboża w snopie i ziarnie	W snopie		W ziarnie		Siano
	kopy	snopy	korce	garce	fury
Żyta ozimego	43	4	24		
Pszonicy	64	52			
Jęczmienia	25				
Hreczki	27				
Owsa	33	45			
Grochu	7	52			
Siana					30
Bydła, koni, drobiu etc.					sztuki
Krowa białoraba, stara					1
Krowa czerwona, lysa					1
Byk biały					1
Byk raby					1
Koń gniady, stary					1
Locha raba					1
Gęsi sztuk cztery, gąsior jeden					5
Naczynia i sprzęty folwarczne					sztuki
Młynek do młynkowania zboża, jeden					1
Sypań sosnowych, dużych, pięć					5
Sypań sosnowych, mniejszych, trzy					3
Półkorcówka jedna, garniec jeden, razem					2
Szuflów do wiania zboża, dwie					2
Sprzętów w rezydencji księdza proboszcza					sztuki
Stolików małych z szufladami					3
Stołów sosnowych, prostych					3
Stół kredensowy, krągły, z dwoma szufladami					1
Stolik owalny, sosnowy					1
Kanapa większa 1, mniejsza 1, razem					2
Krzesel prostej roboty, dwanaście					12
Firaneł do okien z kalinkosu, cztery					4
Szafa na kredens, jedna					1
Łóżko jasionowe, politurowane, na szrubach żelaznych					1
Łóżek prostej roboty					2
Krzesło politurowane, z poręczami					1
Szafa ze drzwiami i klamką żelazną					1

[21] Szafa bez drzwi, kuchenna	1
Lusznik z klepki o trzech nogach	1
Ceber jeden, wiader dwie	3
Magiel	1
Balija 1, beczek o jednym dnie sześć, razem	7
Koryto do solenia mięsa, jedno	1
Sypanek sześć, fasek trzy, razem	9
Wanienka do moczenia nóg, jedna	1
Krzesło proste 1, stolków prostych 4, razem	5
Mappa wsi Borku	1

Wysiew zboża na gruntach proboszczowskich	Korce	Garce
Wysiano żyta korcy szesnaście	16	
Wysiano pszenicy korcy czternaście	14	
Wysiano jęczmienia	9	
Wysiano hreczki	5	
Wysiano owsa	16	
Wysiano grochu	2	
Wysiano prosa		2

Zbiór krescencyi różnej z powyższych wysiewów	Kopy	Snopy
Użęto żyta	61	
Użęto pszenicy	53	30
Użęto jęczmienia	38	
Użęto hreczki	21	
Użęto owsa	58	
Użęto grochu	8	
Użęto prosa	2	
Summa	241	30

Wymłot zboża ze zbioru powyższej rocznej krescencyi	Korce	Garce
Namierzono żyta czelnego	63	
Namierzono pszenicy czelnej	34	12
Namierzono jęczmienia czelnego	39	
Namierzono hreczki czelnej	20	16
Namierzono owsa czelnego	60	4
Namierzono grochu czelnego	9	
Namierzono prosa czelnego	2	16
Summa	228	16

[22] Ordynaryja roczna
ekonomowi i innym ordynariuszom kościelnym

Żyta czelnego – korcy trzydzieści 30

Pszenicy czelnej	– korcy ośm	8
Jęczmienia czelnego	– korcy czternaście	14
Hreczki czelnej	– korcy dziesięć	10
Owsa czelnego	– korcy osmnaście	18
Grochu czelnego	– korcy trzy	3

Summa korcy		83

Łąki do probostwa lubomlskiego należące

1° W Borku, zwanym Konty, na kossarzy piętnaście	№ 15
2° Pod Pasieką Za Smolarnią zwanej, na kossarzy dwanaście	№ 12
3° Na Gnojnym pomiędzy łanami, na kossarzy dwanaście	№ 12
4° Między łanem W Łankach zwanym, na kossarzy dziesięć	№ 10
5° Między łanem W Kluczowym Lesie zwanym, na kossarzy sześć	№ 6

Ogółem na kossarzy	55

Ogrody przez księdza proboszcza używane:

1. Niewielki, za kościołem, przy drodze do pałacu, gospodarski.
2. Za dzwonnica, drzewami fruktowymi wysadzony, mały.
3. Owocowy, przed kościołem i plebanią, nad drogą publiczną.
4. Owocowy, przy folwarku proboszczowskim.
5. Gospodarski, poza folwarkiem aż do gumna ciągnący się.

Takowe ogrody powyżej już są opisane.

Przez włościan używalne:

- 1° Wizyty wyższe¹ nadmieniają ogrody na ulicy Plebańską zwanej, że ich było trzynaście, które i dotąd są w posiadaniu kościelnym.
- 2° Na tejże ulicy ogród 14^y podle tych trzynastu z jaśnie wielmożnym Rzewuskim zamieniony, któren także jest w posiadaniu kościoła lubomlskiego.
- 3° Ogród wedle cerkwi św. Michała, która przez ogień zniszczoną została, mający długości na staje jedne, szerokości zaś więcej nad staj dwoje, na którym przedtem było 4^{ch} poddanych po dniu jednym robiących, a teraz na tymże ogrodzie znajduje się domów chrześcijańskich cztery i żydowski piąty. Właściciele tych domów opłacają kościołowi placowe albo czynsz.
- 4° Z drugiej strony drogi, naprzeciw powyższego ogrodu, czyli zwanej teraz juryzdyki, jest także ogród w wizytach powyższych opisywany, wzdłuż

¹ Poprzednie wizytacje nie zostały w tej wymienione.

na staję jedne ciągnący się, wszęch zaś na zagonów ośmnaście, któren podobnież w potrzeb kościoła używa się.

[23] Artykuł 6^v

Summy kościelne

Summy, od których procent należy do księdza proboszcza

1.	Roku 1628, dnia 28 kwietnia, w Lubomlu, przez wielmożnego Macieja Tarnowskiego testamentu uczynionego roku tegoż w Aktach Ziemskich Chełmskich oblatowanego, w którym leguje na kościół lubomlski rubli srebrnych 300, na części swej Łopatynszczyzna zwanej i od tej procent roczny rubli srebrnych 12 był naznaczony (a teraz zredukowany po 3½) z obowiązkiem: 1 ^o aby w piątek była msza św., przy której bakałarz z dziadkami powinien śpiewać Litanią o Imieniu JEZUS i psalm Miserere mei Deus, 2 ^o w każdą środę zaś, aby msza św. bez śpiewania odprowiała się, za co ksiądz powinien wziąć rubli srebrnych 9, bakałarzowi rubel srebrny 1, kopiejek 50, dzwonnikom kopiejek 75. Tymże samym testamentem na szpital rubli srebrnych 210 zapisano na ubogich z obowiązkiem słuchania mszy św. we środę i w piątek i po pięć pacierzy odmawiać.	ekstrakt
2.	Roku 1771, dnia 17 maja, w Maszowie, od wielmożnej Marianny Zabłockiej na utrzymanie lampy w kościele lubomlskim na sumę rubli srebrnych 150, u wielmożnego Węglińskiego na Wołczkowym Przewozie będącą, roku tegoż, dnia 16 Novembris w Grodzie Chełmskim oblatowany. Procent od tej summy rubli srebrnych 150 po 3½ od sta od lat blisko trzech zalega, to jest od roku 1836 ^o	zapis
3.	Roku 1773, dnia 8 Septembris, między proboszczem lubomlskim a egzekutorem testamentu śp. Marcjana Karwosieckiego, wielmożnym Ignacym Szeklińskim, ubezpieczając na kamienicy Żyda Mędla w Lubomlu summy 150 rubli srebrnych testamentem legowanej, na utrzymanie lampy przed Najświętszym Sakramentem, z procentem po 3½ od sta. Kamienica wymieniona pożarem zniszczona i zwałiska jej rozebrane, a summa kościelna w roku 1839 ^m 4 ^o kwietnia przeniesiona została na dom murowany zajezdny w liczbie trzeci od fossy, nabyty od jaśnie wielmożnego graffa senatora Branickiego przez successorów niegdyś starozakonnego Mędla, z zapewnieniem opłaty procentu należnego. Takowe przeniesienie po datą wyżej wyrażoną na 3 ^{ch} rublowym papierze sporządzone, znajduje się w archiwum kościoła lubomlskiego	transakcyja
[24] 4.	Roku 1751, dnia 14 kwietnia, w Lubomlu, od kahału lubomlskiego, na 2 kamienie loju corocznie do kościoła lubomlskiego oddawać się powinne, dana, a roku 1817, dnia 30 Aprilis w Aktach Ziemskich Włodzimierskich oblatowana	assekuracja
5.	Roku 1762, dnia 29 maja, w Lubomlu, między wielmożnym Józefem Grzymałą, a księdzem Paprockim, proboszczem lubomlskim uczyniony o plac w Lubomlu będący, za rubli srebrnych 15 kupiony, a kościołowi na wieczne czasy oddany z obowiązkiem odprowiania na rok cztery msze święte. W czym używaniu jest ten plac, żadnej nie ma wiadomości.	transakcyja

6.	Roku i dnia nie kładzie się, ponieważ dokumenta zostają złożone w sądzie na sumę złotych polskich 10 000, czyli rubli srebrnych 1500, na dobrach Wołczkowym Przewozie, niegdyś wielmożnego Łukasza Węglińskiego będącą, na katechistę przy kościele lubomlskim. Po nastąpnym dekreście Sądu Ziemskiego Włodzimierskiego w roku 1820 ^m , którym przyznano wypłacić w wyznaczonym terminie część zaległego procentu od tej summy i drugiej pod N ^m 2 ^m opisanej, pod winą wywołania wiecznego i podobnież procent na przyszłość narastający wypłacać. Jakowy częściami wypłaconym jakokolwiek został, lecz od lat trzech prawie narosły, zalega	
----	--	--

O funduszu księdza promotora różańcowego lubomlskiego

Ta promotoryja osobnego funduszu, ani też dekretu erekcyjnego nie ma, lecz tylko jak tradycja domowa w wizytach dawnych znajdująca się wiedzieć daje:

1° Ze składek księży, szlachty i mieszczan zebrana jest kwota summ, które niżej opiszą się.

2° Czynszu od mieszkańców na gruncie promotorskim własne domy mających, bierze się rubli srebrnych 3, kopiejek 54.

3° Z prowentów hrabstwa lubomlskiego, z mocy kompozyty roku 1778°, dnia 1° maja, za wiadomością i wyraźnym zezwoleniem zwierzchności biskupiej chełmskiej, między promotorem różańcowym z jednej a jaśnie wielmożnym Ksawerym Branickim, hetmanem wielkim koronnym [25] z drugiej strony, nastąpionej (tej kompozyty przy kościele nie ma), za pół łanu pola, dwa ogrody, i część lasu, z jakiegoś dawnego prawa, przez promotorów posiadanych rubli srebrnych 42 co rok pobierać mają promotorowie różańcowi ze Skarbu Lubomlskiego. I to wszystko składać powinno fundusz promotoryi różańcowej, dom zaś i ogrody opisane w artykule 1^m również jako i zabudowania do promotoryi należące.

Summy promotoryi pewne

Roku 1772, dnia 16 Julii, przez Tomasza Czachurskiego, na części Jaworowszczyzna zwanej, w Lubomlu, a teraz w posiadaniu jaśnie wielmożnego graffa Branickiego, senatora będącej, zapisana summa złotych 650, czyli rubli srebrnych 97, kopiejek 50. Procent pobiera się po półczwarta od sta. O obliżu w szczególności nie wiadomo.

Summy zawodne

Roku 1769, dnia 18 Julii, przez Antoniego Dębowskiego legowana, na części wsi Radziechowa zapewniona summa złotych polskich 200, czyli rubli srebrnych 30. Procent po 3½ zalega od dawna. Oblata tego testamentu nastąpiła w roku 1800 w Aktach Ziemskich Włodzimierskich.

Roku 1770, dnia 30 Decembris, z różnych summ w jedno połączonych składająca się, za wiadomością zwierzchności, na kahał lubomski oddana summa złotych polskich 5 200, czyli rubli srebrnych 780, procent piąty naznaczony, skryptu takowego oblata w roku 1771, dnia 4 lutego, w Grodzie Chełmskim. Procent zalega od dawna. W roku 1822, dnia 22 Junii podaną została prośba do Sądu Niżnego po egzekucyjną. Ale tak na tę, jako i na później podawane prośby żadnej nie odebrano rezolucyi. A procent dotąd zalega.

Summy zaginione

Roku 1702, dnia 3 lutego, na części Pieńkowszczyzna zwanej, będący w mieście Lubomlu, niegdyś dziedzicznej Krzysztofa Pieńkowskiego, teraz jaśnie wielmożnego Branickiego, summa złotych 100, czyli rubli srebrnych 15. Dokumentu na to nie ma.

Roku 1772, dnia 2° Ianuarii, na części wsi Brzyzno zwanej, przez wielmożnego Mateusza Janiszewskiego zabezpieczona summa złotych 1000, czyli rubli srebrnych 150, przez wielmożnego Andrzeja Jakubowskiego [26] legowana. Te dobra odpadły niegdyś w kraj austriacki i od tego czasu procent po 3½ ustał. Dokumenta odesłano do kurii jaśnie wielmożnego pasterza.

Roku 1773, dnia 30 maja, na gruncie i domostwie Zelka Aaronowicza, w Lubomlu zabezpieczona summa złotych 150, czyli rubli srebrnych 22 i kopiejek 50. Procent po 3½.

Roku 1774, dnia 24 czerwca, na gruncie i domostwie starozakonnego Herszka Jankielowicza w Lubomlu zapewniona summa złotych 50, czyli rubli srebrnych siedm i kopiejek 50, procent po 3½. Na tę summę dokumentu nie ma, lecz w tabelli zaprzysiężonej w roku 1789, dnia 21 Aprila są podane. Jak dawno zaginęły, śladu powziąć nie można.

Artykuł 7^{my}

Summaryjusz wszelkich dochodów i wydatków rocznych księdza proboszcza lubomlskiego

Dochód	Srebro		Assygnaty	
	Ruble	Kopiejki	Ruble	Kopiejki
Za pańszczyzny tygodniowej dni 47, a rocznie dni 2444, licząc dzień po kopiejek 7½	237	90		
Za dnie letnie, to jest:				
zarzynków i obrzynków dni 47, po kopiejek 7½	3	52½		
zaorków i oborków dni 47, po kopiejek 7½	3	52½		
zakosków i obkosków dni 47, po kopiejek 7½	3	52½		

Za dziesięć snopową z całego hrabstwa lubomlskiego, podług kompozyty tymczasowej, od poprzedników zdziałanej, pobiera rocznie	375			
Czynszu od mieszczan lubomlskich na gruncie kościelnym osiadłych, przy końcu inwentarza opisanych	4	50		
Stołowego od każdego domu w mieście Lubomlu po kopiejek 2, wynosi rocznie ogółem	3			
Arędy z karczmy we wsi Borku	75			
Od summy z zapisu Macieja Tarnowskiego, na części Łopaczyńszczyzna zwanej, w Lubomlu zapisanej, po półczwarta od sta	10	50		
Od summy Marcjana Karwosieckiego, na kamienicy Mendla Pieńkasiuka zabezpieczonej, procent po półczwarta od sta	5	25		
Summa dochodów księdza proboszcza	721	72½		
[27] Dochody do księdza promotora różańcowego należące, którego że teraz jeszcze nie ma, ksiądz proboszcz pobierając one, wydaje za obowiązki promotorskie odbywającemu				
Annuaty ze dworu lubomlskiego za grunta i sianożęcie	42			
Czynszu od mieszkańców mających swe domy na gruncie promotorskim	2	10		
Od summy rubli srebrnych 97½ z zapisu Tomasza Czachurskiego, w Lubomlu, na części Jaworowszczyzna zwanej, procent po 3½ od sta	3	41½		
Summa dochodów księdza promotora	47	51½		
Od summy na wsi Radziechowie rubli srebrnych 30 i drugiej na kahale lubomlskim rubli srebrnych 780 procent zalega od dawna, jak się opisało w artykule 6 ^m przy opisie tych summ				
Wydatki księdza proboszcza	Srebro		Assygnaty	
	Ruble	Kopiejki	Ruble	Kopiejki
Podatku do Skarbu Monarszego od dusz 124, kabakowego ² i ziemskich powinności opłaca			322	40
Podług obowiązku włożonego z zapisu Macieja Tarnowskiego, na dzwonników i bakałarza, czwartą część rocznego dochodu od tej summy	2	62½		
Na dwóch księży wikariuszów, ze stołem	200			
Na światło, wino, kadziłdo tudzież opranie bielizny kościelnej i reperacja onej	100			
Dyspozytorowi rocznie prócz ordynaryi	30			
Organistemu rocznie prócz ordynaryi	30			
Dziadkom dwóm kościelnym	18			
Kucharzowi	24			
Ludziom domowym	66			
Leśniczemu za dozór lasu kościelnego	7	50		

² Kabak [ros.] – karczma, szynk.

Ordynaryja służącym: zboża korcy 83, licząc korzec po rublu srebrnym 1	83			
Na utrzymanie koni do usług parafialnych	45			
Summa ogólna wydatków	606	12½	322	40

[28] Artykuł 8^{my}

Obowiązki z mocy funduszu odprawiać się mające przez księdza proboszcza

	Msze święte		Anniwersarze
	śpiewane	czytane	
W każdą niedzielę i święto uroczyste z mocy erekcyi za parafianów msza św. śpiewana 1, co czyni na rok	69		
Zapisem Macieja Tarnowskiego co piątek msza czytana jedna, co czyni na rok		51	
Ogół obowiązków księdza proboszcza	69	51	
<u>Nota.</u> Summy obowiązkowe i procenta od nich, tak księdza proboszcza, jako też i księdza promotora różańcowego opisane zostały w artykule 6 ^m			
Jakie zaś obowiązki od summ księdza promotora różańcowego były naznaczone, powziąć wiadomości nie można nie mając dokumentów, przeto kładzie się tabella obowiązków promotorских od dawna w wizycie opisanych, jakie i dotąd odprawiają się, chociaż fundusze żadne nie dochodzą oprócz zapisu za duszę Sebastiana Grzymały			
Tabella			
W każdą sobotę do Najświętszej Panny Maryi msza św. śpiewana jedna, co w rok czyni	51		
Dnia czwartego każdego miesiąca za dusze braci i sióstr Różańca Świętego msza św. jedna przez rok cały		12	
W pierwszy dzień piątkowy każdego miesiąca za dusze Adama i Katarzyny msza św. jedna		12	
Każdego miesiąca za dusze parochian lubomlskich msza św. jedna		12	
Każdego miesiąca za duszę Marianny Zabłockiej msza św. 1		12	
Każdego miesiąca za dusze wiernych zmarłych msza św. 1		12	
Każdego miesiąca za duszę Józefa przed ołtarzem Najświętszej Panny Maryi msza św. 1		12	
Dnia 20 stycznia każdego roku i dalej przez dni 5 mszy św. sześć za duszę Sebastiana Grzymały		6	
Dnia 4 marca każdego roku za dusze zmarłych msza św. 1		1	
Dnia 4 i 5 maja za duszę Antoniego Piotrowskiego mszy św. 2		2	
Dnia 31 Julii za dusze wiernych zmarłych w rok msza św. 1		1	
Dnia 5 ^o Septembris za duszę Rozalii co rok msza św.		1	
Dnia 15 grudnia za duszę Marcjana każdego roku msza św. jedna		1	
Summa ogólna obowiązków	51	84	

---

[29] Artykuł 9^{ty}

Porządek nabożeństwa

Posługa duchowna dopełnia się akuratnie. Nabożeństwo odprawia się w przyzwoitym czasie, jak następuje. W dni niedzielne i święta uroczyste bywają grane pierwsze i drugie nieszpory. Jutrznia każdej niedzieli i święta, po której wychodzi pierwsza msza św., po tej następuje śpiewanie Różańca o Najświętszej Pannie Maryi, potem pokropienie wodą święconą. Na koniec msza św. śpiewana parafialna, podczas której kazanie. Trzema dniami przed Najświętszą Panną Różańcową odprawia się czterdziestogodzinne nabożeństwo, na co jest pozwolenie od jaśnie wielmożnego pasterza. Solennie także obchodzi się święto Trójcy Przenajświętszej z odpustem zupełnym, nadanym od Stolicy Apostolskiej. Dzwonienie na Anioł Pański codziennie odbywa się. W wielkim poście po nieszporach śpiewa się Pasja, po której kazanie. W dniach tabelnych odprawia się przepisane nabożeństwo za najjaśniejszego monarchę i całą jego rodzinę, również i w niedziele i święta.

Artykuł 10^{ty}

Bractwo Różańcowe

Bractwo Różańca Świętego utrzymuje się przy kościele bez żadnego funduszu, z samej tylko jałmużny. Składa się z osób miejskiej i wiejskiej kondycji. Zebrane z kwesty pieniądze wydaje na światło do ołtarza Najświętszej Panny.

Artykuł 11^{ty}

Szpital ubogich

Roku 1599, dnia 20 Augusta, w Warszawie, sławnej pamięci najjaśniejszy Zygmunt 3^{ci}, król Polski przywilejem swoim, o którym mówiło się pod artykułem 4^m, nadając plebanom kościoła lubomlskiego na powiększenie funduszów z półłanków 22^{ch} Monasterszczyzna zwanych, połowę, to jest 11 ze wszystkimi przynależnościami, drugą połowę tych gruntów, to jest 11 półłanków na szpital, tak łaciński, jako i grecki zapisał i wiecznymi czasami nadał, a zatem dzieląc ubogich tych dwóch obrządków, na

---

łacińskich pięć i pół należeć powinno. Z dzieła wizyty jaśnie wielmożnego Józefa Eustachego Szembeka, biskupa chełmskiego, pod rokiem 1743, dnia 12 Martii ekspedyjowanej, jako też z późniejszych zapewnić się można, że był szpital wybudowany za bramą Maciejowską zwaną, czyli na ulicy Maciejowskiej, w którym ubodzy mieszkali i było do siedmiu osób, mając pod tę porę następujące dochody:

1° [30] Najprzód procent od summy złotych 1400, czyli rubli srebrnych 210, w roku 1625, dnia 24 kwietnia przez Macieja Tarnowskiego testamentem roku tegoż w Aktach Ziemskich Chełmskich oblatowanym, legowanej na szpital lubomski, na dobrach wsi Orchowie będącej, a potem na grunt jednego mieszczanina krasnostawskiego przeniesionej. Lecz ta summa za granicą w Królestwie Polskim będąca, nic teraz nie czyni.

2° Na kahale lubomskim kapitału rubli srebrnych 75.

3° Na domie wielebnego Dawidowicza, kapłana rubli srebrnych 4½, na ulicy Rymackiej sytuowanym.

4° Że na każdy rok z gruntów Kontami zwanych, a wtenczas przez niektórych mieszczan lubomlskich zasiewanych, kopiejek srebrnych 9 brali. Nadto półłanki, z mocy funduszu najjaśniejszego Zygmunta 3° posiadać byli powinni. Lecz dopiero wspomniane wizyty wyrażają, iż te półłanki przez starostów lubomlskich były posiadane. Na koniec, że jeden ogród przy szpitalu w ubogich był posiadaniu. Lecz teraz tego wszystkiego nie ma i kto te pola z ogrodami posiada, pewnej wiadomości powziąć nie można, ile że dokumenta nie znajdują się. Jeden tylko placu kawałek pozostał i to niecały przy trakcie do miasta idącym dwoma drogami i od tych rowami, z trzeciej zaś strony fossą oddzielony, na którym drewniany dom na szpital postawiony, kalenicą pokryty, zawierający cztery izby i sieni. Mieszkają w nim teraz trzech dziadów kościelnych i trzy baby ubogie. Reszta zaś tego placu budynkiem niezajęta, płotem chruścianym ogrodzona i obsadzona drzewami, jest w używaniu ubogich.

Artykuł 12^{sty}

Czeladź

Dyspozytor, jaśnie pan Karol Marczewski mający lat 24, mieszka w domu proboszczowskim, płatny, prócz ordynaryi, rubli srebrnych 30.

Organista, Stanisław Zwoliński mający lat 55, mieszka w domie proboszczowskim, płatny, prócz ordynaryi, rubli srebrnych 30.

Kucharz, Teodor Bahniuk mający lat 26, płatny rubli srebrnych 25.

Służący przy pokoju, Bartłomiej Babczyński, kosztuje rocznie rubli srebrnych 15.

Gumienny, Kiryk Diaczuk, lat 48, prócz ordynaryi, rubli srebrnych 12.

Furman, Aleksander Zajac, lat 20, prócz ordynaryi, rubli srebrnych 15.

Gospodyni, Katarzyna Dorosiewiczowa, lat 48, prócz ordynaryi, rubli srebrnych 12.

Dziewka folwarczna, Anna Hucalukówna, lat 19, prócz ordynaryi, rubli srebrnych 6.

Pastuch, Jan Hucaluk, ma lat 28, prócz ordynaryi, rubli srebrnych 6.

Leśniczy, Sebastian Swierthun, lat 50, prócz ordynaryi, rubli srebrnych 7½.

Te wszystkie osoby umieją artykuły wiary chrześcijańskiej i nienagannych są obyczajów.

[31] Artykuł 13^{ty}

Duchowienstwo przy kościele lubomlskim

Imiona nazwisko	urodzenia	powołania	poświęcenia	Na jakich urządach był, a na jakim teraz jest?	Jakiego zdrowia	Rok i miejsce wykonanej przysięgi na wierność
	Rok					
Ks. Antoni Łaskiewicz	1796	1821	1824	Zostawał po wyświęceniu przy kościele lubomlskim pełnić obowiązki wikariusza lat 8, później na probostwo lubomlskie prezentowany od jaśnie wielmożnego graffa senatora Branickiego, instytuowany dnia 8 Februarii 1833 roku	Miernego	Wykonał przysięgę wierności w Lubomlu 1826 roku
Ks. Jan Osmólski	1805	1825	1830	Zostawał po wyświęceniu wikariuszem przy kościele parafialnym w Nowogrodzie Wołyńskim lat 4, a teraz zostaje wikariuszem i spełnia obowiązki promotora przy kościele lubomlskim lat 4	miernego	Wykonał przysięgę na wierność w Łucku 1826 roku

Artykuł 14^{sty}

Szkoła parafialna

Nie ma żadnego funduszu na szkółkę parafialną przy kościele lubomlskim i takowa się przy nim nie znajduje.

Artykuł 15^{ty}

Opisanie parafii

Miasteczka i wsie do parafii lubomlskiej należące	Położenie parafialnego kościoła w milach	Imiona i nazwiska dziedziców	Liczba dusz zdatnych do komunii św.		Ogół dusz zdatnych do komunii świętej	Liczba dusz niesposobnych do komunii świętej		Ogół dusz niesposobnych do komunii świętej	Ogół dusz powszechny
			męskiej	żeńskej		męskiej	żeńskej		
			płci			płci			
Miasto Luboml, w którym kościół parafialny znajduje się		Dziedziczne JW. graffa Władysława Branickiego, senatora	219	275	494	53	91	144	638
Wieś Terebejki, na zachód	1	„	74	81	155	24	23	47	202
Wieś Kupracze, na zachód	1	„	37	31	68	10	14	24	92
Wieś Rymacze, na zachód	1½	„	195	200	395	62	59	121	516
Wieś Rakowiec, na zachód	2	„	36	38	74	19	10	29	103
Wieś Jahodyn, na zachód	1	„	228	221	440	68	78	146	595
[32] Wieś Jan-kowce, na zachód	1½	„	74	67	150	38	22	60	210
Wieś Sawosze, na zachód	¼	„	11	13	24	4	1	5	29
Wieś Konty, na zachód	¼	„	54	67	121	12	20	32	153
Wieś Zapół, na zachód	¾	„	22	29	51	3	5	8	59
Wieś Sokół, między zach. i północą	1½	„	8	10	18	3	3	6	24
Wieś Kusniska, na północ	¾	„	8	15	23	2	3	5	28
Wieś Huta Szklanna, między zach. i północą	4	„	21	20	41	5	6	11	52
Wieś Szack, między zach. i północą	4	„	11	11	22	1	4	5	27
Wieś Świtaż, między zach. i północą	5	„	4	7	11	2	-	2	13
Wieś Krymno, na północ	4	„	24	19	43	2	5	7	50

Wieś Lubochiny, na północ	4	„	6	4	10	2	3	5	15
Wieś Nudyże, na północ	2	„	4	2	6	1	1	2	8
Wieś Hołowno, na północ	1½	„	3	1	4	-	-	-	4
Wieś Skiby, na wschód	¾	„	7	12	19	2	1	3	22
Wieś Olesk, między wsch. i północą	2	„	5	8	13	-	-	-	13
Wieś Mosur, na południe	3	„	5	12	17	1	2	3	20
Wieś Biendiuga, na południe	3	W. Porembskiego	75	67	142	18	19	37	179
Wieś Wydzgów, na południe	2	W. Teodora Jaworskiego	16	20	36	2	-	2	38
Wieś Ziemlica, na południe	2	W. Alojzego Górskiego	56	72	128	23	30	53	181
Wieś Wysock, na południe	2½	W. Zielińskiego	16	14	30	4	6	10	40
Wieś Czmykos, na południe	1½	JW.hr.Sierakowskiego	4	2	6	-	1	1	7
Wieś Radziechów, na południe	1	W. Stanisława Wydzgi	15	17	32	5	2	7	39
Wieś Maszów, na południe	¾	W. Bernaux	20	19	39	5	3	8	47
Wieś Zamłynie, na południe	1½	JW. graffa Branickiego	22	29	51	9	6	15	66
Wieś Szuń, na południe	1	„	15	12	27	3	6	9	36
Wieś Wiszniów, na południe	¼	„	5	7	12	2	5	7	19
Wieś Kocury, między poł. i zach.	½	„	2	-	2	-	-	-	2
Wieś Leśniaki, na zachód	½	„	2	1	3	1	-	1	4
Wieś Połapy, na zachód	1	„	3	-	3	3	-	3	6
Wieś Perespa, między zach. i półn.	2	„	-	-	-	-	-	-	-
Wieś Hupały, między zach. i półn.	2	„	-	-	-	-	-	-	-
Wieś Żaglinki, między zach. i półn.	2	„	1	-	1	-	-	-	1
Wieś Bereźce, na zachód	1½	„	17	13	30	-	1	1	31

Wieś Zhorany, między zach. i półn.	2½	„	4	4	8	-	2	2	10
Wieś Samożlicze, między zach. i półn.	2½	„	-	-	-	-	-	-	-
Wieś Chomycze i Ułasiuki, między zach. i półn.	2½	„	-	-	-	-	-	-	-
Wieś Rudka, między zach. i półn.	4½	„	-	-	-	-	-	-	-
Wieś Mielniki Szackie, między zach. i półn.	4	„	1	1	2	-	-	-	2
Wieś Butmer, na północ	4	„	5	4	9	5	5	10	19
Wieś Pechy, na północ	4	„	2	-	2	1	-	1	3
[33] Wieś Humence, na północ	2½	„	-	-	-	-	-	-	-
Wieś Mszance, na północ	2	„	-	-	-	-	-	-	-
Wieś Ohładyn, na północ	4	„	4	-	4	1	-	1	5
Wieś Sokaczacz, na północ	2	„	3	1	4	2	-	2	6
Wieś Kruszyniec, na północ	2	„	-	-	-	-	-	-	-
Wieś Ruda, na wschód	2	„	1	4	5	2	-	2	7
Wieś Piluha, na wschód	2	„	2	2	4	-	-	-	4
Wieś Komarów, na wschód	1½	„	2	3	5	-	1	1	6
Wieś Chorostów, na wschód	1½	„	-	-	-	-	-	-	-
Wieś Jawornik, na północ	2½	„	2	6	8	-	-	-	8
Wieś Kropiwnik, na północ	4	„	6	6	12	4	3	7	19
Wieś Borek do probostwa należący, między poł. i zach.		w posiadania księdza proboszcza	30	37	67	10	8	18	85
		w ogóle	1387	1493	2880	414	449	863	3743

Parafia lubomlska graniczy na wschód z parafią maciejowską i przewalską, na południe z korytnicką, na zachód z ostrowiecką, na północ z brzeską i rateńską.

Kościół odległy od kościoła maciejowskiego mil 2½, od

---

korytnickiego mil 4, od ostrowieckiego mila 1½, od rateńskiego mil 7, od brzeskiego mil 14.

Artykuł 16^{ty}

Opisanie kaplicy we wsi Biendiuga zwanej

Kaplica pomieniona cała murowana i wskroś ozdobnie pomalowana, z kopułą, oknami dobrymi, drzwiami zamkami dosyć dobrze opatrzonymi, dachówką pokryta. Przy tej niedaleko dzwonnica także murowana i dachówką pokryta, a cmentarz około kaplicy i dzwonnicy murem obwiedziony. Ołtarzów w tej kaplicy trzy dosyć ozdobnych, w 1^m z nich obraz Matki Boskiej, w 2^m św. Mikołaja, w 3^m św. Antoniego.

Znajduje się także ambona.

[34] W srebrze i innych kruszczach

	Sztuki
Puszka w cymborium srebrna, wewnątrz wyślaczana	1
Kielich z pateną, wewnątrz wyślaczany	2
Wotów srebrnych małych na obrazie Matki Boskiej	3
Lichtarzów cynowych par 6, czyli	12
Krzyżów cynowych na ołtarzach	2
Lampa mosiężna wisząca	1
Dzwonków małych 3, na dzwonnicy 2, w kopule 1, razem	6

Apparaty

	Sztuki
Ornat fioletowy z kolumną białą, na której kwiaty, z galonkiem szychowym białym, cum requisitis	1
Ornat białej materyi, na której kwiaty różnego koloru jedwabiem wyszyte, cum omnibus requisitis	1

Bielizna i różne sprzęty

	Sztuki
Alb 3, humerałów 3, obrusów 9, razem	15
Firaneł około obrazów par 3, czyli sztuk sześć	6
Na obrazie Matki Boskiej zasłonka jedwabna zielona	1
Sukienka na tymże obrazie biała, lamowa	1
Relikwiarzów na wielkim ołtarzu za szkłem	14
Obrazków zwierciadłowych	3
Obraz na drzewie malowany, do noszenia podczas processyi	1
Obrazów na ścianie wiszących, różnych	4
Bursa	1

Chorągwi kitajkowych czerwonych	2
Chorągwi na płótnie malowanych	2
Portret na płótnie malowany fundatora	1
Kilimków wełnianych do nakrywania mensy	3
Kilimków takichże przykrywających gradusy	3
Lichtarzów drewnianych malowanych	6
Krzyżów drewnianych małych	2
Krzyż drewniany wielki do noszenia w czasie processyi	1
Karbonka okuta	1

Biblioteka

	Sztuk
Mszał większy	1
Mszał rekwalny mały	1

[35] Nota.

Artykuły w wyż opisanej kaplicy znajdujące się są dziedzica dóbr tychże, jaśnie wielmożnego Józefa Wydźgi.

Druga kaplica w dziedzicznych dobrach wielmożnego A. Górskiego, w Ziemlicy znajduje się.

Productum sub actu visitationis generalis ecclesiae parochialis Lubomlensi, die 3 Augusti 1839 anno subscribo.

Ioannes Nepomucenus Przegaliński, canonicus Żitomiriensis, decanus Covelensis, praepositus Macieioviensis

INDEKS OSÓB

(Rok (lub lata) – poza nawiasami – oznaczają czas występowania danej osoby w dokumentach).

Aaronowicz Żelko, Żyd, mieszkaniec Lubomla – 26, 51, 161, 199

Abraamowicz Grzegorz, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego 1799 – 70

Abraamowicz Jan, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego 1799 – 69

Abramczukowa, wdowa, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego 1818, 1820 – 120, 166

Aleksandrowicz Jan Alojzy (1728-1781) bp, od 1775 r. biskup koadiutor chełmski – 53

Babać Iwan, włościanin, mieszkaniec wsi Borek 1799 – 65

Babać Wasyl, włościanin ze wsi Borek 1817-1818, 1820 – 90, 108, 153

Babczyński Bartłomiej, służący na probostwie w Lubomlu 1839 – 204

Bachowski Jan ks., proboszcz maciejowski 1817 – 12, 79, 93, 105, 111, 151

Bahniuk Andruch, pastuch w folwarku lubomelskim 1818 – 122

Bahniuk Anton, włościanin ze wsi Borek 1839 – 191

Bahniuk Demko, włościanin ze wsi Borek 1817-1818, 1820 – 90, 108, 154

Bahniuk Franko, włościanin ze wsi Borek 1817-1818, 1820, 1839 – 91, 109, 154, 191

Bahniuk Jaśko, włościanin ze wsi Borek 1817-1818, 1820 – 91, 109, 154

Bahniuk Jędruch, włościanin, mieszkaniec wsi Borek 1796, 1799 – 21, 65

Bahniuk Józef (Jusko), włościanin, mieszkaniec wsi Borek 1796, 1799 – 21, 65

Bahniuk Macko, włościanin ze wsi Borek 1817-1818, 1820 – 90, 108, 154
Bahniuk Michałko, włościanin ze wsi Borek 1839 – 192
Bahniuk Mikołaj, mieszkaniec Lubomla 1817 – 91, 154
Bahniuk Mikołaj, włościanin ze wsi Borek 1818, 1820 – 109
Bahniuk Teodor, kucharz na probostwie w Lubomlu 1839 – 203
Bahniuk (Baszniuk) Wojciech (Wojtko), włościanin ze wsi Borek 1896,
1799, 1817-1818, 1820 – 21, 65, 91, 109, 154
Bartniuczek (Bartniczuk) Panas, włościanin, mieszkaniec wsi Borek 1796,
1799 – 21
Bartosycha, wdowa, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego
1818, 1820 – 120, 166
Bekierej Iwan, włościanin, mieszkaniec wsi Borek 1796, 1799 – 21, 65
Bekierej (Bakierej, Bakury) Petro, włościanin ze wsi Borek 1817-1818,
1820, 1839 – 91, 108, 154, 192
Bernaux, właściciel Maszowa 1839 – 206
Bieńkowski Ludomir – 5
Biernacki Wasyl, włościanin, mieszkaniec wsi Borek 1799 – 65
Biskupiec Jan bp (ok. 1377-1452), biskup chełmski w latach 1417-1452 – 6
Błażczuk Paweł, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego
1799 – 69
Błocka Katarzyna, gospodyni na probostwie lubomelskim 1820 – 167
Bodachowski Maciej Jan ks., wikariusz 1756-1759, komendant w Lubomlu
1758-1759 – 26
Bombiczuk Juško, włościanin, mieszkaniec wsi Borek 1799 – 65
Bortniuk (Bortniczuk, Bortnik) Panas, włościanin ze wsi Borek 1817-1818,
1820 – 65, 90, 108, 154
Bortnoski Jan, służący na probostwie lubomelskim 1819 – 136
Boruchowicz Machel, Żyd lubomelski 1839 – 192
Bozkiewicz Jędrzej, mieszczanin lubomelski 1839 – 192
Branicki Franciszek Ksawery (ok. 1730-1819), hetman wielki koronny
1774-1793, współtwórca konfederacji targowickiej – 15, 19, 20,
24-26, 35, 46-48, 50-52, 77, 116, 136, 160, 168, 175, 198, 199
Branicki Władysław (1783-1843), jedyny syn Franciszka Ksawerego
i Aleksandry, generał i senator rosyjski, dziedzic dóbr lubomelskich
– 95, 118, 124, 125, 129, 141, 161, 164, 168, 169, 171, 174, 179, 197,
198, 204-206

-
- Brojczuk Jan, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego 1799 – 69
- Brzozowska Anna, służąca na probostwie lubomelskim 1818 – 122
- Buchtowicz Jacenty, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego 1799 – 69
- Bylina Michał ks., kanonik inflancki, dziekan lubomelski, prepozyt w Uhrusku, regens seminarium krasnostawskiego – 50
- Chevallier Jan ks. (zm. 1847), proboszcz parafii Poryck, dziekan włodziemski – 9, 10, 95, 128, 129, 139, 151
- Chmelaruk Chwedko, włościanin, mieszkaniec wsi Borek 1799 – 65
- Cieciszowski Kasper Kazimierz Kolumna (1745-1831), koadiutor biskupa kijowskiego F. Ossolińskiego (1775), biskup kijowski (1785), łucko-żytomierski (1798), arcybiskup-metropolita mohylewski (1827) – 6, 8-10, 15, 33, 35, 95, 129, 141, 173
- Czachurski Tomasz, komornikowicz czernihowski, 14 II 1773 r. wziął ślub w Lubomlu z Agnieszką Zakrzewską – 25, 50, 51, 116-118, 160, 162, 164, 198, 200
- Czarnecki Włodzimierz* – 5
- Czerpaczuk Józef, włościanin, mieszkaniec wsi Borek 1796, 1799 – 20, 65
- Czerpaczuk Wojciech, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego 1799 – 69
- Czerpak Bartosz, włościanin, mieszkaniec wsi Borek 1839 – 191
- Czerpak Franko, włościanin ze wsi Borek 1817-1818, 1820, 1839 – 90, 108, 154, 191
- Czerpak Szymko, włościanin ze wsi Borek 1839 – 192
- Czerpak Wawryn, włościanin ze wsi Borek 1839 – 191
- Czulski Walenty (zm. 1723) bp, sufragan chełmski, proboszcz lubomelski – 46
- Czuń Prokop, włościanin ze wsi Borek 1817-1818, 1820 – 90, 108, 153
- Dawidowicz, kapłan prawosławny w Lubomlu 1799, 1818 – 70, 121, 166, 203
- Dejneka Jakub, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego 1799 – 69
- Dekoński Jan Franciszek (zm. 25 VIII 1736) ks., proboszcz w Maciejowie, dziekan lubomelski – 47

-
- Dębowska Marianna z Pawłowskich, żona Jana, cześnika plockiego, właścicielka Radziechowa – 25, 51
- Dębowski Antoni, syn Jana i Marianny z Pawłowskich, cześnik plocki, właściciel części Radziechowa – 116, 117, 119, 161, 163, 164, 198
- Diaczuk Kiryk, gumieny w należącym do probostwa folwarku lubomelskim 1839 – 204
- Didowid Tomko, mieszkaniec wsi Borek 1817 – 90
- Dobraczyński, szambelan JKM – 78
- Dobrowolska Franciszka, matka ks. Wincentego Dobrowolskiego – 10
- Dobrowolska Magdalena z Puchowskich, babka ks. Wincentego Dobrowolskiego – 10
- Dobrowolski Antoni, ojciec ks. Wincentego Dobrowolskiego – 10
- Dobrowolski Stanisław, dziadek ks. Wincentego Dobrowolskiego – 10
- Dobrowolski Wincenty Pocisk ks. (zm. 1831), prepozyt kapituły katedralnej w Żytomierzu, kanonik kapituły katedralnej w Łucku, dziekan kowelski – 9, 10, 15, 33, 47, 105, 141, 151, 177
- Doliński Ignacy, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego 1799 – 69
- Domalec Andrej (Andruch), włościanin ze wsi Borek 1817-1818, 1820 – 91, 108, 154
- Dorosiewiczowa Katarzyna, gospodyni na probostwie lubomelskim 1839 – 204
- Dorossowicz Ignacy, uczeń w szkółce parafialnej w Lubomlu 1818 – 123
- Dubiska Rozalia, mieszcanka lubomelska – 49
- Dwornicki Jaśko, mieszczanin lubomelski 1820 – 154
- Dwornicki Onufry, uczeń w szkółce parafialnej w Lubomlu 1820 – 169
- Dydonic (Dydoniec) Tomko, włościanin ze wsi Borek 1817-1818, 1820 – 108, 153
- Dziaczuk Kiryk, włościanin ze wsi Borek 1817-1818, 1820 – 90, 108, 153
- Faliszewski ks., oficjał chełmski – 53
- Fronczuk Kazimierz, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego 1799 – 69
- Gadzalicha Marianna, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego 1799 – 69
- Gadzaliński Antoni, dziad kościelny w Lubomlu 1818, 1820 – 121, 167

-
- Gadzaliński Stanisław, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego 1799 – 68
- Gadzała Antoni zob. Gadzaliński Antoni
- Garnysz Maciej Grzegorz, biskup chełmski (1781-1790) – 8, 175
- Glazer Fryderyk, komisarz Franciszka Ksawerego Branickiego – 50
- Gorzechowski Jakub, mieszczanin lubomelski 1667 – 49
- Górniak Marek Robert* – 9
- Górski Alojzy, chorąży, właściciel Ziemiicy – 125, 128, 139, 171, 173, 206, 209
- Gruszczyński A. Ignacy ks., kanonik ołycki – 76
- Grzymała Sebastian Józef, wziął ślub 20 V 1731 w Lubomlu z Marianną Dembowską – 29, 52, 115, 119, 160, 164, 197, 201
- Hamulec Dmiter (Dmyter), włościanin ze wsi Borek 1817-1818, 1820 – 90, 108, 154
- Hankon, adwokat z Sandomierza – 37
- Harasymowicz Jan, dziad kościelny w Lubomlu 1820 – 167
- Hawłowa, wdowa, mieszkanka Lubomla – 19, 64, 65
- Hejzykowicz Mordka, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego 1799 – 69
- Herszkowicz Joś, Żyd lubomelski, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego 1799 – 68
- Hucaluk Iwan, włościanin, mieszkaniec wsi Borek 1839 – 191
- Hucaluk Jan, pastuch na folwarku należącym do probostwa lubomelskiego 1839 – 204
- Hucalukówna Anna, służąca na folwarku należącym do probostwa lubomelskiego 1839 – 204
- Hupało Iwan, włościanin ze wsi Borek 1839 – 191
- Hupało Tymosz, włościanin, mieszkaniec wsi Borek 1796, 1799 – 21, 65
- Izdebski, mieszczanin lubomelski (1 poł. XVIII w.) – 175
- Jakubowski Andrzej Antoni ks. (zm. 4 V 1771), proboszcz w Ostrówkach (od 24 XI 1765) – 49, 161, 199
- Janiszewski Mateusz, stolnik dobrzyński, gubernator starostwa lubomelskiego, żonaty z Wiktorią Juskowską, właściciel wsi Brzeźna – 25, 49, 51, 161, 199

-
- Jankielowicz Herszko, Żyd, mieszkaniec Lubomla – 26, 51, 161, 199
- Jankielowicz Wolf, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego
1799 – 69
- Jankowski Antoni ks., promotor bractwa różańcowego w Lubomlu 1786-
1796, komendarz w Lubomlu – 50
- Jaroszczuk Wasyl, włościanin, mieszkaniec wsi Borek 1839 – 191
- Jastrzębski Stefan ks. (1881-1961), proboszcz lubomelski w latach 1910-
1915, 1920-1944 – 5
- Jaszczukowa Helena, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego
1799 – 69
- Jaworski Teodor, właściciel Wydźgowa 1839 – 206
- Jelczyńska Zofia – 29
- Jędrzejowski Piotr, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego
1799 – 69
- Kachaniuk Kasper zob. Kochaniuk Kasper
- Kaczkowski Jan Chryzostom (1744-1816), łucki biskup pomocniczy – 9
- Kaczyński Jakub ks. (1778 – 19 VIII 1832), święcenia kapłańskie otrzymał
w 1801 r., po święceniach pracował przy kościele prepozyturalnym
w Kodniu pełniąc obowiązki mansjonarza i kaznodziei (12 lat),
wikariusz był 4 lata, na probostwo lubomelskie instytuowany 13
XII 1816 r. – 12, 79, 80, 93, 105, 111, 123, 136, 151, 155, 168, 174
- Kadyzyński Joachim zob. Nudyzyński Joachim
- Kahaniuk Kasper zob. Kochaniuk Kasper
- Kahaniuk Paweł, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego
1799 – 69
- Kalisiewicz Michał, mieszczanin lubomelski 1839 – 192
- Kaliszewicz Teodor, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego
1799 – 69
- Kapitan Iwan, włościanin ze wsi Borek 1817-1818 – 91, 108
- Kapitan Paweł, włościanin ze wsi Borek 1839 – 192
- Kapitan Stepan, włościanin ze wsi Borek 1839 – 192
- Kapitan Wasyl, włościanin ze wsi Borek 1839 – 191
- Kapitaniuk Iwan, włościanin ze wsi Borek 1820 – 154
- Kapitanowa Marianna, włościanka, mieszkanka wsi Borek 1796 – 21
- Karsza, właściciel wsi Czmykos – 125, 167
- Karwosiecki Dominik Piotr OFMConv, bp (ok. 1728 – 18 III 1879),

-
- koadiutor (od 1774) i ordynariusz diecezji bakowskiej (1782-1789)
– 24
- Karwosiecki Marcján, komendant dragonii nadwornej wojewodziny
wołyńskiej Antoniny Rzewuskiej – 30, 115, 117, 159, 162, 197, 200
- Katarzyna II (1729-1796), cesarzowa Rosji – 6, 9
- Kazimiruk Tomasz, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego
1799 – 69
- Kaznowski, komornik chełmski, właściciel wsi Czmykos – 78
- Kątowski Maciej, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego
1799 – 69
- Kiełczewski Dominik, biskup pomocniczy chełmski (1760-1775) – 52
- Klekociuk Jan, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego 1818,
1820 – 120, 166
- Klekociuk Leon, uczeń w szkółce parafialnej w Lubomlu 1820 – 169
- Kluka Daniłó, włościanin, mieszkaniec wsi Borek 1796 – 21
- Kluka Jakim, włościanin, mieszkaniec wsi Borek 1796 – 21
- Kochaniuk Kasper, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego
1799, 1818, 1820 – 69, 120, 166
- Kochnowski Melchior Jan, biskup pomocniczy chełmski (1775-1788) – 7,
8, 24, 43, 50, 105, 151, 175, 176
- Koladziuk Jan, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego
1799 – 68
- Kołtunowicz Benedykt, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańco-
wego 1799 – 69
- Kołtyczycha Helcza, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego
1818, 1820 – 120, 165
- Komnacki Józef, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego
1818, 1820 – 120, 166
- Konieczpolski Remigiusz, biskup chełmski (1627-1640) – 7
- Korteci Michał, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego
1799 – 69
- Kot Lewko, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego 1799 – 69
- Kozak Abraam, włościanin, mieszkaniec wsi Borek 1799 – 65
- Kozak Daniłó, włościanin, mieszkaniec wsi Borek 1796 – 20
- Kozłowski Grzegorz, uczeń w szkółce parafialnej w Lubomlu 1818 – 123
- Krasicki Stanisław, kasztelan przemyski, starosta lubomelski – 39

Kraszczyński Jan, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego 1799 – 69

Kratiuczek Mikołaj, włościanin, mieszkaniec wsi Borek 1799 – 65

Krawiec Iwan, włościanin ze wsi Borek 1817-1818, 1820 – 90, 108, 153

Kruczkowski Kazimierz, uczeń w szkółce parafialnej w Lubomlu 1818-1820 – 123, 169

Krysa Wasyl, włościanin, mieszkaniec wsi Borek 1799 – 64

Krzyżanowski Jan ks. (1 poł. XVIII w.) – 47

Kubicki Jan, organista lubomelski w 1796 r. – 53

Kuczyński Joachim, sierota, przebywał na probostwie lubomelskim 1819 – 136

Kuć Łukasz, włościanin ze wsi Borek 1817-1818, 1820, 1839 – 91, 108, 154, 192

Kuć Michałko, włościanin ze wsi Borek 1839 – 191

Kudyżyński zob. Nudyżyński

Kulikowa Prakseda, gospodyni na probostwie lubomelskim 1819 – 136

Kumor Bolesław – 6

Kupiec Icko, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego 1799 – 69

Kurcewicz, asesor Niżnego Sądu Włodzimierskiego 1796 – 52

Kuzniczówna Anastazja, służąca na folwarku lubomelskim 1820 – 167

Lachowska, mieszkanka Lubomla – 30, 67

Lejbowicz Mordka, cyrulik, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego 1799 – 69

Leszczyński Antoni, mieszczanin lubomelski, zginął z żoną i córką w pożarze swego domu – 41, 43, 46

Leszczyński Jan, uczeń w szkółce parafialnej w Lubomlu 1818 – 123

Lewandowski, mieszkaniec Lubomla – 31, 61, 74

Leżeński Tomasz, biskup chełmski (1658-1667) – 7

Litak Stanisław – 6

Litwin Hryć, włościanin ze wsi Borek 1817-1818, 1820 – 90, 108, 153

Litwin Iwan, włościanin ze wsi Borek 1799, 1817-1818, 1820 – 65, 90, 108, 154

Litwin Petro, włościanin ze wsi Borek 1820 – 154

Litwin Wasyl, włościanin ze wsi Borek 1839 – 192

Litwiniec Petro, włościanin ze wsi Borek 1817-1818 – 91, 109

-
- Litwinowicz Bazyli, furman na probostwie lubomelskim 1819 – 136
- Lulka Hryć, włościanin ze wsi Borek 1799, 1817-1818, 1820 – 65, 90, 108, 154
- Lulka Ihnat, włościanin, mieszkaniec wsi Borek 1796, 1799 – 21, 65
- Lulka Iwan, włościanin ze wsi Borek 1817-1818, 1820 – 90, 108, 153, 154
- Lulka Iwaniec, włościanin ze wsi Borek 1817-1818, 1820 – 90, 108
- Lulka Ostap, włościanin, mieszkaniec wsi Borek 1796 – 20
- Lulka Petro, włościanin, mieszkaniec wsi Borek 1796, 1799 – 21, 65
- Lulka Roman, włościanin, mieszkaniec wsi Borek 1799 – 65
- Łabędzki Ignacy, sierota, przebywał na probostwie lubomelskim w 1818 r. – 122
- Łaskiewicz Antoni ks. (1796 – 19 VII 1861), święcenia kapłańskie otrzymał w 1824 r., po święceniach pracował jako wikariusz w Lubomlu, instytuowany na probostwo lubomelskie 8 II 1833 r. – 194, 204
- Łobuż Jan, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego 1799 – 68, 69
- Majewski Dmiter, mieszczanin lubomelski 1817 – 91
- Makarewicz Sylwester, włościanin, mieszkaniec wsi Borek 1799, dziad kościelny z Lubomla 1817-1818, 1820 – 65, 91, 109, 121, 154
- Maksymowicz Teodor, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego 1799 – 68
- Marczewski Karol, dyspozytor folwarku należącego do probostwa lubomelskiego 1839 – 203
- Marczuk Hryć, włościanin ze wsi Borek 1817-1818, 1820, 1839 – 90, 108, 154, 191
- Marczuk Jacko, włościanin ze wsi Borek 1817-1818, 1820, 1839 – 90, 108, 153, 191
- Marczuk Mikołaj, włościanin, mieszkaniec wsi Borek 1839 – 191
- Marczuk Ostap, włościanin ze wsi Borek 1839 – 191
- Marczuk Stepan, włościanin ze wsi Borek 1799, 1817-1818, 1820, 1839 – 65, 90, 108, 153, 191
- Marczukowa Iwanowa, włościanka, mieszkanka wsi Borek 1796 – 21
- Markow (Marków) Hryć, włościanin, mieszkaniec wsi Borek 1796, 1799 – 21, 65
- Marmura Maćko, włościanin ze wsi Borek 1817-1818, 1820 – 91, 109, 154

-
- Marycz Józef, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego 1799 – 69
- Maryniocha Hryć, włościanin ze wsi Borek 1817-1818, 1820, 1839 – 90, 108, 153, 191
- Maryniocha Kiryk, włościanin, mieszkaniec wsi Borek 1839 – 191
- Mazurkiewicz Jakub ks. (zm. 3 XI 1779), wikariusz w Lubomlu 1761-1779, komendarz w Lubomlu 1767, 1769, promotor bractwa różańcowego w Lubomlu 1 I 1769-1776 – 49, 50
- Mędel (Mendel) zob. Pinkasiuk (Pienkasiuk) Mendel
- Mierzejewski Felicjan ks., kanonik katedralny łucki i proboszcz kodeński, proboszcz lubomelski (do 1791) – 8, 24, 32, 52
- Młodzianowski Józef Salezy (zm. 29 VIII 1836) ks., kanonik łucki – 105, 151
- Modzelewska Bożena* – 6
- Musiewicz Kuźma, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego 1799 – 69
- Musiewicz Teodor, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego 1799 – 68
- Myciuk Jacko, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego 1799 – 68
- Myśluborski Józef, mieszkaniec Lubomla, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego 1799 – 30, 67, 69
- Nowoświatowska Zofia, wdowa po Adamie, tkaczu, mieszkanka Lubomla – 30, 67
- Nudyżyński (Kadyżyński) Joachim, sierota, przebywał na probostwie w Lubomlu 1818, 1820 – 122, 167
- Nudyżec Jakim, włościanin, mieszkaniec wsi Borek 1796, 1799 – 20, 65
- Ogrodniczuk Joachim, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego 1799 – 69
- Okęcki Antoni Onufry (1729-1793), biskup chełmski (1771-1780), ko-adiutor (od 1775) i biskup poznański (1780-1793) – 8, 26
- Oksentyjewicz Jakub, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego 1818, 1820 – 120, 166
- Oksętyjówna Joachimka, służąca na probostwie lubomelskim 1818-1819 – 122, 136

-
- Okętyjówna Tekla, służąca na probostwie lubomelskim 1819 – 136
- Oksiuta Michałko (Mychałko), włościanin ze wsi Borek 1817-1818, 1820 – 90, 108, 153
- Oksiuta Wasyl, włościanin, mieszkaniec wsi Borek 1839 – 191
- Ołdakowski Jan ks., oficjał i wikariusz *in spiritualibus* chełmski, proboszcz lubomelski 1628 – 38
- Oryszko (Onyszko) Iwan, włościanin ze wsi Borek 1817-1818, 1820 – 91, 108, 154
- Osmólski Jan ks. (1805 – 21 II 1855), święcenia kapłańskie otrzymał w 1830 r., wikariusz w Nowogrodzie Wołyńskim (1830-1834), wikariusz i promotor różańcowy w Lubomlu (od 1834 r.) – 204
- Pałucki Jerzy* – 13
- Paprocki Paweł Antoni ks. (– 8 V 1773), scholastyk i oficjał chełmski, kanonik łucki, komendant w Lubomlu 1739, dziekan i proboszcz lubomelski, pochowany w Lubomlu – 7, 8, 44, 45, 54, 56, 79, 96, 106, 107, 115, 132, 152, 174, 175, 180, 190, 197
- Patyjewicz Semen, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego 1818, 1820 – 120, 165
- Patynka Iwan, włościanin, mieszkaniec wsi Borek 1799 – 65
- Patyńczuk Andrej (Andruch), mieszczanin lubomelski 1817-1818, 1820 – 91, 109, 154
- Piaskowski Józef Jan Nepomucen h. Junosza (1744-1803), doktor obojga praw, prepozyt kapituły katedralnej w Łucku, dziekan kapituły kolegiackiej w Ołyce – 9, 35, 76, 78, 105, 151
- Pieńkowski Krzysztof (zm. 1702) – 25, 161, 199
- Pinchasiuk Jakub – 42, 46
- Pinkasiuk (Pienkasiuk) Mendel, Żyd lubomelski 1773 – 115, 117, 134, 159, 162, 197, 200
- Piotrowski Antoni (syn Rozalii Dubiskiej), mieszczanin lubomelski – 30, 52, 119, 164, 201
- Piwnicki Michał Jan bp (1771-1845), mianowany biskupem koadiutorem przez Aleksandra I w 1824 r., prekonizacja w 1826 r., w 1831 r. objął rządy diecezji łucko-żytomierskiej – 8, 11, 179
- Piwnyk Wojtko, włościanin, mieszkaniec wsi Borek 1799 – 65
- Podhorodeński Jan Kanty (1741-1832), sufragan łucki i żytomierski – 123, 168

Poppek Leon – 12

Popkiewicz Paweł, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego
1799 – 69

Poremski, właściciel Bindugi 1839 – 206

Poseluha Juško, włościanin ze wsi Borek 1817-1818, 1820 – 90, 108, 153

Potkański Franciszek bp (ok. 1708-1789), oficjał i wikariusz *in spiritualibus*
oraz biskup pomocniczy krakowski – 52

Pronciuk Stanisław, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego
1799 – 70

Pronczuk Ignacy, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego
1799 – 69

Pronczuk Tomasz, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego
1799 – 69

Pronczuk Wawrzyniec, mieszkaniec Kątów, figuruje w rejestrze dłużników
bractwa różańcowego 1799 – 68

Pruszyńscy, właściciele Zamłynia i Sztunia – 128, 139, 171, 173

Pruszyński, właściciel Zamłynia i Sztunia – 125

Przegaliński Jan Nepomucen ks. (zm. 1856), kanonik kapituły katedralnej
w Żytomierzu, dziekan kowelski – 9, 11, 209

Przesmycki Aleksander 1820 – 176

Przybyszewski Marcin ks., pleban ostrowski, przybyszowski – 40

Pytel Hryć, włościanin, mieszkaniec wsi Borek 1796 – 20

Radywaniuk Tymosz, mieszczanin lubomelski 1817 – 91

Razutowicz Dominik ks. (zm. 12 XI 1838), komendarz w Opalinie, dziekan
kowelski 1833 – 177 – 194

Rebo Jan, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego 1799 – 68

Rogulski Wojciech ks. (8 IV 1747 – 7 V 1813), pochodził z Krasnego-
stawu, święcenia kapłańskie otrzymał 10 VI 1786 r., wikariusz
w Wereszczyźnie (1786-1789), komendarz lubomelski (od 24 VIII
1789 r.) promotor bractwa różańcowego przy kościele w Lubomlu
(od 28 XII 1795 r.), zmarł w Lubomlu w wieku lat 65, pochowany
na miejscowym cmentarzu parafialnym – 24, 50, 53, 176

Romański Jan 1799 – 78

Russanowski Świętosław, podczaszy (1750-1769), stolnik grabowiecki
(1769-1792) – 20, 175

Rusianowski Waclaw, właściciel części Lubomla – 46

-
- Rynkiewicz Andrzej ks. (zm. 24 III 1784), komendant w Lubomlu 1772-1782, proboszcz w Ostrówkach od 3 I 1782 r., wykonawca testamentu ks. Jakuba Mazurkiewicza, zmarł w Ostrówkach, pochowany w Lubomlu – 50
- Rzewuska Antonina z Potockich, żona Seweryna Józefa (zm. 1754), wojewody wołyńskiego (ślub w 1731), ostatnia starościna grodowa lubomelska – 16, 44, 45, 56, 106, 107, 174, 175
- Rzewuski Jakub, podsędek 1782-1792, sędzia chełmski 1794 – 25
- Rzewuski Seweryn Józef (zm. 1754), mąż Antoniny z Potockich, starosta chełmski (1723-1736), podczaszki koronny (1726), wojewoda wołyński (1751) – 196
- Rzewuski Stanisław Mateusz (zm. 1728), hetman wielki koronny 1726, wojewoda bełski 1728 – 15
- Sadowski Teodor, kucharz na probostwie w Lubomlu 1820 – 167
- Samodra Hryć, włościanin ze wsi Borek 1839 – 191
- Samodra Łukasz, włościanin ze wsi Borek 1817-1818, 1820, 1839 – 90, 108, 153, 191
- Samodra Petro, włościanin, mieszkaniec wsi Borek 1799 – 65
- Sasin Jan ks., oficjał chełmski, wizytator kościołów w diecezji chełmskiej (1 poł XVII w.) – 6, 38, 42
- Sawicki Jaśko, włościanin ze wsi Borek 1839 – 192
- Semeniuk Iwan, włościanin, mieszkaniec wsi Borek 1799 – 65
- Semeniuk Leon, pastuch na folwarku lubomelskim 1819-1820 – 136, 167
- Semeniuk Michał, włościanin ze wsi Borek 1817-1818, 1820 – 91, 108, 154
- Sierakowski, właściciel wsi Czmykos 1839 – 206
- Skarszewski Wojciech bp (1743-1827), biskup chełmski i lubelski w latach 1790-1824 – 6
- Sobczuk Juśko, włościanin, mieszkaniec wsi Borek 1796 – 20
- Sobczuk Kazimierz, włościanin ze wsi Borek 1799, 1817-1818, 1820, 1839 – 65, 90, 108, 153, 191
- Swierhun Sebastian, leśniczy w lasach lubomelskich 1839 – 204
- Swierhun Sobko, włościanin ze wsi Borek 1839 – 192
- Szachmara Juśko, mieszczanin lubomelski 1817-1818 – 91, 109
- Szady Bogumił* – 6
- Szafraniuk Karp, włościanin ze wsi Borek 1839 – 191
- Szaniawski Jan Feliks, biskup chełmski (1725-1733) – 7

-
- Szawosz Jędrzej, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego
1799 – 69
- Szczepaniak Jan* – 10
- Szczepaniuk Marcin, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego
1799 – 69
- Szczepaniuk Tomasz, mieszczanin lubomelski 1839 – 192
- Szembek Józef Eustachy, biskup chełmski (1736-1753), płocki (od 1753)
– 7, 37, 40, 42, 43, 70, 105, 121, 151, 166, 175, 203
- Szembek Krzysztof Jan, biskup chełmski (1713-1719), przemyski (od
1719) – 7, 37, 40-42, 105, 151, 175
- Szerejterowicz Tomasz, mieszczanin lubomelski 1839 – 192
- Szerejterowicz (Szereterowicz) Wojciech, mieszczanin lubomelski 1817-
1818, 1820 – 91, 109, 154
- Szerejterowiczowa Julianna, gospodyni na probostwie lubomelskim
1818 – 122
- Szeremeta Michałko, włościanin ze wsi Borek 1839 – 191
- Szeremetycha Dokima, włościanin ze wsi Borek 1817-1818, 1820 – 90,
108, 154
- Szklanczuk Teodor, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego
1799 – 70
- Szkliński (Szymkowicz Szkliński) Ignacy, komornik graniczny ziemi
chełmskiej i powiatu krasnostawskiego, wykonawca testamentu
Marcjana Karwosieckiego 1773 – 115, 197
- Szuskiewicz Józef, uczeń w szkółce parafialnej w Lubomlu 1818-1820
– 123, 169
- Szuskiewicz Tomasz, uczeń w szkółce parafialnej w Lubomlu 1818-1820
– 123, 169
- Szuskiewiczowie Ostap i Marianna, figurują w rejestrze dłużników brac-
twa różańcowego 1799 – 69
- Szyluk Jacko, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego 1799
– 69
- Śliwowski, mieszczanin lubomelski (1 poł. XIX w.) – 160
- Świrski Mikołaj bp, sufragan chełmski (1644-1676, kons. 1645), oficjał
generalny chełmski, proboszcz lubomelski – 25, 38, 42, 68, 120, 165
- Świrzowicz Marcin, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego
1799 – 69

-
- Tarnowski Maciej, mieszczanin lubomelski (1 poł. XVII w.) – 20, 36, 41, 43, 46-48, 51, 107, 114, 117, 118, 159, 162, 163, 166, 197, 200, 201, 203
- Teleżyński Tomasz, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego 1799 – 68, 69
- Teplicki Wincenty, uczeń w szkółce parafialnej w Lubomlu 1818 – 123
- Tereszczuk Danił, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego 1799 – 68, 69
- Tereszkiewicz Ihnat, włościanin ze wsi Borek 1839 – 191
- Tereszuk Leško, ogrodnik lubomski 1817 – 91
- Tołejko Ferdynand, augustianin, przeor, kaznodzieja w Radziechowie 1815-1826 – 128, 139
- Tomaszewski Jacek, służący w probostwie lubomelskim 1818 – 122
- Tomaszewski Teodor, uczeń w szkółce parafialnej w Lubomlu 1820 – 169
- Tumulewicz Szymon ks. (ur. 1774), święcenia kapłańskie otrzymał w 1811 r., po święceniach pracował w parafii koblińskiej dwa lata pełniąc obowiązki komendarza, od 1814 r. pracował jako wikary w Lubomlu – 123, 137, 168, 169
- Turobojski Walenty ks., doktor obojga praw, archidiakon chełmski 1663 – 7
- Tylus Stanisław* – 9, 10-13
- Ucalukówna Anna, służąca na folwarku lubomelskim 1820 – 167
- Uchański Jakub, biskup chełmski (1551-1561), kujawski (1561-1562), arcybiskup gnieźnieński (1562-1581) – 15, 35, 41, 42, 95, 141, 179
- Ujejski Stanisław ks. (2 poł. XVII w.), proboszcz lubomelski – 40-42, 44, 45, 106, 174
- Upalczuk Iwan, włościanin ze wsi Borek 1817-1818, 1820 – 90, 109, 154
- Urban VIII, papież – 73
- Walkusz Jan* – 13
- Wasylewicz Semen (Szymon), włościanin, mieszkaniec wsi Borek 1796, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego 1799 – 20, 65, 69
- Wasylewski Bazyle, furman w folwarku lubomelskim 1820 – 167
- Węgliński Łukasz (zmarł przed 14 VI 1784), chorąży (1772-1775), podkomorzy chełmski 1775 – 20, 115, 197, 198
- Wężyk Walenty Franciszek Salezy, biskup chełmski (1753-1765), przemyski (1765-1766) – 7, 42, 44, 105, 151, 175
- Wiśniowiecki Dymitr (1631-1682), wojewoda bełski, chełmski, hetman

-
- wielki koronny, starosta białocerkiewski, drohiczyński, lubomelski, wojewoda i kasztelan krakowski – 40-42, 44, 45, 106, 174
- Wkryński Cyprian Mikołaj (8 XII 1754 – 7 XI 1807), urodził się w powiecie łuckim, w wsi Peremel, uczył się w Łucku, od 1777 r. przygotowywał się do kapłaństwa w seminarium lwowskim, święcenia kapłańskie otrzymał 16 VII 1779 r., od 5 XII 1780 r. był kapelanem biskupa chełmskiego Jana Alojzego Aleksandrowicza, który obdarzył go kanonią honorową chełmską, od 1782 promotor w Maciejowie, proboszcz w Ostrówkach (3 V 1784 – 22 X 1789), kapelan wojskowy (pięć lat), wikariusz w Lubomlu (10 III 1796-1800), kapelan w Bindudze 1800, zmarł w Lubomlu w wieku lat 52, pochowany na tamtejszym cmentarzu parafialnym – 24, 53
- Władysław II Jagiełło (1351 lub 1361-1434), król Polski od 1386 r. – 5, 7, 15, 19, 35-38, 40-42, 44, 71, 75, 95, 105, 141, 151, 153, 174, 175, 179, 189, 190
- Wydzdzyna Karolina, właścicielka Radziechowa – 171
- Wydzga Józef, podkomorzy dubiecki, właściciel Bindugi i Wydzgowa – 77, 125, 171, 209
- Wydzga Stanisław, właściciel Radziechowa 1839 – 206
- Wydzga Tomasz, właściciel Radziechowa – 125
- Zabłoccy Adam i Katarzyna – 29, 52
- Zabłocka Marianna, żona Józefa, stolnika nowogrodzkiego – 20, 29, 36, 47, 52, 74, 108, 115, 119, 159, 164, 197, 201
- Zabłocki Józef, stolnik nowogrodzki – 30, 49, 52
- Zahajkiewicz Marek Tomasz – 6*
- Zając Aleksander, furman w majątku probostwa lubomelskiego 1839 – 204
- Zakrzecki Wojciech, furman na probostwie lubomelskim 1818 – 122
- Zakrzewski Hieronim, szlachcic, mieszkaniec Lubomla 1796, 1817 – 30, 67, 91
- Zamojski Jerzy bp, biskup chełmski (1601-1621) – 6
- Zborowski Piotr, uczeń w szkółce parafialnej w Lubomlu 1818-1820 – 123, 169
- Ziański Karol Bogoria (4 IX 1751 – 15 IV 1814), pochodził z ziemi przemyskiej, ze wsi Ureczko, studiował w Akademii Krakowskiej, w Krakowie przygotowywał się także do kapłaństwa, święcenia kapłańskie przyjął 21 IV 1772 r., instytuowany na probostwo lubomelskie w 1792 r., dziekan kowelski 1801, kanonik żytomierski

-
- 1800, zmarł w wieku lat 65 w Lubomlu, pochowany na miejscowym cmentarzu parafialnym – 24, 31, 52, 80, 136, 176
- Zieliński, właściciel Wysocka 1839 – 206
- Zinczuk Prokop, figuruje w rejestrze dłużników bractwa różańcowego 1799 – 68
- Zwoliński Gabriel, dyspozytor folwarku należącego do probostwa lubomelskiego 1818-1820 – 122, 136, 167
- Zwoliński Stanisław, organista lubomelski 1818-1839 – 122, 136, 167, 203
- Zygmunt III Waza (1566-1632), król polski (od 1587), szwedzki (1592-1599) – 7, 36-38, 40, 41, 43, 70, 71, 105, 107, 121, 151-153, 166, 174-176, 190, 202, 203
- Żegocki Krzysztof Jan, biskup chełmski (1670-1673) – 7

SŁOWNICZEK NIEKTÓRYCH TERMINÓW DAWNYCH I OBCYCH WYSTĘPUJĄCYCH W PREZENTOWANYCH AKTACH WIZYTACYJNYCH¹

Akwamanile – naczynie na wodę do polewania rąk przy obrzędach liturgicznych; wykonywane z miedzi, brązu lub cyny

Arus – wąska lub szeroka tkanina, bliżej nieznana; używana w Polsce w XVII-XVIII w.

Astrachania – barwna tkanina bawełniana lub półwełniana o jedwabnej osnowie; nazwa pochodzi od miasta Astrachai

Barakan (barakin, barakat) – tkanina wełniana lub półwełniana o osnowie jedwabnej lub bawełnianej; wytwarzana w Niderlandach

Bursa – parament liturgiczny w kształcie kwadratowej teczki, używany do mszy lub przenoszenia wiatyku

Cyborium – konstrukcja architektoniczna z drewna, kamienia lub metalu w kształcie kopuły, używana do osłony ołtarzy

Czelne, czelny – najwyższej jakości

Czerha – kolej (np. bez czerhy = poza kolejką)

Dalmatyka – luźna szata z długimi, szerokimi rękawami; noszona przez diakonów podczas uroczystych nabożeństw; sporządzana w kolorach liturgicznych

---

¹ Opracowano na podstawie m.in.: M. Michałowska, *Słownik terminologiczny włókiennictwa*, Warszawa 1995; *Słownik terminologiczny sztuk pięknych*, wyd. 5, Warszawa 2007; *Encyklopedia Katolicka*, t. 1-16, Lublin 1973-2012.

Damis → tamis

Drogiel – miękka, dość mocna, fakturowa tkanina wełniana, również półwełniana z jedwabną osnową, o złożonej budowie splotowej

Drojet → drogiel

Florans – (fr. *florence*) lekka, miękka, połyskliwa tkanina jedwabna, z typu kitajek, jednobarwna, przeważnie w jasnych, pastelowych kolorach

Galon (galonek) – (fr.) wyrób pasamoniczy (gładkie lub wzorzyste wyroby włókiennicze w formie taśm, sznurków i plecionek różnej szerokości, przekroju i grubości) w formie gładko lub wzorzystej tkaney (rzadziej plecionej) taśmy, wykonanej częściowo lub całkowicie z nitok metalowych, metalizowanych, jedwabnych lub bawełnianych

Gradus – stopień

Grodenapl – (fr. *Gros de Naples*) grubsza tkanina jedwabna, gładka lub wzorzysta; importowana z Włoch i innych krajów Europy Zachodniej

Grodetur (gradytur, gredytur, grodytur) – (fr. *Gros de Tours*) gęsta tkanina jedwabna, barwiona na różne kolory, czasem wzorzysta; importowana głównie z Francji

Harus → arus

Humerał – płócienna chusta z naszytym lub wyhaftowanym krzyżykiem i z dwiema tasiemkami, stanowiąca część stroju liturgicznego, kapłan okrywa nim ramiona i szyję pod albą

Inkursja – dawniej: napad, agresja

Kaffowy – (od kawa) kolor ciemnobrunatny, kawowy

Kalenica – najwyższa część dachu

Kamelor – (niem. *Kamelhaar*, *Kamelgam*) przędza z wełny wielbłądziej, potocznie też tkanina z takiej przędzy; przędza wełniana z sierści kóz azjatyckich

Kamlot – (fr. *camelot*) cienka dość rzadka tkanina z szorstkiej wełny czesankowej gorszego gatunku

Kampanka – (fr. *campane*) rodzaj wąskiej koronki klockowej, wyrabianej w oparciu o najłatwiejsze przeploty koronkowe

-
- Kandybura – tkanina bawełniana o wzorze dużych kwiatów
- Karton – (fr. *carton*) barwnie drukowana tkanina bawełniana lub o osnowie lnianej i wątku bawełnianym
- Kartun → karton
- Kitajka – cienka, dość gęsta, gładka tkanina jedwabna, jednobarwna lub mieniąca się; najprostsza i najpospolitsza z tkanin jedwabnych, wyrabiana na Wschodzie
- Kompana → kampanka
- Kompazel – czworograniasty sznurek pleciony lub robiony na klockach
- Kompozyta (łac. *composita*) – układ
- Korporał – parament liturgiczny w kształcie kwadratowego obrusu o boku ok. 50 cm, na którym umieszcza się Postacie eucharystyczne w czasie mszy i w ramach kultu Eucharystii poza mszą
- Kroaza – (fr. *croisé*) gładka tkanina jedwabna o splocie skośnym; wytwarzana we Francji, importowana do Polski jako jedna z najtańszych tkanin jedwabnych, w różnych kolorach, plamista lub w paski
- Kruaz → kroaza
-
- Lama – gładka lub wzorzysta tkanina jedwabna o tle całkowicie lub częściowo pokrytym dodatkowym wątkiem metalowym, złotym albo srebrnym
- Lawaterz → akwamanile
-
- Manczester – (od miasta Manchester) runowa tkanina bawełniana o podłużnych, bardzo szerokich prążkach z okrywy włókiennej, jednobarwna
- Manipularz – pas tkaniny przypominający stułę, w kolorze dostosowanym do szat mszalnych, ozdobiony na środku krzyżykiem
- Manszester → manczester
- Mensa – obok podstawy, główna część ołtarza wskazująca na Jezusa Chrystusa jako kamień węgielny odrzucony przez budujących
- Merynos – (hiszp. *merinos*) dawniej, określenie przędzy lub tkaniny wełnianej w dobrym gatunku z runa owiec merynosów
- Mora – (fr. *moire*) gładka, jednobarwna tkanina jedwabna lub półjedwabna, rzadziej bawełniana lub wełniana, mająca, dzięki morowaniu, nieregularne smugi przypominające kształtem słoje ukośnie lub ponowo przeciętego drzewa i odbijająca światło inaczej niż tło tkaniny

---

Opona – nazwa używana na określenie różnego rodzaju tkanin dekoracyjnych, służących do ozdabiania ścian lub jako kotary

Pons – pąsowy, ciemnoczerwony zgaszony kolor

Portatyl – mały, przenośny ołtarz

Poszliny (ros.) – cło, opłata celna

Puklowanie – dekoracyjne kształtowanie powierzchni przedmiotu stosowane w złotnictwie, składa się na nie mniejsza lub większa ilość dowolnie rozmieszczonych na powierzchni półkolistych lub łezkowatych guzków, tworzących niekiedy całe grona

Puryfikaterz – prostokątny kawałek białego płótna, złożony kilkakrotnie, używany do wycierania kielich podczas obrzędów liturgicznych; czasem obszyty koronką, z wyhaftowanym krzyżem pośrodku

Raby – (o zwierzęciu) kolor pstry, łaciaty, jarzębaty

Szamoia – (fr. *chamois*) kolor płowożółty

Szkot – lekka tkanina półwełniana z lnianą lub bawełnianą osnową; wytwarzana w Gdańsku

Szych – przędza lniana lub bawełniana, okręcona spiralnie paseczkiem miedzianym posrebrzonym lub pozłacanym

Tamis – tkanina z długiej wełny czesankowej dobrego gatunku; wytwarzana w Anglii w XVII i XVIII

Tryfus – drewniane naczynie z klepek

Tuwalnia – strój liturgiczny nakładany na barki podczas przenoszenia Najświętszego Sakramentu

Umbraculum – parawanik zasłaniający monstrancję, wystawioną podczas uroczystych obrzędów

Welum – okrycie, zasłona, firanka

Spis treści

Wprowadzenie	5
Wizytacja generalna z 25 czerwca 1796 roku	15
Wizytacja generalna z 26 października 1799 roku.....	35
Inwentarz z 16 marca 1817 roku	79
Wizytacja generalna z 7 sierpnia 1818 roku	95
Wizytacja generalna z 2 września 1819 roku	129
Wizytacja generalna z 22 listopada 1820 roku.....	141
Wizytacja generalna z 3 sierpnia 1839 roku	179
Indeks osób	211
Słowniczek niektórych terminów dawnych i obcych występujących w prezentowanych aktach wizytacyjnych	229

